

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สารนิพนธ์
ของ
ดาร์ตัน ยินดีพบ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

371.14078

๑ ๕๖๖๗

๕ ๖

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

บทคัดย่อ

ของ

ดาร์ตัน ยินดีพบ

10 ส.ค. 2548

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2548

๒๑ 2766๔8

ดาร์ตัน ยินดีพบ (2548) การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สารนิพนธ์ กศม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ ฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร ผ่องพรรณ
เกิดพิทักษ์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม
และจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (2) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (3) เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้าน
คุณธรรมและจริยธรรมกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ จังหวัด
ปทุมธานี ปีการศึกษา 2547 จำนวน 90 คน ประกอบด้วยนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5
และ 6 ชั้นละ 30 คนที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาแบบฝึกหัดคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แบบฝึกหัด
แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพชุดการสอนแต่ละชุดตามเกณฑ์ สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t- test แบบ dependent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วยชุดการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 , 5 และ 6 มีประสิทธิภาพ
76 55,77 74 และ 79 31 ตามลำดับ

2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 01 โดยมี
คุณธรรมทุกด้านเพิ่มขึ้น ซึ่งได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ
ความมีน้ำใจ ความสามัคคี

A CONSTRUCTION OF GUIDANCE ACTIVITIES TEACHING PACKAGE FOR
MORAL AND ETHICAL DEVELOPMENT OF SECOND LEVEL - PRIMARY STUDENTS

AN SBSTRACT
BY
DARUTNA YINDEEPHOB

Present in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2005

Darutna Yindeepob (2005) A Construction of Guidance Activity Teaching Package
for Moral and Ethical Development of the Second Level – Primary Education
Students Master Project, M Ed (Guidance and Counseling Psychology)
Bangkok Graduate School, Srinakharinwirot University Project Advisor Prof
Dr Pongpan Kirdpitak

The purpose of this research were (1) to construct the guidance activity-teaching package for moral and ethical development of students in the Second level - primary education, (2) to evaluate the efficiency of each guidance activity teaching package for moral and ethical development of students in the Second level – education , and (3) to compare the differences in moral and ethics of students before and after participation in the program of the guidance activity teaching package for moral and ethical development Ninety subjects of the study of were stratified randomly from the students in the Second Primary education of wat Sadej School in chang Wat Pathumthani in the academic year 2004 Simple Random Sampling Prathom Suksa IV , V and VI Each group consisted of 30 students The research instruments were the guidance activity teaching package for moral and ethical development of the students exercises and the assessment of the opinions of the students towards the guidance activity teaching package for moral and ethical development of the students in the Second level- Primary education , and the moral and ethical inventory of the stated students The efficiency of each package was analyzed by E_1 / E_2 the data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test for dependent samples

The results of this study were as follows

1 Eighteen Guidance activity teaching packages for moral and ethics development of the students in the Second level – primary education were parthom Suksa IV , V and VI The efficiencies E_1 / E_2 of The packages of Prathom Suksa and IV , V and VI were 76 55,77 74 and 79 31 respectively

2 Significant differences in moral and ethical development of the students in the Second level – education existed before and after participation in the program of the guidance activity teaching package at 01 level The data revealed that each dimension of students' moral and ethics increased Faithful Sacrifice Discipline Responsibility willingly Union

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ของ ดารัตน์ ยินดีพบ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร ทศพร ประเสริฐสุข)

คณะกรรมการสอบ

(ศาสตราจารย์ ดร ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร ทศพร ประเสริฐสุข)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร นันทนา วงษ์อินทร์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร สมชาย ชูชาติ)

วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ ศ 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ของศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ความเมตตาในการให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำอย่างดีอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนกรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำ สารนิพนธ์เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบ และอาจารย์มณฑิราจารุเพ็ง อาจารย์วศิณี มุกตอกไม้ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือพร้อมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคุณอาจารย์ในภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่และครูอาจารย์ทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ความร่วมมือด้วยดี รวมทั้งเพื่อน ทุกคนที่คอยให้คำแนะนำ คอยช่วยเหลือให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ที่คอยให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลที่ดีมาตลอด

คุณตาและประโยชน์ใด ๆ ที่พึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ดาร์ตัน ยินดีพบ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย	4
สมมุติฐานในการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมุติฐานในการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	10
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	12
หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	12
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	13
มาตรฐานการเรียนรู้	14
การจัดเวลาเรียน	15
การจัดหลักสูตร	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน	18
ความหมายของชุดการสอน	18
องค์ประกอบของชุดการสอน	21
คุณค่าของชุดการสอน	22
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน	23
ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน	26
ประโยชน์ของชุดการสอน	27
การหาประสิทธิภาพชุดการสอน	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน	29
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ความหมายของกิจกรรมแนะแนว	31
หลักการแนะแนว	32
จุดมุ่งหมายของการแนะแนว	33
ประเภทของการแนะแนว	35
ประโยชน์ของการแนะแนว	35
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว	36
ความหมายและความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม	36
ทฤษฎีทางจริยธรรม	38
บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนจริยธรรม	44
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	72
ความมุ่งหมายของการวิจัย	72
ความสำคัญของการวิจัย	72
ขอบเขตของการวิจัย	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	87
ภาคผนวก ข	315
ภาคผนวก ค	346
ประวัติย่อผู้วิจัย	348

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	5
2 แสดงระดับจริยธรรมและขั้นการให้เหตุผลจริยธรรม	39
3 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง	58
4 ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น	62
5 เปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการ ตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	67
6 เปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการ ตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	68
7 เปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการ ตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	69
8 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จาก การทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	315
9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	319
10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุด การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ทั้งชุด	320
11 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	321
12 แสดงคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	322
13 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมทั้ง 18 ชุด	325

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง (ต่อ)		หน้า
14	แสดงผลรวมคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 30 คน	326
15	เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 1 เรื่องหนูน้อยผู้สุจริต	327
16	เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 2 เรื่องเมฆผู้เสียสละ	328
17	เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 3 เรื่องหยิบก๊วย หายก็รู้ - -	329
18	เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 4 เรื่องนักแต่งกลอนน้อย	330
19	เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 5 เรื่องเพื่อนช่วยเพื่อน	331
20	เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 6 เรื่องผีน้อยสามัคคี	332
21	เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5 จำนวน 30 คน ชุดที่ 7 เรื่องใครกันแน่ที่ชื่อสัตย์	333
22	เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5 จำนวน 30 คน ชุดที่ 8 เรื่องค้นหาผู้เสียสละ	334
23	เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5 จำนวน 30 คน ชุดที่ 9 เรื่องวินัยดีมีสุข	335

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง (ต่อ)	หน้า
24 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ปีที่ 5 จำนวน 30 คน ชุดที่ 10 เรื่องห้องเรียนที่น่าอยู่	336
25 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ปีที่ 5 จำนวน 30 คน ชุดที่ 11 เรื่องตัดสินใจอย่างไรดี	337
26 การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ปีที่ 5 จำนวน 30 คน ชุดที่ 12 เรื่องสามัคคีคือพลัง	338
27 การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ปีที่ 6 จำนวน 30 คน ชุดที่ 13 เรื่องซื่อกินไม่หมด	339
28 การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ปีที่ 6 จำนวน 30 คน ชุดที่ 14 เรื่องคลื่นยักษ์สึนามิ	340
29 การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ปีที่ 6 จำนวน 30 คน ชุดที่ 15 เรื่องห้องเรียนมีวินัย	341
30 การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ปีที่ 6 จำนวน 30 คน ชุดที่ 16 เรื่องโรงเรียนสวยด้วยมือเรา	342
31 การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ปีที่ 6 จำนวน 30 คน ชุดที่ 17 เรื่องเราแบ่งกัน	343
32 การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ปีที่ 6 จำนวน 30 คน ชุดที่ 18 เรื่องบ้านของเรา	344

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 ภาพทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม	43
2 การสร้างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	48
3 การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2	51

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว มีความเจริญทางด้านวัตถุอย่างเห็นได้ชัด โดยขาดความสมดุลกับการพัฒนาด้านจิตใจ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ส่งผลให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ผลของความเจริญทางวัตถุที่ขาดการพัฒนาด้านจิตใจ เป็นที่มาของปัญหาสังคมดูเหมือนจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ รวมทั้งปัญหาสุขภาพทั้งกายและจิตใจ เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่เป็นผลจากการพัฒนาทางวัตถุอย่างขาดความสมดุลกับการพัฒนาด้านจิตใจ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชโราชวาท (สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ 2542 : 98) ความว่า

คุณธรรมนั้นไม่ใช่เน้นหนักท่องจำ คุณธรรมทางศาสนาที่สำคัญคือการปลูกฝังคุณธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น ความซื่อตรง ถ้าเราจะขายของแล้วปลอมแปลงสินค้าก็ทำให้เสียความน่าเชื่อถือ ต่อไปก็ไม่มีใครมาซื้ออีก คุณธรรมที่ควรฝึกอบรมให้มีในตน คือ การรู้จักถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน เอื้อเฟื้อกันตามวาระอันควร มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีระเบียบวินัย มีสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเราต้องต้องรวมกัน ต้องนึกถึง ส่วนรวมก่อน ส่วนการเคารพในสิทธิและปัญญาของผู้อื่นเป็นเรื่องที่จะมีผู้สำนึกมากเข้าทุกทีในอนาคต ถ้าเราไม่สำนึกก็อยู่ในโลกที่เขาสำนึกได้ลำบาก

จากพระราชโราชวาทแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของคุณธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝัง รักษาให้อยู่คู่บุคคล เพื่อความสงบสุขของสังคม และเพิ่มพูนคุณภาพของบุคคลในสังคม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 81 ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้บัญญัติสาระการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษา 2545 : 3) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีชีวิตที่สมบูรณ์ มีความสมดุลที่เป็นองค์รวมเน้นความสัมพันธ์ด้านจิตใจ ร่างกาย สติปัญญาและสังคม สามารถพึ่งตนเองในด้านการคิดการปฏิบัติ และการตัดสินใจด้วยตนเอง ทำงาน เป็นกลุ่ม รวมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมได้

โคลเบอ์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2538 : 63 - 64, อ้างอิงจาก Kohlberg 1979 : 48) กล่าวว่าจริยธรรมคือความรู้สึกชั่วดีเป็นเกณฑ์มาตรฐานของความประพฤติในสังคม ซึ่งบุคคลจะ

พัฒนาจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง ผลการกระทำนั้น จะเป็นเครื่องตัดสินว่าการกระทำนั้น ผิดหรือถูก โดยแต่ละระดับของการพัฒนา จริยธรรมจะมีเกณฑ์ในการตัดสินของสังคมนั้นๆ และ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2544 : 5) กล่าวว่าจริยธรรม ของบุคคลมีต้นเหตุมาจากอิทธิพลของสังคม มากกว่า อิทธิพลของพันธุกรรม แหล่งกำเนิด จริยธรรมเริ่มก่อตัวขึ้นในทารกตั้งแต่แรกเกิด โดยการ เรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นที่ละน้อย ตามพัฒนาการและประสาทสัมผัสจะอำนวยให้จากปัจจัยต่างๆ นี้ เอง จริยธรรมเป็นคุณสมบัติที่เยาวชนได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่ยังเด็ก จากครอบครัวแล้วค่อยๆ ขยายวงกว้างออกไปตามลำดับความเจริญเติบโตและวุฒิภาวะในช่วงแห่งความเจริญเติบโตของเด็ก เด็กย่อมได้รับบทเรียนหรือประสบการณ์ที่แตกต่างกันทำให้มองเห็นแง่มุมต่างๆ กัน ในการปฏิบัติ ตามจริยธรรมเหล่านั้นแตกต่างกันไปด้วย

พนัส หันนาคินทร์ 2523 : 94 และ พระธรรมปิฎก (2537 : 106) กล่าวว่า การพัฒนาอย่าง มีดุลยภาพที่ครบองค์รวมนั้น ไม่ใช่เฉพาะองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมกับเศรษฐกิจเท่านั้น ต้อง มองสามด้านคือ ชีวิตมนุษย์ สังคม สิ่งแวดล้อม ทั้งสามด้านต้องเกื้อกูลประสานกันและพัฒนาไป พร้อมๆ กัน

สังคมไทยในปัจจุบันเป็นยุคของการติดต่อสื่อสารมีการเชื่อมโยงถึงกับทั่วทั้งโลก ทั้งใน ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษาจนทำให้มีลักษณะไร้พรมแดนมากขึ้นจนกลายเป็น เจื้อนไซให้นักเรียนและเยาวชนกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกรอบงำ ทำลายมากที่สุดปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและเยาวชนที่ปรากฏตามสื่อมวลชนในปัจจุบันแทบทุกวัน เช่น ปัญหาแพร่ระบาดของ ยา เสพติด โรคเอดส์ อาชญากรรม การขายบริการทางเพศ การสำส่อนทางเพศของวัยรุ่น การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และการทำแท้ง ฯลฯ จากปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาความเสื่อมของ คุณธรรม จริยธรรมและเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไข เพราะหาก ข้ำไปปัญหาเหล่านั้นนับวันยิ่งทวีความรุนแรงและจะทำให้สังคมไทยในอนาคต มีลักษณะเบี่ยงเบน ไปจากระบบคุณธรรมจริยธรรมอันดีของสังคมไทยที่มีแต่เดิมมา

จริยธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมประเทศชาติ เพราะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้มนุษย์ไม่ เบียดเบียนหรือทำลายซึ่งกันและกันและเป็นสิ่งส่งเสริมให้มนุษย์มีจิตใจที่ดีงาม มีความรักความ สามัคคี ความเมตตากรุณา เสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ เกิดประโยชน์ ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สังคม และประเทศชาติได้รับการพัฒนาไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองต่อไปเพราะฉะนั้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนักเรียนและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ในอนาคต คุณธรรมจริยธรรมจะทำให้สังคมเจริญรุ่งเรือง เพราะถ้าบุคคลในสังคมร่วมมือกันทำ กิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ประเทศชาติก็จะพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ทุกด้าน

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาให้มีความสมดุลโดยยึดหลักผู้เรียน สำคัญที่สุดทุกคนมีความสามารถที่จะพัฒนาดตนเองได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาคือการจัดการเรียนการ

สอนโดยที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงมีความสามารถทางความคิด แสวงหา และสร้าง ความรู้มีคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม หลากหลายวิธี แต่จุดเน้นสำคัญของวิธีเหล่านั้นคือ การให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้คิด ลงมือ ปฏิบัติ และแสวงหาความรู้โดยการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน เป็นการสอนที่ ครูนำสื่อการเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอนแต่ละหน่วยมาใช้โดยมีโอกาสฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้มี คุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระตุ้นผู้เรียนร่วมมือกัน แสดงความ คิดเห็น ได้เรียนรู้การตัดสินใจ ได้เรียนรู้จากส่วนรวมไปส่วนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับสภาพจริงในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนมีโอกาฝึกและปลูกฝังจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสดงออก เรียนอย่างสนุกสนาน และฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามสภาพความเป็นจริง และวิธีสอนอีกรูปแบบ หนึ่งที่ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2528 : 54 – 55 อ้างอิงจาก กมล ประทีปธีรานันต์ 2530 : 3,) กล่าวว่า การพัฒนาบุคคลให้มีคุณธรรมและเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้นมีหลายวิธี เช่นการใช้บทเรียน ด้วยตนเอง การใช้อภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการพัฒนาไปพร้อมกับการให้ความรู้ ในหลักธรรมมะ

ชุดการสอนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจในการนำมาพัฒนา เพื่อนำมาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เพราะชุดการสอนจะช่วยส่งเสริม ความสามารถในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง อีกทั้งยังเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เชื่อฟัง และเคารพความ คิดเห็นของผู้อื่นและ กมล ประทีปธีรานันต์ 2530 : 3,) ได้ชี้ให้เห็นประโยชน์ของชุดการสอนว่า เด็กที่ เรียนตามระบบชุดการสอนแบบ กิจกรรมกลุ่มนี้ จะช่วยพัฒนาและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่ดี งามของนักเรียนได้ทางหนึ่ง

ดังนั้นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม คือ การแนะแนวเพราะจุดมุ่งหมายของการแนะแนว เป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพ เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนิน ชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรมจริยธรรม รู้จักการเรียนรู้เชิงพหุปัญญา รู้จักคิดตัดสินใจ และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 2) ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 192) กล่าวว่า ชุดการสอนนับว่าเป็นเครื่องมือการสอนชนิดหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาด้าน คุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะชุดการสอนนอกจากมีเครื่องมือ ครู ที่จะช่วยให้ครูสามารถ ดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนแล้ว ยังเป็นอุปกรณ์การสอนและแบบฝึกหัด ให้นักเรียนได้ฝึก ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องอีกด้วย ซึ่งนับว่าเป็นการช่วยแก้ปัญหา เกี่ยวกับวิธีการสอนของครูอีกแนวทาง หนึ่ง นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน สามารถเรียนรู้บทเรียนได้ในระยะเวลาสั้น และประสบ ผลสำเร็จในการเรียนสูง โดยผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษา ชุดการสอนที่ สมบูรณ์ครูสามารถนำไปใช้ได้ทันที สะดวก สบาย และเชื่อมั่นว่าผลการเรียนของนักเรียนเป็นไป ตาม

เป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้นผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ผู้วิจัยคาดหวังว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมจะมีประโยชน์สำหรับครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1 เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2
- 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรม ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- 3 เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
พัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และกลุ่มอื่น ๆต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2547 จำนวน 182 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 – 2 ปีการศึกษา 2547 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร 182 คน โดยวิธีจับฉลากมา 3 ห้องเรียน ในจำนวน 6 ห้องเรียน ได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 30 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประถมศึกษาปีที่ 4/1	30	30
ประถมศึกษาปีที่ 4/2	31	-
ประถมศึกษาปีที่ 5/1	32	-
ประถมศึกษาปีที่ 5/2	30	30
ประถมศึกษาปีที่ 6/1	31	-
ประถมศึกษาปีที่ 6/2	30	30
รวม	182	90

ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้นคือ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

3.2 ตัวแปรตามคือ คุณธรรมและจริยธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1 คุณธรรม คือ สิ่งที่สังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เกิดจากการศึกษา การปฏิบัติ
ฝึกรอบรม การกระทำ จนเคยชินเป็นลักษณะนิสัย เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น
และต่อสังคม

2 จริยธรรมคือ การกระทำหรือพฤติกรรม ที่ควรกระทำเพื่อความสงบสุขและเป็นที่ยอมรับ
ของสังคม เป็นแบบแผนของความประพฤติในสิ่งที่ดีงาม เป็นที่ยอมรับและต้องการของ
สังคมทำให้สังคมสงบสุข

3 คุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง หลักธรรมความดีงามและ
แนวทางประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม อันจะนำไปเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เพื่อความ
สงบเรียบร้อยและประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความมี
น้ำใจ ความสามัคคี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติชอบและจริงใจ ประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง
กติกา หรือสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น พูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง
และไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

3.2 ความเสียสละ หมายถึง การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือและหรือ
ทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม โดยการเสียสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของสติปัญญา เวลา และ
ความสุขสบายส่วนตัว

3 3 ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม โดยเคารพสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำและสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยง สามารถคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น

3 4 ความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและรับชอบในการกระทำของตนทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น ยอมรับผลของการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลดี หรือไม่ดี ไม่ว่าจะทำถูกหรือผิด ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น รู้จักไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนว่า สิ่งที่ทำลงไปนั้น จะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร และจะเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีก่อให้เกิดผลดีเท่านั้น ตลอดทั้งพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

3 5 ความมีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออกด้วยใจจริงถึงความเอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัว โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้อง และกระทำตามความสามารถที่ตนมีอยู่ และรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ตลอดทั้งรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3 6 ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงกัน ประองดองกัน เป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน หรือประกอบการกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญที่สำคัญประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

4 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยค้นคว้าสร้างขึ้น ประกอบด้วย คำชี้แจง คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อและอุปกรณ์การสอน กิจกรรมการสอน เพื่อให้ผู้สอนใช้ประกอบการสอนทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ตามลำดับต่อไปนี้

4 1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงใด

4 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม

4 3 ขั้นดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้เทคนิค วิเคราะห์เหตุการณ์ กิจกรรมกลุ่ม กรณีศึกษา การอภิปราย สำรวจปัญหา กรณีตัวอย่าง วิเคราะห์นิทาน การเปรียบเทียบ บทบาทสมมติ การระดมสมอง สถานการณ์จำลอง

4 4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

4 5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงใด

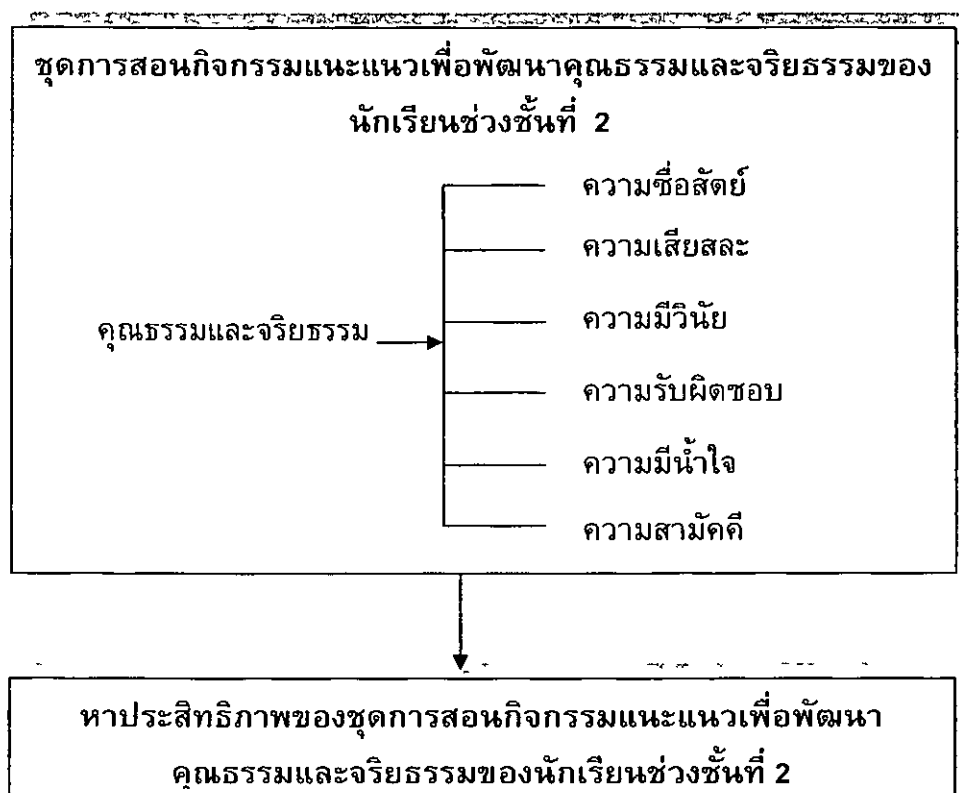
5 เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

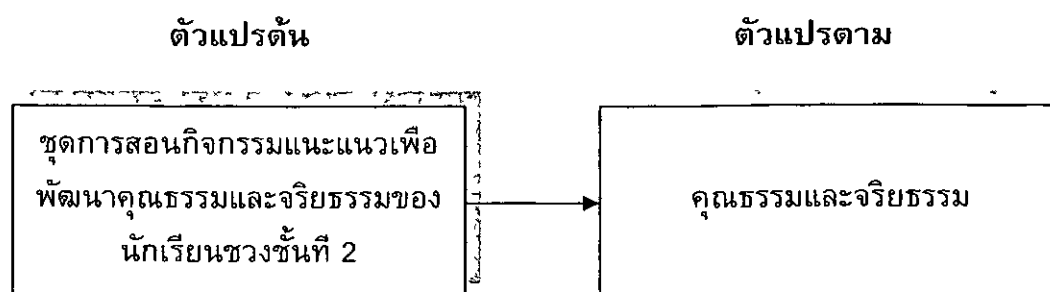
60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1 การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

2 เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

สมมุติฐานในการวิจัย

ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1 1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
 - 1 2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 1 2 1 หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1 2 2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
 - 1 2 3 โครงสร้างหลักสูตร
 - 1 2 4 มาตรฐานการเรียนรู้
 - 1 2 5 การจัดเวลาเรียน
 - 1 2 6 การจัดหลักสูตร
 - 1 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
 - 1 3 1 ความหมายของชุดการสอน
 - 1 3 2 ประเภทของชุดการสอน
 - 1 3 3 องค์ประกอบของชุดการสอน
 - 1 3 4 คุณค่าของชุดการสอน
 - 1 3 5 ทฤษฎีและแนวคิดในการผลิตชุดกิจกรรม
 - 1 3 6 ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน
 - 1 3 7 ประโยชน์ของชุดการสอน
 - 1 3 8 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
 - 1 3 9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการสอน
- 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
 - 2 1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 2 2 หลักการแนะแนว
 - 2 3 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว
 - 2 4 ประเภทของการแนะแนว
 - 2 5 ประโยชน์ของการแนะแนว

3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรมจริยธรรม

3 1 ความหมายของจริยธรรม

3 2 ทฤษฎีทางจริยธรรม

3 3 บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนจริยธรรม

3 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านกิจกรรมแนะแนว

1 1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 5) บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา อันเป็นวาระสำคัญ แห่งชาติ มีสาระสำคัญทั้งสิ้น 9 หมวด โดยเฉพาะหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สาระที่เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ ได้ระบุอยู่หลายหมวดหลายมาตรา เช่น หมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ ให้ยึดหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาต้องจัดให้ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมวด 3 ระบบการศึกษา การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย หมวดที่เป็นหัวใจ คือ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ซึ่งว่าด้วยหลักการ สาระและกระบวนการเรียนรู้ ส่วนหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและ การประกันคุณภาพการศึกษา หมวด 7 ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และหมวด 9 จัดการศึกษาเป็นไปอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เป็นจุดปรับเปลี่ยนที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ มีสาระสำคัญ ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

หมวดนี้มีสาระที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ดังนี้

มาตรา 6 ลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 เป้าหมายกระบวนการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อัน

เป็นสากล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษา เป็นการศึกษาตลอดชีวิต สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

สาระของหมวดนี้ครอบคลุมหลัก สาระ และกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้าง ให้แนวทางการมีส่วนร่วมสรรค์สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ทางการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบ

โรงเรียน สาระเกี่ยวกับการเรียนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามหมวดนี้เริ่มตั้งแต่มาตรา 22 ถึงมาตรา 30

มีสาระสำคัญ 8 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 สาระการเรียนรู้ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย การเมืองและการปกครอง ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเรื่องการจัดหาด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การใช้และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้

มาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ในทุกวิชาผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

มาตรา 25 บทบาทรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการดำเนินงาน และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 การประเมินผลการเรียนรู้ พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การรวมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา และให้นำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

มาตรา 27 และ 28 · การพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

หลักสูตรต้องมีลักษณะหลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยสาระของหลักสูตร ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพิ่มการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง การค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งหาวิธีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นบทบัญญัติที่ให้ทิศทางการปฏิรูปการเรียนที่ชัดเจน แม้ว่าการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างจริงจังเป็นงานที่ยาก แต่เป็นภารกิจที่ ยิ่งใหญ่ที่มุ่งสัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้ ทุกส่วนของสังคมไม่ว่าฝ่ายนโยบาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้เรียน ผู้บริหาร ชุมชน ต้องมีความเข้าใจตรงกันและเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปครั้งนี้ โดยมุ่งหวังที่จะได้เห็นคนไทยที่พึงประสงค์เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และมีความสุข

12 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

12.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 4)

หลักการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยจึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

1 2 2 จุดหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์

2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า

3 มีความรู้อันเป็นสากลรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4 มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหาและทักษะในการดำเนินชีวิต

5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6 มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

7 เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นใน วิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข

8 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

1 2 3 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1 ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

2 สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการการเรียนรู้และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

2 1 ภาษาไทย

2 2 คณิตศาสตร์

2 3 วิทยาศาสตร์

2 4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2 5 สุขศึกษาและพลศึกษา

2 6 ศิลปะ

2 7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

2 8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยจัดเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วยภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วยสุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่ เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

1 2 4 มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านการเรียนรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

1 2 4 1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1 2 4 2 มาตรฐานการเรียนรู้ขงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละขงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

1 2 5 การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 - 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 - 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 - 1,200 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 5 - 6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่าปีละ 1,000 - 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

เวลาเรียน

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนโดยยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ทั้งการจัดเวลาเรียน ในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และรายวิชาอื่นที่สถานศึกษาจัดทำ เพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกคนตามภาคเรียนตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4 - 5 ชั่วโมง ช่วงชั้นนี้เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่นๆ ได้ รวดเร็วขึ้นทักษะเหล่านี้ ได้แก่ ภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียน และทักษะคณิตศาสตร์ ดังนั้น การฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงควรใช้เวลาประมาณร้อยละ 50 ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนที่เหลือก็ใช้สอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4 - 5 ชั่วโมง การจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์อาจใช้เวลาลดลงเหลือประมาณร้อยละ 40 ของเวลาเรียนแต่ละสัปดาห์ โดยให้เวลากับกลุ่มวิทยาศาสตร์มากขึ้นสำหรับการเรียนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ แม้เวลาเรียนจะลดลง ยังคงต้องฝึกฝน ทบทวนอยู่เป็นประจำ เพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาจะมีเวลาเพียงพอให้เด็กมีโอกาสเล่น ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติงานต่างๆ โดยจัดเวลาเรียนในแต่ละกลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประมาณร้อยละ 20 สอนเวลาเรียนที่เหลือสถานศึกษาสามารถจัด กิจกรรมอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

การจัดการเรียนดังกล่าวข้างต้นเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาในระบบ สถานศึกษาส่วนการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาอัธยาศัยนั้นพิจารณายืดหยุ่นเวลาเรียนตามสถานการณ์และโอกาสที่เอื้อให้ผู้เรียนรู้ได้ (กระทรวงศึกษา 2542 7 - 12) ได้พัฒนา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เป็น ตัวบ่งชี้ในการประเมินเด็กดี - มีความสุข โดยจัดทำมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนไว้ มาตรฐานที่ 1 คือ

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้ที่

- 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
 - 2 ซื่อสัตย์สุจริต (และจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา)
 - 3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - 4 ประหยัด ใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่าของตนเองและส่วนรวม
- จากมาตรฐานการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แนวการจัดการศึกษาให้สถานศึกษายึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวการจัดการศึกษาตามที่สังคมต้องการ ให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีสุขภาพกายสุขภาพจิตดี ภูมิใจในความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

1 2 6 การจัดหลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้างๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบ 12 ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระ การเรียนรู้แต่ละกลุ่มสถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด

นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้รายวิชาใหม่ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก 8 กลุ่ม ในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 และช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชานั้นๆ ด้วย สำหรับช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 นั้น ยังไม่ควรให้เลือกเรียนเรียนรายวิชาที่เข้มข้นควรเรียนเฉพาะรายวิชาพื้นฐานก่อน

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปีและชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 จัดเป็นหน่วยกิต ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 และปีที่ 4 – 6 การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับหลักสูตรที่จัดขึ้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนา คุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสารและพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองและพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสร้างเสริมสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีจิตสำนึกภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถและทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

1 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

1 3 1 ความหมายของชุดการสอน

ชุดการสอน (Instructional Package หรือ Learning Package) เป็นสื่อการสอนที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอนที่มีระบบการวางอย่างมีขั้นตอน โดยยึดหลักที่ต้องการให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอนจัดเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ได้รับความสนใจจากนักศึกษา และครูผู้สอนโดยทั่วไปทำให้มีการศึกษาและให้ความหมายเกี่ยวกับชุดการสอนกันอย่างแพร่หลาย ดังนี้

แคฟเฟอร์ (Kapfer 1972 3 – 10) อธิบายว่าชุดการสอนเป็นรูปการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำ ที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้จนบรรลุถึงพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้การรวบรวมเนื้อหาเข้ามาสร้างชุดการสอนนั้น ได้มาจากขอบเขตของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เนื้อหานั้นต้องตรงสามารถสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียน

ฮุสตัน และคนอื่นๆ (Houston and others 1972 10 – 12) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่าหมายถึง ชุดของประสบการณ์ที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย

การ์ดอน (Gordon 1973 10) กล่าวว่าชุดการสอนเป็นชุดของวัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ความมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผล

วาสนา ชาวหา (2522 32) ให้ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง การวางแผนการสอนโดยใช้สื่อต่างๆ รวมกัน (Multi Media Approach) หรือหมายถึงการใช้สื่อประสม (Multi Media) เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยจัดเป็นชุดในลักษณะของหรือกล่อง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 185) ให้ความหมายชุดการสอนไว้ว่า คือระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกันสื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้ เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาและอีกหลายอย่างหนึ่งอาจก่อให้เกิดการเสาะแสวงหาอันนำไปสู่ความเข้าใจลึกซึ้ง และป้องกันการเข้าใจ

ความหมายผิด สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสมที่เรานำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าชุดการสอนหมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของผู้เรียน แต่ละหน่วยอันประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์เนื้อหา และวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายตลอดจนกิจกรรมต่างๆ รวบรวมไว้เป็นระเบียบในกล่องหรือซองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

1 3 2 ประเภทของชุดการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 186 – 187) ได้แบ่งประเภทของชุดการสอนตามลักษณะของการใช้ 3 ประเภท ดังนี้

1 ชุดการสอนสำหรับการบรรยายหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าชุดการสอนสำหรับครูใช้ คือเป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนให้ครูใช้ประกอบคำบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลงและเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วม กิจกรรมการเรียนมากยิ่งขึ้น ชุดการสอนนี้จะมีเนื้อหาวิชาเพียงหน่วยเดียว และใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

2 ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม ชุดการสอนแบบนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน และอาจจัดการเรียนในรูปของศูนย์การเรียน ชุดการสอนเป็นกิจกรรมกลุ่มจะประกอบด้วยชุดการสอนย่อยที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์ที่มีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุด ตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น การเรียนอาจจะจัดในรูปแบบรายบุคคลหรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้ที่เรียนจากชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มอาจต้องการความช่วยเหลือ จากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มเท่านั้น หลังจากเคยชินต่อวิธีการใช้แล้ว ผู้เรียนจะสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เอง ในขณะที่ทำกิจกรรม การเรียนหากมีปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ เมื่อจบการเรียนรู้แต่ละศูนย์แล้ว ผู้เรียนอาจจะสนใจในการเรียนเสริมเพื่อจะลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ได้อีก จากศูนย์สำรองที่ครูจัดเตรียมไว้เพื่อเป็นการไม่เสียเวลาที่จะต้องรอคอยบุคคลอื่น

3 ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคลเมื่อศึกษาจบแล้ว จะทำการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้าและศึกษาชุดต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันที ในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทางการเรียน ชุดการสอนนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปได้จนสุดขีดความสามารถ โดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น อันเป็นการถูกต้องและยุติธรรมในการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันนี้ชุดการสอนแบบนี้บางครั้งเราเรียกบทเรียนโมดูล (Instructional Module)

วาสนา ชาวหา (2522 32 – 34) แบ่งเป็นประเภทของชุดการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1 ชุดการสอนสำหรับครูใช้สอนนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่หรือทั้งชั้นเรียนซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ที่ครูจะใช้เสนอความรู้ให้แก่นักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในเวลาเดียวกัน สิ่งที่ยังบรรจุอยู่ในกล่องหรือซองของชุดการสอนประเภทนี้คือ

1 1 คู่มือครูซึ่งเปรียบเสมือนแผนการสอนหรือบันทึกการสอนของครูประกอบด้วย

1 1 1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1 1 2 รายละเอียดที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา

1 1 3 การดำเนินกิจกรรม หรือวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behaviors) นั่นคือขั้นดำเนินการสอน

1 1 4 รายการบอกชนิดของสื่อการเรียนการสอนตามลำดับ

1 1 5 คำแนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอนตามลำดับหนังสือ

ประกอบภาควัสดุสำหรับครู

1 2 สื่อการเรียนการสอน (Instructional Media) ที่ใช้ประกอบการสอนเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมาย สื่อการเรียนการสอนนี้มีหลายชนิด เช่น รูปภาพ เทป สไลด์ หรืออื่นๆ ซึ่งแต่ละชนิดจะส่งเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลและได้รับการเลือกสรรมาแล้วอย่างเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

1 3 แบบฝึกหัดเสริมทักษะ

1 4 แบบทดสอบที่ใช้ทดสอบและหลังการเรียนการสอน

เนื่องจากชุดการสอนประเภทนี้ครูเป็นผู้ใช้ จึงมักเรียกสั้นๆ ว่า

"ชุดการสอน" (Teaching Package)

2 ชุดการสอนสำหรับนักเรียน เรียนตามลำพัง (Independent Study) เป็นกลุ่มเล็กๆ โดยดำเนินขั้นตอนหรือลำดับกิจกรรมการเรียนไปตามบัตรคำสั่งชุดการเรียนประเภทนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่งเนื้อหาวิชา สื่อการเรียน เครื่องเขียน กระดาษหรือสิ่งอื่นๆ ที่ระบุบัตรคำสั่งครบตามจำนวนนักเรียนในกลุ่มชุดการเรียนประเภทนี้ จะใช้รวมกับการจัดสภาพ การเรียนการสอนเป็นศูนย์การเรียน (Learning Centre)

3 ชุดการเรียนสำหรับนักเรียนใช้เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ เช่นเดียวกับชุดการเรียนประเภทที่ 2 แต่สิ่งที่สำคัญในชุดการเรียนประเภทนี้คือ บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Textbook) ชุดการเรียนประเภท 2 และ 3 เป็นชุดการสอนที่นักเรียนเป็นผู้ใช้เพื่อการเรียนรู้ดังนั้นจึงมักใช้คำว่า "ชุดการเรียน" (Learning Package) จำแนกประเภทชุดการสอนได้ดังนี้

1) ชุดการสอนประกอบการบรรยาย ได้แก่ ชุดการสอนที่มีจุดประสงค์ให้ครูได้ใช้ประกอบการบรรยายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะมีคู่มืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ

2) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมหรือแบบกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนลักษณะศูนย์การเรียน หรือแก้ปัญหาแบบกลุ่มสัมพันธ์ โดยอาศัยบัตรงาน หรือบัตรคำสั่ง สำหรับการปฏิบัติกลุ่มผู้เรียน

3) ชุดการสอนรายบุคคล ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน เรียนตามศักยภาพ ด้วยตนเองโดยอาศัยบทเรียนสำเร็จรูปสำหรับการเรียนหรือโมดูล

4) ชุดการสอนทางไกล ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองเป็นหลักประกอบด้วย สิ่งพิมพ์ แถมนเสียง รายการวิทยุ โทรทัศน์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่นการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จากการแบ่งประเภทชุดการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า ชุดการสอน แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1 ชุดการสอนสำหรับครู 2 ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม 3 ชุดการสอนรายบุคคล ซึ่งในการที่ครูจะเลือกชุดการสอนใดจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่เกี่ยวกับลักษณะ ผู้เรียน สภาพแวดล้อมและเนื้อหาของแต่ละวิชา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของครูผู้สอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1 3 3 องค์ประกอบของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล (2521 150 – 106) ได้กล่าวว่าชุดการสอนประกอบด้วยส่วนต่างๆ 4 ส่วน คือ

- 1 คู่มือครูและแบบฝึกหัดปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนและผู้เรียนที่เรียนชุดการสอน
- 2 คำสั่งหรือการมอบหมาย เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้ผู้เรียน
- 3 เนื้อหาสาระอยู่ในรูปของการสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมทางการเรียนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ที่กำหนดไว้ให้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4 การประเมินผล แบบประเมินผลเพื่อพฤติกรรมการเรียน อาจเป็นลักษณะของแบบทดสอบ หรือการใช้แสดงผลงาน ซึ่งต้องกำหนดให้กำหนดและออกแบบมาให้เข้าใจ
- 5 สิ่งที่ใช้บรรจุ ขนาดรูปแบบของชุดการสอน ไม่ควรใหญ่เกินไป ต้องคำนึงถึงความสะดวกในการขนย้ายและการนำไปใช้
- 6 กิจกรรมสำรอง ถ้าเป็นชุดการสอนแบบกิจกรรม ควรจัดกิจกรรมสำรองไว้สำหรับนักเรียนบางคนที่ทำเสร็จก่อนผู้อื่นได้มีกิจกรรมอย่างอื่นทำ

h 27648

7 ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำออกไปใช้ประกอบการสอน

ดังนั้นส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอนได้แก่ หัวเรื่อง คู่มือ เนื้อหา วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1 3 4 คุณค่าของชุดการสอน

ในการใช้ชุดการสอนเพื่อการเรียนการสอนนั้น นักการศึกษาได้กล่าวถึงคุณค่าในการนำมาใช้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 121) ได้สรุปถึงคุณค่าของชุดการสอนไว้ ดังนี้

1 ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาประสบการณ์ให้มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้

2 ได้รับความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเอง

3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4 เป็นการสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้เรียน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบมาใช้ได้ทันที

5 ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน เพราะชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา

6 ช่วยให้ผู้เรียนเป็นอิสระจากบุคลิกของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอน จะทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนผู้สอน แม้ว่าผู้สอนจะพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนก็ยังสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพแล้ว

7 ในกรณีที่ครูประจำวิชาไม่สามารถเข้าสอนตามปกติได้ ครูคนอื่นก็สามารถสอนแทนได้โดยใช้ชุดการสอน เพราะเนื้อหาอยู่ในชุดการสอนเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอน ไม่ต้องเตรียมตัวมาก

8 สำหรับชุดการสอนทางไกลและชุดการสอนรายบุคคล จะช่วยให้การศึกษามวลชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนได้เองที่บ้านไม่ต้องเสียเวลาและประหยัดค่าใช้จ่าย

ประหยัด จิระวรพงศ์ (2527 : 267) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนว่า

1 ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจในการดำเนินการสอน เพราะลดเวลาในการเตรียมไว้ล่วงหน้า

2 ช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนครู

3 สามารถถ่ายทอดสดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง

แท้จริงจากชุดการสอนรายบุคคลและชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม

5 ช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบเพราะชุดการสอนเอื้อต่อการใช้ในแง่เวลา และสถานที่

6 มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มีมากที่บูรณาการเป็นอย่างดีจึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การนำชุดการสอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีผลทำให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะชุดการสอนเป็นการสื่อหลายๆ อย่างมาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบ และช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นของตนเองนอกจากนี้ยังช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนและลดปัญหาในการขาดแคลนครูได้อีกด้วย

1 3 5 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นนวัตกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอนให้มีบทบาทในการเรียนการสอน ดังนั้นในการผลิตชุดการสอนจึงต้องอาศัยหลักการและทฤษฎีที่สำคัญๆ ดังนี้

เคมปี (Kemp 1985 13 – 15) มีแนวความคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

1 กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เป็นกลุ่มที่ตีความพฤติกรรมมนุษย์ว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (Stimuli) และการตอบสนอง (Responses) สิ่งเร้าก็คือ ข่าวสารหรือเนื้อหาวิชาที่ส่งไปให้ผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน ในโปรแกรมการเรียนการสอนอิงหลักการทฤษฎีนี้มาก โดยจะแตกลำดับขั้นของการเรียนรู้ออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ และเมื่อผู้เรียนเกิดการตอบสนองก็จะสามารถทราบผลได้ทันทีว่าเกิดการเรียนรู้หรือไม่ ถ้าตอบถูกต้องก็จะมีเสริมแรงโปรแกรมการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลอิงทฤษฎีนี้มาก

2 กลุ่มเกสตัลท์ หรือ กลุ่มทฤษฎีสนาม หรือ กลุ่มความรู้ความเข้าใจ เป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการความรู้ ความเข้าใจหรือการรู้คิด อันได้แก่การรับรู้อย่างมีความหมายความเข้าใจและความสามารถในการจัดกระทำอันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของพฤติกรรมมนุษย์ทฤษฎีนี้ถือว่าการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นขึ้นกับคุณภาพของสติปัญญาและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์

3 กลุ่มจิตวิทยาทางสังคมหรือการเรียนรู้ทางสังคม เป็นกลุ่มที่เริ่มได้รับความสนใจมากขึ้น ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นปัจจัยทางบุคลิกภาพและปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ จากการเรียนรู้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางสังคม โดยเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรงหรือผ่านสื่อการเรียนการสอน

เคมปีและเดลตัน (Kemp and Deltan 1985) กล่าวถึงทฤษฎีทั้ง 3 กลุ่มว่าต่างมีความคล้ายคลึงหรือจุดเน้นเกี่ยวกับการออกแบบและการสื่อสารการเรียนดังนี้

1 แรงจูงใจ (Motivation) หากนักเรียนมีความต้องการ ความสนใจ หรือความปรารถนาที่จะเรียนรู้ ก็จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างให้นักเรียน

เกิดความสนใจ โดยการเสนอสื่อการสอนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ คือจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายหรือน่าสนใจสำหรับนักเรียน

2 ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักเรียนแต่ละคนต่างมีอัตราและวิธีการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดสื่อการสอนจะต้องคำนึงถึงประเด็นนี้ด้วย

3 จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Learning Objectives) ในการจัดการเรียนการสอนหากนักเรียนได้ทราบจุดประสงค์ในการเรียนรู้ก็จะทำให้นักเรียนมีโอกาสบรรลุจุดประสงค์ได้มากกว่าที่ไม่ทราบนอกจากนี้จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ยังช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียนการสอน คือ ทำให้ทราบว่าควรบรรจุเนื้อหาอะไรในสื่อ

4 การจัดเนื้อหา (Organization of Content) การเรียนรู้จะง่ายขึ้นหากมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นและสมเหตุสมผล

5 การจัดเตรียมการเรียนรู้ที่มีมาก่อน (Pre - learning Preparation) ที่มีมาก่อนดังนั้นในการสร้างชุดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงธรรมชาติและระดับการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มเพื่อที่จะจัดเตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มผู้เรียน

6 อารมณ์ (Emotion) การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์ และความรู้สึกของบุคคลพอๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นในการสร้างชุดการเรียนการสอนควรตอบสนองอารมณ์ ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

7 การมีส่วนร่วม (Participation) การเรียนรู้จะบังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และหากนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งทางสติปัญญาและทางกายภาพ และควรจัดเป็นเป็นเวลายาวนานกว่าการเรียนรู้โดยการฟังหรือดู

8 การสะท้อนกลับ (Feedback) การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากนักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ

9 การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อนักเรียนบรรลุผลในการเรียนรู้เนื้อหาสาระใดแล้วก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งการเรียนรู้นี้ก็ป็นรางวัลที่สร้างความเชื่อมั่น และส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกแก่นักเรียน

10 การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำ (Practice and Repetition) บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของความรู้และทักษะได้ ต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติและการกระทำซ้ำอยู่เสมอซึ่งจะนำไปสู่ความคงทนในการเรียนรู้

11 การนำไปประยุกต์ใช้ (Application) ผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาของการเรียนรู้ก็คือ การเพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคลในการประยุกต์ หรือถายโอนการเรียนรู้ คือสามารถไปใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่

ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ (2528 27 - 31) มีแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับเงื่อนไข สภาวะและวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากทฤษฎีทั้ง 3 กลุ่มดังนี้คือ

1 นักเรียนต้องได้รับประสบการณ์และมีโอกาสฝึกหัดพฤติกรรมที่กำหนดไว้ใน จุดประสงค์การสอนการเรียนรู้ โดยจะต้องจัดการสอนที่มีทิศทางชัดเจนและเหมาะสม จึงจะก่อให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด

2 ประสบการณ์การเรียนรู้ต้องทำให้ผู้เรียน ได้รับความพึงพอใจจากการกระทำพฤติกรรมที่กำหนดและบำบัดความต้องการด้านต่างๆ ของนักเรียนได้

3 สิ่งเร้าและการตอบสนองจะต้องเกิดขึ้นไล่เลี่ยกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

4 ผู้เรียนควรมีโอกาสฝึกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงการจัดลำดับขั้นตอนของงานจำนวนครั้ง ระยะเวลาของการฝึก ตลอดจนการหยุดพักสลับกันไป

5 การเสริมแรงและการให้รางวัล เป็นสภาวะที่สำคัญมากในการเรียนรู้ทุกประเภท ถ้าให้ในการเสริมแรงหรือให้รางวัลเข้มข้น การตอบสนองจะมีโอกาสสูงขึ้น โดยที่ควรจะมีควมถี่ในการเสริมแรงบ้อยที่สุดเมื่อผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนในจุดนั้น ๆ และควรจะให้มีความถี่ในการเสริมแรงอย่างอ่อนที่สุด เมื่อผู้เรียนทำผิดในแต่ละขั้นตอน

6 แรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจ ของผู้เรียนเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการเรียนรู้มาก การเรียนรู้จะเกิดผลสูงสุดเมื่อผู้เรียนมีความพึงพอใจหรือมีแรงจูงใจ โดยเฉพาะแรงจูงใจภายใน หรือแรงจูงใจภายนอกที่ได้รับแล้วเปลี่ยนเป็นแรงจูงใจภายใน

7 ความพร้อมของผู้เรียน ผู้เรียนจะเรียนได้ดีเมื่อได้รับการเตรียมความพร้อมที่จะเรียน

8 การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนมีวัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่เหมาะสมในการทำงานหรือการแก้ปัญหา

9 การให้นักเรียนได้ลงมือกระทำ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยนักเรียนจะซึมซับสิ่งนั้นด้วยกระบวนการดูดซึม (Assimilation) และบรรจุสิ่งนั้นไว้ในสมองด้วยกระบวนการปรับความแตกต่าง เพื่อให้เข้ากับความเข้าใจ และความรู้เดิม (Accommodation)

10 วิธีการเรียนและระดับความคล้ายคลึงประสบการณ์ใหม่ กับความรู้เดิม เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการเรียนรู้ ภายใต้เงื่อนไขที่ดีเหมาะสม การเรียนรู้ที่ดีย่อมเกิดขึ้นได้

11 ผู้เรียนจะเรียนได้ดีเมื่อมีโอกาสได้สำรวจข้อบกพร่องต่างๆ ของตนเองและควรได้รับแรงจูงใจให้หาวิธีแก้ไขปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสม

12 ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้กว้างขวาง เร็วขึ้นและดีขึ้น เมื่อได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมมากกว่าเป็นนามธรรม เพราะนักเรียนได้ใช้ประสาทรับรู้หลายๆ ส่วนในการเรียนรู้ ประสบการณ์รูปธรรมทำให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งกว้างขวาง เรียนได้เร็วขึ้นและจดจำ ได้นาน

13 การเรียนรู้ของผู้เรียนจะมีประสิทธิผลเมื่อมีการจัดสภาพบรรยากาศ การเรียนที่ดี มีความอบอุ่น รู้สึกปลอดภัย มีบรรยากาศแห่งการยอมรับกฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติและมีเสรีภาพภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสม

14 ผู้เรียนควรมีโอกาสรวมวางแผนหรือกำหนดมาตรฐานการวัดประเมินผลประกอบกิจกรรมของตน ซึ่งจะช่วยให้แก่นักเรียนตั้งใจเรียนและประสบผลสำเร็จในการเรียน

15 ให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินตนเองทุกขณะที่เรียน จะช่วยให้ปรับปรุงการเรียนทัน

16 มีการสรุปการเรียนรู้หรือการกระทำกิจกรรมแต่ละครั้งแต่ละตอน

17 การเรียนรู้จำแนกแยกแยะของนักเรียน จะวัดได้จากการกระทำตอบสนองต่อสิ่งเร้า 2 ชนิดขึ้นไป ว่าจำแนกแยกแยะให้เห็นได้

18 ปกติมนุษย์เรียนรู้โดยมีกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ

18 1 ขั้นรับประสบการณ์ โดยอาศัยประสาทรับรู้สิ่งเร้า

18 2 ขั้นทำความเข้าใจ จัดเป็นระบบการสังเคราะห์บูรณาการประสบการณ์ต่างๆ ให้มีความหมายยิ่งขึ้น ทำให้เข้าใจกระจ่างยิ่งขึ้น

18 3 ขั้นการคิดอันเป็นกระบวนการทางจิต ผู้ที่คิดอย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่สามารถ จัดประสบการณ์ต่างๆ ให้เกิดประโยชน์ให้สัมพันธ์กันหรือใช้ร่วมกับประสบการณ์ใหม่ได้อย่างเหมาะสม

1 3 6 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 123) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตชุดการสอนโดยนำเอาวิธีระบบมาใช้ในการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาย ซึ่งเป็นชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มเหมาะสมสำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียน ทั้งหมด 10 ข้อ คือ

1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจจะกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม

2 กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณ เนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง

3 กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์ออกมาเป็น 4 – 5 หัวเรื่อง

4 กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่องโดยสรุป รวมแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน

5 กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้ว เปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เล่นเกม ฯลฯ

7 กำหนดแบบประเมินผลต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอนแบบอิงเกณฑ์ ซึ่งเป็นการวัดผลที่ยึดเกณฑ์ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ โดยไม่มีการนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8 เลือกและผลิตชุดการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า “ชุดการสอน”

9 หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมามีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10 การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอน และระดับการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอนการใช้ดังนี้

ก ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที)

ข ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ค ชั้นประกอบกิจกรรมชั้นเรียน (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยาย หรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

ง ชั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

จ ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

137 ประโยชน์ของชุดการสอน

1 ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด

2 ผู้เรียนเป็นผู้ที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนได้ตามความสามารถความสนใจหรือความต้องการของตนเอง

3 เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองมีความรับผิดชอบตนเองและสังคม

- 4 ช่วยผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน
- 5 ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุติการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีประสิทธิภาพหรือความคับข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด
- 6 ช่วยให้เป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู เนื่องจากชุดการสอนช่วยถ่ายทอดเนื้อหาได้ดังนั้นครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 7 ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความสามารถ
- 8 ช่วยลดภาระ สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที
- 9 ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย
- 10 ช่วยเสริมสร้างการเรียนแบบต่อเนื่องหรือการศึกษาอิสระเพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอน ผู้เรียนได้ทุกสถานที่ และทุกเวลา
- 11 แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

1 3 8 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 494 – 497) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพชุดการสอน หมายถึง การนำชุดการสอนไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อนำมา ปรับปรุงและนำไปทดลองจริง ประสิทธิภาพของชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอน คาดหมายว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่พึงพอใจ โดยถือว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานตั้งไว้ 80/80 หมายความว่า จำนวนนักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

1 การกำหนดประสิทธิภาพหมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์แล้ว ชุดการสอนนั้นก็มีความค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้ การที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐานให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพึงพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักจะตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/92 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจจะตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น

2 การยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพ เมื่อทดลองโดยใช้ชุดการสอน ก็สามารถหาประสิทธิภาพของชุดการสอนได้แล้วนำประสิทธิภาพของชุดการสอนที่หาได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ เพื่อดูว่าเราจะยอมรับประสิทธิภาพถือความแปรปรวน 2 50 - 5 เปอร์เซนต์ นั่นคือประสิทธิภาพของชุดการสอนไม่ควรต่ำกว่า 5 เปอร์เซนต์ เช่น เราตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ 90/90 เมื่อนำชุดการสอนไปทดลองพบว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ 87 5/87 5 เปอร์เซนต์ เรา

ยอมรับได้ว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ การยอมรับประสิทธิภาพชุดการสอนมี 3 ระดับ สูงกว่าเกณฑ์เกณฑ์ต่ำกวาเกณฑ์แต่ยอมรับได้ว่ามีประสิทธิภาพ

3 การทดลองประสิทธิภาพ เมื่อผลิตชุดการสอนขึ้นมาแล้ว ต้องนำชุดการสอนไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน ดังนี้

3 1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1 1) คือการทดลองกับผู้เรียน 3 คน โดยใช้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ นำผลที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น ปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองจะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์

3 2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1 10) คือการทดลองกับผู้เรียน 6 – 10 คน โดยใช้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ นำผลที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น

3 3 การทดลองแบบกลุ่มใหญ่ (1 100) คือการทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น จำนวน 30 – 100 คน นำผลที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพ หากต่ำกว่าเกณฑ์มากเกินกว่าที่กำหนดไว้ ต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนใหม่ตามหลักความจริง

1 3.9 งานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอน

1 3 9 1 งานวิจัยในประเทศ

นวนง มังตรีสรรค์ (2530 43) ได้ศึกษาผลการสอนใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

กมล ประทีปธีรนนท์ (2530 76) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรม มีคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรมสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0 1

บุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์ (2536 71 – 74) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2536 จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองมี 15 คน กลุ่มควบคุมมี 15 คน พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดแนะแนวมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ปนัดดา ยิ้มสกุล (2538 : 61) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านทากลอย กิ่งอำเภอบ้านทาคะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2538 กลุ่มทดลอง 22 คน กลุ่มควบคุม 20 คน พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดแนะแนวมีความสามัคคีสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลของการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่าชุดการสอนเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนได้ดีและอำนวยความสะดวกในการเตรียมการสอนให้แก่ครูผู้สอนจึงสมควรที่จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนทำให้ ผู้วิจัยมีแนวคิดที่สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ด้วยความเชื่อมั่นว่าชุดการสอนนี้จะสามารถช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมได้อย่างดีและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม

1.3.9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โอเลตา (Oleta 1975 : 428) ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาผลการสอนจากชุดการสอนแบบสื่อประสมเพื่อสอนในเรื่อง การบอกเวลาสำหรับนักเรียนที่ช้า ผู้ทดลองได้ใช้ชุดการสอน 12 ชุด ทดลองในเวลา 15 วัน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แอนเดอร์สัน (Anderson 1982 : 4795 – A) ได้สร้างชุดการสอนด้วยตนเองเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียน โดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มทดลอง และใช้การสอนแบบบรรยายกับกลุ่มควบคุมผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการสอนด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนบรรยายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฮาร์เปอร์ (Harper 1972 : 5669 – A) ได้ทดลองสร้างชุดการสอนประกอบด้วยการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยฮาร์เร็น เมื่อสอบไปได้หนึ่งภาคเรียนจึงสรุปผลได้ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ ความก้าวหน้าของนักเรียนกลุ่มและกลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้ากว่านักเรียนกลุ่มปานกลาง

ฟราเซียร์ (Frazier 1975 : 2589) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอน โดยใช้ชุดการสอนอบรมครูในโปรแกรมการอบรมครูประถมศึกษาในระดับ 1 เพื่อให้นำความรู้จากการอบรมไปใช้สร้างชุดการสอนสำหรับสอนเด็กระดับ 1 โดยทำการทดลองกับครูจำนวน 66 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 26 คน กลุ่มทดลอง 40 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนสามารถนำความรู้ไปใช้สร้างชุดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 1) กำหนดความหมายของการแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสม ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ทางปัญหา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อการพัฒนาดตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

จากความหมายของการแนะแนว ตามที่กรมวิชาการ และนักการศึกษาได้กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การแนะแนวคือกระบวนการ หรือบริการที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนค้นพบ และพัฒนาความสามารถของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ตระหนักในคุณค่าของตน สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม วางแนวทางการดำเนินชีวิตของตนเองทั้งด้าน การศึกษา อาชีพ และการพัฒนาดตนเองไปสู่ความสำเร็จ

วัลนิภา ฉลากบาง (2535 : 94 - 95) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวว่าแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ จุดมุ่งหมายทั่วไป และ จุดมุ่งหมายเฉพาะ สรุปได้ว่า

1 จุดมุ่งหมายทั่วไป หมายถึงมุ่งหมายของการแนะแนวโดยส่วนรวม หรือเรียกว่าหน้าที่การแนะแนว มี 3 ประการ

1.1 เพื่อป้องกันปัญหา คือการแนะแนว ที่มุ่งให้ป้องกันมิให้นักเรียนเกิดปัญหาซึ่งเป็นสิ่งที่ดีมากเป็นวิธีที่เหมาะสมมากในปัจจุบัน เพราะเมื่อนักเรียนปราศจากปัญหานักเรียนจะสามารถพัฒนาดตนเองไปได้อย่างดี

1.2 เพื่อแก้ไขปัญหาคือการแนะแนวที่มุ่งให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ประสบปัญหาซึ่งไม่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือ

1.3 เพื่อส่งเสริมพัฒนา คือการแนะแนว ที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนทุกคน เกิดความเจริญงอกงาม มีพัฒนาการด้านต่างๆ ทั้งการศึกษา อาชีพ สังคม บุคลิกภาพส่วนตัว เกิดแนวคิดและปฏิบัติตนในทางที่ดี

2 จุดมุ่งหมายเฉพาะ หมายถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนว ที่สถานศึกษาจัดให้มีขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมาย หลักสูตร และสภาพสังคม ของสถานศึกษานั้นๆ โดยจุดมุ่งหมายการแนะแนวในโรงเรียนจะมีลักษณะที่เห็นเด่นชัดในด้านการจัดบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก การจัดบริการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีรายละเอียด 3 ประการ

2.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ คือ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง รู้ถึงความต้องการ ความคิด ความสามารถ ความถนัด และข้อจำกัดต่างๆ ของตนเอง เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกแนวทางการศึกษาต่อ อาชีพ และการดำเนินชีวิต

2.2 เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูและนักเรียน ช่วยให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเด็กแต่ละคนดีขึ้น ทำให้การบริการโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมเรื่องประชาธิปไตยแก่เด็ก ฝึกให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตน

2.3 เพื่อจัดบริการต่าง ในโรงเรียน ทั้งด้านการเรียนการสอนสวัสดิการให้มีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด เสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันทั้งบ้าน โรงเรียน และชุมชนอันจะเป็นประโยชน์ ในการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี ตามศักยภาพที่มีอยู่ จะเป็นประโยชน์ช่วยในการลดปัญหาสังคม

นอกจากนี้ สำเนา ขจรศิลป์ (2538 : 233 - 234) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริการแนะแนวไว้ว่า

- 1 เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และระบบการศึกษา
 - 2 เพื่อให้รู้จัก และเข้าใจตนเองทั้งด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยมและเข้าใจสภาพแวดล้อมของตนเอง
 - 3 เพื่อช่วยให้รู้จักโลกของงานอาชีพต่างๆ ตลอดจนสภาพของตลาดแรงงาน
 - 4 เพื่อช่วยให้สามารถเลือกอาชีพ เลือกสาขาวิชาเรียนได้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเองและสถานภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน
 - 5 เพื่อช่วยให้นักศึกษาที่มีความวิตกกังวล ความตึงเครียดและความทุกข์ใจ สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้
 - 6 เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเอง ให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ
 - 7 เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางด้านการศึกษา อาชีพและตลาดแรงงานที่ทันสมัย
 - 8 เป็นแหล่งวิชาการและเป็นศูนย์กลางในการช่วยป้องกันปัญหาของนักศึกษา
- ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ป้องกันปัญหา ก่อนที่จะเกิดปัญหาขึ้นทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งทางบ้าน โรงเรียน และชุมชน และถ้านักเรียนเกิดมีปัญหาลงแล้วครูจะมีหน้าที่ช่วยเหลือแก้ไข หาวิธีแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะขอรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญ ในกรณีที่ครูไม่สามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขได้ด้วยตนเองเพื่อให้การบริหารงานแนะแนวมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียน ครู แนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องทราบ ถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวดังกล่าวร่วมกัน

2.2 หลักการแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวให้ได้ผลดี ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ฯลฯ ควรมีความเข้าใจถึงปรัชญาและหลักของการแนะแนว

กาญจนา ศรีภาพสินธ์ (2535 : 308 - 309) กล่าวถึงปรัชญา และหลักการของการแนะแนวไว้ดังนี้

1 การแนะแนว เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป ตลอดระยะเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมหาวิทยาลัย ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีตั้งแต่ชั้นต้น ๆ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อแนะแนวในชั้นสูงขึ้นไป เพราะยังมีข้อมูลเกี่ยวกับเด็กมากเท่าใด ยิ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการตัดสินใจ ของครูในการจัดการแนะนำเท่านั้น

2 การแนะแนวเป็นการบริการที่จัดให้แก่เด็กทุกคนไม่ใช่เฉพาะเด็กที่มีปัญหาหรือเด็กที่เรียนอ่อนเท่านั้น เด็กที่เรียนเก่ง เด็กปกติทั้งหลาย ก็จะต้องได้รับการแนะแนว เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น ครูแนะแนวจึงควรติดตามดูพัฒนาการของเด็กทุกคนโดยตลอด

3 การแนะแนวเป็นการช่วยให้เด็กแต่ละคนสามารถเป็นใจ ในสภาพและฐานะของตนเองได้ ภายใต้การแนะนำของครู เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักที่จะพึ่งตนเองเป็นสำคัญ

4 การแนะแนวถือหลักว่า เด็กแต่ละคน ย่อมมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นวิธีการแนะแนวกับเด็กคนหนึ่งคนใด จะถือเป็นแบบฉบับ ใช้กับเด็กคนอื่นไม่ได้

5 การแนะแนวต้องมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีในทุกทางพร้อมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางกาย ทางสังคม ทางอารมณ์ และสติปัญญา เพื่อให้เด็กเป็นผู้มีความเจริญงอกงามอย่างสมบูรณ์

6 การแนะแนว ถือหลักในการดำเนินงาน จากการพยายามป้องกัน ไม่ให้เด็กประสบปัญหา ช่วยแก้ไขเมื่อเด็กพบปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการในสิ่งที่เด็กทำให้ดำเนินไปด้วยความเจริญก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ

7 การแนะแนวจะได้ผลดี หากบุคคลกรที่ได้รับการศึกษาด้านนี้มาเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ทุกคนในโรงเรียน ก็เป็นผู้ช่วยเหลือได้ หากได้รับการอบรมให้เข้าใจถึงปรัชญาและหลักของการแนะแนวเพราะบุคคลเหล่านั้น พบเห็นเด็กอยู่เป็นประจำย่อมให้ข้อมูลที่ถูกต้องและละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็กได้

8 การแนะแนว ถือว่าเป็นส่วนประกอบของการสอนและการศึกษา จะแยกออกจากกันไม่ได้ ฉะนั้น การแนะแนวสามารถทำได้ควบคู่ไปกับการสอน โดยครูที่สอนจะมีบทบาทสำคัญมากในการแนะแนว ทั้งนี้ครูที่สอนกับศูนย์แนะแนว จะต้องประสานงานกันอย่างใกล้ชิดในด้านข้อมูลเกี่ยวกับเด็กหรือเกี่ยวกับเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการช่วยเหลือเด็ก

2.3 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวจะได้ผลดีถ้าโรงเรียนพิจารณาจุดมุ่งหมายของการแนะแนวให้ชัดเจน

อุษณีย์ เย็นสบาย (วัลนิภา ฉลากบาง อ้างอิงจาก อุษณีย์ เย็นสบาย 2533 6 - 7) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวว่า แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ สรุปได้ว่า

1 จุดมุ่งหมายทั่วไป หมายถึงมุ่งหมายของการแนะแนวโดยส่วนรวม หรือเรียนว่าหน้าที่การแนะแนว มี 3 ประการ

1 1 เพื่อป้องกันปัญหา คือการแนะแนว ที่มุ่งให้ป้องกันมิให้นักเรียนเกิดปัญหา ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีมากเป็นวิธีที่เหมาะสมมากในปัจจุบัน เพราะเมื่อนักเรียนปราศจากปัญหานักเรียนจะสามารถพัฒนาตนไปได้อย่างดี

1 2 เพื่อแก้ไขปัญหา คือการแนะแนว ที่มุ่งให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ประสบปัญหาขึ้น ไม่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือ

1 3 เพื่อส่งเสริมพัฒนา คือการแนะแนว ที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนทุกคน เกิดความเจริญงอกงาม มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งการศึกษา อาชีพ สังคม บุคลิกภาพส่วนตัว เกิดแนวคิดและปฏิบัติตนในทางที่ดี

2 จุดมุ่งหมายเฉพาะ หมายถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนว ที่สถานศึกษาจัดให้มีขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมาย หลักสูตร และสภาพสังคม ของสถานศึกษานั้น ๆ โดยจุดมุ่งหมายการแนะแนวในโรงเรียนจะมีลักษณะที่เห็นเด่นชัดในด้านการจัดบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก การจัดบริการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีรายละเอียด 3 ประการ

2 1 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองอย่างต้องแท้ คือ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง รู้ถึงความต้องการ ความคิด ความสามารถ ความถนัด และข้อจำกัดต่าง ๆ ของตนเอง เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกแนวทางการศึกษาต่อ อาชีพ และการดำเนินชีวิต

2 2 เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูและนักเรียน ช่วยให้ความรู้ความเข้าใจเด็กแต่ละคนดีขึ้น ทำให้การบริการโรงเรียนดำเนินไปอย่าง ประสิทธิภาพส่งเสริมเรื่องประชาธิปไตยแก่เด็ก ฝึกให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตน

2 3 เพื่อจัดบริการต่างในโรงเรียน ทั้งด้านการเรียนการสอน สวัสดิการให้มีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด เสริมสร้างความเข้าใจอันดี ต่อกันทั้งบ้าน โรงเรียน และชุมชนอันจะเป็นประโยชน์ ในการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี ตามศักยภาพที่มีอยู่ จะเป็นประโยชน์ช่วยในการลดปัญหาสังคม

สำเนา ขจรศิลป์ (2538 233 - 234) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการบริการแนะแนวไว้ว่า

1 เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และระบบการศึกษา

2 เพื่อให้รู้จัก และเข้าใจตนเองทั้งด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยมและเข้าใจสภาพแวดล้อมของตนเอง

3 เพื่อช่วยให้รู้จักโลกของงาน อาชีพต่าง ๆ ตลอดจนสภาพของตลาดแรงงาน

4 เพื่อช่วยให้สามารถเลือกอาชีพ เลือกสาขาวิชาเรียนได้ เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเองและสถานภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน

5 เพื่อช่วยให้นักศึกษาที่มีความวิตกกังวล ความตึงเครียดและความทุกข์ใจสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

6 เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเอง ให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ

7 เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางด้านการศึกษา อาชีพและตลาดแรงงานที่ทันสมัย

8 เป็นแหล่งวิชาการและเป็นศูนย์กลาง ในการช่วยป้องกันปัญหาของนักศึกษา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ป้องกันปัญหา ก่อนที่จะเกิดปัญหาขึ้น ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งทางบ้าน โรงเรียน และชุมชน และถ้านักเรียนเกิดมีปัญหาลงแล้ว ครูจะมีหน้าที่ช่วยเหลือแก้ไข หาวิธีแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะขอรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญ ในกรณีที่ครูไม่สามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขได้ด้วยตนเองเพื่อให้การบริหารงานแนะแนวมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียน ครู แนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องทราบ ถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวดังกล่าวร่วมกัน

2.4 ประเภทของการแนะแนว

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2535 : 309 – 310) และสุชา จันท์เอม (2527 : 145) ได้แบ่งประเภทการแนะแนวได้ 3 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1 การแนะแนวศึกษาต่อ (Educational Guidance) เป็นการบริการช่วยเหลือ นักเรียนเกี่ยวกับการเลือกแนวการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถตนเองและเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการเรียนให้ดีขึ้น การแนะนำการแก้ปัญหาในการเรียน การแสวงหาความรู้

2 การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) เป็นบริการช่วยให้นักเรียน เลือกอาชีพได้เหมาะสมกับความสนใจ และความสามารถของนักเรียน การเตรียมตัวในการเรียน วิชาที่จะเป็นพื้นฐานในอาชีพนั้นๆ

3 การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal - Social Guidance) เป็นการแนะแนวให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทางตัวได้เหมาะสม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำ และผู้ตามที่ดี

2.5 ประโยชน์ของการแนะแนว

การแนะแนวมีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนให้งานการจัดการศึกษา บรรลุผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าบุคลากรร่วมมือ ประสานงานกันอย่างมีระบบ จะทำให้การแนะแนวมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

รวีวรรณ ชินตระกูล (2539 : 70 - 71) กล่าวถึงประโยชน์ของการแนะแนวไว้ 3 ประการ ดังนี้

1 การแนะแนวช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อมรอบตัว รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตได้เหมาะสมทั้งด้านการศึกษา และอาชีพ มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเผชิญปัญหา และความจริง คุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาสูงสุด ซึ่งเป็นจุดประสงค์ของการศึกษา อีกทั้งช่วยให้รู้จักและเข้าใจบุคคลอื่นสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี สามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2 การแนะแนวช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา อาชีพ ด้านสังคม รู้แนวทางการศึกษาต่อ รู้คุณค่าของการประกอบอาชีพ การสร้าง สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น พร้อมทั้งมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ไปพร้อมกันอย่างถูกวิธี

3 การแนะแนวช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนดีขึ้น สามารถจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับนักเรียน ทำให้การศึกษาได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ครูสามารถรู้เหตุผลแห่งพฤติกรรมของนักเรียน สามารถหาแนวทางขจัดปัญหาให้นักเรียนได้ ทำปัญหาในการจัดการเรียนการสอนลดลง

จากความคิดเห็น เกี่ยวกับประโยชน์ของการแนะแนวที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ถ้าโรงเรียนให้บริการแนะแนว แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพแล้วจะเกิดประโยชน์ ต่อ นักเรียน โดยช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ผู้บริหารและครูได้รู้จัก นักเรียนของตนอย่างชัดเจน ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจเด็กของตนดียิ่งขึ้น ยอมรับนักเรียนและเข้าใจเด็กตนดียิ่งขึ้น ยอมรับนักเรียนและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้สังคมและประเทศชาติ ได้ประชากรรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพไม่เป็นผู้ที่สร้างปัญหาให้แก่สังคม

3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรมและจริยธรรม

3.1 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน บางคนก็ใช้ควบคู่กันไปจนหลาย ๆ คนเข้าใจว่าเป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน เช่นเข้าใจว่า คนที่มีคุณธรรมสูง ก็คือคนที่มีจริยธรรมสูงด้วย แต่ความเป็นจริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้น คนที่มีคุณธรรมสูง อาจจะมีจริยธรรมต่ำได้

3.1.1 ความหมายของคุณธรรม

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า “คุณธรรม” ไว้หลายท่าน อาทิ

นักปรัชญาชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของคุณธรรมซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Virtue ไว้เช่น

วอลเตอร์และคนอื่น ๆ (Walters ,and others 1966 801) และพจนานุกรมของลองแมน (Longman Dictionary of Contemporary English 1978 1226) ซึ่งให้ความหมายคุณธรรมไว้ 2 ประการ คือ

1 คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเคยชิน

2 คุณธรรม หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิดและมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับความประพฤติและศีลธรรม

ส่วนนักปรัชญา นักการศึกษาและนักการศาสนาของประเทศไทยได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ อาทิ

พระราชวรมุนี (2527 : 37) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรมหมายถึง ธรรมที่เป็นด้วยความดีงามสภาพที่เกื้อกูล

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2530 : 190) ได้ให้ความหมาย คุณธรรมไว้ว่า สภาพคุณงามความดี

ลัดดา เสนาวงษ์ (2532 : 59) ได้ให้ความหมายคุณธรรมว่า คือ ความดีงามต่างๆ ที่มีอยู่ในจิตใจแต่ละคน และยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย

จากความหมายของคุณธรรมตามทัศนะของบุคคลต่างๆ คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่สังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงาม ซึ่งเกิดจากการศึกษา การปฏิบัติ ฝึกอบรม การกระทำ จนเคยชินเป็นลักษณะนิสัย เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม

3.1.2 ความหมายของจริยธรรม

นักการศึกษา นักจิตวิทยาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ อาทิ

นักปรัชญา และนักจิตวิทยาชาวต่างประเทศ ได้ให้ความหมาย จริยธรรม ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Morality ไว้เช่น

บราวน์ (Brown 1968 : 411 – 424) กล่าวว่า จริยธรรม คือ ระบบกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่บุคคลใช้ในการแยกแยะการกระทำที่ถูกต้องออกจากการกระทำที่ผิด

เพียเจต์ (Piaget 1969) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นลักษณะของประสบการณ์ของมนุษย์ และหน้าที่ที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคมในเรื่องความสนใจ และอนามัยบุคคล ความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของการกระทำและสิทธิ

โคลเบอร์ก (Kohlberg 1976 : 4 - 5) กล่าวว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรม ถือเอาการกระจายสิทธิหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึง กฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ไม่มีการขัดแย้งเป็นอุดมคติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

พจนานุกรมของลองแมน (Longman Dictionary of Contemporary 1978 : 214) ได้ให้ความหมายจริยธรรมว่าเป็นความถูกต้อง หรือความบริสุทธิ์ของพฤติกรรมของการกระทำสิ่งหนึ่งๆ

พระราชวรณฺ (ประยูรย์ ปยุตโต 2528 : 7) กล่าวว่ จริยธรรมหมายถึง มรรค คือวิธีปฏิบัติสายกลาง ประกอบด้วย 8 ประการ บางครั้งเรียกว่ ไตรสิกขา คือ การศึกษา 3 ประการ อันได้แก่ สมาธิ ปัญญา จริยธรรม หรือพรหมจรรย์ และไตรสิกขา ทั้งหมดนี้เป็นทางปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่จุดหมายในชีวิต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2530 : 217) ได้ให้ความหมาย จริยธรรมว่ ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติ ศีลธรรม กฎ ศีลธรรม

กรมวิชาการ (2523 : 8) กล่าวว่า จริยธรรม คือ การกระทำ ทั้งกาย วาจา และใจที่ดีงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 21) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ ด้วยลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

จากความหมายของจริยธรรม ของบุคคลต่างๆ ที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า จริยธรรมคือการกระทำหรือ พฤติกรรมต่างๆ ที่ควรกระทำเพื่อความสงบสุขและเป็นที่ยอมรับของสังคม และแบบแผนของความประพฤติในสิ่งที่ดีงาม เป็นที่ยอมรับและต้องการของสังคมทำให้สังคมสงบสุข

3.3 ทฤษฎีทางจริยธรรม

3.3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก 2520 : 63 – 64, อ้างอิงจาก Kohlberg) ได้ศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของเพียเจต์ และพบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น มีได้บรรลุสมบูรณ์ในบุคคลอายุ 10 ปี เป็นส่วนมาก แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะมีพัฒนาการทาง จริยธรรมอีกหลายขั้นตอน จากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี

โคลเบอร์ก เชื่อว่ การบรรลุวุฒิภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นจะแสดงออกในทางการให้เหตุผลจริยธรรมได้อย่างเด่นชัดที่สุด โคลเบอร์กได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเยาวชนอเมริกัน อายุ 10 ถึง 16 ปี เกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสถานการณ์ที่มีการขัดแย้งระหว่างความต้องการส่วนบุคคลและกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมโดยแบ่งจริยธรรมออกเป็น 6 ขั้น และได้แบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้หลักหลบเลี่ยงการลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation)

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (The Instrumental Relativist Orientation)

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการทำตามทีผู้อื่นเห็นชอบ (The Interpersonal Concordance "Good Boy - Nice Girl " orientation)

ขั้นที่ 4 ใช้หลักการทำตามสังคม (The "Law and Order" Orientation)

ขั้นที่ 5 ใช้หลักกระทำตามคำมั่นสัญญา (The Social Contract Legalistic Orientation)

ขั้นที่ 6 ใช้หลักอุดมคติสากล(The Universal Ethical Principle Orientation) เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น แบ่งเป็น 3 ระดับเสนอในรูปตารางดังนี้ (The Universal Ethical Principle Orientation)

ตาราง 2 แสดงระดับจริยธรรมและขั้นการให้เหตุผลจริยธรรม

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบเลี่ยงการลงโทษ (2 – 7 ปี)	1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2 – 10 ปี)
ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 – 10 ปี)	
ขั้นที่ 3 หลักทำตามที่มีผู้อื่นเห็นชอบ (11 - 13 ปี)	2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (10 – 16 ปี)
ขั้นที่ 4 หลักทำตามหน้าที่ทางสังคม (13 – 16 ปี)	
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปี ขึ้นไป)	3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปี ขึ้นไป)
ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล	

ขั้นที่ 1 ขั้นหลบเลี่ยงการลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation) เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 7 ขวบ มักใช้หลักหลีกเลี่ยงมิให้รับโทษ เป็นเหตุผลในการกระทำหรือเลือกกระทำในทางที่จะเกิดประโยชน์แก่ตนเองมากกว่า เนื่องจากเด็กเล็กนี้ยังเป็นบุคคลต้องพึ่งพาและอยู่ในอำนาจของผู้ใหญ่ จึงมีความจำเป็นต้องเชื่อฟังคำสั่ง เด็กในระยะนี้เข้าใจคำว่าความดี ไปในความหมาย คือสิ่งที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ เช่น เด็กยอมแปรงฟันหลังอาหารเพราะกลัวแม่ดุ ฉะนั้น การกระทำที่ถูกต้องหมายถึง การเชื่อฟังผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเหนือกว่า เหตุผลในการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด ขึ้นอยู่กับการไม่ถูกลงโทษเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหารางวัล (The Instrumental Relativist Orientation) เมื่อเด็กอายุมากขึ้นระหว่าง 7 – 10 ขวบ จะมีความรู้สึกเป็นธรรมดาสำหรับการถูกผู้ใหญ่ดูว่าหรือเมียนดี เพื่อให้เขาทำให้ถูกหรือทำตนเป็นคนดี เด็กในวัย 7 - 10 ขวบนี้ จะค่อยๆ เห็นความสำคัญของการได้รับรางวัลหรือคำชมเชยการสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เขาทำความดีมากกว่าการดูค่าหรือขู่ว่าจะลงโทษ เช่น เด็กผู้หญิงจะช่วยบิดา มารดาทำความสะอาดบ้าน เพื่อจะได้เงินรางวัลมากขึ้น และเด็กชายจะช่วยรดน้ำต้นไม้ก็เพื่อจะได้รับคำชมเชยและเด็กในระยะนี้เริ่มรู้จักแลกเปลี่ยนกันแบบเด็ก ๆ เช่น เมื่อเขาให้ฉันมา ฉันก็ต้องตอบแทนเขาไป เริ่มมีความเข้าใจในความคิดเห็นของคนอื่น

ขั้นที่ 3 ขั้นทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (The Interpersonal Concordance or "Good Bog – Nice Girl" Orientation) เด็กที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่นจะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อนมาก เด็กในวัย 10 - 13 ปี ส่วนมากจะทำในสิ่งที่ตนคิดว่าคนอื่นจะเห็นด้วย เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูงและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน หลักการในขั้นนี้ใช้มากกับเด็กอายุประมาณ 13 ปี

ขั้นที่ 4 ขั้นทำตามสังคม (The "Law and Order" Orientation) เด็กในอายุ 13 - 16 ปีนี้ จะเป็นผู้มีประสบการณ์มากพอที่จะทราบว่าสังคมประกอบด้วยกลุ่มต่างๆ แต่ละกลุ่มมีกฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือ บางกลุ่มจะมีเจ้าหน้าที่รักษากฎเกณฑ์เหล่านั้นด้วย และเขามีความเข้าใจหน้าที่ของคนในกลุ่มต่างๆ และเขามีศรัทธาต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร เขามีความเข้าใจบทบาทของคนอื่นด้วยว่าคนนั้นมีตำแหน่งอย่างนั้นจึงปฏิบัติอย่างนั้น การกระทำที่ถูกต้องนั้นเมื่อพิจารณาเพื่อกลุ่มเพื่อส่วนรวมด้วย

ขั้นที่ 5 ขั้นทำตามคำมั่นสัญญา (The Social Contract Legalistic Orientation) บุคคลเมื่อมีอายุ 16 ปี ขึ้นไปเป็นผู้ใช้หลักการจะมีการกระทำที่พยายามหลีกเลี่ยง มิให้ถูกตราหน้าว่าเป็นคนขาดเหตุผล เป็นคนไม่แน่นอนคำว่า "หน้าที่" ของบุคคลในขั้นนี้ จึงหมายถึงการกระทำตามที่ตกลงหรือสัญญาไว้กับผู้อื่นโดยคำนึงถึงสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่น เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนมีความเคารพตนเองและต้องการให้ผู้อื่นเคารพตนเองด้วย

ขั้นที่ 6 ขั้นยึดอุดมคติสากล (The Universal Ethical Principle Orientation) พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้ จะพบในผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาในขั้นสูง มีประสบการณ์และความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของตนเอง และของสังคมอื่นๆ ในโลก บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้เป็นผู้รับเอาความคิดเห็นที่เป็นสากลของ ผู้เจริญแล้ว มีสายตาหรือความคิดเห็นที่กว้างไกลกว่ากลุ่มและสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ บุคคลประเภทนี้จะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจ เช่น ยึดถือโลกบาลธรรม 2 ประการคือ หิริ คือความละอายแก่ตนเองใน การที่จะทำความชั่ว และมีโอตตปปะ คือความเกรงกลัวต่อบาป เพราะมีความชั่วในหลักสากลที่ว่า ความเลวนั้นถ้าบุคคลกระทำแล้วถึงแม้จะรอดพ้นไม่ถูกผู้ใดลงโทษ แต่โทษที่ได้รับคือ ผู้ที่กระทำ เลวนั้นจะมีจิตใจต่ำลง

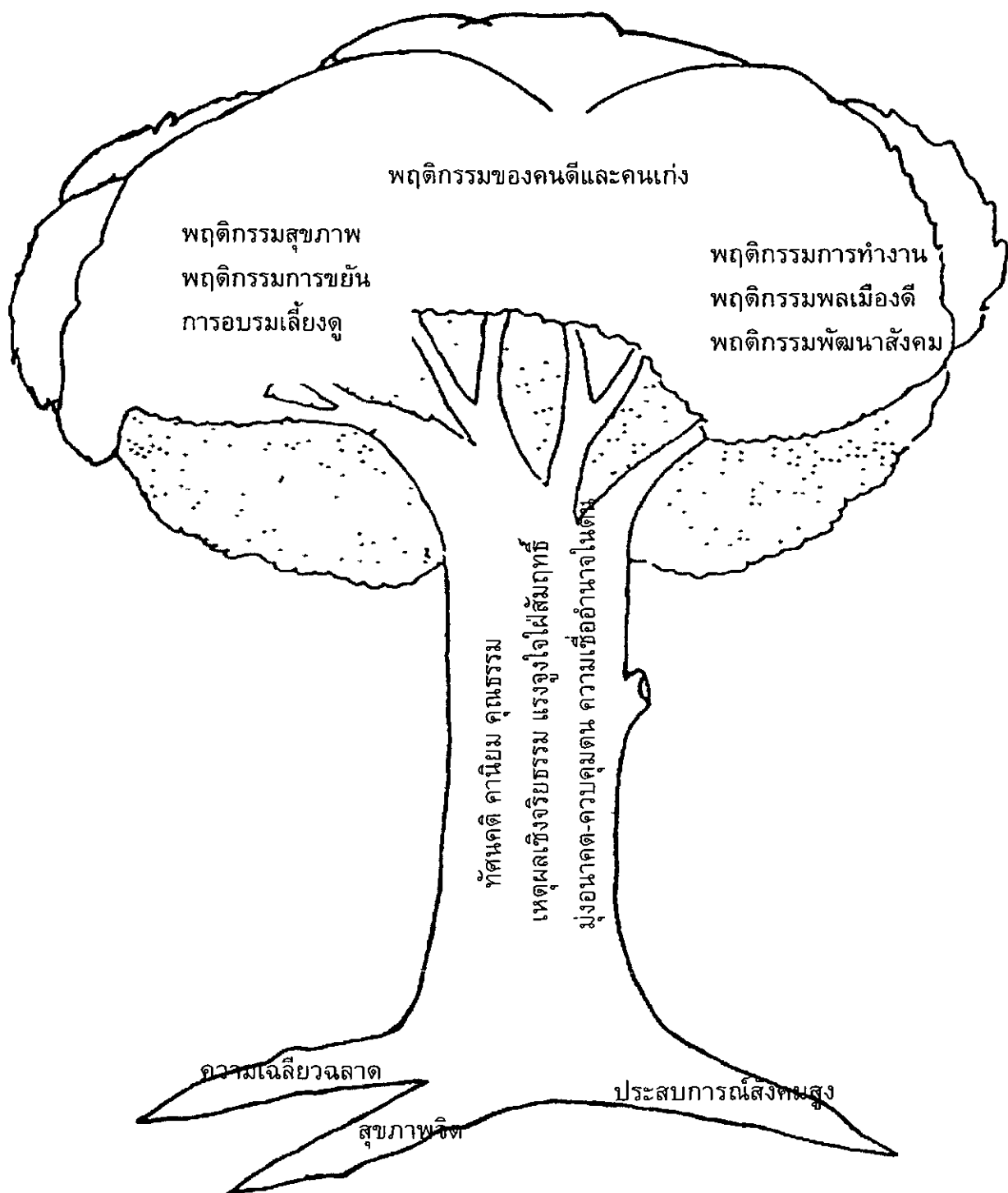
ส่วนบ่อเกิดของเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์กมีความเห็นวามาจากการ พัฒนาการทางการเรียนรู้ ในขณะที่เด็กได้มีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นการได้เข้ากลุ่มทางสังคม ประเภทต่างๆ จะช่วยให้มีความฉลาดได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและของผู้อื่น อันจะช่วยให้เขามี พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปอย่างรวดเร็ว โคลเบอร์กเชื่อว่า การพัฒนาการทาง จริยธรรมนั้นมีขึ้นการรับความรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่าง ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่น และบทบาทของผู้อื่นด้วยทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของ กลุ่มต่างๆ ซึ่งอาจจะขัดแย้งกันแต่ในขณะเดียวกัน ก็ผลักดันให้บุคคลพัฒนาไปตามขั้นตอนใน ทิศทางเดียวกันเสมอ ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใด หรือสังคมใดก็ตาม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน ,เพ็ญ แชน ประจักษ์ปัจฉิม 2520 42 – 45)

3 3 2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 36 – 38) ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของคนไทยนี้อาจกล่าวได้ว่า เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาทฤษฎีแรกของนักวิชาการไทย ที่สร้างขึ้นโดยการสรุปรวมผลการวิจัยในประเทศไทย ในหลายสาขาเข้าด้วยกัน โดยเฉพาะงานวิจัยของนักจิตวิทยาไทย นักสังคมศาสตร์ไทย และนักวิจัยการศึกษไทยทั้งที่เป็นอาจารย์และนิสิต นักศึกษาชั้นสูง ทฤษฎีนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นของวิชาการและการประยุกต์ทางด้านนี้ในประเทศไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ลักษณะของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทย

ทฤษฎีสำหรับต้นไม้จริยธรรมนี้มี 3 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นดอกและผลไม้ของต้นไม้ส่วนลำต้นและส่วนที่เป็นรากแก้ว ดูภาพประกอบ 1 ในส่วนแรกคือ ดอกและผลไม้มันต้นแสดงถึงพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่างๆ ที่เข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนา มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนของลำต้นของต้นไม้อันประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ (1) เหตุผลเชิงจิตวิทยา (2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่อในอำนาจตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (5) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยม (ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ หรือสถานการณ์นั้น) ถ้าต้องการที่จะเข้าใจอธิบาย ทำนาย และพัฒนาพฤติกรรมชนิดใด จะต้องใช้จิตลักษณะบางด้านหรือทั้ง 5 ด้านนี้ประกอบกันจึงจะได้ผลดีที่สุด ส่วนที่สามของต้นไม้ จริยธรรมคือรากแก้ว ซึ่งเป็น จิตลักษณะกลุ่มที่ 2 มี 3 ด้านคือ (1) สติปัญญา (2) ประสบการณ์ทางสังคม และ (3) สุขภาพจิต จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิต 3 ด้านดังกล่าวและอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้านทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม นอกจากนี้บุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้โดยวิธีการอื่นๆ ด้วยฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการจึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้จิตลักษณะ 3 ประการที่รากอาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นเพื่อใช้อธิบาย ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าวมาแล้วด้วยจากการวิจัยที่ได้จากทฤษฎี ต้นไม้ จริยธรรมสำหรับคนไทยพบว่าการที่จะเป็นผู้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงนั้นต้องประกอบด้วย จิตลักษณะ 8 ประการด้วยกันโดย แบ่งจิตลักษณะส่วนราก 3 ประการได้แก่ (1) สติปัญญา (2) ประสบการณ์ทางสังคม (3) สุขภาพจิตกับลักษณะที่เป็นส่วนของลำต้น 5 ประการ ได้แก่ (1) เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) ลักษณะมุ่งอนาคต (3) ความเชื่อในอำนาจภายในตน (4) แรง จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม

ภาพประกอบ 1 ภาพทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงถึงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางจริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2538)

3 3 3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

ผู้นำคนสำคัญของทฤษฎีนี้คือ แบนดูรา (ยุพดี สมบูรณ์สิน 2541 13, อ้างอิงจากแบนดูรา Bandura 1977 6) ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นพัฒนาการของจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นผลจากความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมตามเกณฑ์ทางศีลธรรมของสังคม โดยมีแรงขับพื้นฐานจากความต้องการทางอาชีพภาพ การตอบสนองต่อรางวัล และการหลีกเลี่ยงการลงโทษจากสังคม แบบดูรา เชื่อว่าสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์เนื่องจากสิ่งแวดล้อมลอมกับมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กันและประสบการณ์ที่ได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ และมีผลต่อการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรม ในครั้งต่อไป ซึ่งการเรียนรู้อาจเกิดจากประสบการณ์โดยตรงหรือสังเกตจากตัวแบบ จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม จะเห็นว่าประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้

2 1 สิ่ง que เรียนรู้ คือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ของตัวมนุษย์ทั้งความสัมพันธ์ของเหตุการณ์และพฤติกรรมกับผลต่อพฤติกรรมทำให้มนุษย์สามารถคาดหวังผลที่จะเกิดตามมาของเหตุการณ์หรือพฤติกรรมนั้นๆ ได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อการตัดสินใจของมนุษย์ที่แสดงหรือไม่แสดงพฤติกรรมนั้นๆ เกิดเป็นความเชื่อ เพื่อเป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรม

2 2 วิธีการเรียนรู้อาจเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและสังเกตบุคคลที่มีประสบการณ์มากหรือช่วงสังเกตจะเป็นบุคคลที่มีโอกาสเรียนรู้สูงและประสบการณ์หรือเหตุการณ์ที่แตกต่างกันทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้หลากหลายขึ้น

2 3 ความเชื่อเมื่อผ่านประสบการณ์หรือการสังเกต มนุษย์จะยอมรับในรูปแบบของความเชื่อซึ่งความเชื่อจะเป็นองค์ประกอบที่เป็นแนวทางการตัดสินใจที่จะแสดงหรือไม่แสดง พฤติกรรมความเชื่อของแต่ละบุคคลอาจเป็นความจริงหรือไม่ก็ได้

2 4 การควบคุมพฤติกรรมด้านความคิด (Cognitive Control) เมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมใดบุคคลนั้นสามารถนำประสบการณ์ความเชื่อ เป็นแนวทางในการนำมาวิเคราะห์ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และเลือกแสดงพฤติกรรมที่เกิดผลที่ตนเองคาดหวังหรือต้องการ เป็นการใช่วิชาญาณในการเลือกแสดงพฤติกรรมนั้นๆ

2 5 จริยธรรมเป็นกฎเกณฑ์สำหรับประเมินพฤติกรรมว่าดีหรือไม่ ถึงแม้มนุษย์จะใช้ความคิดวิเคราะห์ และเลือกพฤติกรรมที่ตนตัดสินใจจะกระทำแล้ว มนุษย์ยังต้องเปรียบเทียบพฤติกรรมที่คาดหวังว่าจะแสดงนั้นกับกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ตนอยู่จะเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่

2 6 การบังคับตนเอง (Self Regulation) การเรียนรู้กฎเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม ทำให้สามารถประเมินพฤติกรรมผู้อื่นและตนเองได้และประเมินปฏิกิริยาตอบสนองต่อพฤติกรรมนั้นได้ ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ตนได้เลือกแล้วหลังการประเมินตามเกณฑ์ของพฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนี้ ใช้อธิบายการเกิดและการพัฒนาทางจริยธรรมได้ดี

ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความเสมอภาคและความเป็นธรรม ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาการทาง จริยธรรม ขั้นสูง

สรุปว่า จริยธรรมมีการพัฒนาเป็นขั้น ๆ ตามลำดับอย่างแน่นอน โดยพัฒนาจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูงทีละขั้น ไม่มีการข้ามขั้น สลับขั้น หรือเร่งขั้น บ่อเกิดของจริยธรรมมาจากการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นการเข้ากลุ่มของบุคคลช่วยให้บุคคลมีความฉลาดในการรับรู้เพิ่มขึ้น ดังนั้น

จริยธรรมพัฒนาได้จากการที่บุคคลรับรู้ทางบทบาทของตนเอง และผสมผสานบทบาทของผู้อื่นในการเรียนรู้และวิธีการส่งเสริมจริยธรรมทำได้หลายวิธี เช่น การให้ความรู้ที่สูงขึ้น การให้แสดงบทบาท การให้กลุ่มให้เกิดความคล้อยตาม และการเลียนแบบจากตัวแบบ

3.4 บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรม

ในการจัดการเรียนการสอนจริยธรรมนั้น ครูต้องวางแผนการจัดอย่าง เป็นระบบ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ (กรมวิชาการ 2534 : 33 , อ้างอิงจาก คณิงนิจ จิระเพิ่มพูน 2545 : 61)

1 ศึกษาหลักสูตร เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ จุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคำอธิบายรายวิชา ซึ่งได้กล่าวถึงแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เน้นสาระสำคัญตลอดจนวัตถุประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาสาระในแต่ละวิชา

2 วิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตร หน่วยการสอน แล้วปรับจุดประสงค์การเรียนการสอน คือนำจุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์รายวิชามาวิเคราะห์ แล้วปรับให้เป็นจุดประสงค์การเรียนการสอนในแผนการสอนแต่ละแผน

3 กำหนดเนื้อหา กิจกรรมของหลักสูตร คือ การนำเอาเนื้อหาในหลักสูตร มาวิเคราะห์จัดลำดับเป็นเนื้อหาย่อย จากง่ายไปหายาก และสัมพันธ์กับอัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้ เพื่อให้ภาระงานการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีระบบเหมาะสมกับระดับความรู้และความสามารถของผู้เรียน

4 จัดแผนการสอน คือ การวางแผนการสอนของครู โดยครูจะต้องรู้จักเลือกใช้กิจกรรมและกระบวนการเรียนการสอน ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

5 ดำเนินการจัดการเรียนการสอน คือ การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีระบบ เหมาะกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน และบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

6 ดำเนินการวัดและประเมินผล คือการตรวจสอบ ความรู้ ความสามารถ ของผู้เรียนว่าเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด และเป็นการประเมิน ความสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

7 ซ่อมแซม ปรับปรุง ส่งเสริม คือการสอนซ่อมเสริมเพื่อปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน หรือกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดผลดี การเพิ่มเติมในสิ่งที่ ผู้เรียนหรือกระบวนการเรียนการสอนขาดไป โดยการเพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์ การส่งเสริมสิ่ง ที่ผู้เรียนหรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

8 การตัดสินผลการเรียน คือการวัดและการประเมินผลการเรียน ของ ผู้เรียนว่าเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่เพียงใด

การเรียนการสอนจริยธรรม มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ความ เข้าใจในสิ่งที่ควรปฏิบัติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องมีลักษณะนิสัยที่ดี ยึดมั่นกับค่านิยมและ คุณธรรม ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจริยธรรม ครูจะต้องให้นักเรียนเกิดคุณสมบัติใน 3 ด้าน ดังนี้ (สงวน ลักษณะ 2525 47, อ้างอิงจาก คณิงนิจ จิระเพิ่มพูน 2545 62,)

1 พุทธิพิสัย ได้แก่ การเกิดความรู้ความเข้าใจว่าสิ่งใดดี สิ่งใดถูกต้อง สิ่ง ใดควรดเว้น สิ่งใดไม่ควรดเว้น

2 จิตพิสัย ได้แก่ การเกิดความรู้สึก โน้มเอียงทางอารมณ์ที่สะท้อนออกมา ในลักษณะของความชอบ ไม่ชอบ ในบางสิ่งบางอย่าง มีความพอใจสนใจ ซาบซึ้ง เต็มใจ เห็น ความสำคัญ มีความสุขที่จะกระทำ รับเอาค่านิยมมาเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ

3 ทักษะพิสัยได้แก่ความสนใจที่จะลงมือกระทำหรือปฏิบัติด้วยกาย วาจา ใจ ในหลักจริยธรรมต่าง ๆ

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

3.5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

วิริยาภรณ์ ชัยชลทรัพย์ (2525 70 – 71) ได้วิจัยโดยการทดสอบความ กตัญญูกตเวทีแก่นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่างกัน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ความกตัญญูกตเวที และแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการแสดงความกตัญญูกตเวที ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มที่สอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์มีทัศนคติต่อการแสดงความกตัญญูกตเวทีสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 05

บริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์ (2539 56 - 59) ได้ศึกษาใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี จังหวัดราชบุรี ที่มีเหตุผลด้านความสามัคคีต่ำกว่า เบอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์ จำลองมีเหตุผลจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 นักเรียนที่

ได้รับเทคนิคแม่แบบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีไม่แตกต่างกัน

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2530 356) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มสร้าง คุณภาพ ในการสอนวิชาพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพ และองค์ประกอบทางจิตวิทยาและการพัฒนาการ จริยธรรมและนักเรียนที่ได้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพุทธ ศาสนา มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาพุทธศาสนา และพฤติกรรมทางคุณธรรมแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพุทธศาสนา ทศนคติต่อพุทธศาสนา ความ สนใจในวิชาพุทธศาสนา และมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างทั้งสาม กลุ่มที่วัดหลังการสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชมพูนุช ศรีมุกดา (2530 189) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและเจตนาคติที่มีต่อพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ สืบสวน สอบสวน และโดยวิธีสอนโดยคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผล การศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตนาคติต่อพุทธศาสนาของกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตนาคติต่อพุทธศาสนา ของกลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

3 5 2 งานวิจัยต่างประเทศ

ตามอน และคิลเลน (Damon ,and Killen 1982) ได้ศึกษาอิทธิพลของ ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 5 – 9 ปี แบ่งเป็น 3 กลุ่ม นำมาบันทึกเทปโดยกำหนดปัญหาให้มีการอภิปรายกัน คำอภิปรายได้ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อ กำหนดคุณลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของกลุ่มเพื่อนแล้วสรุปเป็นทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง ของพัฒนาการและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อไป

ริชาร์ด และคนอื่น ๆ (Richard , and others 1984) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กและพฤติกรรมก่อกวนใน ห้องเรียนพบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2) มีพฤติกรรม ก่อกวนในห้องเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเหตุผลจริยธรรมในชั้นที่ 3 และ 4 และยังพบว่า ระดับการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามอายุ และสถานภาพทางสังคม เพศ มีผลต่อพฤติกรรมก่อกวนใน ห้องเรียนสามารถทำนายได้ดีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

โรมานซ์ (Romance 1985) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมที่มีต่อการพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 จำนวน 3 กลุ่ม 32 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทำการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่าโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมสามารถพัฒนาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนได้

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมจริยธรรม สามารถใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนพัฒนาคุณธรรมความเป็นพลเมืองดี ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ และความสามัคคี นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองในการอยู่ร่วมกันในสังคมและส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในจริยธรรมและคุณธรรม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1 การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
- 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ ปทุมธานี จำนวน 182 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 - 2 ปีการศึกษา 2547 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร 182 คน โดยวิธีจับฉลากมา 3 ห้องเรียน ในจำนวน 6 ห้องเรียน ได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 30 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

- 1 แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- 2 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

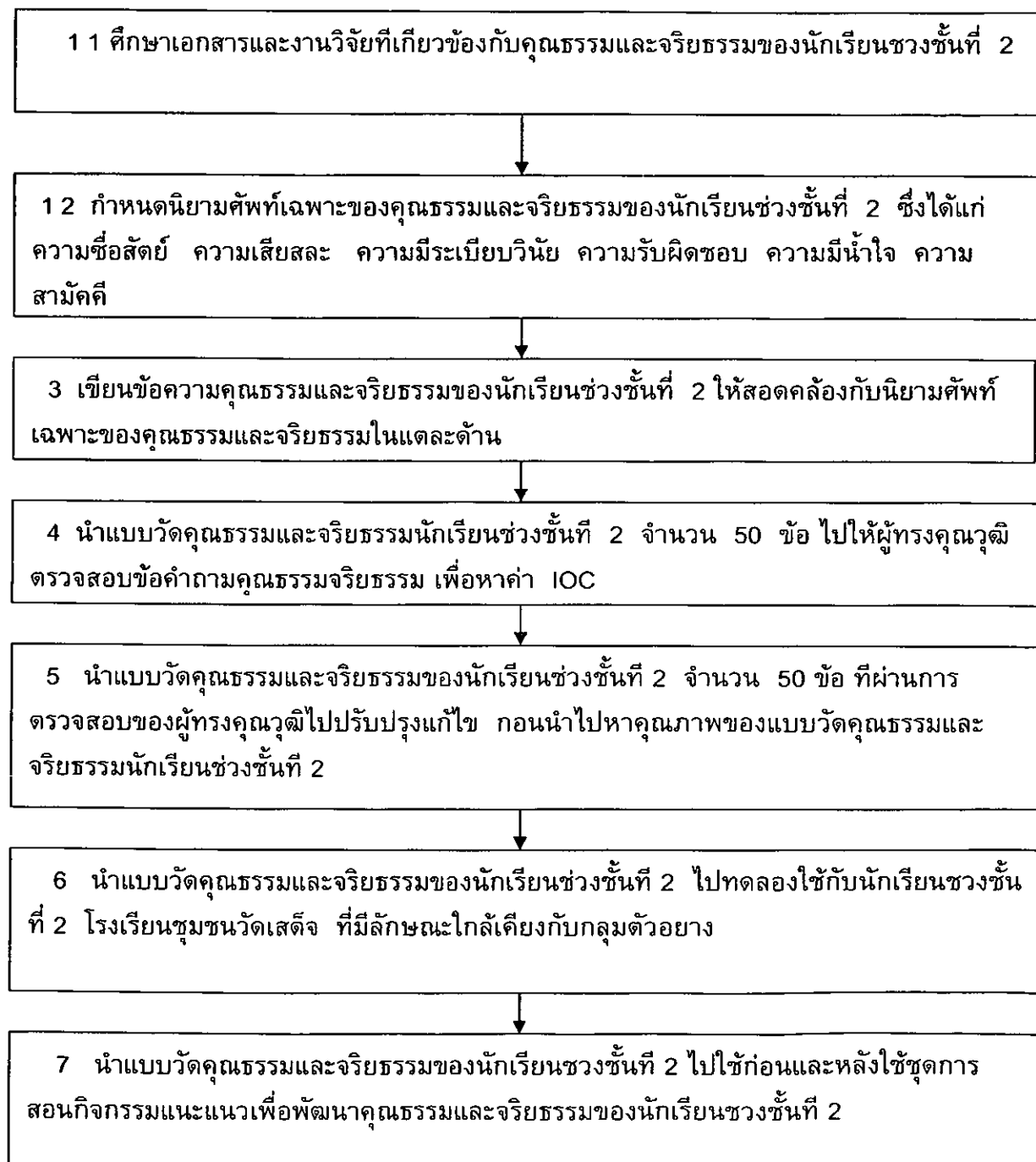
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และ

แบบฝึกหัดชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

1 การสร้างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความคิดเห็นของนักเรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 2 การสร้างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ตามรายละเอียดดังนี้

1 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

1 2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ และความสามัคคี

1 3 เขียนข้อความคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละด้าน

1 4 นำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 50 ข้อ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และอาจารย์วสินี มุขดอกไม้ ข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5 – 1.00

1 5 นำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 50 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปหาคุณภาพของแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

1 6 นำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 50 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกมีค่าอำนาจจำแนกรวมทั้งฉบับ จำนวน 50 ข้อ รายข้อมีค่า t อยู่ระหว่าง 4.014 ถึง 14.762 และค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าเท่ากับ 0.8431 และรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.8554 ถึง 0.9462

1 7 นำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 50 ข้อ ไปใช้โดยนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ ดอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ตัวอย่างแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ในช่องที่คิดว่าตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงช่องเดียว

ให้นักเรียนตอบให้ครบ 50 ข้อในกระดาษคำตอบเท่านั้น

ความซื่อสัตย์

01 ข้าพเจ้าเคยพูดปดกับคุณพ่อคุณแม่ แล้วมานึกเสียใจภายหลัง

02 ข้าพเจ้าสัญญากับตนเองว่าจะพูดแต่ความจริง แต่บางครั้งข้าพเจ้าก็เผลอพูดไม่จริงบ้าง

ความเสียสละ

- 03 ข้าพเจ้ากับเพื่อน ๆ เคยช่วยกันคิดที่จะพัฒนาโรงเรียนให้มีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้น
 04 เวลาเพื่อนไม่สบาย ข้าพเจ้าจะช่วยพาเพื่อนไปหาหมอหรือคุณครูที่ห้องพยาบาล

ความมีวินัย

- 05 เวลาซื้อของข้าพเจ้าไม่เคยลัดคิว
 06 ข้าพเจ้าเคยเดินลัดสนามเพราะช่วยย่นระยะทาง แม้ว่าทางโรงเรียนจะมีกฎห้ามเดินลัดสนาม

ความรับผิดชอบ

- 07 ไม่ว่าผลงานที่ข้าพเจ้าทำ จะดีหรือไม่ดี ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับผิดชอบ จะไม่โทษคนอื่น
 08 ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจมาก เมื่อไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามที่สัญญาไว้

ความมีน้ำใจ

- 09 ข้าพเจ้าเคยช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้าน เช่นกวาดบ้าน ถูบ้าน เก็บขยะ
 10 ข้าพเจ้าเคยไปช่วยจัดนิทรรศการต่าง ๆ ของโรงเรียน

ความสามัคคี

- 11 เพื่อน ๆ ในกลุ่มข้าพเจ้าต่างไว้วางใจซึ่งกันและกัน
 12 เพื่อน ๆ ในกลุ่มของข้าพเจ้ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

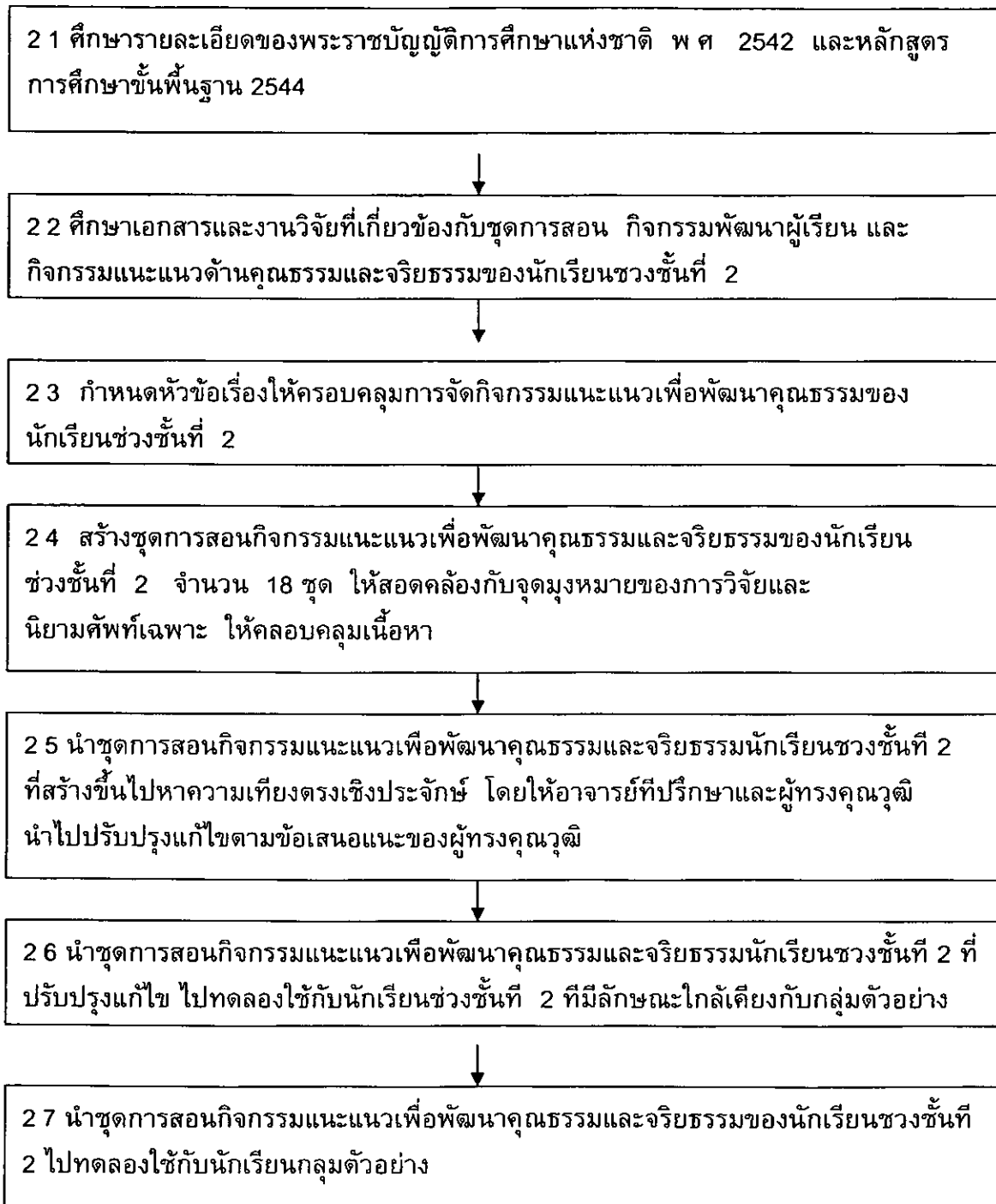
ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่จริง	จริงพอประมาณ	จริงเพียงเล็กน้อย	ไม่จริงเลย
ข้อความทางบวก	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ข้อความทางลบ	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน	5 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนนแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย
3 661 – 5 00	มาก
2 331 – 3 66	ปานกลาง
1 000 – 2 33	น้อย

2 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบที่ 3 การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 2 ตามรายละเอียดดังนี้

2 1 ศึกษารายละเอียดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2 2 ศึกษาหลักการ และงานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ
กิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

2 3 กำหนดข้อเรื่องให้ครอบคลุมการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

2 4 สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะและ ให้ครอบคลุม
เนื้อหาตามที่ระบุในข้อ 2 3 โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม การสำรวจ การระดมสมอง การเล่านิทาน
สุภาษิต การสำรวจปัญหา สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง การอภิปราย กรณีศึกษา การ
สนทนา และการคิดแก้ปัญหา โดยชุดการสอนแต่ละชุดประกอบไปด้วย

2 4 1 คำชี้แจง

2 4 2 คู่มือครู

2 4 3 คู่มือนักเรียน

2 4 4 ใบงานและใบความรู้

2 4 5 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2 4 6 แบบประเมินความเห็นของนักเรียนแต่ละชุดประกอบไปด้วย

2 4 7 ชื่อเรื่อง

2 4 8 สารสำคัญ

2 4 9 จุดประสงค์

2 4 10 เนื้อหา

2 4 11 วิธีดำเนินการ

2 4 12 สื่อ – อุปกรณ์

2 4 13 การประเมินผล

2 6 จัดทำตารางวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน 18
กิจกรรม

2 7 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 2 ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ ศาสตราจารย์
ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แก่ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็งและ อาจารย์
วิศิณี มุกดอกไม้ ตรวจสอบรายละเอียดของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา

คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะ และเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับรายละเอียดของชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แสดงในภาคผนวก ก

2.8 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ เพื่อหาสิ่งที่ควรปรับปรุง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.5 แบบฝึกหัดในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

แบบฝึกหัดในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะพัฒนา จุดประสงค์ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละกิจกรรม โดยให้สอดคล้องกับคุณธรรมและจริยธรรมด้านที่จะพัฒนา เพื่อที่จะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงใด

ตัวอย่างแบบฝึกหัดในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความเสียสละ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

01 การเสียสละหมายถึงข้อใด ก การให้ ข การบริจาค ค การให้เพื่อส่วนรวม ง ถูกทุกข้อ	03 การเสียสละเวลาชวรงานโรงเรียนควรทำอย่างไร ก ต่างคนต่างทำ ข ทำตามใจตนเอง ค แบ่งหน้าที่กันทำ ง ทำอย่างไรก็ได้
02 ถ้าบ้านเพื่อนนักเรียนถูกไฟไหม้ นักเรียนควรทำอย่างไร ก เฉย ๆ เสีย ข พุดเยาะเย้ย ค พุดแสดงความเห็นใจ ง บริจาคสิ่งของให้เพื่อนบ้าน	04 ในฐานะนักเรียนยังเด็กควรเสียสละต่อโรงเรียนอย่างไรจึงเหมาะสม ก รักษาความสะอาดโรงเรียน ข นำสิ่งของมามอบให้โรงเรียน ค ซื้อธงชาติมาติดหน้าโรงเรียน ง ซ่อมแซมโรงเรียนที่ชำรุด

เกณฑ์การให้คะแนนการทำแบบฝึกหัด

เกณฑ์การให้คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ตอบถูกให้ 1 คะแนน

ตอบผิดให้ 0 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลแบบฝึกหัด

เกณฑ์การแปลผลจากคะแนนแบบฝึกหัดของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีดังนี้

คะแนน	การแปลผล
9 - 10	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับมากที่สุด
7 - 8	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับมาก
5 - 6	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับปานกลาง
3 - 4	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับน้อย
1 - 2	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับน้อยที่สุด

**2 6 แบบประเมินผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้**

2 6 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินชุดการสอน และการ
ประเมินสื่อการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
พัฒนาคุณธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

2 6 2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ
จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 18 ชุด แต่ละชุดมี 12 ข้อ เนื้อหาในแบบประเมิน
สอดคล้องเรื่องที่จะพัฒนา และขั้นตอนการจัดกิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่
2 ในแต่ละกิจกรรม

2 6 3 ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ
จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่สร้างขึ้น จำนวน 18 ชุด แต่ละชุดมี 12 ข้อ ไปหาความ
เที่ยงตรงเชิงประจักษ์ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และผู้ทรงคุณวุฒิอาจารย์มณฑิรา
จารุเพ็ง และอาจารย์วดีน มุขดอกไม้ ตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถามที่สร้างขึ้น ทั้งด้าน
เนื้อหาและภาษาให้สอดคล้องกับเนื้อหาในชุดหาในชุดการสอน ได้แก่ เรื่องที่จะพัฒนา นิยามศัพท์
เฉพาะ จุดมุ่งหมาย สำคัญ สำคัญ การวัดผลและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ และ
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละ
กิจกรรมมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละกิจกรรม

264 ลักษณะของแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยกำหนดข้อความที่ต้องการทราบถึงความคิดเห็นของนักเรียนก่อนและหลังใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาที่จะพัฒนา จุดประสงค์ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ของการวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ แต่ละกิจกรรมมีจำนวน 12 ข้อ ให้นักเรียนทำแบบประเมินก่อนและหลังการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ตัวอย่างแบบประเมินในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ใครกันที่ซื่อสัตย์

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็น
คิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
01.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต					
02.	นักเรียนทำงานได้ตรงกับจุดประสงค์					

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

เกณฑ์การแปลความหมายแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้าน
คุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

คำเฉลี่ย

- 4 51 – 5 00 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับมากที่สุด
- 3 51 – 4 50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับมาก
- 2 51 – 3 50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับปานกลาง
- 1 51 – 2 50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับน้อย
- 1 00 – 1 50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับน้อยที่สุด

นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ จำนวน 18 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน คือวันจันทร์ - วันศุกร์ ในคาบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตั้งแต่เวลา 12 30 น – 13 30 น โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2548 สิ้นสุดวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2548

การดำเนินการทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ
จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ
จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้

1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบวัดคุณธรรมและ
จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ดำเนินกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2

2 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
ก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อย
เพียงใด

3 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ
คุณธรรมและจริยธรรม

4 ขั้นดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
ตามกฎกติกาและวิธีปฏิบัติกิจกรรม และเทคนิคต่าง ๆ

5 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการที่สำคัญ

6 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงใด

7 ขั้นประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

8 ขั้นทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมที่ใช้ก่อนการทดลองภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ตาราง 3 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

วัน เดือน ปี	เวลา	คุณธรรมและจริยธรรม ที่พัฒนา	ชื่อกิจกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4			
อ 1 ก พ 48	13 30 – 14 30	ความซื่อสัตย์	หนูน้อยผู้สุจริต
พ 2 ก พ 48	14 30 - 15 30	ความเสียสละ	เมฆผู้เสียสละ
พ 3 ก พ 48	13 30 - 14 30	ความมีวินัย	หยิบกึ่ง่าย หายก็รู้
ศ 4 ก พ 48	14 30 – 15 30	ความรับผิดชอบ	นักแต่งกลอนน้อย
จ 7 ก พ 48	13 30 - 14 30	ความมีน้ำใจ	เพื่อนช่วยเพื่อน
อ 8 ก พ 48	14 30 – 15 30	ความสามัคคี	ผีน้อยสามัคคี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5			
พ 9 ก พ 48	13 30 – 14 30	ความซื่อสัตย์	ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์
พ 10 ก พ 48	14 30 - 15 30	ความเสียสละ	ค้นหาผู้เสียสละ
ศ 11 ก พ 48	13 30 - 14 30	ความมีวินัย	วินัยดีมีสุข
จ 14 ก พ 48	14 30 – 15 30	ความรับผิดชอบ	ห้องเรียนที่น่าอยู่
อ 15 ก พ 48	13 30 - 14 30	ความมีน้ำใจ	ตัดสินใจอย่างไรดี
พ 16 ก พ 48	14 30 – 15 30	ความสามัคคี	สามัคคีคือพลัง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6			
พ 17 ก พ 48	13 30 – 14 30	ความซื่อสัตย์	ซื่อกินไม่หมด
ศ 18 ก พ 48	14 30 - 15 30	ความเสียสละ	คลื่นยักษ์สินามิ
จ 21 ก พ 48	13 30 - 14 30	ความมีวินัย	ห้องเรียนมีวินัย
อ 22 ก พ 48	14 30 – 15 30	ความรับผิดชอบ	โรงเรียนสวยด้วยมือเรา
พ 24 ก พ 48	13 30 - 14 30	ความมีน้ำใจ	เราแบ่งกัน
ศ 25 ก พ 48	14 30 – 15 30	ความสามัคคี	บ้านของเรา

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1 ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ชุด และทั้งชุด 18 ชุด
- 2 ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้งชุด
- 3 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- 4 ศึกษาคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- 5 เปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนที่ได้จากแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
- 6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 6 1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ
 - 6 1 1 ค่าคะแนนเฉลี่ย
 - 6 1 2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 7 หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต 2528 : 295)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการ ที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
$\sum x$	คือ	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
A	คือ	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
n	คือ	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\sum F}{n} \times 100$$

B

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

$\sum F$ คือ คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

B คือ คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

n คือ จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้สถิติ t - test แบบ Dependent (ล้วนสายยศ และอังคณา สายยศ 2540 : 248)

สูตร

$$t = \frac{\sum d}{\sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n - 1}}}$$

เมื่อ $df = n - 1$

d = ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

$\sum d^2$ = ผลรวมของ d แต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum d)^2$ = ผลรวมของ d ทั้งหมดยกกำลังสอง

n = จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ มาใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของคุณธรรมและจริยธรรมของการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
B	แทน	คะแนนเต็มของคุณธรรมและจริยธรรมการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2
$\sum d$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคุณธรรมและจริยธรรมแต่ละด้านก่อนและหลังการทดลอง
$(\sum d)^2$	แทน	การนำผลรวมของ d ทั้งหมดยกกำลังสอง
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t -Distribution

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01
$\sum$	แทน	คะแนนรวมของคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนจากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1 หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุดจำนวน 18 ชุดและรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2

2 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังเข้าร่วมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ t-test for Dependent Samples

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1 หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 18 ชุดและรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น ข้อมูลแสดงในตาราง 3

ตาราง 4 ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น ($n = 30$)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	$\sum x_1$	A	E_1	$\sum F_1$	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4							
1 ความซื่อสัตย์ (หนูน้อยผู้สุจริต)	210	10	65.33	249	10	83.00	78.71
2 ความเสียสละ (เมฆผู้เสียสละ)	196	10	65.33	253	10	84.33	77.74

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	$\sum x_1$	A	E_1	$\sum F_1$	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
3 ความมีระเบียบวินัย (หยิบกี้ยาย หายก็รู้)	184	10	61 33	255	10	85 00	72 16
4 ความรับผิดชอบ (นักแต่งกลอนน้อย)	192	10	63 00	250	10	83 33	75 60
6 ความสามัคคี (ผึ่งน้อยสามัคคี)	193	10	64 33	252	10	84 67	76 59
รวม	1172	10	384 91	1510	10	504 0	76 55
ประถมศึกษาปีที่ 5							
7 ความซื่อสัตย์ (ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์)	186	10	62 60	257	10	85 67	72 37
8 ความเสียสละ (ค้นหาผู้เสียสละ)	190	10	66 33	246	10	82 00	77 32
9 ความมีระเบียบวินัย (วินัยดีมีสุข)	212	10	70 67	255	10	85 00	83 14
10 ความรับผิดชอบ (ห้องเรียนที่นาอยู่)	191	10	63 67	251	10	84 00	77 33
11 ความมีน้ำใจ (ตัดสินใจอย่างไรดี)	192	10	64 00	249	10	83 00	77 73
12 ความสามัคคี (สามัคคีคือพลัง)	195	10	65 00	248	10	82 67	78 63
รวม	1166	10	392 27	1506	10	502 34	77 75
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6							
13 ความซื่อสัตย์ (ซื่อกินไม่หมด)	184	10	61 33	241	10	80 33	76 35
14 ความเสียสละ (คลื่นยักษ์สึนามิ)	193	10	64 33	245	10	81 67	78 78
15 ความมีระเบียบวินัย (ห้องเรียนมีวินัย)	213	10	71 00	253	10	84 33	84 19

ตาราง 4 ต่อ

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	$\sum x_1$	A	E_1	$\sum F_1$	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
16 ความรับผิดชอบ (โรงเรียนสวดยด้วยมือเรา)	196	10	65 33	243	10	81 00	80 66
17 ความมีน้ำใจ (เราแบ่งกัน)	200	10	66 67	260	10	86 67	76 92
18 ความสามัคคี (บ้านของเรา)	195	10	65 00	247	10	82 33	78 95
รวม	1181	10	393 66	1489	10	496 33	79 31

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแต่ละชุดของนักเรียนแต่ละระดับชั้นของช่วงชั้นที่ 2 มีค่าอยู่ระหว่าง 72 16 – 83 14 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมรวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 76 55

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนศึกษาปีที่ 4 ชุดที่ 1 เรื่องความซื่อสัตย์ (หนูน้อยผู้สุจริต) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78 71 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 66 33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83 00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนศึกษาปีที่ 4 ชุดที่ 2 เรื่องความเสียสละ (เมฆผู้เสียสละ) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 77 74 โดยประสิทธิภาพมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 77 74 โดยประสิทธิภาพของผลลัพธ์ 84 33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุดที่ 3 เรื่องความมีระเบียบวินัย (หยิบก็ง่าย หายก็รู้) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 72 16 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 61 33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 85 00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ชุดที่ 4 เรื่องความรับผิดชอบ (นักแสดงกลน้อย) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ
78 49 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 65 67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่า
เท่ากับ 83 33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชุดที่ 5 เรื่องความมีน้ำใจ (เพื่อนช่วยเพื่อน) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78 49 โดยประสิทธิภาพ
ของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 65 67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83 67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชุดที่ 6 เรื่องความสามัคคี (ผิงน้อยสามัคคี) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76 59 โดยประสิทธิภาพ
ของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 64 33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 84 67

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมรวมทุกชุดมีค่า
เท่ากับ 77 75

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ชุดที่ 7 เรื่องความซื่อสัตย์ (ใครกันที่ซื่อสัตย์) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 72 37 โดยค่า
ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 62 00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 85 67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ชุดที่ 8 เรื่องความเสียสละ (ค้นหาผู้เสียสละ) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 72 24 โดยค่า
ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 63 33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ
82 00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ชุดที่ 9 เรื่องความมีระเบียบวินัย (วินัยดีมีสุข) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83 14 โดยค่า
ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 70 67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 85 00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ชุดที่ 10 เรื่องความรับผิดชอบ (ห้องเรียนที่นาอยู่) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77 33 โดยค่า
ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 63 67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ
84 00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ชุดที่ 11 เรื่องความมีน้ำใจ (ตัดสินใจอย่างไรดี) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77 73 โดยค่า
ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 64 00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83 00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ชุดที่ 12 เรื่องความสามัคคี (สามัคคีคือพลัง) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78 63 โดยค่า

ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 65 00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 82 67

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมรวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 79 31

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชุดที่ 13 เรื่องความซื่อสัตย์ (ช็อกโกแลตไม่หมด) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76 35 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 61 33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 80 33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ชุดที่ 14 เรื่องความเสียสละ (คลื่นยักษ์สึนามิ) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78 78 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 64 33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 81 67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ชุดที่ 15 เรื่องความมีระเบียบวินัย(ห้องเรียนมีวินัย) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84 19 โดยค่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 70 00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 84 33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ชุดที่ 16 เรื่องความรับผิดชอบ (โรงเรียนสวยด้วยมือเรา) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80 66 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 65 33 ส่วนประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 80 66

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ชุดที่ 17 เรื่องความมีน้ำใจ (เราแบ่งกัน) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76 92 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 68 67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86 67

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ชุดที่ 18 เรื่องความสามัคคี (บ้านของเรา) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78 92 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 65 00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 82 33

2 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมข้อมูลแสดงในตาราง

ตาราง 5 การเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการ

ตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ($n = 30$)

คุณธรรมและจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4		$\bar{x}$	S D	Σx	Σd	$(\Sigma d)^2$	t
ด้านความซื่อสัตย์	ก่อนการทดลอง	14 57	1 43	437			
	หลังการทดลอง	21 43	3 08	643	206	1674	12 57**
ด้านความเสียสละ	ก่อนการทดลอง	14 37	1 31	442			
	หลังการทดลอง	22 47	2 42	674	232	2016	5 31**
ด้านความมีวินัย	ก่อนการทดลอง	15 23	1 30	457			
	หลังการทดลอง	23 50	2 13	705	248	2198	20 05**
ด้านความรับผิดชอบ	ก่อนการทดลอง	15 63	1 59	469			
	หลังการทดลอง	22 90	2 04	687	218	1728	17 87**
ด้านความมีน้ำใจ	ก่อนการทดลอง	15 48	1 68	463			
	หลังการทดลอง	23 77	2 81	713	250	2370	14 52**
ด้านความสามัคคี	ก่อนการทดลอง	15 23	1 63	57			
	หลังการทดลอง	23 80	1 90	714	257	2243	16 26**
รวม	ก่อนการทดลอง	90 83	5 57	2725			
	หลังการทดลอง	137 00	8 73	4136	1411	69345	25 41**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 5 พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้ตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม (n = 30)

คุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		$\bar{x}$	S D	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ด้านความซื่อสัตย์	ก่อนการทดลอง	14 67	1 60	440			
					223	887	14 48**
	หลังการทดลอง	22 10	2 09	663			
ด้านความเสียสละ	ก่อนการทดลอง	14 30	1 58	429			
					224	1768	22 54*
	หลังการทดลอง	21 77	1 45	653			
ด้านความมีวินัย	ก่อนการทดลอง	14 37	1 71	431			
					240	2096	17 79**
	หลังการทดลอง	22 37	1 97	671			
ด้านความรับผิดชอบ	ก่อนการทดลอง	14 80	1 49	444			
					222	1750	21 08**
	หลังการทดลอง	22 20	1 90	666			

คุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		$\bar{x}$	SD	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ด้านความมีน้ำใจ	ก่อนการทดลอง	14.47	1.66	634			
					239	2079	17.76**
	หลังการทดลอง	22.43	2.25	673			
ด้านความสามัคคี	ก่อนการทดลอง	14.43	2.01	433			
					243	2171	16.78*
	หลังการทดลอง	22.53	1.85	676			
รวม	ก่อนการทดลอง	87.03	4.18	2611			
					1391	65587	41.79**
	หลังการทดลอง	113.40	6.13	4002			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้ตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น

ตาราง 7 การเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการ
ตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม (n = 30)

คุณธรรมและจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		$\bar{x}$	S D	Σx	Σd	$(\Sigma d)^2$	t
ด้านความซื่อสัตย์	ก่อนการทดลอง	13.87	1.28	416			
	หลังการทดลอง	21.50	1.96	645	229	1887	19.10**
ด้านความเสียสละ	ก่อนการทดลอง	14.00	2.03	420			
	หลังการทดลอง	21.23	2.18	637	217	1687	19.67**
ด้านความมีวินัย	ก่อนการทดลอง	13.87	1.91	416			
	หลังการทดลอง	21.93	2.23	658	243	2206	14.93**
ด้านความรับผิดชอบ	ก่อนการทดลอง	13.67	2.07	410			
	หลังการทดลอง	22.13	2.08	664	254	2404	15.69**
ด้านความสามัคคี	ก่อนการทดลอง	13.33	1.84	400			
	หลังการทดลอง	21.70	2.07	651	251	2309	17.07**
รวม	ก่อนการทดลอง	82.13	6.50	2464			
	หลังการทดลอง	130.20	7.57	3906	1442	70966	34.86**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 7 พบว่า ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมทำให้นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

อภิปราย สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

- 1 เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2
- 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- 3 เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังได้รับ
การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เพื่อเป็นแนวทาง
ให้กับครูแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และกลุ่มอื่น ๆต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนใน ช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
– 6 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2547 จำนวน 182 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 – 2
ปีการศึกษา 2547 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม
อย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร 182 คน โดยวิธีจับฉลากมา 3 ห้องเรียน
ในจำนวน 6 ห้องเรียน ได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2
จำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 30 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

สมมติฐานในการวิจัย

ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

- 1 แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- 2 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1 หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุดจำนวน 18 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้นจำนวน 18 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
- 2 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการตอบแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ t-test for Dependent Samples (ดูภาคผนวก)
- 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ดูภาคผนวก)
- 4 เปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ t-test for Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

- 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสมประกอบด้วย รูปภาพ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดก่อนเรียนหลังเรียน ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ซึ่งจะทำให้เด็กนักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแต่ละชุดประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อในการจัดกิจกรรม และแบบฝึกหัดก่อนเรียนหลังเรียน โดยมีชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมดังนี้ ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุป และขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

2 หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 18 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้นจำนวน 18 ชุด โดยรวมตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 พบว่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนแต่ละระดับชั้นของช่วงชั้นที่ 2 มีค่าอยู่ระหว่าง 76.55 – 79.31 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 76.55

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 77.75

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 79.31

3 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้จากการตอบแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ t-test for Dependent Samples พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม มีคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น(ข้อมูลแสดงในภาคผนวก)

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมของชุดการสอนแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนรวมทุกกิจกรรมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (ข้อมูลแสดงในภาคผนวก)

3 เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรม ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ t-test for Dependent Samples พบว่า ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคุณธรรมและจริยธรรม ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้นักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

1 ประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 18 ชุด โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 18 ชุดได้แก่ ชุดที่ 1 ความซื่อสัตย์ (หนูน้อยผู้สุจริต) ชุดที่ 2 ความเสียสละ (เมฆผู้เสียสละสละ) ชุดที่ 3 ความมีวินัย (หยิบก๊วย หายก๊วย) ชุดที่ 4 ความรับผิดชอบ (นักแข่งกลอนน้อย) ชุดที่ 5 ความมีน้ำใจ (เพื่อนช่วยเพื่อน) ชุดที่ 6 ความสามัคคี (ผีน้อยสามัคคี) ชุดที่ 7 ความซื่อสัตย์ (ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์) ชุดที่ 8 ความเสียสละ (ค้นหาผู้เสียสละ) ชุดที่ 9 ความมีวินัย (วินัยดีมีสุข) ชุดที่ 10 ความรับผิดชอบ (ห้องเรียนที่น่ายุ) ชุดที่ 11 ความมีน้ำใจ (ตัดสินใจอย่างไรดี) ชุดที่ 12 ความสามัคคี (สามัคคีคือพลัง) ชุดที่ 13 เรื่องความซื่อสัตย์ (ซื่อกินไม่หมด) ชุดที่ 14 เรื่องคลื่นยักษ์สึนามิ ชุดที่ 15 ความมีวินัย (ห้องเรียนมีวินัย) ชุดที่ 16 ความรับผิดชอบ (โรงเรียนสวยด้วยมือเรา) ชุดที่ 17 ความมีน้ำใจ (เราแบ่งกัน) ชุดที่ 18 ความสามัคคี (บ้านของเรา) การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 18 ชุด ไปหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรการคำนวณ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนแต่ละระดับชั้นของช่วงชั้นที่ 2 มีค่าอยู่ระหว่าง 76.55 – 79.31 ซึ่งพบว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 18 ชุด ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมในชุดการสอนมีความสอดคล้องกันของจุดประสงค์และเนื้อหา โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น และให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน จึงสามารถนำสิ่งที่ได้จากกิจกรรมไปพัฒนาตนเอง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และในอนาคตได้ ในการจัดกิจกรรมได้ใช้กิจกรรมกลุ่มซึ่งมีเทคนิคดังนี้ การสำรวจ การระดมสมอง การเล่านิทาน สุภาษิต เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง การอภิปราย กรณีศึกษา การสนทนา การคิดแก้ปัญหา ซึ่งนักเรียนจะให้

ความสนใจในการรวมกิจกรรม เนื่องจากมีความหลากหลาย โดยเฉพาะกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิค เกม สถานการณ์จริง สถานการณ์จำลอง และการเล่านิทาน นักเรียนให้ความสนใจมากเพราะเป็น กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนมีบรรยากาศสนุกสนานที่เชื่อมโยงไปสู่ข้อคิดจากกิจกรรม และ ได้เรียนรู้โดย การปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 118) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อประสมที่ได้จัดกระบวนการผลิต บุคลากรนำสื่อการสอนสอดคล้อง กับวิชา หน่วย หัวเรื่องและวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2 ประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้งชุด โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 , 5 และ 6 มีค่าเท่ากับ 76.55 – 77.75 และ 79.31 ตามลำดับ ซึ่ง เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 นั้นมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จากการทำกิจกรรมแนะแนวที่ได้นำชุดการสอน มาใช้ผู้วิจัยพบว่าในระยะแรก นักเรียน จะแสดงความคิดเห็นและแสดงออกค่อนข้างน้อย หลังจาก การทำกิจกรรมไปได้ระยะเวลานานหนึ่ง นักเรียนมีการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกมากขึ้น และ ให้ ความสนใจในการร่วมกิจกรรมทำงานกลุ่มร่วมกับสมาชิกในกลุ่มของตนได้ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม และชุดการสอน กำหนด หัวข้อเรื่องโดยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ และนำหัวข้อและกิจกรรมที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและได้สร้างชุดการสอน โดยในชุดการสอนแต่ละชุดจะประกอบไปด้วย คำชี้แจง คู่มือครู คู่มือนักเรียน ตลอดจนมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม โดยเริ่มจากการทดสอบ ความรู้ก่อนเรียน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุป ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน และหาประสิทธิภาพของ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ นักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 494 – 497) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่พึงพอใจ โดยถือว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่ตั้งไว้ ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากชุดการสอนมี ประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์แล้ว ชุดการสอนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้ ซึ่งแสดงว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ

3 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการตอบ แบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ t-test for Dependent Samples พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มี คุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีน้ำใจ และด้านความสามัคคี เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ 01 ภายหลังการเข้าร่วม

กิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละชุดใช้กิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยมีวิธีเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมได้แก่ การสำรวจ การระดมสมอง การเล่านิทาน สุภาชิต เกม การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง การอภิปราย กรณีศึกษา การสนทนา และการคิดแก้ปัญหา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ได้รับความสนใจของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ได้แสดงออก ในการดำเนินกิจกรรมได้จัดอย่างมีระบบขั้นตอน นักเรียนได้มีโอกาสตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองจากการทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน อันเป็น ส่วนสำคัญในการชักจูงให้นักเรียนมีความสนใจในการรวมกิจกรรม ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ กมล ประทีปธีรพันธ์ (2530 76) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรม มีคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

4 ในด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมทุกกิจกรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด (ข้อมูล แสดงใน ภาคผนวก ข) แสดงว่านักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าหลังร่วมกิจกรรมแนะแนวในแต่ละกิจกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหา กิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์เหมาะสมที่จะพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณธรรมและจริยธรรม สถานที่และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความได้เหมาะสม และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสามารถแสดงออกและแสดงความคิดเห็นได้ เป็นอย่างดี นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน และแบบประเมินชุดการสอน สื่อในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่นำมาใช้น่าสนใจและหลากหลาย นักเรียน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึงและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 116) กล่าวว่า ชุดการสอนประกอบไปด้วยสื่อประสมในรูปของวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการตั้งแสดงอย่างขึ้นไป บูรณาการกันโดยใช้วิธีการจัดระบบ เพื่อให้ชุดการสอนแต่ละชุดมีประสิทธิภาพและมีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จไปเอง และจำเนียร โชติช่วง (2527 12) ได้เสนอแนะว่าชุดการแนะแนวยังสามารถใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ รวมถึงการนำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ

จริยธรรมต่าง ๆ ไปด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้วิจัยและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสรุปข้อคิดเห็นและประโยชน์ที่ได้จากการเรียนจากกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

5 ในการเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ t-test for Dependent Samples พบว่า ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้จากการตอบแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับ ชุดการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เมื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรายละเอียด แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 วัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ว่ามีคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิชัช วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมีสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมกันและกัน สื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจนำมาใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา ส่วนสื่อการเรียนอีกอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความลึกซึ้ง สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสม การนำสื่อการเรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สามารถพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนใน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ และด้านมีน้ำใจ ความสามัคคีได้มากขึ้นนักเรียนได้ฝึกทักษะในการทำงานกลุ่ม การรวมแสดงความคิดเห็น การแสดงออก ได้เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการอยู่ร่วมกันในสังคมของตน ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ตรงจากการร่วมกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี และสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและจริยธรรมตามความต้องการของสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ครูผู้สอนควรได้ศึกษาคู่มือครู การจัดเตรียมสถานที่ การเตรียมสื่ออุปกรณ์ ใบบางแบบฝึกหัดและเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอนทุกครั้ง ซึ่งจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีความสนใจในการร่วมกิจกรรมเรียนการสอน ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการผลิตชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียนและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมครูผู้สอนควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดทุกกลุ่ม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม และพยายามให้ทุกคนได้มีโอกาสฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้รู้จักบทบาทของตนเอง เป็นการพัฒนาจริยธรรมให้สูงขึ้นต่อไป

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หลังจากใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมไปแล้ว เพื่อศึกษาว่าคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด เพราะในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในแต่ละวัย ควรสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้สอดคล้องกับนักเรียนในแต่ละวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2535) การบริหารกิจการนักเรียน กรุงเทพฯ ฯ ภาควิชาบริหารการ
ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- กมล ประทีปธีรานันต์ (2530) ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรม
เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
วัดไร่ขิงวิทยาจังหวัดนครปฐม ปรินญาณิพนธ์ กต ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อัดสำเนา
- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร ส พ)
- (2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กรุงเทพฯ ฯ โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์ (ร ส พ)
- (2546) คู่มือการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง
ชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 เล่ม 3 กรุงเทพฯ อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนพับลิชชิง
- (2538) คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมของครูประถมศึกษา
กรุงเทพฯ วัฒนาพานิช
- กรมศาสนา (2523) คู่มือจริยศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพฯ ฯ กรมฯ
- กรมวิชาการ แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- (2546) มาตรฐานการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร ส พ)
- (2521) คู่มือแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
กรุงเทพฯ ยูไนเต็ดโปรดักชัน
- (2523) หนังสือเรียน แบบฝึกหัด และทดสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรุงเทพฯ เสริมวิทย์บรรณาการ
- (2525) แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
กรุงเทพฯ คุรุสภาลาดพร้าว
- (2529) หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม กรุงเทพฯ
วัฒนาพานิช
- (2526) แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
กรุงเทพฯ คุรุสภาลาดพร้าว

- กรมวิชาการ (2526) **แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร
- กนกวรรณ วิวัฒน์ธนะชัย (2545) **การศึกษาองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร** ปรินุณนิพนธ์ กศ ม
(การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
อัสสัณหา
- กัลยา กริธธรร (2545) **การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อสำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคงคาราม จังหวัดเพชรบุรี** ปรินุณนิพนธ์ กศ ม
(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
อัสสัณหา
- กณิงนิจ จิระเพิ่มพูน (2545) **บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ระดับ
ประถมศึกษา ศึกษาเฉพาะโรงเรียน สังกัดการบริหารการศึกษาท้องถิ่น
เขตการศึกษา 5** ปรินุณนิพนธ์ วท ม (การศึกษาและการสอน) กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยมหิดล อัสสัณหา
- จินตนา รอดเรืองคุณ (2546) **การส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องและโรงเรียน
เครือข่าย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร**
ปรินุณนิพนธ์ กศ ม (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อัสสัณหา
- ฉลองชัย สุวัฒน์บุรณ์ (2528) **การเลือกใช้สื่อการสอน** กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ช่อทิพย์ สิริลักษณ์ (2543) **สัปดาห์ภาษา** กรุงเทพฯ: บรรณกิจ
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523) **การประเมินผลสื่อการสอน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อ
การสอนระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 11 – 15** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามเจริญพานิช
, (2525) **"การประเมินผลสื่อการสอน" เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอน
ระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 11 – 15** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามเจริญพานิช
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐและสุดา สินสกุล (2521) **ระบบสื่อการสอน** กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชมพูนุช ศรีมุกดา (2530) **การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มี
ต่อ พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบ
สืบสวนสอบสวน และโดยวิธีสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา** ปรินุณนิพนธ์ กศ ม (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อัสสัณหา

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520) *จริยธรรมของเยาวชนไทย รายงานการวิจัยฉบับที่ 21* กรุงเทพฯ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) *พฤติกรรมศาสตร์ (เล่ม 2) จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา* กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- , (2528, พฤษภาคม – สิงหาคม) “การวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม,” กรุงเทพฯ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
- , (2538) *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมและพัฒนาบุคคล* กรุงเทพฯ บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- นราณ์ นาคบ่ทอง (2545) *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่* วิทยานิพนธ์ กศ ม (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อุดรธานี
- นวลนง มังตรีสรรค์ (2530) *ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 ที่มีต่อคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร* วิทยานิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดรธานี
- บุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์ (2536) *ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต บ้านพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร* วิทยานิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดรธานี
- บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ (2539) *ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร* วิทยานิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดรธานี
- บริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์ (2539) *การใช้สถานการณ์จำลองและเทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี* วิทยานิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดรธานี
- เบญจพร สมานมาก (2540) *ผลการจัดกิจกรรมละครสอดเสริมจริยธรรมและการสนทนาเสริมจริยธรรมที่มีต่อการรับรู้ทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย* วิทยานิพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดรธานี

- ปนัดดา ยิ้มสกุล (2538) **ผลการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ากลอย จังหวัดฉะเชิงเทรา** ปรินญาณิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดลำนานา
- ประหยัด จิระวรพงศ์ (2527) **หลักการและเทคโนโลยีทางการศึกษา** กรุงเทพฯ ฅณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประสพโชค โชคเหมาะ (2545) **การสอนพลศึกษากับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม** วิทยานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ (พลศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อุดลำนานา
- ปราชญา กล้าจัญญ (2545) **คุณธรรมจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ** กรุงเทพฯ บริษัท เอลโลการพิมพ์
- พนัส หันนาคินทร์ (2523) **การสอนค่านิยมและจริยศึกษา** พิษณุโลก โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
- พ ศรีสมิต (2545) **นิทานเพื่อนเด็ก** กรุงเทพฯ ไพลินบุคเน็ด
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพรปีใหม่แก่ปวงชนชาวไทย (2548, 1 มกราคม) **ไทยโพสต์** หน้า 4
- พระมหาคารม เกิดมี (2546) **การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1โรงเรียนวัดสุทธธีราราม เขตสาทร กรุงเทพฯ** ปรินญาณิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดลำนานา
- พระธรรมปิฎก (2537) **การศึกษาเพื่ออารยธรรมที่ยั่งยืน** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2528) **ธรรมานุชชีวัต** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์อมรินทร์ การพิมพ์
- พระราชวรมนี (2527) **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวล** กรุงเทพฯ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พงษ์ประสาน อัครศิลป์ (2534) **หนังสือแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4** กรุงเทพฯ วัฒนาพานิช
- พงษ์ประสาน อัครศิลป์ (2523) **หนังสือแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5** กรุงเทพฯ เสริมวิทยบรรณาการ

- พรพิมล หาญกล้า (2537) ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความกตัญญูทวดเวทีของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ ม
(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
อัสสัมชัญ
- ไพโรจน์ ปานอยู่ (2536) ผลการสอนโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์กับวิธีการสอนตามปกติที่มีต่อ
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปริญญาโท กศ ม
(จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยนเรศวร อัสสัมชัญ
- ยุพดี สมบูรณ์สิน (2541) กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี
ปริญญาโท กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อัสสัมชัญ
- รวิวรรณ ชินะตระกูล (2539) หลักการแนะแนว กรุงเทพฯ ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ภาคการพิมพ์
- ราชบัณฑิตสภา (2531) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์
- ราชบัณฑิตยสถาน (2530) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน กรุงเทพฯ อักษรเจริญทัศน์
- ลัดดา เสนาวงษ์ (2532) ความเป็นครู พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ พิธีขรรค์การพิมพ์
- ล้วน มายอด, และคนอื่นๆ (2521) หนังสือเรียนจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพฯ
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- วาสนา ขาวหา (2522) เทคโนโลยีการศึกษา กรุงเทพฯ อักษรการพิมพ์
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน – มติใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์
- วิริยาภรณ์ ชัยชลทรัพย์ (2525) การทดลองสอนความกตัญญูทวดเวทีแก่เด็กที่มีระดับพัฒนา
การทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ ปริญญาโท กศ ม
(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัสสัมชัญ
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) การพัฒนาหลักสูตรการสอน – มติใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ
ธเนศวรการพิมพ์
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ
กรุงเทพฯ ชมรมเด็ก
- วัลนิภา ฉลากบาง (2535) จิตวิทยาการแนะแนวเด็กประถมศึกษา กรุงเทพฯ
โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์
- สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวร (2542) พระราชดำรัสในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก มหาวิทยาลัยนเรศวร
- สุชา จันทรเฒ (2527) จิตวิทยาการแนะแนว กรุงเทพฯ อักษรบัณฑิต

- จรัสรัตน์ นันทย์ทวีกุล (2538) *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร* ปรินทิพนิพนธ์ กต ม (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อัดสำเนา
- จำเนียร ช่างโชติ (2527) *การฝึกปฏิบัติทางการแนะแนวและการให้คำปรึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ รุ่งเรืองการพิมพ์
- สมศักดิ์ สินธุเวชญ์ และคนอื่น ๆ (2529) *หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4* กรุงเทพฯ วัฒนาพานิช
- สมศักดิ์ สินธุเวชญ์ และคนอื่น ๆ (2533) *หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* กรุงเทพฯ คุรุสภาลาดพร้าว
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528) *เทคโนโลยีทางการศึกษา* กรุงเทพฯ ภาควิชาครุศาสตร์ เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- สำเนา ขจรศิลป์ (2538) *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 - 2* (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2530) *การใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพในการสอนวิชาพุทธศาสนากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2* ปรินทิพนิพนธ์ กต ม (วิจัยและการพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา
- ศรีเรือน แก้วกังวาน (2540) *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย* มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อาภรณ์ เต็มยอด (2537) *ผลการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความเสียสละ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบางม่วง อำเภอบางปะยูณ จังหวัดพัทลุง* ปรินทิพนิพนธ์ กต ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อัดสำเนา
- อุษณีย์ เย็นสบาย (2533) *จิตวิทยาแนะแนว* กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- เอษณีย์ จัตรวิธานนท์ (2537) *ผลการเข้ากลุ่มฝึกความรู้สึกที่มีต่อความมีน้ำใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีพุดผา* กรุงเทพฯ ปรินทิพนิพนธ์ กต ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา
- Anderson, R M (1982 May) Self - instruction as A Method of Preparing Elementary School Social Studies Teacher Trainers to apply on Induction Teaching Model, *Dissertaion Abstracts International* 42 4795 – A

- Atkinson, R F Conduct (1969) ***An Introduction to Moral Philosophy*** London Mainilian
- Brawley , Oletha Danials (1975, January) A Study to Evaluate The Effects of Using Multimedia Instructional Modules to Teach Time - Telling to Retarded Learners, ***Dissertation Abstracts Internetime*** 32 429 – A
- Brown , R (1968) ***Social Psychology*** New York The Free Press
- Frazier , Jenice Gregory (1975, April) Effect of Systematic Inservice Training Model on Teaching Performance and Skill of Group of First Grade Teacher, ***Dissertation Abstract International*** 36 (5) 258 A
- Damon William and Killen, Malanie (1982) Peer Interaction and the Process of Change in Children,s Moral Reasoning , ***Merrill Palmer Quarterly*** 28 (3) 347 - 367
- Gordon, Lawrence (1973) ***Module on O – A*** Florida Florida Department of Education
- Harper , Martha and Armstrong Janc (1972) The Development and Evaluation of Multi Media Self – Instructional Packages in Beginning French of Parent Country Junior College, ***Dissertation Abstract International*** 36 (5) 5669 – A
- Houston , W Robert and others (1972) ***Department Instructional Modules A Sytem Moduler System for Writing Modules*** Houston, College of Education, University of Houston , 188 p
- Kapfer, P G and Kapfer ,M (1972) Introduction to Learning, packages ***Education Technology*** 11 (9) 9 – 10
- Kemp, J E and Dayton, D K (1985) ***Learning Package in American Education*** Cliffs, N J Education Technology, Publication
- Ketefian, Shake (1961, March – April) Critical Thinking , Education Preparation and Development of Moral Judgment , ***Nursing Research*** 1 (30) 98 - 103
- Kemp, C Gratton ***Perspectives on the Group Process A Foundation for Counseling With Groups*** Boston Goughton cheek Co
- Kohlberg , L (1976) Moral Stages and Moralization The Cognitive Development Approach, ***in Moral Development and Behavior . Theory Research and Social issue*** edited by T Lickona P 355 New York Holt Rinehart and Winston

- Longman (1978) ***Dictionary of Contemporary English Harlaw and Longman***
London Longman Group
- Piaget, Jean (1969) ***The Psychology of The Child*** New York Basic Book
- Richards, Herbert C , et al (1984) Moral Reasoning and Classroom Conduct,
Paper Presented at the Annaul Convention of the American
Psychological Association Canada Toronto
- Romance, Chomah John (1985) A Program to Promote Moral Development
Through Elementary School Physical Education ***Dissertation Abstracts***
International 45(8) 2442
- Walter, Morgan L , and Others (1966) ***The Holt Basic Dictionary of American***
English New York Holt Rinehart and Winston Inc
- Wiggins, Jerry S and Others (1971) ***The Psychology of Personality Reading***
Chicago Addison – Wesley

ภาคผนวก ก

- โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
ด้านคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนวงชั้นที่ 2

**โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม
และจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2**

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	กิจกรรม	เทคนิค	กิจกรรมกลุ่ม
ประถมศึกษาปีที่ 4				
ภาคเรียนที่ 1				
1	ความซื่อสัตย์	หนูน้อยผู้สุจริต	วิเคราะห์เหตุการณ์	
2	ความเสียสละ	เมฆผู้เสียสละ	กิจกรรมกลุ่ม	
3	ความมีระเบียบวินัย	หยิบก๊วย หายก็รู้	กรณีศึกษา	
ภาคเรียนที่ 2				
4	ความรับผิดชอบ	นักแต่งกลอนน้อย	กิจกรรมกลุ่ม	
5	ความมีน้ำใจ	เพื่อนช่วยเพื่อน	กิจกรรมกลุ่ม	
6	ความสามัคคี	ผีน้อยสามัคคี	การอภิปราย	
ประถมศึกษาปีที่ 5				
ภาคเรียนที่ 1				
7	ความซื่อสัตย์	ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์	การสำรวจปัญหา	
8	ความเสียสละ	ค้นหาผู้เสียสละ	กรณีตัวอย่าง	
9	ความมีระเบียบวินัย	วินัยดีมีสุข	วิเคราะห์นิทาน	
ภาคเรียนที่ 2				
10	ความรับผิดชอบ	ห้องเรียนที่นาอยู่	กิจกรรมกลุ่ม	
11	ความมีน้ำใจ	ตัดสินใจอย่างไรดี	กรณีตัวอย่าง	
12	ความสามัคคี	สามัคคีคือพลัง	การเปรียบเทียบ	
ประถมศึกษาปีที่ 6				
ภาคเรียนที่ 1				
13	ความซื่อสัตย์	ช็อกกินไม่หมด	การสำรวจปัญหา	
14	ความเสียสละ	คลื่นยักษ์สึนามิ	บทบาทสมมุติ	
15	ความมีระเบียบวินัย	ห้องเรียนมีวินัย	การระดมสมอง	
ภาคเรียนที่ 2				
16	ความรับผิดชอบ	โรงเรียนสวยด้วยมือเรา	การสำรวจปัญหา	
17	ความมีน้ำใจ	เราแบ่งกัน	บทบาทสมมุติ	
18	ความสามัคคี	บ้านของเรา	กิจกรรมกลุ่ม	

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
1	ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ หมายถึง การ ประพฤติชอบ และจริงใจ ประพฤติ ปฏิบัติตาม ข้อตกลง กติกา หรือ สัญญาที่ให้ไว้ กับตนเองและ ผู้อื่นตามแต่ ความเป็นจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่ หลอกลวง ไม่ เอาของผู้อื่นมา เป็นของตน	หนูน้อย ผู้สุจริต	การ วิเคราะห์ เหตุการณ์	1 เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มี ความซื่อสัตย์ สุจริตประพฤติ ชอบและจริงใจกับ ผู้อื่นได้ 2 เพื่อให้นักเรียน สามารถปฏิบัติตน ตามสัญญาที่ให้ไว้ กับตนเองและ ผู้อื่นได้ 3 เพื่อให้นักเรียน สามารถปฏิบัติตน ด้านความซื่อสัตย์ ทางวาจา พูดแต่ ความจริง ไม่พูด ปด ไม่เอาของ ผู้อื่นมาเป็นของ ตน	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูซักถามการกระทำที่นักเรียนเคยปฏิบัติ ด้านความซื่อสัตย์ - ชั้นกิจกรรม 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน 1 1 ให้นักเรียนศึกษาใบงานเรื่องความ ซื่อสัตย์ และระดมสมองวิเคราะห์เหตุการณ์ 1 2 ให้แต่ละกลุ่มตอบคำถามตามใบงาน 1 3 ให้แต่ละกลุ่มนำผลการอภิปรายมา รายงานหน้าชั้น 2 นักเรียนนำเหตุการณ์ที่พบในกิจวัตรมา เสนอหน้าชั้นและอภิปรายเปรียบเทียบผลดี ผลเสียของการกระทำเหล่านั้น 2 1 การปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา 2 2 1 สัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง 2 2 2 สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น - การนัดหมาย - การรับปากหรือให้คำมั่น - การตกลงกันตามกฎหมาย

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					3 ให้นักเรียนออกมาเล่าว่าตนเองเคยทำสิ่งต่อไปนี้อย่างไรหรือไม่ทำแล้วรู้สึกอย่างไร 3 1 การพูดปิดคดี 3 2 การหากล่องผู้อื่น 3 3 การทุจริตในการสอบ 3 4 เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน 3 5 ครูให้นักเรียนเปรียบเทียบสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ - ให้นักเรียนศึกษาใบงานประกอบกิจกรรมเรื่องความซื่อสัตย์ ขั้นสรุป - ให้นักเรียนซักถามปัญหา แนวทางปฏิบัติตนของนักเรียน - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
2	ความเสียสละ หมายถึง การ สละประโยชน์ ส่วนตนเพื่อ ช่วยเหลือหรือ ทำประโยชน์ ให้แก่บุคคลอื่น ในสังคมโดย การเสียสละ กำลังกาย ทรัพย์สิน สิ่งของ สติปัญญา เวลา หรือ ความสุขสบาย ส่วนตัวตลอด ทั้งพร้อมที่จะ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลดี ยิ่งขึ้น	เมฆผู้ เสียสละ	กิจกรรม กลุ่ม	1 เพื่อให้นักเรียน รู้จักเสียสละ ประโยชน์ส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ ให้แก่บุคคลอื่น หรือสังคม 2 เพื่อให้นักเรียน รู้จักการเสียสละ กำลังกาย ทรัพย์สิน สิ่งของให้แก่ผู้อื่น 3 เพื่อให้นักเรียน เสียสละสติปัญญา เวลา เพื่อ ประโยชน์แก่ บุคคลอื่น 4 เพื่อให้นักเรียน เลือกปฏิบัติแต่สิ่ง ที่จะเกิดผลดีและ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลดี ยิ่งขึ้น	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเสียสละ แรงกายเพื่อช่วยงานส่วนรวมที่นักเรียนเคยปฏิบัติ - ขั้นกิจกรรม 1 ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน 1 1 ให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบงานเรื่อง การตัดสินใจของเมฆ โดยการระดมสมอง 1 2 ให้ทุกกลุ่มออกมารายงานตามใบงาน หน้าชั้นเรียน 1 3 ครูถามนักเรียนว่านักเรียนได้ข้อคิด อะไรจากการทำกิจกรรม 1 3 1 การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความ เสียสละของบุคคลในเรื่อง 1 3 2 จากเนื้อเรื่องถ้าเป็นตัวนักเรียน จะอย่างไร เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจ อย่างนั้น 2 นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความ เสียสละ 3 ครูถามนักเรียนว่าใครเคยเสียสละเวลาใน การช่วยสอนที่บ้านเพื่อนบ้างให้นักเรียน ออกมาเล่า - ขั้นสรุป - ครูให้นักเรียนซักถามปัญหาแนวทางการ ปฏิบัติตนด้านความเสียสละของนักเรียน - นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่อง ความเสียสละ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
3	ความมีระเบียบวินัยหมายถึงการประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับสามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบวินัยกฎเกณฑ์ของสังคมโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นปฏิบัติตามระเบียบของสังคมควบคุมพฤติกรรมของตนเองว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดที่ไม่ควรหลีกเลี่ยงสามารถตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบสังคม	หยิบก็ ง่าย หายก็รู้	กรณีศึกษา	1 เพื่อให้นักเรียนสามารถประพฤติตนอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับได้ 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมได้ 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดีสามารถตัดสินใจกระทำสิ่งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมได้	- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน - ครูให้นักเรียนดูภาพบ้านเรือนที่สะอาดมีระเบียบ - ให้นักเรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยในบ้าน ขั้นกิจกรรม 1 แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่มๆละ 10 คนให้เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม 1 1 ให้นักเรียนศึกษาใบงานกรณีศึกษา หยิบก็ง่ายหายก็รู้ดูกิจกรรมและตอบคำถาม 1 2 ให้ทุกกลุ่มอภิปราย การกระทำของทุกคนในครอบครัว ตอความรู้สึกการกระทำของตัวละครเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ 2 ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปรวบรวมกฎเกณฑ์สังคมที่ปฏิบัติในครอบครัวเช่นการรักษาความสะอาดบ้านเรือนให้น่าอยู่ 3 ช่วยกันกำหนดข้อตกลง ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดีกฎระเบียบเพื่อปฏิบัติในครอบครัวติดไว้ที่ป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน 3 1 นักเรียนช่วยกันสรุปประเมินข้อตกลงในข้อ 3 เพื่อปรับปรุงแก้ไข ขั้นสรุป - สรุปแนวคิดประสบการณ์ประโยชน์ที่ได้จากการรักษาบ้านเรือนให้สะอาดมีระเบียบวินัย - ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยในครอบครัว - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
4	ความ รับผิดชอบ หมายถึง การ แสดงออกถึง ความรับผิดชอบ และรับผิดชอบต่อ การกระทำของ ตนเอง และ ผู้อื่น ยอมรับ ผลการกระทำ ของตนเอง ไม่ ว่าจะเป็นผลดี หรือไม่ ดี ไม่ว่าจะ กระทำถูกหรือ ผิด ไม่ปิด ความ รับผิดชอบไป ให้ผู้อื่น รู้จัก ไตร่ตรองให้ รอบคอบก่อน ว่า สิ่งที่ทำ นั้น จะเกิด ผลดีหรือผลเสีย อย่างไร และ เลือกปฏิบัติแต่ สิ่งที่ดีก่อให้เกิด ผลดีเท่านั้น	นักแต่ง กลอน น้อย	กิจกรรม กลุ่ม	1 เพื่อให้ นักเรียนแสดงถึง ความรับผิดชอบ ในการกระทำ ของตนเองทั้งต่อ ตนเองและผู้อื่น ได้ 2 เพื่อให้ นักเรียนยอมรับ ผลการกระทำ ของตนเองไม่ว่า จะเป็นผลดี หรือไม่ดี ไม่ปิด ความรับผิดชอบ ไปให้ผู้อื่น 3 เพื่อให้ นักเรียนรู้จัก ไตร่ตรองให้ รอบคอบก่อนว่า สิ่งที่ทำลงไปนั้น จะมีผลดีหรือ ผลเสียอย่างไร และเลือกปฏิบัติ ต่อสิ่งที่เกิดผลดี เท่านั้น 4 เพื่อให้ นักเรียนรู้จัก ปรับปรุงแก้ไข การทำงานให้ ได้ผลดีขึ้น	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูให้นักเรียนบอกสิ่งที่นักเรียนรับผิดชอบในแต่ละวัน - ขั้นกิจกรรม 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 10 คน แต่ละกลุ่มนั่งล้อมเป็นวงกลม 1 1 ขออาสาสมัครกลุ่มละ 1 คน เพื่อสังเกตการทำงานและบรรยากาศในการทำงานกลุ่ม 1 2 ครูแจกใบงานและไม่ขีดไฟกลุ่มละ 2 กลุ่ม 1 3 ให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติงานตามใบงานโดยใช้เวลา 10 นาที 1 4 ทุกกลุ่มส่งตัวแทนมาอ่านสุภาษิต 2 ให้ผู้สังเกตการณ์แต่ละกลุ่มออกมารายงานการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่ม 3 ครูถามนักเรียนว่ากลุ่มที่รู้จักวางแผนการทำงาน มีการปรึกษากัน รู้จักไตร่ตรองผลงานจะออกมาเป็นอย่างไร ดีหรือไม่ดี 4 ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มแสดงความคิดเห็นว่าทำอย่างไรจึงจะปรับปรุงผลงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น - ขั้นสรุป - ครูถามนักเรียนว่า - กิจกรรมนี้ให้ข้อคิดอะไร - อะไรเป็นสาเหตุให้กลุ่มทำงานเสร็จเร็ว อะไรเป็นสาเหตุให้ทำงานเสร็จช้า - ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความรับผิดชอบ - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
	ตลอดทั้งพร้อม ที่จะปรับปรุง แก้ไขเพื่อให้ ได้ผลดียิ่งขึ้น				

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	ความมีน้ำใจ หมายถึงการ แสดงออกด้วย ใจที่จริงถึง ความเอื้อเพื่อ ไม่เห็นแก่ตัว โดยคำนึงถึง ประโยชน์ ส่วนรวม มากกว่าส่วน ตนให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็ม ใจโดยช่วยใน สิ่งที่ถูกต้อง และกระทำตาม ความสามารถ ที่ตนมีอยู่ รู้จัก เอาใจเขามาใส่ใจ เราตลอดจน รู้จักเห็นอกเห็น ใจผู้อื่น	เพื่อน ช่วย เพื่อน	กิจกรรม กลุ่ม	1 เพื่อให้นักเรียน แสดงออกด้วยใจ จริงถึงความ เอื้อเพื่อไม่เห็นแก่ ตัวโดยคำนึงถึง ประโยชน์ ส่วนรวม 2 เพื่อให้นักเรียน ได้ให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็ม ใจโดยช่วยในสิ่งที่ ถูกต้อง 3 เพื่อให้นักเรียน ได้ให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น ตาม ความสามารถที่มี อยู่และเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชั้่นนำเข้าสู่บทเรียน - ครูสนทนาถึงความหมายของความมีน้ำใจต่อเพื่อนที่นักเรียนเคยปฏิบัติทุกๆวันว่าปฏิบัติอย่างไร ขั้นกิจกรรม 1 ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่นทุกกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการกลุ่มทุกกลุ่มได้ภาพสถานที่ทองเที่ยวตามธรรมชาติที่ไม่ระบายนี 1 1 ครูแจกดินสอให้นักเรียนกลุ่มละ 3 แท่งโดยให้แต่ละกลุ่มได้ดินสอละกันไปไม่เหมือนกัน ครูกำหนดเวลาประมาณ 20 นาที 2 ครูอธิบายว่าครูต้องการให้ภาพที่นักเรียนทุกกลุ่มระบายสี ออกมาเหมือนธรรมชาติมากที่สุดในขณะที่นักเรียนมีดินสอเพียง 3 แท่งนักเรียนจะแก้ปัญหาอย่างไร 3 นักเรียนปฏิบัติงานโดยวาดภาพตามขั้นตอนครูสังเกตวิธีแก้ปัญหาการวาดภาพของแต่ละกลุ่ม 3 1 นักเรียนทุกกลุ่มแบ่งปันกันยืมสีเพื่อให้ได้ภาพเหมือนจริงที่สุด 3 2 ครูให้สัญญาณหมดเวลาระบายสีแล้วเก็บผลงานนักเรียน 3 3 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถ้านักเรียนไม่แบ่งดินสอสีให้เพื่อนใช้เพื่อน ๆ จะสามารถระบายสีได้ครบตามที่ต้องการหรือไม่ 3 4 ให้นักเรียนเปรียบเทียบกลุ่มที่แบ่งดินสอสีให้เพื่อนและกลุ่มที่ไม่แบ่งดินสอให้เพื่อนผลงานจะเป็นอย่างไร - ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความมีน้ำใจ - ชั้่นสรุป - นักเรียนช่วยกันสรุปผลความมีน้ำใจจากการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการเรียนและชีวิตประจำวัน

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					- นักเรียนทำแบบฝึกหัดทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
6	ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงกัน ประองดองกัน เป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออก โดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันใน การทำงาน หรือประกอบ การกิจอย่างใด อย่างหนึ่งให้ สำเร็จตาม จุดประสงค์ของ กลุ่ม ซึ่ง พฤติกรรมที่ สำคัญ ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ แสดงถึงความ รักใคร่ กลมเกลียว ไม่ เอาเปรียบกัน ไม่ ยุยงให้เกิด ความแตกแยก	ผึ่งน้อย สามัคคี	การ อภิปราย	1 เพื่อให้นักเรียน แสดงออกถึง ความพร้อม เพรียงกัน ประองดองกัน ใน การทำงานหรือ ประกอบภารกิจ อย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สำเร็จ 2 เพื่อให้นักเรียน รักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิด แตกแยกไม่ก่อ การทะเลาะวิวาท 3 เพื่อให้นักเรียน รวมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของ หมู่คณะได้	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติกิจกรรมที่ แสดงความสามัคคี เช่นการออกกำลังกายให้เข้า จังหวะโดยพร้อมเพรียงกัน - ชี้นกิจกรรม 1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ะละ 10 คน ให้ แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ 1 1 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบงานเรื่องความ สามัคคีและอภิปรายตอบคำถาม 1 2 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานผลการ อภิปรายหน้าชั้นเรียน 2 ครูให้นักเรียนร่วมกันค้นหาแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสามัคคีแก่หมู่คณะและสังคมไม่ให้ เกิดความแตกแยกทะเลาะวิวาทกัน 3 ทุกกลุ่มรวมกันแตงนันทานเรื่องความสามัคคี คนละประโยค 3 1 ส่งตัวแทนนำนันทานมาอ่านหน้าชั้น - ชี้นสรุป - ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความสามัคคี - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความ สามัคคี - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่อง ความสามัคคี

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	ไม่กอดการ ทะเลาะวิวาท และรวมมือกัน ทำงานเพื่อ ประโยชน์ของ หมู่คณะ				

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
7	ความซื่อสัตย์ หมายถึง การ ประพฤติชอบ และจริงใจ ประพฤติ ปฏิบัติตาม ข้อตกลง กติกา หรือ สัญญาที่ให้ไว้ กับตนเองและ ผู้อื่นตามแต่ ความเป็นจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่ หลอกลวง ไม่ เอาของผู้อื่นมา เป็นของตน	ใครกันที่ ซื่อสัตย์	สถาน การณ์ จำลอง	1 เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มี ความซื่อสัตย์ สุจริตประพฤติ ชอบและจริงใจกับ ผู้อื่นได้ 2 เพื่อให้นักเรียน สามารถปฏิบัติตน ตามสัญญาที่ให้ไว้ กับตนเองและ ผู้อื่นได้ 3 เพื่อให้นักเรียน สามารถปฏิบัติตน ด้านความซื่อสัตย์ ทางวาจา พูดแต่ ความจริง ไม่พูด ปด ไม่เอาของ ผู้อื่นมาเป็นของ ตน	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูและนักเรียนรวมสนทนาโดยยกตัวอย่าง สถานการณ์จริงในท้องถิ่น ชาว เหตุการณ์ นิทาน เรื่องสั้นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ - ชั้นกิจกรรม 1 ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ทุกกลุ่มศึกษาสถานการณ์จำลอง ตั้งแต่สถานการณ์ที่ 1 - 4 2 ให้ทุกกลุ่มจำแนกว่าแต่ละสถานการณ์นั้น บุคคลแต่ละสถานการณ์มีความซื่อสัตย์ด้านใดบ้าง ต่อไปนี้ 2 1 ด้านประพฤติชอบและจริงใจกับผู้อื่น 2 2 ด้านปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง 3 ด้านความซื่อสัตย์ทางวาจา พูดแต่ความ จริงไม่พูดปด ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็น ของตน - ให้นักเรียนสรุปผลของความซื่อสัตย์ ของ แต่ละสถานการณ์ และตอบคำถามโดยเน้น ประโยชน์และโทษของความซื่อสัตย์ - แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการ ตอบคำถามของแต่ละสถานการณ์ - ชั้นสรุป - ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของ ความซื่อสัตย์และตกลงช่วยกันปฏิบัติตนเป็น ผู้มีความซื่อสัตย์ - นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบ กิจกรรมเรื่องการพัฒนาตนเองด้านความ ซื่อสัตย์ - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความ ซื่อสัตย์

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
8	ความเสียสละ หมายถึง การ สละประโยชน์ ส่วนตนเพื่อ ช่วยเหลือหรือ ทำประโยชน์ ให้แก่บุคคลอื่น ในสังคมโดย การเสียสละ กำลังกาย ทรัพย์ สิ่งของ สติปัญญา เวลา หรือ ความสุขสบาย ส่วนตัว	ค้นหาผู้ เสียสละ	กรณี ตัวอย่าง	1 เพื่อให้นักเรียน บอกประโยชน์ ของการเสียสละ ประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือหรือ ทำประโยชน์แก่ บุคคลอื่นหรือ สังคมได้ 2 เพื่อให้นักเรียน รู้จักเสียสละกำลัง กาย กำลังทรัพย์ หรือเวลาและ ความสุขสบาย ส่วนตัวแก่ผู้อื่น	- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน - ครูเล่าข่าวเกี่ยวกับความเสียสละให้นักเรียนฟัง - ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับข่าวและความเสียสละของบุคคลในข่าว - ขั้นกิจกรรม 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆละ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการกลุ่ม 1 1 ครูแจกใบงานกรณีตัวอย่างให้นักเรียนกลุ่มละ 1 เรื่องแล้วให้อภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้ 1 2 ส่งตัวแทนมารายงานผลการอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้ 1 2 1 เราจะเสียสละได้โดยวิธีใดบ้าง 1 2 2 ความเสียสละก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร 2 การช่วยเหลือผู้อื่นนอกจากกำลังทรัพย์แล้วมีวิธีช่วยเหลืออย่างไรบ้าง 2 1 ช่วยเพื่อนทำเวรห้องเรียน 2 2 ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน - ให้นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่องความเสียสละขั้นสรุป - ครูให้นักเรียนซักถามปัญหา แนวทางปฏิบัติตนของนักเรียนด้านความเสียสละ - นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่อง ความเสียสละ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
9	ความมีระเบียบวินัยหมายถึงการประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับสามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบวินัยกฎเกณฑ์ของสังคมโดยเคารพสิทธิของผู้อื่นปฏิบัติตามระเบียบของสังคมควบคุมพฤติกรรมตนเองรู้ว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดที่ไม่ดีควรหลีกเลี่ยงสามารถตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบสังคม	วินัยดีมีสุข	วิเคราะห์นิทาน	1 เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับกติกาของสังคมได้ 2 นักเรียนสามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบของสังคมได้ 3 นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้	- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน - ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและไม่มีระเบียบวินัยเช่น นักเรียนเข้าแถวและแย่งกันซื้ออาหาร - ครูสนทนาเกี่ยวกับภาพในหัวข้อต่อไปนี - การกระทำของบุคคลในภาพ - ลักษณะของความมีระเบียบวินัยและไม่มีระเบียบวินัย ขั้นกิจกรรม 1 ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มๆ 10 คนเพื่อศึกษาไปความรู้เรื่องระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข 2 ให้นักเรียนศึกษาไปความรู้นิทานเรื่องการรักษาระเบียบวินัย 2.2.1 นักเรียนทุกกลุ่มวิเคราะห์พฤติกรรมของลูกช้างในหัวข้อต่อไปนี - ลักษณะนิสัยและการกระทำของลูกช้าง - เหตุผลของการกระทำของลูกช้าง - การควบคุมตนเองของลูกช้างได้เพราะอะไร - ข้อคิดที่ได้จากไปความรู้ 3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นตามเนื้อเรื่องในไปความรู้ ขั้นสรุป - ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความสำคัญของความมีระเบียบวินัย - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
10	ความ รับผิดชอบ หมายถึง การ แสดงออกถึง ความรับผิดชอบ และรับผิดชอบใน การกระทำของ ตนเอง และ ผู้อื่น ยอมรับ ผลการกระทำ ของตนเอง ไม่ ว่าจะเป็นผลดี หรือไม่ ดี ไม่ว่าจะ กระทำถูกหรือ ผิด ไม่ปิด ความ รับผิดชอบไป ให้ผู้อื่น รู้จัก ไตร่ตรองให้ รอบคอบก่อน ว่า สิ่งที่คุณ กระทำลงไป นั้น จะมีผลดี หรือผลเสีย อย่างไร และ เลือกปฏิบัติแต่ สิ่งที่ก่อให้เกิด ผลดีเท่านั้น	ห้องเรียน ที่นาอยู่	กิจกรรม กลุ่ม	1 เพื่อให้นักเรียน แสดงออกถึง ความรับผิดชอบ ในการกระทำของ ตนเองและผู้อื่นได้ 2 เพื่อให้นักเรียน ยอมรับผลการ กระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลดี หรือไม่ดีไม่ว่าจะ ถูกหรือผิดไม่ปิด ความรับผิดชอบ ไปให้ผู้อื่น 3 เพื่อให้นักเรียน รู้จักไตร่ตรองให้ รอบคอบก่อนว่า สิ่งที่ตนกระทำลง ไปจะเป็นผลดี หรือผลเสีย อย่างไร	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน - ครูสนทนาถึงสภาพห้องเรียนว่าขณะนี้เป็นอย่างไบบ้าง - ชี้นกิจกรรม 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆละ 10 คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม 1 1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแจกใบงานที่ 1 ห้องเรียนนาอยู่แล้วตอบคำถาม 1 2 ครูแจกใบงานที่ 2 ให้บันทึกวิธีจัดห้องเรียนให้สะอาดและลงมือปฏิบัติ 1 3 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความคิดเห็นทั้งหมดโดยสรุปสิ่งที่จะทำให้ห้องเรียนนาอยู่โดยเขียนสิ่งที่สำคัญที่ควรเร่งปฏิบัติ 3 – 5 ประการลงในแผนภูมิ 2 ครูตรวจผลการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มยอมรับผลการกระทำของตนเอง 3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายว่าทำไมงานนักเรียนบางกลุ่มจึงไม่ดีเท่าที่ควร 3 1 สาเหตุที่งานไม่เสร็จทันเวลา 3 2 แต่ละกลุ่มมีแผนการทำงานอย่างไร ขั้นสรุป - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม - นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่องความรับผิดชอบ - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	ตลอดทั้งพร้อม ที่จะปรับปรุง แก้ไขเพื่อให้ ได้ผลดียิ่งขึ้น				

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
11	ความมีน้ำใจ หมายถึง การ แสดงออกด้วย ใจจริงถึงความ เอื้อเพื่อ ไม่ เห็นแก่ตัวโดย คำนึงถึง ผลประโยชน์ ส่วนตัว มากกว่าส่วน ตน ให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็ม ใจโดยช่วยใน สิ่งที่ถูกต้อง และกระทำตาม ความสามารถ ที่ตนมีอยู่ และ รู้จักเอาใจเขา มาใส่ใจเรา ตลอดทั้งรู้จัก เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น	ตัดสินใจ อย่างไรดี	กรณี ตัวอย่าง	1 เพื่อให้นักเรียน แสดงออกด้วย ความเอื้อเพื่อไม่ เห็นแก่ตัว คำนึงถึงประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่า ส่วนตน 2 เพื่อให้นักเรียน ให้ความช่วยเหลือ ผู้อื่นในสิ่งที่ ถูกต้องด้วยความ เต็มใจ 3 เพื่อให้นักเรียน ได้ให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น ตาม ความสามารถที่มี อยู่และเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน - ครูถามถึงประโยชน์และความมีน้ำใจที่นักเรียน ได้รับจากประสบการณ์จริง - ชี้นกิจกรรม 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆละ 10 คน เลือกประธานแลเลขานุการกลุ่ม 1 1 แจกกรณีตัวอย่างให้กับกลุ่มละ 1 เรื่อง ประธานอ่านกรณีตัวอย่างให้สมาชิกฟัง 1 2 นักเรียนช่วยกันอภิปรายตามประเด็นในกรณี ตัวอย่าง 1 3 ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานผลการ อภิปรายของกลุ่มให้สมาชิกฟังหน้าชั้นเรียน 2 ครูถามนักเรียนว่าเคยช่วยเหลือเพื่อนอย่างไร บ้าง 2 1 การช่วยในสิ่งที่ถูกต้องเช่นไม่ช่วยเพื่อน ขโมยของ 3 ครูถามนักเรียนว่าการช่วยเหลือผู้อื่นนักเรียน เคยทำอย่างไรบ้าง 3 1 ช่วยบริจาคเสื้อผ้า 3 2 ช่วยบริจาคเงินสิ่งของ 3 3 ช่วยบริจาคแรงกาย 3 4 ครูสรุปว่าการช่วยเหลือตามกำลังที่มีอยู่ไม่ ช่วยผู้อื่นแล้วทำให้เราเดือดร้อน ขั้นสรุป - ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปจากการอภิปรายและ ทำเป็นข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน - นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความมีน้ำใจ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					- นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความมีน้ำใจ - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
12	ความสามัคคี หมายถึง การ แสดงออกถึง ความพร้อม เพรียงกัน ปรองดองกัน เป็นคุณธรรมที่ บุคคลในกลุ่ม แสดงออก โดยรวมกำลัง เป็นอันหนึ่งอัน เดียวกันในการ ทำงาน หรือ ประกอบ ภารกิจอย่างใด อย่างหนึ่งให้ สำเร็จตาม จุดประสงค์ของ กลุ่ม ซึ่ง พฤติกรรมที่ สำคัญ ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ แสดงถึงความ รักใคร่กลม เกลียว ไม่เอา เปรียบกัน ไม่ ยุยงให้เกิด ความแตกแยก	สามัคคี คือพลัง	การ เปรียบ เทียบ	1 เพื่อให้นักเรียน แสดงถึงความ พร้อมเพรียงกัน ปรองดองกันใน การทำงานหรือ ประกอบภารกิจ อย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สำเร็จ 2 เพื่อให้นักเรียน รักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดการ ทะเลาะ วิวาทกัน 3 เพื่อให้นักเรียน ร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของ หมู่คณะได้	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูถามนักเรียนว่ากิจกรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีมีกิจกรรมใดบ้าง - ชี้นกิจกรรม 1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ประธานกลุ่มมารับซองไปจากครูกลุ่มละ 1 ซอง 1 1 ครูชี้แจงนักเรียนดังนี้ 1 1 1 การเปิดซองจะเปิดพร้อมกันเมื่อครูให้สัญญาณ 1 1 2 หยิบบัตรคำสั่งออกจากซองให้หยิบบัตรที่ 1 ขึ้นมาก่อน ปฏิบัติตามคำสั่งเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงหยิบบัตรที่ 2 ปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว จึงหยิบบัตรใบที่ 3 ขึ้นมาได้ 1 1 3 ในการปฏิบัติงานให้ปรึกษาหารือกันได้ 2 ครูแจกซองกิจกรรมในซองมีข้อความดังนี้ - บัตรที่ 1 นักเรียนคนเดียวยกกระเป๋าค้างละ 1 ใบจากหลังห้องเรียนมาไว้หน้าห้องเรียนในเวลา 2 นาที ให้หัวหน้ากลุ่มจับเวลา - บัตรที่ 2 ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าแถวเรียงต่อจากกัน แล้วหยิบกระเป๋าค้างที่ละใบส่งต่อ ๆ กันมาไว้หน้าห้องเรียนในเวลา 2 นาที ให้หัวหน้ากลุ่มจับเวลา - บัตรที่ 3 ให้ตัวแทนกลุ่มเตรียมรายงานผลการปฏิบัติงานดังนี้ 2 1 ขนกระเป๋าค้างคนเดียวในในเวลา 2 นาที ได้กี่ใบ 2 2 ขนหนังสือโดยวิธีเข้าแถวต่อ ๆ กัน ในเวลา 2 นาที นักเรียนได้กระเป๋าค้างกี่ใบ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	ไม่กอดการ ทะเลาะวิวาท และร่วมมือกัน ทำงานเพื่อ ประโยชน์ของ หมู่คณะ				23 วิธีที่ 1 และที่ 2 วิธีไหนนักเรียนคิดว่า เร็วกว่าและได้กระเป๋ามากกว่า 3 นักเรียนอีก 2 กลุ่ม ได้ซองกิจกรรม เหมือนกัน กลุ่มที่ 2 ให้ชนหนังสือ กลุ่มที่ 3 ให้ ชนลังกระดาษ 4 ให้นักเรียนทุกกลุ่มรายงานผลการปฏิบัติงาน หน้าชั้นเรียน - ขั้นสรุป - ครูถามนักเรียนว่าความสามัคคีจะก่อให้เกิดผล ต่อตนเองและสังคมอย่างไร - ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความสามัคคี - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่อง ความสามัคคี

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
13	ความซื่อสัตย์ หมายถึง การ ประพฤติชอบ และจริงใจ ประพฤติ ปฏิบัติตาม ข้อตกลง กติกา หรือ สัญญาที่ให้ไว้ กับตนเองและ ผู้อื่นตามแต่ ความเป็นจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่ หลอกลวง ไม่ เอาของผู้อื่นมา เป็นของตน	ซื่อกินไม่ หมด	การ สำรวจ ปัญหา	1 เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มี ความซื่อสัตย์ สุจริตได้ 2 เพื่อให้นักเรียน สามารถปฏิบัติตน ตามสัญญาที่ให้ไว้ กับตนเองและ ผู้อื่นได้ 3 เพื่อให้นักเรียน สามารถปฏิบัติตน ด้านความซื่อสัตย์ ทางวาจาได้	- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน - ครูสนทนาเกี่ยวกับข่าวหนังสือพิมพ์เรื่องความซื่อสัตย์ - ชี้นกิจกรรม ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มสำรวจประเด็นปัญหาที่เคยปฏิบัติ 1 กลุ่มที่ 1 1 1 เก็บของตกได้ส่งคืนเจ้าของ 1 2 ไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต 1 3 ไม่ลอกการบ้านเพื่อน 2 กลุ่มที่ 2 2 1 ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา 2 2 พูดแต่ความจริงไม่พูดปด 2 3 ปฏิบัติตามคำพูดอย่างสม่ำเสมอ 3 กลุ่มที่ 3 3 1 ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน 3 2 ไม่หลอกลวงผู้อื่น 3 3 พูดความจริงไม่บิดเบือน - ครูแจกใบงานบัตรคุณธรรมให้ทุกกลุ่มบันทึก - ทุกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน - ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน - ชี้นสรุป - ให้นักเรียนสรุปเป็นแนวทางเพื่อฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัย - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
14	ความเสียสละ หมายถึง การ สละประโยชน์ ส่วนตนเพื่อ ช่วยเหลือหรือ ทำประโยชน์ ให้แก่บุคคลอื่น ในสังคมโดย การเสียสละ กำลังกาย ทรัพย์สิน สิ่งของ สติปัญญา เวลา หรือ ความสุขสบาย ส่วนตัว	คลีน ยักษ์สีนา มิ	บทบาท สมมุติ	1 เพื่อให้นักเรียน รู้จักเสียสละ ประโยชน์ส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ แก่บุคคลอื่นหรือ สังคม 2 เพื่อให้นักเรียน รู้จักการเสียสละ กำลังกาย ทรัพย์สิน สิ่งของให้แก่ผู้อื่น 3 เพื่อให้ นักเรียนเสียสละ สติปัญญาเวลา เพื่อประโยชน์แก่ บุคคลอื่น	- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน - ครูให้นักเรียนดูข่าวความสูญเสียจากคลีน สีนามิและภาพ เหตุการณ์ไฟไหม้ ชั้นกิจกรรม 1 ครูคัดเลือกตัวแทนโดยวิธีอาสาสมัคร 1 1 ครูแจกบทสมมุติเรื่องคลีนยักษ์สีนามิ ให้ผู้แสดงแต่ละคนอ่าน 1 2 ให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงเป็นผู้สังเกตการณ์ และวิเคราะห์เหตุการณ์ 1 3 นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามบทบาท ของตน 2 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าการเสียสละนั้น นอกจากสิ่งของแล้วควรเสียสละกำลังกายให้แก่ ผู้ประสบภัยด้วย 3 ครูถามนักเรียนว่าการกระทำของดวงพรที่ใช้ เวลาว่างไปดูแลเด็กกำพร้าเป็นการเสียสละอะไร ขั้นสรุป - ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของความ เสียสละ - ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องการเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติ - นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความ เสียสละ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
15	ความมีระเบียบวินัยหมายถึงการประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับสามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบวินัยกฎเกณฑ์ของสังคมโดยการพลวัติของผู้อื่นปฏิบัติตามระเบียบของสังคมควบคุมพฤติกรรมตนเองรู้ว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดที่ไม่ดีควรหลีกเลี่ยงสามารถตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบวินัย	ห้องเรียน มีวินัย	การระดม สมอง	1 เพื่อให้นักเรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของสังคมได้ 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคมและควบคุมพฤติกรรมของตนเองว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถคิดตัดสินใจและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมในเรื่องระเบียบวินัยได้	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูถามนักเรียนถึงโทษของการไม่รักษาระเบียบวินัยเช่นการเล่นในห้องเรียน - ชักกิจกรรม 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม 2 ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองเสนอวิธีปฏิบัติตนตามระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน สังคม หลาย ๆ วิธี แล้วพิจารณาตัดสินใจ เลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง และกลุ่มของนักเรียน 3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตนตามวิธีการที่เลือกไว้ในข้อ 2 โดยปฏิบัติดังนี้ 3.1 จัดตารางการฝึกปฏิบัติของกลุ่มทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน 3.2 ปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีปัญหาอุปสรรค ก็พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วยตนเอง 3.3 บันทึกผลการปฏิบัติในกลุ่ม 3.4 เสนอวิธีการปฏิบัติของตนให้เพื่อนในกลุ่มนำไปปฏิบัติบ้าง 3.5 ให้นักเรียนศึกษาไปความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องระเบียบวินัย - ขั้นสรุป - นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับแนวทาง เพื่อให้การฝึกปฏิบัติได้ผลดี - นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
16	ความ รับผิดชอบ หมายถึง การ แสดงออกถึง ความรับผิดชอบ และรับผิดชอบต่อ การกระทำของ ตนเอง และ ผู้อื่น ยอมรับ ผลการกระทำ ของตนเอง ไม่ ว่าจะเป็นผลดี หรือไม่ดี ไม่ว่า จะกระทำถูก หรือผิด ไม่ปิด ความ รับผิดชอบไป ให้ผู้อื่น รู้จัก ไตร่ตรองให้ รอบคอบก่อน ว่า สิ่งที่เรา กระทำลงไป นั้น จะมีผลดี หรือผลเสีย อย่างไร และ เลือกปฏิบัติแต่ สิ่งที่ดีก่อให้เกิด ผลดีเท่านั้น	โรงเรียน สวดย มือเรา	การ สำรวจ ปัญหา	1 เพื่อให้นักเรียน แสดงออกถึง ความรับผิดชอบ ในการกระทำของ ตนเอง และผู้อื่นได้ 2 เพื่อให้นักเรียน ยอมรับผลการ กระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลดี หรือไม่ดีไม่ว่าจะ ถูกหรือผิดไม่ปิด ความรับผิดชอบ ไปให้ผู้อื่น 3 เพื่อให้นักเรียน รู้จักไตร่ตรองให้ รอบคอบก่อนว่า สิ่งที่ตนกระทำลง ไปจะเป็นผลดี หรือผลเสีย อย่างไร 4 เพื่อให้นักเรียน เลือกปฏิบัติแต่สิ่ง ที่จะเกิดผลดีและ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลดี ยิ่งขึ้น	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน - ครูสนทนาถึงสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนว่า ขณะนี้ไม่สะอาด ขั้นกิจกรรม 1 ครูแบ่งสมาชิกออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ ไปศึกษาสถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงอาหาร หอประชุม ฯลฯ 1 1 ให้นักเรียนไปดูด้านความสะอาดและ สวยงามโดยให้ไปสำรวจในใบงานที่ 1 1 2 ให้แต่ละกลุ่มมารายงานว่าพบอะไรบ้างให้แต่ละ กลุ่มช่วยกันคิดและเสนอว่าทำอะไรสถานที่ เหล่านั้นจะสะอาดและสวยงาม 1 3 แต่ละกลุ่มกำหนดสถานที่ที่จะไปพัฒนาเป็น จุด ๆ ไม่ให้ซ้ำกันในเวลา 15 นาที 2 ให้ทุกกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่ 2 ให้ บันทึกผลการกระทำและผลที่ได้รับจากการทำงาน ของนักเรียน 3 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความรับผิดชอบ 4 ครูให้นักเรียนสรุปแนวทางปฏิบัติงานของ นักเรียนเลือกปฏิบัติงานที่ได้ผลดีและช่วยกัน วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ขั้นสรุป - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิด ประโยชน์ที่ ได้รับจากความรับผิดชอบ - นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความ รับผิดชอบ

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	ตลอดทั้งพร้อม ที่จะปรับปรุง แก้ไขเพื่อให้ ได้ผลดียิ่งขึ้น				

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
17	ความมีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออก ด้วยใจจริงถึง ความเอื้อเพื่อ ไม่เห็นแก่ตัว โดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ ส่วนตัว มากกว่าส่วน ตน ให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็ม ใจโดยช่วยใน สิ่งที่ถูกต้อง และกระทำตาม ความสามารถ ที่ตนมีอยู่ และ รู้จักเอาใจเขา มาใส่ใจเรา ตลอดทั้งรู้จัก เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น	เราแบ่ง กัน	บทบาท สมมุติ	1 เพื่อให้นักเรียน แสดงออกด้วยใจ จริงถึงความ เอื้อเพื่อไม่เห็นแก่ ตัวโดยคำนึงถึง ประโยชน์ ส่วนรวมได้ 2 เพื่อให้นักเรียน ได้ให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ โดย ช่วยเหลือในสิ่งที่ ถูกต้อง 3 เพื่อให้นักเรียน ได้ช่วยเหลือผู้อื่น ตาม ความสามารถที่มี อยู่ด้วยความ เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนากฎบัตรตัวอย่างจากข่าวการแสดงควมมีน้ำใจในสังคม - ชี้นกิจกรรม 1 ครูให้นักเรียนออกมาเล่าความมีน้ำใจของนักเรียนที่แสดงต่อบุคคลทั่วไป 2 ครูแจกบทบาทสมมุติให้ผู้แสดงเรื่องเราแบ่งกัน 2 1 เลือกตัวผู้แสดงโดยวิธีอาสาสมัคร 2 2 แจกเอกสารบทบาทสมมุติให้ผู้แสดงแต่ละคนอ่าน 2 3 จัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง 2 4 ให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงเป็นผู้สังเกตการณ์ 2 5 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามบทบาทของตัวแสดง 3 ครูโยงเหตุการณ์ในบทบาทสมมุติเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียนที่แสดงควมมีน้ำใจให้นักเรียนอภิปรายเช่น 3 1 แบ่งอาหารให้เพื่อน 3 2 แบ่งอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อน 3 3 ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน 3 4 อธิบายการบ้านให้เพื่อน 3 5 ช่วยครูยกของ - ชี้นสรุป - ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการแสดงควมมีน้ำใจส่งผลต่อตนเองและผู้อื่นตลอดจนสังคมให้เกิดความสงบสุข - ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีน้ำใจ - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
18	ความสามัคคี หมายถึง การ แสดงออกถึง ความพร้อม เพรียงกัน ปรองดองกัน เป็นคุณธรรมที่ บุคคลในกลุ่ม แสดงออก โดยรวมกำลัง เป็นอันหนึ่งอัน เดียวกันใน การทำงาน หรือประกอบ ภารกิจอย่างใด อย่างหนึ่งให้ สำเร็จตาม จุดประสงค์ของ กลุ่ม ซึ่ง พฤติกรรมที่ สำคัญ ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ แสดงถึงความ รักใคร่ กลมเกลียว ไม่ เอาเปรียบกัน ไม่ ยุยงให้เกิด ความแตกแยก	บ้านของ เรา	กิจกรรม กลุ่ม	1 เพื่อให้นักเรียน แสดงถึงความ พร้อมเพรียงกัน ปรองดองกันใน การทำงานหรือ ประกอบภารกิจ อย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สำเร็จ 2 เพื่อให้นักเรียน รักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดการ ทะเลาะ วิวาทกัน 3 เพื่อให้นักเรียน ร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของ หมู่คณะได้	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน - นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน - ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูให้นักเรียนอภิปรายถึงความหมายของความสามัคคี - ขั้นกิจกรรม 1 ครูให้นักเรียนเล่ากิจกรรมที่เคยปฏิบัติร่วมกันเป็นหมู่คณะเช่นกิจกรรมใดบ้าง 2 แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ๑ละ 9 คนให้คนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ 3 ครูแจกก้านมะพร้าวขนาดความยาว 2 นิ้วครึ่ง ให้กลุ่มละ 60 ก้าน 4 ครูอธิบายวิธีการปฏิบัติกิจกรรมให้สมาชิกฟัง 5 ให้สมาชิกยืนขึ้นเมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีดให้หยิบก้านมะพร้าวครั้งละ 1 ก้าน ส่งต่อให้คนที่อยู่ข้างหน้าจนครบ 6 ก้านหยุดส่งทันที 6 คนที่อยู่ข้างหน้าเมื่อรับก้านมะพร้าวเริ่มสร้างบ้านทันทีโดยวางบนกระดานโรเนียวแผ่นที่ 1 จัดเป็นรูปบ้าน 6 ทำเช่นนี้จนครบ 9 คน 7 ให้คนที่คอยสังเกตการณ์ออกมารายงานบรรยากาศการทำงานในกลุ่ม 7 1 สาเหตุที่ทำให้กลุ่มทำงานช้า 7 2 สาเหตุที่ทำให้กลุ่มทำงานเสร็จเร็ว 7 3 ความร่วมมือของสมาชิกในแต่ละกลุ่มเป็นอย่างไร 7 4 ความรับผิดชอบมีผลต่อการทำงานกลุ่มอย่างไร มีวิธีปฏิบัติงานอย่างไร 8 สมาชิกอภิปรายถึงคุณธรรมที่ได้จากกิจกรรมนี้ว่ามีอะไรบ้าง

ที่	เรื่อง/ นิยาม	ชื่อ กิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	ไม่กอดการ ทะเลาะวิวาท และร่วมมือกัน ทำงานเพื่อ ประโยชน์ของ หมู่คณะ				- ขั้นสรุป ครูและนักเรียนรวมกันสรุป 9 ให้นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่องความสามัคคี 10 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง ความสามัคคี 11 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่อง ความสามัคคี

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมและจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 1
เรื่อง ความซื่อสัตย์

ชื่อเรื่อง ความซื่อสัตย์

ชื่อกิจกรรม หุ่นน้อยผู้สุจริต

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตประพฤติชอบและจริงใจกับผู้อื่นได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่นได้
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนด้านความซื่อสัตย์ทางวาจาพูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจง เรื่องความซื่อสัตย์
- 2 คู่มือครู เรื่องความซื่อสัตย์
- 3 คู่มือนักเรียน เรื่องความซื่อสัตย์
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่องความซื่อสัตย์
 - 4 2 ใบงานเรื่องหุ่นน้อยผู้สุจริต
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความซื่อสัตย์
 - 4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การจัดกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ โดยใช้กิจกรรม รางวัลคนซื่อ

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์โดยใช้กิจกรรม รางวัลคนซื่อ ให้นักเรียนเข้าใจ

3 2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความซื่อสัตย์

3 3 ครูซักถามนักเรียนถึงการกระทำที่นักเรียนเคยปฏิบัติด้านความซื่อสัตย์

3 4 ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม

3 5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบงานเรื่อง ความซื่อสัตย์ และระดมสมองวิเคราะห์เหตุการณ์

3 6 ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำผลการอภิปรายในข้อ 3 5 มารายงานหน้าชั้นเรียน

3 7 นักเรียนนำเหตุการณ์ที่พบในกิจวัตรมาเสนอหน้าชั้นเรียนและอภิปรายถึงการกระทำเปรียบเทียบกับผลดีผลเสียของการกระทำเหล่านั้น

3 7 1 การปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา

- สัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง
- สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
- การนัดหมาย
- การรับปากหรือให้คำมั่น
- การตกลงกันตามกฎหมาย

3 8 ให้นักเรียนออกมาเลวาคเคยทำสิ่งต่อไปนี้หรือไม่และทำแล้วรู้สึกอย่างไร

3 8 1 การไม่พูดปดคดโก่ง

3 8 2 การหลอกลวงผู้อื่น

3 8 3 การลอกการบ้านเพื่อน

3 8 4 การทุจริตในการสอบ

3 8 5 การเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

3 9 ครูให้นักเรียนเปรียบเทียบสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ

3 10 ให้นักเรียนศึกษาใบงานประกอบกิจกรรมเรื่องความซื่อสัตย์

3 11 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามถึงปัญหาแนวทางปฏิบัติตนของนักเรียนด้านความซื่อสัตย์

3 12 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่องความซื่อสัตย์

3 13 นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความซื่อสัตย์

4 2 ใบงาน เรื่อง หนูน้อยผู้ซื่อสัตย์

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความซื่อสัตย์

4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เทากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอน ดังนี้

1 สาระสำคัญ

ความซื่อสัตย์คือการประพฤติชอบและจริงใจประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา หรือสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น และพูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง และไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตประพฤติชอบและจริงใจกับผู้อื่นได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่นได้
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนด้านความซื่อสัตย์ทางวาจาพูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

3 สาระการเรียนรู้

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติชอบและจริงใจ ประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา หรือสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น พูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่องความซื่อสัตย์

4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 4.2.1 ครูซักถามนักเรียนถึงการกระทำที่นักเรียนเคยปฏิบัติด้านความซื่อสัตย์

4.3 ขั้นกิจกรรม

- 4.3.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

- 4.3.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความซื่อสัตย์

- 4.3.3 ให้นักเรียนศึกษาใบงานประกอบกิจกรรมเรื่องหนูน้อยผู้ซื่อสัตย์

- 4.3.4 ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำผลการอภิปรายในข้อ 3.5 มารายงานหน้าชั้นเรียน

- 4.3.5 ครูนำเหตุการณ์ที่พบในกิจวัตรมาเสนอหน้าชั้นเรียนและอภิปรายถึงการกระทำเปรียบเทียบกับผลดีผลเสียของการกระทำเหล่านั้น

4 3 6 การปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา

4 3 6 1 สัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง

4 3 6 2 สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

4 3 6 3 การนัดหมาย

4 3 6 4 การรับปากหรือให้คำมั่น

4 3 6 5 การตกลงกันตามกฎหมาย

4 3 7 ให้นักเรียนออกมาเล่าว่าเคยทำสิ่งต่อไปนี้หรือไม่และทำแล้วรู้สึกอย่างไร

4 3 7 1 การไม่พูดปดคดโก่ง

4 3 7 2 การหลอกลวงผู้อื่น

4 3 7 3 การลอกการบ้านเพื่อน

4 3 8 การทุจริตในการสอบ

4 3 9 การเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

4 3 10 ครูให้นักเรียนเปรียบเทียบสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ

4 4 ขั้นสรุป

4 4 1 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามถึงปัญหาแนวทางปฏิบัติตนของนักเรียนด้านความซื่อสัตย์

4 5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

4 5 1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนเรื่องความซื่อสัตย์

4 5 2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

5 กระบวนการวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถาม

5 2 ตรวจผลจากใบงาน

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

- 7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์
- 7 2 ใบงาน เรื่องหนูน้อยผู้ซื่อสัตย์
- 7 3. ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความซื่อสัตย์

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้โปรแกรม การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์ ใช้ เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์
- 2 ให้นักเรียนตอบคำถามถึงการกระทำที่เคยปฏิบัติด้านความซื่อสัตย์
- 3 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
- 4 นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม
- 5 นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อที่ได้รับ
- 6 นักเรียนร่วมกันสรุปและส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน
- 7 ให้นักเรียนออกมาเลวาดตนเองเคยทำความซื่อสัตย์ทางวาจาแล้วรู้สึกอย่างไร
- 8 ให้นักเรียนศึกษาใบงานประกอบกิจกรรมเรื่องหนูน้อยผู้ซื่อสัตย์
- 9 นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความซื่อสัตย์
- 10 นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงานประกอบกิจกรรม

ความซื่อสัตย์

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเหตุการณ์และอภิปรายวิเคราะห์เหตุการณ์

อนุกุลเป็นนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง วันหนึ่งขณะใกล้สอบอนุกุลกำลังดูหนังสืออยู่ได้ต้นไม้ ขณะนั้นสุนัขของเขาเกิดอาการตกใจ เนื่องจากนกสองตัวที่เกาะอยู่บนต้นไม้เกิดร้องเสียงดัง มันจึงหนีเตลิดไป เขากลับว่ามันจะหลงทาง จึงวิ่งตามไป บังเอิญเขาลืมสวมรองเท้า พอวิ่งไปได้หน่อยหนึ่งก็เหยียบเศษแก้ว ถูกเศษแก้วบาดเป็นแผลลึก พี่สาวของเขาได้ยินเสียงร้องจึงรีบวิ่งมาดู พบอนุกุลได้รับบาดเจ็บ จึงอุ้มขึ้นไปบนบ้าน พี่สาวของเขาทำแผลและใส่ยาให้ วันต่อมาปรากฏว่าแผลของเขาเกิดอาการอักเสบ จึงไม่สามารถไปโรงเรียนได้ เขาจึงวิตกกังวลเรื่องการสอบมาก เขาพยายามไปโรงเรียนเพื่อไปทำการทดสอบให้ได้ แม้คุณครูจะอนุญาตให้เขาสอบภายหลัง แต่เขาก็ไม่ยอม

ในขณะที่ทำการสอบนั้นอนุกุลเห็นข้อสอบแบ่งเป็นหลายวิชา จึงทำให้เขารู้สึกปวดศีรษะ แต่อนุกุลก็พยายามทำต่อไป ขณะนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนมาเชิญคุณครูที่คุมสอบไปพบ คุณครูจึงออกจากห้องไป เมื่อคุณครูกลับมาแล้ว เพื่อนของอนุกุลจึงสงเคราะห์คำตอบให้เขาลอก แต่อนุกุลไม่ยอมลอก เขาบอกเพื่อน ๆ ว่า เขาไม่เคยคิดทุจริต ถึงแม้ว่าเขาจะสอบตกก็ยังภูมิใจว่าไม่ได้ทุจริตคดโกง แต่ถ้าเขาสอบได้เพราะทุจริต เขาก็จะละอายอดสู่มองหน้าใคร ๆ ไม่ได้

หนังสือเรียนจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ล้วน มายอด 2521 55

ให้นักเรียนอภิปรายและวิเคราะห์เหตุการณ์ในประเด็นต่อไปนี้

- 1 อนุกุลซื่อสัตย์สุจริตต่อการสอบอย่างไร
- 2 นักเรียนเคยปฏิบัติตนด้านความซื่อสัตย์ในการสอบอย่างไร

ชื่อ – สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ คือ การประพฤติตนตรงไปตรงมา

ความสุจริต คือ การประพฤติตนตามความถูกต้อง

ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึงความประพฤติดี ประพฤติชอบทั้งทางกาย วาจา ใจ ตามทำนองคลองธรรม และกฎหมายบ้านเมือง

ลักษณะการกระทำของผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต

- 1 พุดความจริง
- 2 เก็บของตกได้คืนเจ้าของ
- 3 ยอมรับเมื่อทำผิด
- 4 ไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต
- 5 ไม่ลอกการบ้านหรือให้เพื่อนลอกการบ้าน
- 6 คืนเงินส่วนที่แม่ค้าทอนเกินมา
- 7 ไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน
- 8 ไม่หลอกลวงผู้อื่น
- 9 รักษาความยุติธรรม

การพุดความจริง คือพุดแต่เรื่องที่เป็นจริง ไม่พุดต่อเติม ไม่บิดเบือน ปิดบัง หรืออำพรางความจริงบางส่วนไว้

การไม่พุดปด คือพุดแต่เรื่องที่เป็นจริง

ไม่พุดบิดเบือน คือการพุดตามจริงที่ได้พบมาทุกอย่าง

การไม่อำพรางความจริง คือการพุดความจริงทุกอย่างไม่ปิดบังความจริงบางอย่างไว้

การมีสัจจะและความจริงใจ

สัจจะ คือ การพุดจากใจจริงแล้วปฏิบัติตามคำที่พุดไว้เรียกว่า “ พุดจริงทำจริง”

ความจริงใจ คือ การกระทำที่ตรงกับความนึกคิดไม่แสร้ง

พงษ์ประสาน อัครศิลป์ แบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่องความซื่อสัตย์ 2534 16

ชื่อ - สกุล

ชั้น

เลขที่

แบบฝึกหัดเรื่อง ความซื่อสัตย์

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 ถ้าเพื่อนชวนไปดูภาพยนตร์แต่นักเรียนคิดจะบอกแม่ว่าไปทำรายงานที่บ้านเพื่อนนักเรียนควรทำอย่างไร ก ขออนุญาตแม่ไปดูภาพยนตร์ ข บอกแม่ว่าจะไปทำรายงานที่บ้านเพื่อน ค ไปดูภาพยนตร์เสร็จก่อนจึงไปบอกแม่ ง ไปดูภาพยนตร์แล้วทำเฉย ๆ เสีย	6 การกระทำแบบใดที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ก นำสิ่งของที่ยืมเพื่อนไปทิ้ง ข ขออนุญาตก่อนหยิบสิ่งของของเพื่อน ค ไม่หยิบของผู้อื่นไปโดยพลการ ง หยิบของของเพื่อนไปใช้เป็นประจำ
2 นักเรียนยืมหนังสือเพื่อนไปแล้วทำลายนักเรียนสัญญาากับเพื่อนว่าจะซื้อให้ใหม่นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก บอกเพื่อนว่าไม่มีเงินซื้อแล้ว ข ซื้อหนังสือให้เพื่อนตามที่สัญญาไว้ ค ทำเฉย ๆ เสียพอนาน ๆ ไป เพื่อนคงลืม ง บอกเพื่อนว่า 2 – 3 วันจะไปซื้อมาให้	7 การเก็บของเพื่อนลืมไว้มาเป็นของตนเอง การกระทำนี้จัดอยู่ในลักษณะใด ก ทุจริต ข ลักขโมย ค กล้าวเท็จ ง เห็นแก่ตัว
3 ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของคนซื่อสัตย์ ก อ้อย ทำตามคำพูด ข ออย ทำการบ้านด้วยตนเอง ค แอน เก็บดินสอได้แล้วนำไปส่งครู ง อ๋อน หยิบเงินเพื่อนไปใช้โดยไม่บอกเจ้าของ	8 คนที่พูดปด ถือว่าขาดความซื่อสัตย์ด้านใด ก ทางใจ ข ทางกาย ค ทางวาจา ง ทางความคิด
4 คนที่ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้ แสดงว่ามีสิ่งใด ก รักษาคำพูด ข เหตุผล ค ความจริงใจ ง ความกล้าหาญ	9 อูมาเก็บเงิน 20 บาท แล้วนำไปมอบให้ครู แสดงว่าอูมาเป็นคนอย่างไร ก สุจริต ข ซื่อสัตย์ ค เมตตากรุณา ง ความประพฤติดี
5 นักเรียนเก็บของตกได้ควรปฏิบัติอย่างไร ก นำไปส่งครู ข นำมาเก็บไว้ ค นำไปให้เพื่อน ง นำไปใช้ส่วนตัว	10 บุคคลที่กล่าวเท็จ จัดว่าเป็นบุคคลที่ขาดความซื่อสัตย์หรือไม่ ก ขาด โดยเฉพาะทางวาจา ข ขาด เพราะเป็นลักษณะไม่ดี ค ไม่ขาด เพราะไม่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ง ไม่ขาด เพราะไม่แสดงออกทางกาย

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความซื่อสัตย์

1 ก	6 ข
2 ข	7 ข
3 ง	8 ค
4 ก	9 ข
5 ก	10 ก

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 2
เรื่อง ความเสียสละ

ชื่อเรื่อง ความเสียสละ

ชื่อกิจกรรม เมฆผู้เสียสละ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการเสียสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของให้แก่ผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนเสียสละสติปัญญา เวลา เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น
4. เพื่อให้นักเรียนเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่จะเกิดผลดีและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง เรื่องความเสียสละ
2. คู่มือครู เรื่องความเสียสละ
3. คู่มือนักเรียน เรื่องความเสียสละ
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนหลังเรียนเรื่อง ความเสียสละ
 - 4.2 ใบงานเรื่องการตัดสินใจของเมฆ
 - 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความเสียสละ
 - 4.4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การจัดกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความเสียสละโดยใช้กิจกรรม เมฆผู้เสียสละ

2 2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความเสียสละโดยใช้กิจกรรมกลุ่มโดยการระดมสมอง

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละโดยใช้กิจกรรมเมฆผู้เสียสละตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความเสียสละ

3 2 2 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเสียสละร่างกายเพื่อชวยงานโรงเรียนที่นักเรียนเคยปฏิบัติ

3 2 3 ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

3 2 4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบงาน เรื่องการตัดสินใจของเมฆโดยการระดมสมอง

3 2 5 ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานตามใบงานหน้าชั้นเรียน

3 2 6 ครูถามนักเรียนว่านักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการทำกิจกรรม

- การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความเสียสละของบุคคลในเรื่อง
- จากเนื้อเรื่องถ้าเป็นตัวนักเรียนจะทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจอย่างนั้น

3 2 8 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความเสียสละ

3 2 9 ครูถามนักเรียนว่าใครเคยเสียสละเวลาในการช่วยสอนการบ้านเพื่อนบ้างให้นักเรียนออกมาเล่า

3 2 10 ให้นักเรียนซักถามปัญหาแนวทางการปฏิบัติตนด้านความเสียสละของนักเรียน

3 2 11 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความเสียสละ

3 2 12 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความเสียสละ
- 4 2 ใบงาน เรื่อง การตัดสินใจของเมฆ
- 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความเสียสละ
- 4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความเสียสละ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอน ดังนี้

1 สาระสำคัญ

การเสียสละคือ การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่น หรือสังคม โดยการสละกำลังกาย ทรัพย์สินของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตัว

2 จุดประสงค์

- 2 1 เพื่อให้นักเรียนรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม
- 2 2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักการเสียสละกำลังกายทรัพย์สินของให้แก่ผู้อื่น
- 2 3 เพื่อให้นักเรียนเสียสละสติปัญญา เวลา เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น
- 2 4 เพื่อให้นักเรียนเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่จะเกิดผลดีและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

3 สาระการเรียนรู้

การเสียสละ หมายถึง การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่น หรือสังคม โดยการเสียสละกำลังกายทรัพย์สินของ สติปัญญา เวลาและความสุขสบายส่วนตัว

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

4 1 ขั้นตอนก่อนกิจกรรม

- 4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความเสียสละ

4 2 ขั้นนำเข้าสู่ออกกิจกรรม

- 4 2 1 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเสียสละร่างกายเพื่อช่วยเหลือส่วนรวมที่นักเรียนเคยปฏิบัติ

4 3 ขั้นกิจกรรม

- 4 3 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ 10 คน
- 4 3 2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบงาน เรื่องการตัดสินใจของเมฆ
- 4 3 3 ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานตามใบงานหน้าชั้นเรียน
- 4 3 4 ครูถามนักเรียนว่านักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการทำกิจกรรม
 - การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความเสียสละของบุคคลในเรื่อง

- จากเนื้อเรื่องถ้าเป็นตัวนักเรียนจะอย่างไร เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจอย่างนั้น

4 3 5 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความเสียสละ

4 4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 ครูให้นักเรียนถามปัญหาแนวทางการปฏิบัติตนด้านความเสียสละของนักเรียน

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง ความเสียสละ

4 5 2 นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความเสียสละ

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความเสียสละ

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความเสียสละ

7 2 ใบงาน เรื่องของเมฆ

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องช่วยกันสละ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดย การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความเสียสละ
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ 10 คน
3. ให้นักเรียนศึกษาใบงานเรื่องของเมฆ
4. ให้นักเรียนอภิปรายและตอบคำถามจากใบงาน
5. ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
6. ให้นักเรียนตอบคำถามจากใบงาน
7. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ช่วยกันสละ
8. ให้นักเรียนซักถามปัญหาแนวทางการปฏิบัติตนด้านความเสียสละของนักเรียน
9. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความเสียสละ
10. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความเสียสละ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงาน เรื่องความเสียสละ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทุกกลุ่มอ่านข้อความและอภิปรายและตอบคำถาม

เมฆเป็นนักเรียนที่ขยันเรียน สอบได้คะแนนระดับ 4 มาโดยตลอด มีความรับผิดชอบสูง เมฆจะมีสมุดการบ้าน หรือแบบฝึกหัดที่ครูให้ทำแต่ละวัน แล้วจะจัดส่วนเวลาที่จะทำแบบฝึกหัดเหล่านี้และมีงานพิเศษอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้มีงานส่งครูตามกำหนดทุกครั้ง โดยเมฆจะทำงานที่เป็นของส่วนรวมทุกงานให้เรียบร้อยก่อนที่จะทำงานอันเป็นประโยชน์โดยตรงแก่ตนเอง วันหนึ่งครูประจำชั้นบอกทุกคนในชั้นเรียนว่า วันนี้โรงเรียนจะจัดงานวันไหว้ครูในวันอังคารที่จะถึงนี้ ครูต้องการให้นักเรียนทุกคนมาช่วยจัด โต๊ะเก้าอี้และเวทีในงานตอนเย็นวันนี้ เมฆคิดว่าตอนเย็นวันนี้เขาต้องกลับไปทำการบ้านหลายวิชาให้เสร็จ ถ้ามีเวลาเหลือเขาก็จะได้ไปเล่นกับน้อง เมฆควรจะตัดสินใจอย่างไร (นักเรียนเลือก 1 ข้อ)

1 เมฆควรไปช่วยคุณครูจัด โต๊ะ เก้าอี้ในงานวันไหว้ครู

เพราะ-----

2 ควรกลับบ้านไปทำการบ้านให้เสร็จและจะได้ไปเล่นเกมกับน้อง

เพราะ-----

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความเสียสละ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ช่วยกันสละ

ช่วยกันคนละไม้คนละมือ	ไม่ต้องถือว่าเป็นรายงานของใคร
ช่วยกันอย่างเต็มอกเต็มใจ	งานสำเร็จลงได้เพราะทุกคนร่วมมือ
ให้กันทั้งกำลังกายและทรัพย์	ทั้งคนให้และรับล้วนแต่สุขใจ
ให้กันเกิดไม่ว่าที่ใด	สังคมสุขได้ถ้าคนให้กัน
เสียสละทำได้ไม่ยาก	และไม่ลำบากที่จะกระทำ
ช่วยกันเถิดช่วยกันจดจำ	เราจะสุขล้ำถ้าไม่เห็นแก่ตัว
สังคมเราจะอบอุ่น	สามัคคีเกื้อหนุนกันให้ถ้วนทั่ว
เสียสละโดยไม่ต้องกลัว	ชื่นชมกันทั่วสุขกายสุขใจ

อาภรณ์ เต็มยอด ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความเสียสละ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2537 112

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความเสียสละ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 การเสียสละหมายถึงข้อใด ก การให้ ข การบริจาค ค การให้เพื่อสรวน ง ถูกทุกข้อ	6 การเสียสละเวลาช่วยงานโรงเรียนควรทำอย่างไร ก ต่างคนต่างทำ ข ทำตามใจตนเอง ค แบ่งหน้าที่กันทำ ง ทำอย่างไรก็ได้
2 ถ้าบ้านเพื่อนนักเรียนถูกไฟไหม้ นักเรียนควรทำอย่างไร ก เฉย ๆ เสีย ข พุดเยาะเย้ย ค พุดแสดงความเห็นใจ ง บริจาคสิ่งของให้เพื่อนบ้าง	7 ในฐานะนักเรียนยังเด็กควรเสียสละต่อโรงเรียนอย่างไรจึงเหมาะสม ก รักษาความสะอาดโรงเรียน ข นำสิ่งของมามอบให้โรงเรียน ค ซื้อธงชาติมาติดหน้าโรงเรียน ง ซ่อมแซมโรงเรียนที่ชำรุด
3 คุณธรรมข้อใดทำให้เราอยู่ในสังคมได้ ก การเสียสละ ข การให้อภัย ค การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ง ถูกทุกข้อ	8 คุณธรรมข้อใดใกล้เคียงกับความเสียสละ ก รับผิดชอบ ข สามัคคี ค ระเบียบวินัย ง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
4 นักเรียนควรเสียสละเรื่องใดที่เหมาะสมกับวัยของตน ก จ้างรถพาคนเจ็บไปโรงพยาบาล ข บริจาคโลหิตให้สภากาชาด ค ซื้อข้าวสารมาแจกคนจน ง ออกเงินช่วยเหลือเด็กขาดแคลนตามกำลัง	9 เพราะเหตุใดจึงต้องมีความเสียสละต่อสังคม ก ทำให้เกิดความสุข ข ทำให้เกิดความสามัคคี ค ทำให้มีคุณประโยชน์ ง เป็นประเพณีสืบทอดกันมา
5 การเสียสละของใครที่นักเรียนคิดว่าไม่เหมาะสม ก อูษณำเงินไปให้เพื่อนซื้อเหล้า ข พยอมนำเงินบริจาคให้มูลนิธิ ค ฤทัยนำเสื้อผ้าเก่าให้นักเรียนต่างจังหวัด ง พรชัยนำหนังสือไปให้เด็กที่อยู่ภาคเหนือ	10 "การเสียสละเป็นสิ่งที่ไม่ดีเพราะทำให้ตนเองลำบาก " ประโยคนี้ถูกต้องหรือไม่ ก ถูก เพราะการลำบากคือการเสียสละ ข ถูก เพราะตนต้องลำบากจริง ๆ ค ไม่ถูก เพราะการเสียสละเป็นการแสดงถึงให้เห็นซึ่งความมีน้ำใจต่อกัน ง ไม่ถูก เพราะความลำบากต้องมีกันทุกคน

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความเสียสละ

1 ง	6 ค
2 ง	7 ก
3 ง	8 ง
4 ง	9 ก
5 ก	10 ค

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 3

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

ชื่อเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

ชื่อกิจกรรม หยิบกั๊าย หายก็รู้ ดูก็งาม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนสามารถประพฤติตนอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมได้
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองรู้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดีสามารถตัดสินใจกระทำสิ่งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจง เรื่องความมีระเบียบวินัย
- 2 คู่มือครู เรื่องความมีระเบียบวินัย
- 3 คู่มือนักเรียน เรื่องความมีระเบียบวินัย
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีระเบียบวินัย
 - 4 2 ใบงาน เรื่องหยิบกั๊าย หายก็รู้ ดูก็งามตา
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีระเบียบวินัยในครอบครัว
 - 4 4 ภาพบ้านเรือนที่สะอาดตา
 - 4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมหยิบกี๋ ง่ายหายกี๋ และให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม

2 2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ 10 คน

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมหยิบกี๋ ง่ายหายกี๋ ดูกังมตา ตามลำดับต่อไปนี้

3 1 1 แบ่งกลุ่มนักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้นักเรียนศึกษาใบงานหยิบกี๋ ง่ายหายกี๋ ดูกังมตา

3 1 2 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย

3 1 3 ครูให้นักเรียนดูภาพบ้านเรือนที่สะอาดมีระเบียบ

3 1 4 ให้นักเรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยและตอบคำถาม

3 1 5 ให้ทุกกลุ่มอภิปราย การกระทำของทุกคนในครอบครัวความรู้สึกต่อการกระทำของตัวละคร แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของครอบครัว

3 1 6 กลุ่มช่วยกันสรุป รวบรวมกฎเกณฑ์ของสังคมที่ปฏิบัติในครอบครัว เช่นการรักษาความสะอาดในบ้าน

3 1 7 ช่วยกันกำหนดข้อตกลง กฎระเบียบเพื่อปฏิบัติในครอบครัวติดไว้ที่ป้ายนิเทศในห้องเรียน

3 1 8 นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง ระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดประเมินการปฏิบัติโดยให้นักเรียนประเมินกันเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

3 1 9 สรุปแนวคิด ประสบการณ์ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรักษาความสะอาดบ้านที่อยู่อาศัยให้มีระเบียบวินัย

3 1 10 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง การมีระเบียบวินัยในครอบครัว

3 1 11 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย

3 1 12 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

- 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีระเบียบวินัย
- 4 2 ใบงาน เรื่องหยิบกิ่ง่าย หายก็รู้ ดูกังมตา
- 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีระเบียบวินัยในครอบครัว
- 4 4 ภาพบ้านเรือนที่สะอาดตา
- 4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความมีระเบียบวินัย ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สารสำคัญ

ความมีระเบียบวินัย คือการประพฤติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคม

2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถประพฤติดนอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับกติกาของสังคมได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้

3 สารการเรียนรู้

ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม โดยการเคารพสิทธิผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำและสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยง สามารถคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น

4 ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

- 4.1.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

- 4.2.1 ครูให้นักเรียนดูภาพบ้านเรือนที่สะอาดมีระเบียบ
- 4.2.2 ให้นักเรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยในบ้านของตนเอง

4.3 ขั้นกิจกรรม

- 4.3.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้นักเรียนศึกษาใบงานหยิบกิ่งยาด หายก็รู้ ดูกิ่งยาดและตอบคำถาม

- 4.3.2 ให้ทุกกลุ่มอภิปราย การกระทำของทุกคนในครอบครัวความรู้สึกต่อการกระทำของตัวละคร แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของครอบครัว

4 3 3 กลุ่มช่วยกันสรุป รวบรวมกฎเกณฑ์ของสังคมที่ปฏิบัติในครอบครัว เช่นการรักษาความสะอาดให้บ้านน่าอยู่

4 3 4 ช่วยกันกำหนดข้อตกลง กฎระเบียบเพื่อปฏิบัติในครอบครัวติดไว้ที่ป้ายนิเทศในห้องเรียน

4 3 5 นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง ระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดประเมินการปฏิบัติโดยให้นักเรียนประเมินกันเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

4 4 ชั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 สรุปแนวคิด ประสพการณ์ประโยชน์ที่ได้รับจากการรักษาความสะอาดบ้านที่อยู่อาศัยให้มีระเบียบวินัย

4 4 2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง การมีระเบียบวินัยในครอบครัว

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

4 5 2 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความมีระเบียบวินัย

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความมีระเบียบวินัย

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

7 2 ใบงานเรื่อง หยิบก๊วย หายก็รู้ ดูก็งามตา

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องระเบียบวินัยในครอบครัว

7 4 ภาพบ้านเรือนที่สะอาด

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดย การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีระเบียบวินัย ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความมีระเบียบวินัย
- 2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ 10 คน
- 3 ครูให้นักเรียนศึกษาใบงานเรื่อง หยิบก้นาย หายก็รู้ ดูกี่งามตา
- 4 ให้ทุกกลุ่มอภิปราย รวบรวมกฎเกณฑ์ของสังคมที่ปฏิบัติในครอบครัว
- 5 ให้นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันกำหนดข้อตกลง กฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติในครอบครัวมีระเบียบวินัยและติดป้ายนิเทศในห้องเรียน
- 6 ให้นักเรียนประเมินผลการปฏิบัติตามข้อตกลงกันเอง
- 7 สรุปแนวคิด ประสพการณ์ ประโยชน์ที่ได้รับการรักษาบ้านเรือนให้มีระเบียบวินัย
- 8 ศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยในครอบครัว
- 9 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 10 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

ชื่อ – สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย วิชา กิจกรรมแนะแนว
ประถมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

ชั้น

ใบงาน

เรื่อง “ หยิบก้ง่าย หายก็รู้ ดูก็งามตา ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถาม

เย็นวันหนึ่ง แม่กลับเข้าบ้านด้วยทาทางอิดโรย ลูก ๆ วิ่งมารับข้าวของที่แม่หอบพะรุงพะรัง เสียงโทรทัศน์ดังแข่งกับเสียงเพลงจากวิทยุ แม่เดินไปปิดโทรทัศน์ และกลับมานั่งพักผ่อนสักครู่ แม่ก็เดินเข้าไปในครัว เพื่อจะทำอาหารแม่เริ่มอารมณ์เสียเมื่อพบว่า มีจานสกปรก วางซ้อนกันมากมายมีเศษอาหารตกอยู่บนพื้นครัว แม่เริ่มลงมือทำความสะอาดครัว ล้างชาม และทำอาหาร แม่เริ่มไม่พอใจมากขึ้นเมื่อพบว่า เครื่องครัวไม่วางอยู่ที่เดิม ทำให้แม่ต้องเสียเวลาค้นหา

แม่ ใครเห็นมีดปลายแหลมที่อยู่ในลิ้นชักนี้บ้าง

แดง ไม่เห็นคะ อันเอาไม้กวาด ตรงนี้ไปไว้ตรงไหนพี่จะกวาดบ้าน

อัน หาเอาเองซิ เมื่อเช้าอันจะตัดเล็บ ยังเที่ยวหาที่ตัดเล็บเองเลย

แม่ ลูก ๆ มานั่งตรงนี้สิ แล้วฟังแม่นะ แม่รู้สึกที่บ้านของเราชักไม่เป็นบ้านแล้ว

สิ่งของไม่วางที่เดิมของมัน เพราะลูกวางของไม่เป็นที่ ใครกินอาหารคนนั้นก็ควรล้างจาน ไม่เปิดวิทยุ โทรทัศน์ เสียงดัง และช่วยกันจัดบ้านของเราให้น่าอยู่ ถ้าเราจัดบ้านให้สะอาดเรียบร้อยน่าอยู่ ส่วนของอะไร หายไปเราก็คงรู้ได้ทันที หยิบใช้ก็ง่าย ใครมาเห็นเข้าก็ต้องชมเชยว่าลูกของแม่มีระเบียบวินัย และอีกอย่างหนึ่งเป็นการปลูกฝังความมีระเบียบให้ติดตัวลูก ๆ ตลอดไป บ้านเรือนที่ไม่มีระเบียบจะเป็นบ่อเกิดของโรคภัยต่าง ๆ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ลงในช่องว่างที่กำหนด

1 การมีระเบียบวินัยในที่อยู่อาศัยหมายความว่าอย่างไร

2 การปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัยในที่อยู่อาศัยนั้น นักเรียนมีวิธีปฏิบัติตนอย่างไร

3 การกระทำของใครบ้างที่แสดงถึงการไม่รักษาระเบียบวินัยในที่อยู่อาศัย

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องการมีระเบียบวินัยในครอบครัว

การมีระเบียบวินัยในครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนควบคุมตนเองประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบแบบแผน และสม่ำเสมอ ในการรักษาความสะอาด ความมีระเบียบวินัยของบ้านเรือนที่อยู่อาศัย โรงเรียนและสาธารณะสถาน จัดตกแต่งที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่ ไม่รับประทานอาหารในห้องนอน ห้องเรียน จัดแบ่งเนื้อที่ภายในบ้านให้สัดส่วนที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่คุย หัวเราะ การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ หรือเปิดทีวีเสียงดังรบกวนผู้อื่น

หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม กระทรวงศึกษาธิการ 2529 42

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 แบบฝึกหัดเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำงานบ้านสิ่งแรกที่ควรทำคือ ก การคนช่วย ข รีบลงมือทำ ค วางแผนการทำงาน ง รอไว้ก่อนจนกว่าจะมีเวลา	6 สถาบันแรกที่สอนความมีระเบียบวินัยได้แก่ข้อใด ก สังคม ข ครอบครัว ค โรงเรียน ง ประเทศชาติ
2 การทำงานบ้านเป็นหน้าที่ของใคร ก ทุกคนในบ้าน ข พ่อแม่ ค คนรับใช้ ง คุณน้าคุณอา	7 ผู้ที่ไม่มีระเบียบวินัยมักขาดคุณธรรมข้อใด ก ความเสียสละ ข ความเมตตากรุณา ค ความรับผิดชอบ ง ความขยันหมั่นเพียร
3 สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำงานบ้านคือ ก ความพร้อม ข ความรักในงาน ค การควบคุมงาน ง การได้รับค่าตอบแทน	8 ระเบียบวินัยในตนเองต้องอาศัยสิ่งใดเป็นสำคัญ ก ความมีเหตุผล ข การบังคับขมใจ ค ความสุภาพเรียบร้อย ง การละเลยต่อการทำชั่ว
4 ระเบียบวินัยภายในบ้านมีไว้เพื่ออะไร ก ศักดิ์ศรีของบ้าน ข ความยิ่งใหญ่ของบ้าน ค ความสงบเรียบร้อยในบ้าน ง พิทักษ์คนพาล อภิบาลคนดี	9 ระเบียบวินัยในบ้านมีไว้เพื่ออะไร ก เพื่อป้องกันบุคคลในบ้านทำตัวเกเร ข เพื่อบังคับบุคคลในบ้านปฏิบัติตาม ค เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเองของทุกคนในบ้าน ง เพื่อเป็นแนวทางให้พอมาลงโทษลูกที่ไม่ปฏิบัติตาม
5 ข้อใดเป็นระเบียบวินัยภายในบ้าน ก ทิ้งขยะที่ริมรั้ว ข ไม่สบายต้องไปหาหมอ ค ไม่ใส่รองเท้าเข้าห้องนอน ง รับประทานอาหารที่ไม่ใส่ผงชูรส	10 การกระทำใดได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยที่สุด ก เต็มใจขยртน้ำต้นไม้ ข ดวง เก็บเงิน 10บาททุกวันจากที่แม่ให้ ค ดาวไหว้พ่อแม่ก่อนและกลับจากโรงเรียน ง ดำแต่่งเครื่องแบบนักเรียนไปโรงเรียนทุกวัน

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

1 ค	6 ข
2 ก	7 ค
3 ข	8 ข
4 ค	9 ค
5 ค	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 4
เรื่อง ความรับผิดชอบ

ชื่อเรื่อง ความรับผิดชอบ

ชื่อกิจกรรม นักแต่งกลอนน้อย

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้
2. เพื่อให้นักเรียนยอมรับผลการกระทำของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลดี หรือไม่ดี ไม่บิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนว่าสิ่งที่ทำลงไปนั้น จะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร และเลือกปฏิบัติต่อสิ่งที่เกิดผลดีเท่านั้น
4. เพื่อให้นักเรียนเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่เกิดผลดีและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจง เรื่องความรับผิดชอบ
- 2 คู่มือครู เรื่องความรับผิดชอบ
- 3 คู่มือนักเรียน เรื่องความรับผิดชอบ
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความรับผิดชอบ
 - 4 2 ใบงาน เรื่องนักแต่งกลอนน้อย
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องเด็กน้อย
 - 4 4 ไม้จิ้มฟัน 5 กล้อง
 - 4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การจัดกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรม นักแต่งกลอนน้อย

2 2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรม นักแต่งกลอนน้อย

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรมนักแต่งกลอนน้อย ตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนบอกสิ่งที่นักเรียนรับผิดชอบในแต่ละวัน

3 2 2 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

3 2 3 แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

3 2 4 ขออาสาสมัครกลุ่มละ 1 คน เพื่อมาสังเกตเกี่ยวกับการวางแผนการทำงานตลอดจนบรรยากาศในการทำงานในกลุ่ม

3 2 5 ครูแจกใบงานและไม้จิ้มฟันให้กลุ่มละ 2 กล่อง

3 2 6 ให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติตามใบงานโดยใช้เวลา 10 นาที

3 2 7 ให้สัญญาณหมดเวลา ครูตรวจผลงานแต่ละกลุ่ม

3 2 8 ให้กลุ่มที่ได้อันดับ 1 กับกลุ่มที่ได้ลำดับสุดท้ายส่งตัวแทนออกมาอ่านสุภาษิตของกลุ่มตนเอง

3 2 9 ให้ผู้สังเกตการณ์แต่ละกลุ่มรายงานผลการสังเกตการปฏิบัติงานของกลุ่ม

3 2 10 ครูถามสมาชิก

- กิจกรรมนี้ให้ข้อคิดอะไร
- อะไรเป็นสาเหตุให้กลุ่มทำงานเสร็จเร็วและอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้งานเสร็จช้า
- นักเรียนคิดว่าทำอย่างไรงานของกลุ่มจึงมีประสิทธิภาพ

3 2 11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความรับผิดชอบ

3 2 12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

3 2 13 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

4 สิ่งทีครูต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความรับผิดชอบ

4 2 ใบงาน เรื่องนักแต่งกลอนน้อย

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องเด็กน้อย

4 4 ไม้จิ้มฟัน 5 กลอง

4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความรับผิดชอบ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอน ดังนี้

1 สาระสำคัญ

ความรับผิดชอบ คือการแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและผู้อื่น ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดีก็ตามไม่ว่าจะกระทำผิดหรือถูก ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น รู้จักไตร่ตรองให้รอบครอบก่อนว่าสิ่งที่ตนกระทำไปนั้น จะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร

2 จุดประสงค์

2 1 เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความรับผิดชอบในการทำงาน

2 2 เพื่อให้นักเรียนตระหนักในบทบาทและความรับผิดชอบของตนเองที่มีผลต่อความรับผิดชอบของกลุ่ม

2 3 เพื่อให้นักเรียนได้ข้อคิดและแนวทางปฏิบัติในการทำงานให้สำเร็จ

3 สาระการเรียนรู้

ความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและรับชอบในการกระทำของตนเองและผู้อื่น ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นทำถูกหรือผิด ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น รู้จักไตร่ตรองให้รอบครอบก่อนว่า สิ่งที่ทำลงไปนั้น จะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร และจะเลือกปฏิบัติแต่ สิ่งที่ดีก่อให้เกิดผลดีเท่านั้น ตลอดทั้งพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

4 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4 2 1 ครูให้นักเรียนบอกสิ่งที่นักเรียนรับผิดชอบในแต่ละวัน

4 3 ขั้นกิจกรรม

4 3 1 ครูให้นักเรียนแบ่งสมชิกออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่มๆ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มนั่งล้อมวงกลม

4 3 2 ขออาสาสมัครกลุ่มละ 1 คนเพื่อมาสังเกตเกี่ยวกับการทำงาน ตลอดจนบรรยากาศในการทำงานในกลุ่ม

4 3 3 ครูแจกใบงาน และไม่จัมพ์นให้กลุ่มละ 2 กลอง

4 3 4 ให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติตามใบงานโดยใช้เวลา 10 นาที

4 3 5 ให้สัญญาณหมดเวลา ครูตรวจผลงานแต่ละกลุ่ม

4 3 6 ให้กลุ่มที่ได้อันดับ 1 กับกลุ่มที่ได้ลำดับสุดท้ายส่งตัวแทนออกมาอ่านสุภาษิตของกลุ่มตนเอง

4 3 7 ให้ผู้สังเกตการณ์แต่ละกลุ่มรายงานผลการสังเกตการปฏิบัติงานของกลุ่ม

4 4 ขั้นสรุป

4 4 1 กิจกรรมนี้ให้ข้อคิดอะไร

4 4 2 อะไรเป็นสาเหตุให้กลุ่มทำงานเสร็จเร็วและอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้งานเสร็จช้า

4 4 3 นักเรียนคิดว่าทำอย่างไรงานของกลุ่มจึงมีประสิทธิภาพ

4 4 4 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความรับผิดชอบ

4 5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

4 5 1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบ

4 5 2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

5 กระบวนการวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความรับผิดชอบ

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความรับผิดชอบ

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความรับผิดชอบ

7 2 ใบงาน เรื่องนักแต่งกลอนน้อย

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง เด็กน้อย

7 4 ไม่จัมพ์นกลุ่มละ 2 กลอง

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้ การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความรับผิดชอบต่อ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความรับผิดชอบต่อ
- 2 ให้นักเรียนบางสมาชิกออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คนให้แต่ละคนนั่งล้อมวงเป็นวงกลม
- 3 ให้แต่ละกลุ่มส่งอาสาสมัครกลุ่มละ 1 คนเพื่อเป็นผู้สังเกตการณ์
- 4 ให้แต่ละกลุ่มรับใบงานและไม่จิมฟันกลุ่มละ 2 กล่อง
- 5 ให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติตามใบงานโดยใช้เวลา 10 นาที
- 6 ให้กลุ่มที่ได้อันดับ 1 กับกลุ่มที่ได้ลำดับสุดท้ายส่งตัวแทนออกมาอ่านสุภาษิตของกลุ่มตัวเอง
- 7 ให้ผู้สังเกตการณ์แต่ละกลุ่มรายงานผลการสังเกตการปฏิบัติงานของกลุ่ม
- 8 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความรับผิดชอบต่อ
- 9 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความรับผิดชอบต่อ
- 10 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบต่อ

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความรับผิดชอบ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงานประกอบกิจกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1 ให้นักเรียนเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน
- 2 ให้ช่วยกันคิดข้อความที่เป็นสุภาษิต ข้อคิดหรือคำคมเกี่ยวกับความร่วมมือ ช่วยเหลือกันในการทำงาน 1 สำนวน เช่น” สามัคคีคือพลัง”
- 3 เมื่อได้ 1 สำนวนแล้ว ให้ใช้อุปกรณ์ไม้ขีดไฟที่ให้วางเรียงต่อกันเป็นตัวอักษรตามข้อความนั้น
- 4 ให้ใช้เวลาทำกิจกรรม 10 นาที เมื่อทำงานเสร็จให้ทุกคนในกลุ่มร้องไชโยพร้อมทั้งยืนขึ้น

ชื่อ – สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความรับผิดชอบ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกสำนึกในจิตใจ เมื่อกระทำอะไรหรือมีหน้าที่อะไร แล้วต้องทำให้เสร็จและได้ผลดี และจะต้องรับผลที่เกิดขึ้นทั้งผิดและชอบ ไม่ได้รับแต่ความชอบอย่างเดียว แล้วโยนความผิดให้ผู้อื่น ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยสมบูรณ์เรียกว่าเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบมี 2 อย่างคือ

- 1 มีความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง หน้าที่ ๆ จะต้องปฏิบัติต่อตนเองเช่น
 - 1 1 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
 - 1 2 เอาใจใส่ต่อสุขภาพอนามัยของตนเอง
 - 1 3 ประพฤติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัยและมีคุณธรรม
 - 1 4 ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและอยู่ในสภาพที่ดี
- 2 ความรับผิดชอบต่อสังคม ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเริ่มตั้งแต่ครอบครัว ชั้นเรียน โรงเรียน ชุมชน ประเทศชาติ เรามีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องทำต่อผู้อื่นที่อยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน เพื่อความสงบสุข ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงต่อสังคม

สมศักดิ์ สินธุเวชญ์ หนังสือเรียนสมบุรณ์แบบสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2529 22

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความรับผิดชอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 คนที่ทำงานเสร็จทันเวลาทุกครั้งได้อย่างไร ก ได้รับความนับถือ ข ได้รับความชมเชย ค ได้รับความไว้วางใจ ง ได้รับความยกย่องจากคนทั่วไป	6 นักเรียนคิดว่าสัตว์ในข้อใดที่ขาดความรับผิดชอบ ก หมูกินอิ่มแล้วนอน ข ผึ้งทำงานตลอดวัน ค ปลวกช่วยกันสร้างรัง ง นกไปหาอาหารให้ลูกกิน
2 อนุชาทำรายงานกลุ่มส่งครูทุกครั้งแสดงว่า อนุชาเป็นคนอย่างไร ก รอบคอบ ข เสียสละ ค มีน้ำใจ ง รับผิดชอบ	7 บุคคลในข้อใดมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ก สมชัย นั่งดูหนังสือ ข มานะ สะสมเงินไว้ซื้อการ์ตูน ค มานพ ไปโรงเรียนเพราะกลัวแม่ดุ ง สุธา ขอบลอกการบ้านเพื่อน
3 คนที่ทำงานเสร็จทันเวลาแสดงว่าเป็นคน ประเภทใด ก มีน้ำใจ ข ซื่อสัตย์ ค ตรงต่อเวลา ง รับผิดชอบ	8 การทำงานกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไร ก ต่างคนต่างทำ ข ทำตามใจตนเอง ค ทำอย่างไรก็ได้ ง แบ่งหน้าที่กันทำ
4 เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายรายงานกลุ่ม ควรทำอะไร ก ทำเมื่อว่าง ข ให้เพื่อนทำ ค รีบลงมือทำทันที ง ขอให้คุณพ่อคุณแม่ช่วยทำให้	9 เมื่อนักเรียนพบห้องเรียนสกปรกมีเศษ กระดาษมากมายนักเรียนควรทำอะไร ก ไปบอกครู ข ทำเป็นมองไม่เห็น ค หาดำผู้ทิ้งกระดาษ ด ช่วยกันทำความสะอาด
5 ถ้านักเรียนรับผิดชอบต่อการเรียน จะส่งผลต่อ เรื่องใดบ้าง ก ทำให้การเรียนดีขึ้น ข ทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง ค ทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ง ถูกทุกข้อ	10 ข้อใดแสดงถึงความรับผิดชอบต่อครอบครัว ก อรอนงค์ ขวนแม่ไปตลาด ข สุนันท์ ให้แม่พาไปเที่ยว ค จรรยา ทานอาหารแล้วเล่นเกม ง อนงค์ ช่วยพ่อกับแม่ขายของทุกเย็น

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความรับผิดชอบ

1 ค	6 ง
2 ง	7 ก
3 ง	8 ง
4 ง	9 ค
5 ง	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 5
เรื่อง ความมีน้ำใจ

ชื่อเรื่อง ความมีน้ำใจ

ชื่อกิจกรรม เพื่อนช่วยเพื่อน

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกด้วยใจจริงถึงความเอื้อเฟื้อไม่เห็นแก่ตัวโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
- 2 เพื่อให้นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้อง
- 3 เพื่อให้นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถที่มีอยู่และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจง เรื่องความมีน้ำใจ
- 2 คู่มือครู เรื่องความมีน้ำใจ
- 3 คู่มือนักเรียน เรื่องความมีน้ำใจ
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ
 - 4 2 ใบงานเรื่อง วาดภาพจากธรรมชาติ
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ
 - 4 4 ภาพธรรมชาติ กลุ่มละ 1 แผ่น
 - 4 5 สีไม้ หรือสีชอล์กกลุ่มละ 3 แท่ง
 - 4 6 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

2 2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันระบายนโยบายที่ครูแจกไว้ในใบงาน

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนตามลำดับดังต่อไปนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความมีน้ำใจ

3 2 2 ครูสนทนาถึงความหมายของความมีน้ำใจต่อเพื่อน ๆ ที่นักเรียนปฏิบัติอยู่ตามปกติทุกวันว่าปฏิบัติอย่างไรบ้าง

3 2 3 ครูแจกใบงานให้กลุ่มละ 1 แผ่น ทุกกลุ่มมีภาพสถานที่ท่องเที่ยวเช่น น้ำตก หรือภูเขาที่ไม่ระบายสี

3 2 4 ครูแจกดินสอสีให้นักเรียนกลุ่มละ 3 แท่ง โดยให้แต่ละกลุ่มได้ดินสอสีละกันไม่เหมือนกัน ครูกำหนดเวลาประมาณ 20 นาที

3 2 5 ครูอธิบายว่าครูต้องการให้ภาพที่นักเรียนทุกกลุ่มระบายสี ออกมาเหมือนธรรมชาติที่สุดในขณะที่นักเรียนมีดินสอเพียง 3 สี นักเรียนจะแก้ปัญหาอย่างไร

3 2 6 นักเรียนปฏิบัติงานโดยวาดภาพตามขั้นตอน ครูสังเกตวิธีแก้ปัญหาการวาดภาพของนักเรียน

3 2 7 นักเรียนทุกกลุ่มแบ่งปันกันยืมสี เพื่อให้ได้ภาพเหมือนจริงมากที่สุด

3 2 8 ครูให้สัญญาณหมดเวลาระบายสี แล้วเก็บผลงานนักเรียน

3 2 9 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถ้านักเรียนไม่แบ่งดินสอสีให้เพื่อนใช้เพื่อน ๆ จะสามารถระบายสีได้ครบตามที่ต้องการหรือไม่

3 2 10 ให้นักเรียนเปรียบเทียบกลุ่มที่แบ่งดินสอสีให้เพื่อน และกลุ่มที่ไม่แบ่งดินสอสีให้เพื่อนผลงานจะออกมาเป็นอย่างไร

3 2 11 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความมีน้ำใจ

3 2 12 นักเรียนช่วยกันสรุป ผลที่ได้รับการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การเรียนและชีวิตประจำวัน

3 2 13 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่องความมีน้ำใจ

3 2 14 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ

4 2 ใบงานเรื่อง วาดภาพจากธรรมชาติ

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ

4 4 ภาพธรรมชาติ กลุ่มละ 1 แผ่น

4 5 สีไม้ หรือสีชอล์กกลุ่มละ 3 แท่ง

4 6 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความมีน้ำใจ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เทียบกับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สารสำคัญ

น้ำใจ คือ การกระทำที่แสดงคุณลักษณะด้านจิตใจของนักเรียนซึ่งต้องการช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเหมาะสม ไม่เห็นแก่ตัว เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

2 จุดประสงค์

1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกด้วยใจจริงถึงความเอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัวโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

2 เพื่อให้นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้อง

3 เพื่อให้นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถที่มีอยู่และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3 สารการเรียนรู้

ความมีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออกด้วยใจจริงถึงความเอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัว โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้อง และกระทำตามความสามารถที่ตนมีอยู่ และรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ตลอดทั้งรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

4 ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความมีน้ำใจ

4 2 ขั้นนำเข้าสู่ออกกิจกรรม

4 2 1 ครูสนทนาถึงความหมายของความมีน้ำใจต่อเพื่อน ๆ ที่นักเรียนปฏิบัติตามทุกวัน ว่าปฏิบัติอย่างไร

4 3 ขั้นกิจกรรม

4 3 1 ครูแจกใบงานให้กลุ่มละ 1 แผ่น ทุกกลุ่มมีภาพสถานที่ท่องเที่ยวเช่น น้ำตก หรือภูเขาที่ไม่ระบายสี

4 3 2 ครูแจกดินสอสีให้นักเรียนกลุ่มละ 3 แท่ง โดยให้แต่ละกลุ่มได้ดินสอสีละกันไม่เหมือนกัน ครูกำหนดเวลาประมาณ 20 นาที

4 3 3 ครูอธิบายว่าครูต้องการให้ภาพที่นักเรียนทุกกลุ่มระบายสี ออกมาเหมือนธรรมชาติที่สุดในขณะที่นักเรียนมีดินสอเพียง 3 สี นักเรียนจะแก้ปัญหาอย่างไร

4 3 4 นักเรียนปฏิบัติงานโดยวาดภาพตามขั้นตอน ครูสังเกตวิธีแก้ปัญหาการวาดภาพของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

4 3 5 นักเรียนทุกกลุ่มแบ่งปันกันยืมสี เพื่อให้ได้ภาพเหมือนจริงมากที่สุด

4 3 6 ครูให้สัญญาณหมดเวลาระบายสี แล้วเก็บผลงานนักเรียน

4 3 7 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถ้านักเรียนไม่แบ่งดินสอสีให้เพื่อนใช้เพื่อน ๆ จะสามารถระบายสีได้ครบตามที่ต้องการหรือไม่

4 3 8 ให้นักเรียนเปรียบเทียบกลุ่มที่แบ่งดินสอสีให้เพื่อน และกลุ่มที่ไม่แบ่งดินสอสีให้เพื่อนผลงานจะออกมาเป็นอย่างไร

4 3 9 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความมีน้ำใจ

4 4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การเรียนและชีวิตประจำวัน

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง ความมีน้ำใจ

4 5 2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความมีน้ำใจ

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความมีน้ำใจ

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น และรายงานหน้าชั้น

6. แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความมีน้ำใจ

7 2 ใบงานเรื่อง วาดภาพจากธรรมชาติ

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ

7 4 สีไม้ หรือสีชอล์กกลุ่มละ 3 แท่ง

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดย การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีน้ำใจ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความมีน้ำใจ
- 2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน
- 3 ให้นักเรียนนำไปงานที่ได้รับกลุ่มละ 1 แผน มาระบายสี
- 4 ให้ทุกกลุ่มระบายสีออกมาเหมือนธรรมชาติมากที่สุด
- 5 นักเรียนปฏิบัติงานโดยวาดภาพตามขั้นตอน
- 6 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถ้านักเรียนไม่แบ่งดินสอสี ให้เพื่อนใช้เพื่อน ๆ จะสามารถระบายสีได้ครบตามที่ต้องการหรือไม่
- 7 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความมีน้ำใจ
- 8 นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้รับจากการปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การเรียนและชีวิตประจำวัน
- 9 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความมีน้ำใจ
- 10 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

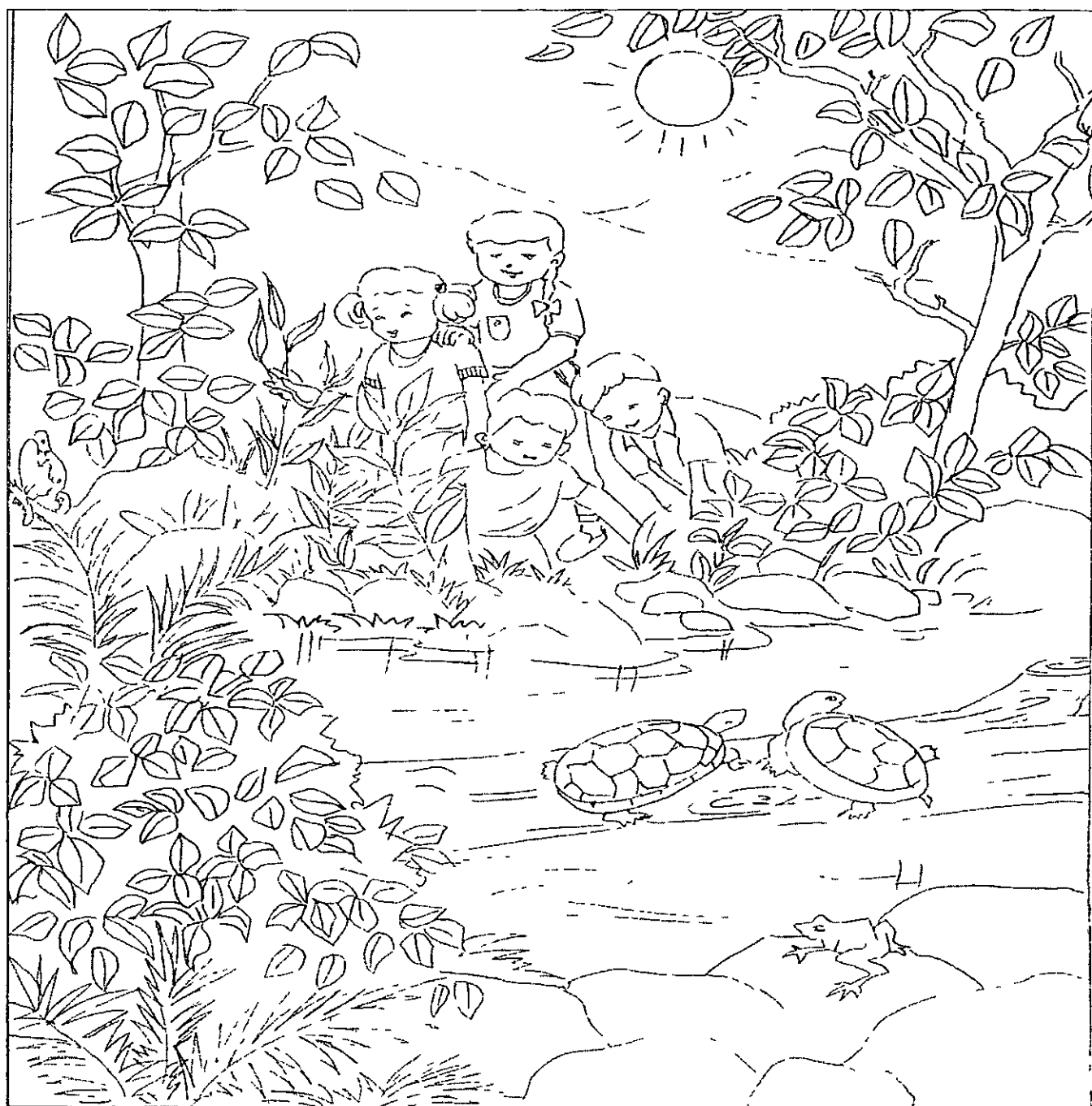
ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงาน

เรื่อง วาดภาพจากธรรมชาติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทุกกลุ่มระบายสีให้เหมือนธรรมชาติมากที่สุดโดยมีดินสอกลุ่มละ 3 แท่ง ในเวลา 20 นาที

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีน้ำใจ

ความมีน้ำใจ คือ การแสดงออกด้วยความเอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัวโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้องและกระทำตามความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้องและกระทำตามความสามารถที่ตนมีอยู่ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การฝึกตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ กระทำได้ดังนี้

1. นึกถึงหัวอกคนอื่น และแสดงต่อผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้ผู้อื่นแสดงต่อเรา จงทำดีต่อหน้าผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าความดีนั้นจะเล็กน้อยหรือยิ่งใหญ่ก็ตาม
2. จงคิดถึงการให้มากกว่าการได้รับ
3. เมื่อไปเที่ยวในที่ไกล หรือใกล้ก็ตาม ควรซื้อของฝากถึงคนที่เรารู้จักและญาติมิตรของเรา อันเป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกันโดยไม่จำเป็นต้องใช้เงินมากมาย
4. เสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกาย และเวลาให้แก่ผู้เดือดร้อนที่ต้องการพึ่งพาอาศัยเรา โดยเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทน
5. มีนิสัยเอื้อเฟื้อเจือจานต่อเพื่อนบ้าน เช่น ไปร่วมงานพิธีต่างๆ ไปงานแต่งงาน ไปงานศพ หรืองานต่างๆ
6. ให้ความรักแก่คนอื่น ๆ และช่วยเหลือเขาเมื่อเขาขอร้อง หรือเห็นว่าเขา กำลังต้องการความช่วยเหลือ

เอษณีย์ ฉัตรวิริยานนท์ ผลของการเข้ากลุ่มฝึกความรู้สึกไวที่มีต่อความมีน้ำใจ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีพฤฒา กรุงเทพฯ ฯ 2537 52

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความมีน้ำใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 คุณธรรมข้อใดที่แสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน ก ความมีน้ำใจ ข ความมีระเบียบ ค ความรับผิดชอบ ง ความขยันหมั่นเพียร	6 อนุชาช่วยเหลืเพื่อนโดยสอนเพื่อนอ่านหนังสือการกระทำนี้แสดงถึง ก ความเผื่อแผ่ ข ความมีน้ำใจ ค ความร่วมมือ ง ความตั้งใจ
2 สุภาช่วยเพื่อนยกของเขาเป็นคนอย่างไร ก รู้จักเพื่อนดี ข มีน้ำใจ ค มีความขยัน ง ประจบเอาใจเพื่อน	7 ถ้านักเรียนพบเพื่อนที่ตาบอดข้ามถนน นักเรียนควรทำอย่างไร ก เรียกให้เพื่อนที่ตาบอดหยุด ข ช่วยจูงเพื่อนข้ามถนน ค บอกให้ข้ามทางม้าลาย ง บอกให้ข้ามตรงสะพานลอย
3 สุดาตั้งใจเรียนเต็มความสามารถแต่เรียนสู้สุชาดาไม่ได้ สุดาจะรู้สึกอย่างไร ก ไม่อยากคบกับสุชาดาอีกต่อไป ข เสียใจจึงพยายามหาทางแกล้งสุชาดา ค รู้สึกพอใจเพราะได้พยายามเต็มที่แล้ว ง เอาชนะสุชาดาให้ได้ไม่ว่าเป็นวิธีใด	8 เพื่อนลืมเก็บถาดอาหารไว้ที่โต๊ะอาหารของโรงเรียน นักเรียนควรทำอย่างไร ก ทำเป็นมองไม่เห็น ข เรียกให้เพื่อนมาเก็บ ค นำถาดอาหารนั้นไปเก็บ ง ไม่ทำอะไรเพราะไม่ใช่ธุระอะไรของเรา
4 คนที่<u>ไม่มี</u>น้ำใจเป็นคนอย่างไร ก ชอบช่วยผู้อื่น ข เอาใจเขามาใส่ใจเรา ค เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ง ทนเห็นผู้อื่นดีกว่าตนเองไม่ได้	9 เมื่อเพื่อนนักเรียนได้รับรางวัลเรียนดีนักเรียนเข้าไปแสดงความยินดีกับเพื่อนเพราะเหตุใด ก เพราะเป็นเพื่อนกับเรา ข เพราะเป็นหน้าที่ของเพื่อน ค เพราะเป็นเรื่องที่น่าภูมิใจ ง เพราะเพื่อนทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน

5 เมื่อเพื่อนได้รับรางวัลผลงานดีเด่น นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก ทำเฉย ๆ ไม่ยินดี ข แสดงความยินดีกับเพื่อน ค คิดเอาชนะเพื่อนตลอดเวลา ง ไม่ทำอะไรเพราะรู้สึกเสียใจที่เพื่อนเด่นกว่าตน	10 เพื่อนทำเงินหายจึงมาขอยืมเงินของนักเรียน นักเรียนควรให้ยืมเพราะเหตุใด ก ยามมีเราแบ่งปันช่วยเหลือกัน ข เขาเป็นเพื่อนเราต้องช่วยเหลือ ค เมื่อเพื่อนจะให้ยืมเมื่อเราจำเป็นบ้าง ง โรงเรียนจะได้รับการยกย่องถ้ามีนักเรียนทำเช่นเรา
---	---

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความมีน้ำใจ

1 ก	6 ข
2 ข	7 ข
3 ค	8 ค
4 ง	9 ค
5 ข	10 ข

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 6
เรื่อง ความสามัคคี

ชื่อเรื่อง ความสามัคคี

ชื่อกิจกรรม ฝึ้น้อยสามัคคี

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงกันปรองดองกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ
- 2 เพื่อให้นักเรียนรักใคร่กลมเกลียว ไม่อวดเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
- 3 เพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจงสอนเรื่องความสามัคคี
- 2 คู่มือครูเรื่องความสามัคคี
- 3 คู่มือนักเรียนเรื่องความสามัคคี
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความสามัคคี
 - 4 2 ใบงาน เรื่องความสามัคคี
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความสามัคคี
 - 4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การจัดกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรม ผีงน้อยสามัคคี และให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ 10 คน

2 2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน และเลขานุการศึกษาใบงานและตอบคำถาม

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมผีงน้อยสามัคคีตามลำดับดังนี้

3 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความสามัคคี

3 1 2 ให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงความสามัคคีเช่นการออกกำลังกายให้เข้าจังหวะโดยพร้อมเพรียงกัน

3 1 3 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน 3 กลุ่ม ๆ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ

3 1 4 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบงานเรื่องความสามัคคีและอภิปรายตอบคำถาม

3 1 5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

3 1 6 ให้นักเรียนร่วมกันค้นหาแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสามัคคีแก้หุ้ญคณะและสังคมไม่ให้เกิดความแตกแยกทะเลาะวิวาทกัน

3 1 7 ทุกกลุ่มร่วมกันแต่งนิทานเรื่องความสามัคคีคนละประโยค

3 1 8 และส่งตัวแทนนำนิทานที่แต่งมาอ่านหน้าชั้น

3 1 7 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความสามัคคี

3 1 8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความสามัคคี

3 1 9 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

4 สิ่งที่คุณครูต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความสามัคคี

4 2 ใบงาน เรื่องความสามัคคี

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความสามัคคี

4.4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความสามัคคี ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สารสำคัญ

การปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมโดยการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจ รวมกลุ่มกันทำ กิจกรรมต่าง ๆ ย่อมทำให้เกิดการทำงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียว

2 จุดประสงค์

1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงกันปรองดองกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ

2 เพื่อให้นักเรียนรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาท

3 เพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะได้

3 สารการเรียนรู้

ความสามัคคี หมายถึงการแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงกัน ปรองดองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

4 1 ขั้นตอนก่อนกิจกรรม

4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความสามัคคี

4 2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

4 2 1 ให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงความสามัคคีและขาดความสามัคคี เช่น การออกกำลังกายบริการทุกเช้าให้เข้ากับจังหวะโดยพร้อมเพรียงกัน

4 3 ขั้นกิจกรรม

4 3 1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน 3 กลุ่ม ๆ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ

4 3 2 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบงานเรื่องความสามัคคีและอภิปรายตอบคำถาม

4 3 3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

4 3 4 ให้นักเรียนร่วมกันค้นหาแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสามัคคีแกหุมคณะและสังคมเพื่อไม่ให้เกิดความแตกแยกทะเลาะวิวาทกัน

4 3 5 ทุกคนร่วมกันแต่งนิทานเรื่องความสามัคคีคนละประโยค

4 3 6 ส่งตัวแทนนำนิทานที่แต่งมาอ่านหน้าชั้น

4 4 ขั้นสรุปหลังกิจกรรม

4 4 1 ให้นักเรียนร่วมกันค้นหา แนวทางปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความสามัคคีแกหุมคณะ

4 4 2 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความสามัคคี

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความสามัคคี

4 5 2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความสามัคคี

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความสามัคคี

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความสามัคคี

7 2 ใบงานเรื่อง ความสามัคคี

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความสามัคคี

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้โปรแกรม การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความสามัคคี ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความสามัคคี
- 2 ให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงความสามัคคี
- 3 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เลือกประธานและเลขานุการ
- 4 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบงานเรื่องความสามัคคีและอภิปรายตอบคำถาม
- 5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน
- 6 ให้นักเรียนร่วมกันค้นหาแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสามัคคีแก่หมู่คณะและสังคม
- 7 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความสามัคคี
- 8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง ความสามัคคี
- 9 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความสามัคคี

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงาน

เรื่อง ความสามัคคี

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถาม

ในป่านั้น เป็นที่รู้จักกันว่าราชสีห์ตั้งตนเป็นใหญ่ สัตว์ทุกตัวต่างรู้จักกันดี และเกรงกลัวอำนาจของราชสีห์ไปทั่ว

วันหนึ่ง ขณะที่ราชสีห์กำลังออกล่าสัตว์เพื่อมาเป็นอาหาร เห็นฝูงผึ้งบินผานมา จึงพูดเยาะเย้ยและแสดงอำนาจข่มขู่

"โอ้เอ๊ย ผึ้งน้อยผู้นางสงสาร ตัวเล็กนิดเดียวแค่นี้แล้วจะบินไปหาอะไรกินได้ ต่อไปต่อสู้กับใครก็คงสู้เขาไม่ได้ ดูตัวข้าสิเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในป่าใครเห็นข้าก็ต้องหลบ ซ่อน ด้วยกลัวอำนาจของข้าทั้งนั้น ฮ่า ฮ่า ฮ่า "

ผึ้งได้แต่น้อยใจและเสียใจ พวกมันบินหนีไปอย่างรวดเร็วสิงโตจึงตะโกนตามหลังไปว่า " ข้าแค่นี้คนเดียวก็กลัวแล้ว พวกข้าฉลาด ตาขาว " ต่อมาราชสีห์ก็ออกมาหาอาหาร ได้พบฝูงผึ้งอีกครั้ง จึงพูดจาเยาะเย้ยเหมือนคราวที่แล้ว คราวนี้ฝูงผึ้งรู้สึกไม่พอใจจึงได้ตอบกลับไปยัง

"เจ้านะตัวใหญ่ แต่ไม่พิษสงอะไรให้พวกเรากลัว อย่าอวดเบ่งไปเลย "

ราชสีห์รู้สึกโมโหมาก จึงท้าทายฝูงผึ้งให้มาต่อสู้กัน แฉจริงมาสู้กันดีกว่า เจ้าจะได้รู้ว่าข้ามีฤทธิ์เดชขนาดไหน หรือว่าพวกเจ้ากลัวจึงไม่กล้าสู้กับข้า

ฝูงผึ้งได้ยินจึงปรึกษากันและรวมพลังเพื่อต่อสู้กับราชสีห์

"ท่านแน่ใจแล้วหรือ ราชสีห์ผู้ยิ่งใหญ่ ที่จะสู้กับพวกเรา ผึ้งตัวเล็กๆ ถ้าท่านคิดอย่างนั้น เราก็พร้อมจะสู้ " ฝูงผึ้งพูด

"เข้ามาเลย ชักเข้าอยู่ท่าไหนละ " แล้วฝูงผึ้งก็รุกกันเข้าไปต่อยลูกตา ใบหู จมูก และทั่วทั้งตัวราชสีห์ ทำให้ราชสีห์ทั้งเจ็บปวดไปหมดทั้งตัว ราชสีห์ก็ทนพิษบาดแผลไม่ไหวตายไปในที่สุด

(พ ศรียสมิต นิทานเพื่อนเด็ก 2545 31)

- 1 ผีงน้อยพูดโต้ตอบราชสีห์อย่างไร
- 2 ผีงน้อยมีวิธีการอย่างไรที่จะตอบโต้ราชสีห์
- 3 ทำไมราชสีห์จึงทำทนายฝูงผีงให้มาต่อสู้กัน
- 4 ผีงน้อยคิดวิธีโต้ตอบราชสีห์อย่างไร
- 5 นักเรียนคิดว่าการกระทำของผีงน้อยสามารถเอาชนะราชสีห์ได้เพราะเหตุใด

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความสามัคคี

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ความสามัคคี

ความสามัคคี คือการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างไรอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามความต้องการของกลุ่มหรือสังคม และกำลังที่รวมกันนั้นเป็นกำลังกาย กำลังความคิด กำลังความรู้ และกำลังความสามารถทำงานด้วยความกลมเกลียว ไม่มีการทะเลาะคิดทำลาย หรือแก่งแย่งชิงดีกัน

พฤติกรรมแสดงถึงความสามัคคีดังนี้ (สุรัตน์ พันธุ์ดี 2529 : 51)

- 1 รู้จักทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
- 2 มีความรักใคร่ปรองดอง ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
- 3 มีความเห็นอกเห็นใจให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้
- 4 รู้จักแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ให้แก่สมาชิก ได้ทำงานตามความสามารถ

พระมหาคารม เกติมี การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อ
เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี 2546 : 53

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 แบบฝึกหัดเรื่อง ความสามัคคี

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 สัตว์ชนิดใดที่เป็นตัวอย่างของความสามัคคี ก ผีเสื้อ ข หุน ค แมว ง นกพิราบ	6 การกระทำใดแสดงถึงความสามัคคี ก นำสิ่งของไปบริจาค ข นำเงินไปมอบมูลนิธิเด็ก ค นำสิ่งของไปให้คนยากจน ง ช่วยกันสร้างสะพานข้ามหมู่บ้าน
2 ผีเสื้อตัวเล็กๆ แต่สามารถสร้างรังได้ใหญ่โตเพราะมีคุณธรรมข้อใด ก อิทธิบาท 4 ข ความรับผิดชอบ ค ความสามัคคี ง ความเอาใจใส่ในการทำงาน	7 ข้อความใดตรงกับความจริง ก เข็นครกขึ้นภูเขา ข น้ำขึ้นให้รีบตัก ค ร่วมแรงร่วมใจ ง ฝนทั่งให้เป็นเข็ม
3 ประเทศไทยจะเป็นเอกราชได้เพราะข้อใด ก ความเมตตา ข ความสามัคคี ค ความเห็นแก่ตัว ง ความโอบอ้อมอารี	8 การเล่นเกมกีฬาอะไรที่ต้องอาศัยความสามัคคี ก ปิงปอง ข ฟุตบอล ค ยิมนาสติก ง แบดมินตัน
4 ถ้าเราพร้อมแรง ร่วมใจกันเอาชนะอุปสรรคได้ต้องอาศัยสิ่งใด ก การศึกษา ข ความขยัน ค ความอดทน ง ความสามัคคี	9 การกระทำข้อใดแสดงถึงความสามัคคี ก ท่องสูตรคูณ ข ช่วยพ่อแม่ทำงาน ค เก็บเศษกระดาษ ง ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้อง
5 ข้อใดเป็นประโยชน์ของความสามัคคี ก ทำงานรวดเร็ว ข ทำงานให้สำเร็จลงได้ ค ทำให้เห็นอกเห็นใจกัน ง ทำให้เกิดการโต้แย้ง	10 ความสามัคคีจะก่อให้เกิดผลอย่างไร ก ความอดทน ข ความเสียสละ ค ความเห็นอกเห็นใจ ง ความรักใคร่กลมเกลียว

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความสามัคคี

1 ก	6 ง
2 ค	7 ง
3 ข	8 ข
4 ง	9 ง
5 ข	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 7
เรื่อง ความซื่อสัตย์

ชื่อเรื่อง ความซื่อสัตย์

ชื่อกิจกรรม ไต่กันแนที่ซื่อสัตย์

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้ให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตประพฤติชอบและจริงใจกับผู้อื่นได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่นได้
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนด้านความซื่อสัตย์ทางวาจา พูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจงเรื่องความซื่อสัตย์
- 2 คู่มือครูเรื่องความซื่อสัตย์
- 3 คู่มือนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์
 - 4.2 ใบงานสถานการณ์จำลอง 4 สถานการณ์
 - 4.3 ใบความรู้เรื่องกิจกรรมการพัฒนาตนเองด้านความซื่อสัตย์
 - 4.4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 สิ่งที่คุณครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การจัดกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ โดยใช้สถานการณ์จำลอง กิจกรรม ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์

2 2 ให้สมาชิกแบ่งกลุ่มศึกษาสถานการณ์จำลองและอภิปราย

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้กิจกรรม ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่อง ความซื่อสัตย์ โดยใช้กิจกรรม ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์ ตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความซื่อสัตย์

3 2 2 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาโดยยกตัวอย่างสถานการณ์จริงในท้องถิ่น ช่าว เหตุการณ์ นิทาน เรื่องสั้นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์

3 2 3 ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ทุกกลุ่มศึกษาสถานการณ์จำลองตั้งแต่สถานการณ์ที่ 1 – 4

3 2 4 ให้ทุกกลุ่มจำแนกแต่ละสถานการณ์นั้นบุคคลแต่ละสถานการณ์มีความซื่อสัตย์ด้านใดบ้างต่อไป

3 2 4 1 ด้านประพฤติชอบและจริงใจกับผู้อื่น

3 2 4 2 ด้านปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น

3 2 5 ด้านความซื่อสัตย์ทางวาจา พูดแต่ความจริงไม่พูดปด ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

3 2 6 ให้นักเรียนสรุปผลของความซื่อสัตย์ ของแต่ละสถานการณ์ และตอบคำถามโดยเน้นประโยชน์และโทษของความซื่อสัตย์

3 2 7 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการตอบคำถามของแต่ละสถานการณ์

3 2 8 ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของความซื่อสัตย์และตกลงช่วยกันปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์

3 2 9 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องการพัฒนาตนเองด้านความซื่อสัตย์

3 2 10 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความซื่อสัตย์

3 2 11 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์

4 2 ใบงานสถานการณ์จำลอง 4 สถานการณ์

4 3 ใบความรู้เรื่องกิจกรรมการพัฒนาตนเองด้านความซื่อสัตย์

4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เทากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สาระสำคัญ

ความซื่อสัตย์คือการประพฤติชอบและจริงใจประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา หรือสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น และพูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง และไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตประพฤติชอบและจริงใจกับผู้อื่นได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่นได้
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนด้านความซื่อสัตย์ทางวาจา พูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

3 สาระการเรียนรู้

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติชอบและจริงใจ ประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา หรือสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น พูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

- 4 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความซื่อสัตย์
- 4 2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
 - 4 2 1 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาโดยยกตัวอย่างสถานการณ์จริงในท้องถิ่น ชาว เหตุการณ์ นิทาน เรื่องสั้นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์
- 4 3 ชี้นกิจกรรม
 - 4 3 1 ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ละ 10 คน ให้ทุกกลุ่มศึกษาสถานการณ์จำลองตั้งแต่สถานการณ์ที่ 1 – 4
 - 4 3 2 ให้ทุกกลุ่มจำแนกว่าแต่ละสถานการณ์นั้นบุคคลแต่ละสถานการณ์มีความซื่อสัตย์ด้านใดบ้างต่อไปนี้
 - 4 3 2 1 ด้านประพฤติชอบและจริงใจกับผู้อื่น
 - 4 3 2 2 ด้านปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น

4 3 3 ด้านความซื่อสัตย์ทางวาจา พูดแต่ความจริงไม่พูดปด ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

4 3 4 ให้นักเรียนสรุปผลของความซื่อสัตย์ ของแต่ละสถานการณ์ และตอบคำถามโดยเน้น ประโยชน์และโทษของความซื่อสัตย์

4 3 5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการตอบคำถามของแต่ละสถานการณ์

4 4 ชั้นสรุป

4 4 1 ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของความซื่อสัตย์และตกลงช่วยกันปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์

4 4 2 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องการพัฒนาตนเองด้านความซื่อสัตย์

4 5 ชั้นทดสอบหลังเรียน

4 5 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความซื่อสัตย์

4 5 2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

5 กระบวนการวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความซื่อสัตย์

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความซื่อสัตย์

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์

7 2 ใบงานสถานการณ์จำลอง 4 สถานการณ์

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องการพัฒนาตนเองด้านความซื่อสัตย์

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้โปรแกรม การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์
- 2 ให้นักเรียนสนทนากตัวอย่างสถานการณ์จริงในห้องถิน ข้าว เหตุการณ์นิทาน เรื่องสุนัขจิ้งจอกที่มีความซื่อสัตย์
- 3 นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ศึกษาสถานการณ์จำลองตั้งแต่สถานการณ์ที่ 1 - 4
- 4 นักเรียนทุกกลุ่มจำแนกบุคคลในแต่ละสถานการณ์มีความซื่อสัตย์ด้านใด
- 5 ครูให้นักเรียนสรุปผลของความซื่อสัตย์ของแต่ละสถานการณ์
- 6 ให้นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการตอบคำถามของแต่ละสถานการณ์
- 7 นักเรียนสรุปความสำคัญของความซื่อสัตย์และตกลงปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์
- 8 นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องการพัฒนาตนเองด้านความซื่อสัตย์
- 9 นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความซื่อสัตย์
- 10 นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ ที่ 1-4 แล้วตอบคำถามจากนั้นแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานคำตอบ
ของทุกกลุ่มหน้าชั้นเรียน

สถานการณ์ที่ 1

สมชายเป็นนักเรียนชั้น ป 6 วันหนึ่งขณะที่สมชายเดินเล่นอยู่คนเดียวในบริเวณสนามหน้า
โรงเรียน สมชายเห็นปากกาด้ามหนึ่งตกอยู่ เจ้าของคงทำตกไว้ สมชายอยากได้ปากกาชนิดนี้มานานแล้วแต่
คุณแม่บอกว่าเขายังเด็กเกินกว่าที่จะใช้ปากกาดี ๆ อย่างนี้ เขาจึงเก็บไว้ในกระเป๋าทางเกง สมชายตัดสินใจไม่
ถูกว่าจะเก็บปากกาไว้ใช้เอง เพราะเจ้าของคงจำไม่ได้ ใครๆ ก็ซื้อได้ หรือจะเอาไปให้ผู้ช่วยการ
โรงเรียนประกาศหาเจ้าของซึ่งถ้าทำเช่นนั้น สมชายก็อดได้ใช้ปากกาดี ๆ เช่นนี้แน่ ๆ

คำถาม นักเรียนคิดว่าสมชายจะตัดสินใจอย่างไรดี

ตอบ _____

สถานการณ์ที่ 2

พรชัย อายุ 10 ปี วันหนึ่งคุณแม่ใช้ให้ไปซื้อน้ำตาลที่ร้านปากซอย ราคาน้ำตาล 13 บาท พรชัยให้เงินคนขายไป 20 บาท คนขายซึ่งแก่มากก็ทอนมาให้เป็นเหรียญ สิบบาท 1 เหรียญ และเหรียญบาท อีก 6 เหรียญด้วยความเข้าใจผิดว่าเป็นเหรียญ 1 บาท พรชัยกำเหรียญนั้นไว้แน่นตั้งใจว่าจะเอาเงินนั้นไปซื้อหนังสือการ์ตูนอ่านเล่น พอคุณแม่ทราบเรื่องก็บอกให้พรชัยนำเงินไปคืนเจ้าของร้านเสีย พรชัยตัดสินใจไม่ได้เพราะถ้าเอาไปคืนตนก็ไม่มีเงินซื้อการ์ตูน แต่ถ้าไม่เอาไปคืนคุณแม่ก็อาจจะทำโทษก็ได้

คำถาม พรชัยจะทำอย่างไรดี

ตอบ

สถานการณ์ที่ 3

ใครๆ ในโรงเรียนประเทืองวิทยา ก็รู้ดีว่าสมพร เป็นคนมีน้ำใจคอยช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ สมพร ำไทยเก่ง ครูจึงเลือกให้สมพรเป็นคนร่ำรวยพรในงานวันชุมนุมผู้ปกครองในเดือนหน้า สมพรตั้งใจว่าจะโชว์ฝีมือเต็มที่ เพราะงานที่มีความหมายต่อเธอมากเพราะทุกคนในครอบครัวก็จะมาชมด้วย คุณพ่อบอกว่าจะเอาวีดีโอเทปมาถ่ายเก็บไว้ แต่แล้วเพื่อนรุ่นน้องที่ชื่อชมพูก็มาอ้อนวอนให้สมพรขอมร่ำรวยพรให้ชมพูเป็นเด็กที่อ้วนมาก ำก็ไม่สวຍ ชมพูไปหาครูขอร่ำรวยพรแทนสมพร ชมพูพยายามอ้อนวอนให้สมพรอนุญาตให้เธอร่ำแทน สมพรต้องคิดหนักเธอไม่ต้องการให้ชมพูเสียใจ ในขณะเดียวกันถ้าเธอไม่ร่ำรวยพร ครอบครัวของเธอก็จะเสียใจมากเหมือนกัน

ถาม สมพรจะตัดสินใจอย่างไรดี

ตอบ

สถานการณ์ที่ 4 ปราณีมาถึงโรงเรียนหลังเคารพธงชาติบ่อยครั้ง เพราะการจราจรติดขัด ทั้งปราณีได้พยายามออกจากบ้านแต่เช้าทุกวัน ทางฝ่ายปกครองต้องบันทึกการมาสายของปราณีไว้เป็นข้อมูล สำหรับพิจารณาการมาสายของปราณีเป็นระเบียบของโรงเรียนถ้าใครมาสายเกิน 10 ครั้งพอดี ฝ่ายปกครองถามปราณีว่ามาสายครั้งที่เท่าไรแล้ว ปราณีควรตอบว่าอย่างไรเพราะเธอหวังจะได้รับทุนการศึกษาของโรงเรียน

คำถาม นักเรียนคิดว่าปราณีควรตอบฝ่ายปกครองอย่างไร

ตอบ _____

คำถาม จากคำถามของสมชาย พรชัย สมพร และปราณี ในสถานการณ์ที่ 1 - 4 นักเรียนคิดว่าการกระทำใครบ้างที่แสดงถึง ความซื่อสัตย์ ให้เหตุผลประกอบ

ตอบ การกระทำของ_____

เพราะ (เหตุผลประกอบ)_____

คำถาม ถ้าสังคมมีแต่บุคคลที่ขาดความซื่อสัตย์ แล้วสภาพสังคมจะเป็นอย่างไร

ตอบ _____

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม การพัฒนาลักษณะนิสัยด้านความซื่อสัตย์

ขอขยาลักษณะนิสัยด้าน ความซื่อสัตย์สามารถแบ่งออกเป็นความซื่อสัตย์ทางกาย ความซื่อสัตย์ทางวาจาและความซื่อสัตย์ทางใจ ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523 147-148) ได้จำแนกความซื่อสัตย์ไว้ดังนี้

1 ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือความรู้สึกรู้ผิดชอบชั่วดีและความละอายเกรงกลัวต่อการกระทำผิด การไม่พูดปดสับปลับ หลอกลวงการไม่คิดโลภในของผู้อื่น ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย มั่นคงต่อการทำความดีของตน ไม่คดโกง ความตั้งใจทำงาน ประพฤติตรงตามคำพูดและตรงตามที่คิด เป็นต้น

2 ความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น คือ ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นต่อมิตรต่อหัวหน้างานต่อผู้มีพระคุณ มีลักษณะสำคัญคือความจริงใจต่อผู้อื่น ไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว เตือนสติแนะนำในสิ่งที่เป็ประโยชน์ ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยา กลั่นแกล้งไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยการลักขโมย ฉ้อโกง ไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น ยอมรับผิดหากตนเป็นผู้ทำผิดต่อผู้อื่น ไม่ผิดนัด รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบยืมของใช้ของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต มีความประพฤติทั้งดีต่อหน้าและลับหลัง เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
กรุงเทพ ฯ ครูสุภาลาดพราว 2526

ชื่อ -สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความซื่อสัตย์

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 คนที่รักษาคำพูดเป็นคนเป็นเช่นไร ก ทำตามเหตุผล ข ทำโดยไม่ต้องพูด ค พูดและแนะนำได้ ง ทำตามคำพูดเสมอ	6 การพูดเรื่องต่าง ๆ ควรคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด ก ความจริง ข ประโยชน์ ค การใช้ถ้อยคำ ง เวลาที่เหมาะสม
2 ผลของความซื่อสัตย์สุจริต คืออะไร ก ความไว้วางใจ ข รางวัลเงินทอง ค คำชมเชย เกียรติยศ ง การยกย่องสรรเสริญ	7 ข้อใดเป็นการแสดงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ก รักษาคำพูด ข การตรงต่อเวลา ค ปฏิบัติตามข้อตกลง ง การปฏิบัติตามระเบียบ
3 "ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน"ข้อความนี้ เกี่ยวข้องกับคุณธรรมข้อใด ก ความกตัญญูกตเวที ข ความขยันหมั่นเพียร ค ความซื่อสัตย์สุจริต ง หน้าที่ความรับผิดชอบ	8 ใครเป็นคนที่ซื่อสัตย์สุจริต ก น้องทำการบ้านไม่ได้จึงลอกเพื่อน ข น้อยเก็บเงินได้แล้วไปซื้อขนม ค น้อยไม่มีเงินกินข้าวแสบอกว่าอ้อม ง นิดยอมรับผิดชอบกับครูว่า "ลอกการบ้านเพื่อน"
4 ความจริงใจ มีความหมายตรงกับข้อใด ก พูดจริงทำจริง ข กระทำตรงกับใจ ค กระทำแต่เรื่องจริง ง พูดและทำแต่สิ่งที่ดี	9 ข้อใดเป็นการพูดให้แตกแยก ก กัลยาณการบ้านครู ข วิชัยบอกสุนีว่า ถูกเพื่อนด่า ค นกุลปรึกษากับเพื่อน ง ปัญญาเล่าเรื่องตัวเองให้เพื่อนฟัง
5 คนที่มีสัจจะตรงกับภาษิตใด ก พูดไปสองไพเบี้ย ข เสียชีพอย่ำเสียสัตย์ ค คดในข้องอในกระดูก ง ปลาหมอตายเพราะปาก	10 การพูดลักษณะเสียดสีนินทาผู้อื่นเป็นการพูด ของบุคคลประเภทใด ก คนพูดปด ข คนพูดมาก ค คนพูดอำพราง ง คนพูดยุยงให้แตกแยก

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความซื่อสัตย์

1 ง	6 ก
2 ก	7 ก
3 ค	8 ง
4 ข	9 ข
5 ข	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 8
เรื่อง ความเสียสละ

ชื่อเรื่อง ความเสียสละ

ชื่อกิจกรรม ค้นหาผู้เสียสละ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1 เพื่อให้ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์แก่บุคคลอื่นหรือสังคมได้

2 เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักเสียสละกำลังกายกำลังทรัพย์หรือเวลาและความสุขสบายส่วนตัวแก่ผู้อื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจงเรื่องความเสียสละ
- 2 คู่มือครูเรื่องความเสียสละ
- 3 คู่มือนักเรียนเรื่องความเสียสละ
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความเสียสละ
 - 4 2 ใบงาน กรณีตัวอย่างเรื่องความเสียสละ
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความเสียสละ
 - 4 4 ข่าวเรื่องความเสียสละ
 - 4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การจัดกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความเสียสละโดยใช้กิจกรรม ค้นหาผู้เสียสละและให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปราย

2 2 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความเสียสละ โดยใช้กิจกรรมค้นหาผู้เสียสละ ตามลำดับดังนี้

3 3 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความเสียสละ

3 3 2 ครูอ่านข่าวเกี่ยวกับความเสียสละให้นักเรียนฟัง

3 3 3 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับข่าวและความเสียสละของบุคคลในข่าว

3 3 4 แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คนให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ

3 3 5 ให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง กลุ่มละ 1 เรื่องแล้วอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

3 3 6 สงัดตัวแทนมารายงานผลการอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

3 3 6 1 เราจะแสดงความเสียสละได้โดยวิธีใดบ้าง

3 3 6 2 ความเสียสละก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

3 3 7 การช่วยเหลือผู้อื่นนอกจากกำลังทรัพย์แล้วมีวิธีช่วยเหลืออย่างไรบ้าง

3 3 7 1 ช่วยเพื่อนทำเวรห้องเรียน

3 3 7 2 ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

3 3 7 ให้นักเรียนศึกษาใบประกอบความรู้เรื่อง ความเสียสละ

3 3 8 ครูให้นักเรียนซักถามปัญหา แนวทางปฏิบัติตนของนักเรียนด้านความเสียสละ

3 3 9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความเสียสละ

3 3 10 นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความเสียสละ

4 2 ใบงาน กรณีตัวอย่าง

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความเสียสละ

4 4 ขำวเรื่องความเสียสละ

4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความเสียสละ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เทากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอน ดังนี้

1 สาระสำคัญ

การเสียสละคือ การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่น หรือสังคม โดยการสละกำลังกาย ทรัพย์สินของสติปัญญาเวลาและความสุขสบายส่วนตัว

2 จุดประสงค์

1 เพื่อให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์แก่บุคคลอื่นหรือสังคมได้

2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักเสียสละกำลังกายกำลังทรัพย์สินหรือเวลาและความสุขสบายส่วนตัวแก่ผู้อื่น

3 สาระการเรียนรู้

การเสียสละ หมายถึง การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม โดยการเสียสละกำลังกายทรัพย์สินของ สติปัญญา เวลาและความสุขสบายส่วนตัว

4 ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความเสียสละ

4 2 ขั้นนำเข้าสู่อีกกิจกรรม

4 2 1 ครูอ่านข่าวเกี่ยวกับความเสียสละให้นักเรียนฟัง

4 2 2 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับข่าวและความเสียสละของบุคคลในข่าว

4 3 ขั้นกิจกรรม

4 3 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ 10 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการกลุ่ม

4 3 2 ครูแจกใบงานกรณีตัวอย่างให้นักเรียนกลุ่มละ 1 เรื่อง แล้วให้นักเรียนอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

4 3 3 ส่งตัวแทนมารายงานผลการอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

4 3 3 1 เราจะแสดงความเสียสละได้โดยวิธีใดบ้าง

4 3 3 2 ความเสียสละก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

4 3 4 การช่วยเหลือผู้อื่นนอกจากกำลังทรัพย์แล้วมีวิธีการช่วยเหลืออย่างไร

4 3 4 1 ช่วยเพื่อนทำเวรห้องเรียน

4 3 4 2 ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

4 3 5 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความเสียสละ

4 4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 ให้นักเรียนซักถามปัญหา แนวทางปฏิบัติตนของนักเรียนด้านความเสียสละ

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง ความเสียสละ

4 5 2 นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน เรื่องความเสียสละ

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความเสียสละ

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความเสียสละ

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความเสียสละ

7 2 ใบงาน กรณีตัวอย่าง

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความเสียสละ

7 4 ข่าวบุคคลที่เสียสละ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดย การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความเสียสละ
- 2 ให้นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับข่าวและความเสียสละของบุคคลในข่าว
- 3 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ 10 คน และให้เลือกประธานและเลขานุการ
- 4 ให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างกลุ่มละ 1 เรื่อง และอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้
- 5 ให้นักเรียนส่งตัวแทนมารายผลการอภิปรายหน้าชั้น
- 6 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ความเสียสละ
- 7 ให้นักเรียนซักถามปัญหา แนวทางปฏิบัติตนด้านความเสียสละ
- 8 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความเสียสละ
- 9 นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความเสียสละ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มและอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้
กรณีที่ 1

หญิงชราคนหนึ่งอุ้มหลานเล็ก ๆ ซึ่งกำลังป่วยขึ้นรถประจำทางไปโรงพยาบาลวันนั้นรถแน่นไม่มีที่นั่งเลย และไม่มีใครยอมลุกนั่งแม้แต่คนเดียวพอรถเบรกกะทันหัน หญิงชราคนนั้นก็หกล้มพาดันก้นอยู่บนรถทั้งยายและหลาน

ประเด็นอภิปราย

- 1 ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
- 2 ถ้ามีคนโดยสารเสียสละที่นั่งให้หญิงชรา เหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นหรือไม่
- 3 ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

กรณีที่ 2

วันหนึ่ง สุภา เดินกลับจากโรงเรียน เห็นเปลือกกล้วยถูกทิ้งอยู่บนทางเท้าใกล้บ้าน สุภา ก็เดินเลี้ยวไป โดยมีได้จัดการอย่างไรกับเปลือกกล้วยนั้น ครูหนึ่งน้องชายของสุภา กลับจากโรงเรียนเดินเหยียบเปลือกกล้วยนั้นหกล้มศีรษะแตก

ประเด็นอภิปราย

- 1 ในเรื่องนี้ใครเป็นคนขาดคุณธรรม
- 2 ถ้านักเรียนเป็นสุภาจะปฏิบัติอย่างไร
- 3 ถ้าสุภาเหยียบเปลือกกล้วยทิ้ง เหตุการณ์นี้จะเป็นอย่างไ

กรณีที่ 3

เด็กชายพรชัยกำพร้าบิดามารดา อยู่กับยายซึ่งแก่มากแล้วมีอาชีพหาบขนมขายได้กำไรเล็กน้อย พอยังชีพได้ นับแต่บิดามารดาเสียชีวิต เด็กชายพรชัยไม่เคยมีเครื่องเขียนครบเลย ขณะโรงเรียนหยุดพักกลางวันเพื่อนๆ พวกกันไปรับประทานอาหาร แต่เด็กชายพรชัยจะไปตักน้ำ แล้วไปยืนเล่น นั่งเล่นได้ต้นไม้ อย่างหงอยเหงา

ประเด็นอภิปราย

- 1 นักเรียนลองทายดูซิว่า ตอนจบของเรื่องนี้ควรจะเป็นอย่างไร
- 2 ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของพรชัยจะมีวิธีช่วยเหลือเขาอย่างไร
- 3 ผู้ที่ช่วยเหลือพรชัยเป็นผู้ที่มีคุณธรรมใด

กรณีที่ 4

สุรเดชนั่งรถจักรยานยนต์ไปซื้อของให้แม่ในตอนเช้า ขณะขับรถไปถึงสี่แยกสุรเดชเกิดประสบอุบัติเหตุถูกรถชน เสียโลหิตมาก ทางโรงพยาบาลขอรับบริจาคโลหิตจากประชาชนเพื่อช่วยชีวิตสุรเดช ดำรงซึ่งเป็นเพื่อนกับสุรเดชได้ไปบริจาคโลหิตที่โรงพยาบาลแต่ปรากฏว่ากลุ่มเลือดไม่ตรงกัน จึงกลับไปชักชวนเพื่อนๆ สนิท 2 - 3 คนให้ช่วยกันบริจาคโลหิต

ประเด็นอภิปราย

- 1 ดำรงมีคุณธรรมในเรื่องใดบ้าง
- 2 ถ้าไม่มีผู้บริจาคโลหิตสุรเดชจะเป็นอย่างไร
- 3 เพื่อนๆ ของสุรเดชที่บริจาคโลหิตมีคุณธรรมใด

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความเสียสละ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

เรื่อง ความเสียสละ

การเสียสละ หมายถึง การให้บริจาส่งสิ่งที่เราควรได้รับหรือมีอยู่ให้แก่ผู้อื่น เช่น สละสิทธิ์ สละสุข ความสะดวกสบายที่ควรได้รับ การบริจาคโลหิต บริจาคดวงตา การสละชีวิตเพื่อแลกเอาความสุขสงบให้แก่ชาติบ้านเมือง

การเสียสละที่แท้จริง ย่อมไม่หวังผลตอบแทนเพื่อตนเองอาจทำได้หลายอย่างดังนี้

- 1 การแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่น เช่น ช่วยจูงเด็กและคนชราข้ามถนนเห็นเพื่อประสบความสำเร็จ ประสบความสุข แสดงความยินดีด้วย
- 2 ทำบุญส่งเสริมศาสนาที่ตนเองนับถือตามกาลเทศะ
- 3 แบ่งปันทรัพย์สินของ อาหาร ให้แก่ผู้ยากไร้ หรือประสบภัยต่าง ๆ
- 4 บริจาคโลหิต เพื่อช่วยชีวิตผู้อื่น ถ้าเรามีร่างกายแข็งแรงพอที่จะบริจาคได้เราควรสละให้
- 5 บริจาคดวงตา หลังจากที่เราสิ้นชีวิตแล้ว ดวงตาของเราจะถูกนำมาใส่กับผู้ที่ตาบอดให้เป็นคนตาดีก็เป็นสิ่งที่สมควรทำ นับว่าเป็นกุศล
- 6 การสละชีวิตเพื่อแลกเอาความสุขให้แก่บ้านเมืองหรือสละชีพเพื่อชาติเช่น ในยามที่ชาติบ้านเมืองตกอยู่ในภาวะคับขัน หรือเกิดสงคราม เราต้องอาสาไปรับใช้ชาติแม้จะต้องเสียชีวิตก็ตาม

สมศักดิ์ สินธุเวชญ์ หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความเสียสละ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 ผู้ที่บริจาคหนังสือให้ผู้อื่นเป็นคนอย่างไร ก เสียสละ ข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ค มีความรับผิดชอบ ง มีความเห็นอกเห็นใจ	6 เราควรเสียสละให้กับใคร ก แดง ที่บ้านไฟไหม้ ข ขาว ที่มีฐานะร่ำรวย ค เขียว ต้องการเงินไปซื้อเหล้า ง ดำ ที่ต้องการนำเงินไปซื้อลอตเตอรี่
2 ข้อใดคือผลของความเสียสละ ก ความสงสัย ข ความสุขใจ ค ความไม่สบายใจ ง ความเบื่อหน่าย	7 เมื่อนักเรียนพบกำแพงโรงเรียนมีการขีดเขียน นักเรียนควรทำอย่างไร ก ไปหาตัวผู้เขียน ข ไปบอกครู ค ชวนเพื่อน ทุมาอ่าน ง ช่วยกันทำความสะอาด
3 ใครมีความเสียสละเพื่อสังคมคือใคร ก ดำ ไปสมัครเป็นตำรวจ ข แดง ชอบไปดูภาพยนตร์ ค ขาว นำสินค้าไปขายชายแดน ง เขียว บริจาคโลหิตให้สภากาชาด	8 ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนเก็บเศษกระดาษไปทิ้ง นักเรียนมีความคิดอย่างไร ก เขาเป็นคนดีนะ ข คนทั้งขยะนี้แยจริง ค บอกให้เขาไปเก็บที่อื่น ง ไปช่วยเพื่อนเก็บเศษกระดาษ
4 นักเรียนเห็นเพื่อนช่วยครูทำงานนักเรียนควรทำอย่างไร ก เธอขยันจริง ๆ ข อย่าไปยุ่งกับเขาเลย ค เข้าไปช่วยครูด้วย ง ช่างเถอะเราไปเล่นกันดีกว่า	9 ถ้าน้ำท่วมบ้านของเพื่อนนักเรียนควรทำอย่างไร ก เยาะเย้ย ข แสดงความเสียใจ ค แสดงความดีใจ ง นำเสื้อผ้าเครื่องใช้ให้มาให้เพื่อน
5 ข้อความใดเกี่ยวกับความเสียสละ ก ช่วยพ่อแม่ขายของ ข นำสิ่งของที่มีไปขาย ค ปฏิบัติตนตามสบาย ง แบ่งขนมให้เพื่อน	10 ถ้าโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ในวันหยุด นักเรียนควรทำอย่างไร ก นำต้นไม้มาให้ ข มาช่วยทำอาหารเลี้ยง ค ปฏิบัติตนตามสบาย ง ช่วยกันปลูกและรักษาต้นไม้

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความเสียสละ

1 ก	6 ก
2 ข	7 ง
3 ง	8 ง
4 ค	9 ง
5 ง	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 9

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

ชื่อเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

ชื่อกิจกรรม วินัยดีมีสุข

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับกติกาของสังคมได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบของสังคมได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจงเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 2 คู่มือครูเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 3 คู่มือนักเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีระเบียบวินัย
 - 4 2 ใบงาน เรื่องการจำแนกข้อความที่กำหนดให้
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข
 - 4 4 ภาพนักเรียนเข้าแถว และนักเรียนซื้ออาหาร
 - 4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความมีระเบียบวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยดีมีสุข

2 2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ 10 คน

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยดีมีสุข

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความมีระเบียบวินัย โดยใช้กิจกรรมวินัยดีมีสุข ตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย

3 2 2 ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและไม่มีความมีระเบียบวินัย เช่นนักเรียนยืนเข้าแถวหรือแย่งกันซื้ออาหาร

3 2 3 ครูให้นักเรียนสนทนาซักถามเกี่ยวกับภาพในหัวข้อต่อไปนี้

- การกระทำของบุคคลในภาพ
- ลักษณะของความมีระเบียบวินัยและไม่มีความมีระเบียบวินัย

3 2 4 ครูให้นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เพื่อศึกษาใบงาน เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข

3 2 5 ให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่อง การรักษาระเบียบวินัย

3 2 6 ครูและนักเรียนทุกกลุ่มวิเคราะห์พฤติกรรมของลูกช้างในหัวข้อต่อไปนี้

- ลักษณะนิสัยและการกระทำ
- เหตุผลของการกระทำของลูกช้าง
- ข้อคิดที่ได้จากใบความรู้

3 2 7 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นตามเนื้อเรื่องตามใบความรู้

3 2 8 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของใบความรู้เรื่องวินัยดีมีสุข

3 2 9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้เรื่องความมีระเบียบวินัย

3 2 10 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

4 2 ใบงาน เรื่องการจำแนกข้อความที่กำหนดให้

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข

4 4 ภาพนักเรียนเข้าแถว และนักเรียนซื้ออาหาร

4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความมีระเบียบวินัย ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สาระสำคัญ

ความมีระเบียบวินัย คือการประพฤติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม โดยเคารพสิทธิของผู้อื่น

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับกติกาสังคมได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบของสังคมได้
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้

3 สาระการเรียนรู้

ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม โดยการเคารพสิทธิผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำและสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยง สามารถคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

- 4.1.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

- 4.2.1 ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและไม่มีความมีระเบียบวินัยนักเรียนเข้าแถวและนักเรียนแย่งซื้ออาหาร

- 4.2.2 ให้นักเรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยในบ้านของตนเอง

- 4.2.3 ครูให้นักเรียนสนทนาซักถามเกี่ยวกับภาพในหัวข้อต่อไปนี้

- การกระทำของบุคคลในภาพ
- ลักษณะของความมีระเบียบวินัยและไม่มีความมีระเบียบวินัย

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3 กลุ่มๆ ละ 10 คน ให้นักเรียนศึกษาใบงานเรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยม มีสุขและตอบคำถาม

4.3.2 ครูและนักเรียนอภิปรายถึงเนื้อหาสาระในหัวข้อต่อไปนี้

- ลักษณะนิสัยและการกระทำ
- เหตุผลของการกระทำของลูกช้าง
- ข้อคิดที่ได้จากใบความรู้

4.3.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นตามเนื้อเรื่องตามใบความรู้

4.3.4 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของใบความรู้เรื่องวินัยดีมีสุข

4.4 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่องความมีระเบียบวินัย

4.4.2 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

5 การวัดและประเมินผล

5.1 จากการตอบคำถามเรื่องความมีระเบียบวินัย

5.2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความมีระเบียบวินัย

5.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

7.2 ใบงานเรื่อง จำแนกข้อความที่กำหนดให้

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข

7.4 ภาพนักเรียนเข้าแถวและแย่งซื้ออาหาร

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้ การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีระเบียบวินัย ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความมีระเบียบวินัย
- 2 ให้นักเรียนดูภาพความมีระเบียบและไม่มีระเบียบ
- 3 ให้นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับภาพ
- 4 ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เพื่อศึกษาใบงาน
- 5 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ระเบียบวินัยดี ย่อมมีสุข
- 6 ให้นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมของลูกช้างตามใบความรู้
- 7 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นตามใบความรู้
- 8 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของใบความรู้
- 9 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้เรื่องความมีระเบียบวินัย
- 10 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงาน

เรื่องความมีระเบียบวินัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถาม

การมีระเบียบวินัยในตนเองจะต้องสร้างวินัยตั้งแต่วัยเด็ก โดยการอบรมสั่งสอนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ระเบียบวินัยที่ควรสร้างให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก เช่น การประหยัดน้ำ การนียมไทย การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและกฎหมายบ้านเมือง การรู้จักรักษาความสะอาด เป็นต้น

มีนิทานเรื่องหนึ่ง มีช่างโหลงหนึ่งอาศัยอยู่ในป่า ช่างโหลงนี้มีช่างพลายตัวหนึ่งเป็นหัวหน้า เรียกว่า จาโหลงซึ่งมีหน้าที่ดูแลป้องกันอันตรายต่างๆ ทั้งจะเป็นผู้นำไปหาอาหารในที่ต่างๆ ที่เป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์

ช่างโหลงนี้มีลูกช่างตัวหนึ่ง มีนิสัยเกเร ดื้อรั้น ชอบฝ่าฝืนระเบียบวินัยของโหลงช่างเสมอ พุดจา ก้าวร้าว และข่มขู่ลูกช่างตัวอื่นๆ เป็นประจำแม้จาโหลงและช่างตัวอื่นๆ จะช่วยกันอบรมสั่งสอนอย่างไรก็ มักจะโต้เถียงไม่ยอมเชื่อฟัง

เช้าวันหนึ่งก่อนจาโหลงจะนำโหลงช่างออกหาอาหาร แม่ช่างได้อบรมตักเตือนลูกช่างเกเรที่ไม่ให้เถร ไถล ลูกช่างนิ่งเฉย เมื่อออกหากินลูกช่างก็เดินทางกันไปเรื่อยๆ ไม่สนใจใคร และแตกโหลงไปถึงเขตสวนของ ชาวไร่ ลูกช่างทั้งกิน ทั้งเหยียบย่ำตามวิสัย พาลเกเร

พลันท้องฟ้าก็เกิดมืดครึ้ม เกิดพายุฝนตกกระหน่ำ ลูกช่างตกใจกลัววิ่งลี้न ตกลงไปนอนได้ และร้อง เรียกหาแม่ให้ช่วยตลอดเวลา

เมื่อฝนหยุดตกแม่ช่างกับจาโหลงได้นำเถาว์วัลย์ทำเป็นบ่วงโยนไปคล้องลูกช่างและดึงขึ้นจากปากบ่อ ลูกช่างสำนึกผิดและเปลี่ยนนิสัยไม่เกเร ไม่ดื้อ

นิทานนี้ได้ข้อคิดว่า สัตว์ก็ต้องอยู่กันอย่างมีระเบียบวินัย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่เด็ก ๆ ใน โอกาสวันเด็กแห่งชาติ

"เด็ก ๆ ทำอะไรต้องหัดให้รู้ตัว การรู้ตัวเองอยู่เสมอ ทำให้เป็นมีระเบียบวินัย คนที่มีระเบียบวินัยจะ สร้างความสำเร็จ ความเจริญให้แก่ตนเอง และส่วนรวม"

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1 ลูกช้างมีนิสัยอย่างไร

2 การมีระเบียบวินัยสำคัญอย่างไร

3 นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม

เรื่องการรักษาระเบียบวินัย

การรักษาระเบียบวินัยหมายถึง การควบคุมตนเองประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยา มารยาท ขอบบังคับข้อตกลง กฎหมายและศีลธรรมได้แก่

1 การรักษาระเบียบวินัยภายนอก

1.1 การรักษาระเบียบวินัยในการบริโภค ได้แก่ การรับประทานอาหารให้ถูกอนามัยและสุขวิทยา มี มารยาทเรียบร้อยในการรับประทานอาหาร เช่นไม่รับประทานอาหารที่ไม่สมควร ไม่รับประทานอาหาร มุมมาม

1.2 การรักษาระเบียบวินัยในการบริโภค ได้แก่ การรักษาร่างกาย เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และเครื่องใช้ ให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

1.3 การรักษาระเบียบวินัยต่อสถานที่ ได้แก่ การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้ง ในสำนักงาน วัดวาอาราม สถานที่ราชการ และสาธารณสถานต่าง ๆ เช่น ถนน แม่น้ำ

ล่าคลอง โรงมหรสพ รถโดยสาร ฯลฯ และประพฤติปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับของสถานที่นั้น ๆ

1.4 การรักษาระเบียบวินัยในการปกครอง ได้แก่ การสร้างระเบียบวินัยเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติ และ มีการปกครองดีมีจรรยาไม้วินัยเอาใจใส่กวดขัน ปรับปรุงระเบียบให้มีมาตรฐาน ได้แก่ ความนิยมนับถือ และ ถือปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

2 การรักษาระเบียบวินัยภายใน ได้แก่ การตกแต่ง ควบคุมท่วงทีกริยา วาจาและใจ ให้หมดจดงดงาม ด้วยการเว้นความชั่ว ประพฤติชอบทั้งต่อหน้าและลับหลัง ได้แก่ ระเบียบท่วงที ระเบียบกริยา ระเบียบวาจา ระเบียบใจ

2.1 ระเบียบท่วงที ได้แก่ การจัดทำทางที่ทำให้เหมาะสมแก่ฐานะและภูมิรัฐของตน ไม่ดูหมิ่นผู้อื่น ไม่ ทะนงตน

2.2 ระเบียบกริยา ได้แก่ การควบคุมอาการของร่างกายที่เคลื่อนไหวออกมาให้ปรากฏแก่คนทั้งหลาย โดยการควบคุมและปรับปรุงกริยาให้งดงามเป็นระเบียบ มีกิริยาดี สุภาพอ่อนโยน ประพฤติปฏิบัติได้อย่าง เหมาะสมได้แก่ บุคคล โอกาส เวลา และสถานที่

2.3 ระเบียบวาจา ได้แก่ การพูดสุภาพไมตรี พูดไพเราะ พูดดีมีประโยชน์ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดหยาบ คาย ไม่พูดเพ้อเจ้อ

2.4 ระเบียบใจ ได้แก่ การรู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ให้อยู่ในกรอบและระเบียบที่ตั้งงาม

หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม กระทรวงศึกษาธิการ 2529 18

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 ถ้าคนในชาติทำอะไรตามใจชอบไม่เคารพกฎระเบียบของสังคม ประเทศชาติจะเป็นอย่างไร ก เจริญ ข ร่ำรวย ค พัฒนา ง ไร้ระเบียบวินัย	6 การทำงานไม่เสร็จทันเวลาเป็นเพราะเหตุใด ก เพราะลืม ข เพราะมัวแต่เล่น ค เพราะขาดวินัยในตนเอง ง เพราะไม่มีความซื่อสัตย์
2 นักเรียนทำการบ้านเพราะกลัวถูกครูทำโทษเป็นคนไหน ก ไม่มีวินัย ข ฉลาดแกมโกง ค รู้จักเอาตัวรอด ง มีไหวพริบดี	7 การปฏิบัติตามวินัยโดยเคร่งครัดก่อให้เกิดอะไร ก ความล่าช้า ข ความเรียบร้อย ค ความยุ่งเหยิง ง ความเสื่อมเสีย
3 การกระทำของใครที่ได้ชื่อว่าเป็นคนมีระเบียบวินัย ก สมปอง ตั้งใจทำการบ้าน ข สมชาย ตั้งใจเรียนหนังสือ ค สมหญิง ทำหน้าที่ของตนอย่างสม่ำเสมอ ง สมฤทัย ทำตามคำสั่งของครูเท่านั้น	8 คุณธรรมข้อใดมีความหมายใกล้เคียงกับระเบียบวินัย ก ความซื่อตรง ข ความเอื้อเฟื้อ ค ความยุติธรรม ง ความรับผิดชอบ
4 สังคมไม่มีระเบียบวินัยจะเป็นอย่างไร ก ยุ่งเหยิง ข เรียบร้อย ค ทุกคนสามัคคีกัน ง ทุกคนอยู่อย่างสงบสุข	9 ระเบียบวินัยภายในตนได้แก่ข้อใด ก การพูดไพเราะ ข การเดินอย่างมีระเบียบ ค การไม่พูดหยาบคาย ง การควบคุมวาจาและใจให้สงบงาม
5 คนที่ปฏิบัติตนต่อหน้าเรียบร้อยแต่ ลับหลังไม่เรียบร้อย เพราะขาดอะไร ก ความรู้ ข ความอดทน ค ความมีวินัย ง ความสามารถ	10 การรักษาระเบียบวินัยในการบริโภคคือ ก เดินรับประทานอาหาร ข รับประทานอาหารมูมมาม ค ซื่ออาหารต้องมารับประทาน ง รับประทานอาหารที่ถูกอนามัยและสุขวิทยา

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความมีระเบียบ

1 ง	6 ค
2 ค	7 ข
3 ค	8 ง
4 ก	9 ง
5 ค	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 10
เรื่อง ห้องเรียนที่น่าอยู่

ชื่อเรื่อง ความรับผิดชอบ

ชื่อกิจกรรม ห้องเรียนที่น่าอยู่

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนยอมรับผลการกระทำของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดีไม่ว่าจะเป็นถูกหรือผิด ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น
- 3 เพื่อให้นักเรียนรู้จักไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนว่าสิ่งที่ตนกระทำลงไปจะเป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจงเรื่องความรับผิดชอบ
- 2 คู่มือครูเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 3 คู่มือนักเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความรับผิดชอบ
 - 4 2 ใบงานที่ 1 ใบงานที่ 2
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความรับผิดชอบ
 - 4 4 กระดาษโปสเตอร์ สีเมจิก
 - 4 6 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การจัดกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เรื่องห้องเรียนที่น่าอยู่และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มละ 10 คน

2 2 แต่ละกลุ่มทำตามใบงานที่ครูกำหนด

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรมห้องเรียนที่น่าอยู่

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบ โดยใช้

3 3 กิจกรรมห้องเรียนที่น่าอยู่ ตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

3 2 2 ครูสนทนาถึงสภาพโดยทั่วไปของห้องเรียนของเราว่าขณะนี้เป็นอย่างไรมาก ในเรื่องพื้นที่ห้อง ความสะอาดของห้องทั่ว ๆ ไป โต๊ะนักเรียน โต๊ะครู มุมวิชาการ บอร์ด ถังขยะ กระดานไวท์บอร์ด ที่วางรองเท้านักเรียน

3 2 3 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้นักเรียนเลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม

3 2 4 ครูแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถาม

3 2 5 ครูแจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนที่จัดห้องเรียนให้สะอาดและลงมือปฏิบัติ

3 2 6 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความคิดเห็นทั้งหมดโดยสรุปสิ่งที่จะทำให้ห้องเรียนน่าอยู่ โดยเขียนสิ่งที่สำคัญที่ควรเร่งปฏิบัติ 3 – 5 ประการลงในแผนภูมิ

3 2 7 ครูตรวจผลการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่ม แต่ละกลุ่มยอมรับผลการกระทำของตนเอง

3 2 8 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายว่าทำไมงานนักเรียนบางกลุ่มจึงไม่ดีเท่าที่ควร

3 2 8 1 สาเหตุที่งานไม่เสร็จทันเวลา

3 2 8 2 แต่ละกลุ่มมีแผนการทำงานอย่างไร

3 2 9 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากกิจกรรมนี้

3 2 10 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

3 2 11 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความรับผิดชอบ

4 2 ใบงานที่ 1 ใบงานที่ 2

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความรับผิดชอบ

4 4 กระดาษโปสเตอร์ สีเมจิก

4 6 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความรับผิดชอบ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอน ดังนี้

1 สารสำคัญ

ความรับผิดชอบ คือการแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดีก็ตามไม่ว่าจะกระทำผิดหรือถูก ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนยอมรับผลการกระทำของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดีไม่ว่าจะเป็นถูกหรือผิด ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น
- 3 เพื่อให้นักเรียนรู้จักไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนว่าสิ่งที่ตนกระทำลงไปจะเป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร

3 สารการเรียนรู้

ความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและรับชอบในการกระทำของตนเองทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นถูกหรือผิด ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น รู้จักไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนว่า สิ่งที่ทำลงไปนั้น จะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร และจะเลือกปฏิบัติแต่ สิ่งที่ดีก่อให้เกิดผลดีเท่านั้น ตลอดทั้งพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

4 1 ขั้นตอนก่อนกิจกรรม

- 4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

4 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 4 2 1 ครูสนทนาถึงสภาพทั่ว ๆ ไปของห้องเรียนว่าขณะนี้เป็นอย่างไบ้างในเรื่องพื้นที่ห้อง ความสะอาดของห้องทั่ว ๆ ไป (โต๊ะนักเรียน โต๊ะครู มุมวิชาการ บอร์ด ถังขยะ กระดานไวบอร์ด ที่วางรองเท้า นักเรียน)

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้นักเรียนเลือกประธาน และ เลขานุการกลุ่ม

4.3.2 ครูแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถาม

4.3.3 ครูแจกใบงานที่ 2 ให้บันทึกวิธีจัดห้องเรียนให้สะอาดและลงมือปฏิบัติ

4.3.4 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความคิดเห็นทั้งหมดโดยสรุปสิ่งที่จะทำให้ห้องเรียนน่าอยู่ โดย เขียนสิ่งที่สำคัญที่ควรเร่งปฏิบัติ 3 – 5 ประการลงในแผนภูมิ

4.3.5 ครูตรวจผลการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่ม แต่ละกลุ่มยอมรับผลการกระทำของตนเอง

4.3.6 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายว่าทำไมงานนักเรียนบางกลุ่มจึงไม่ดีเท่าที่ควร

4.3.6.1 สาเหตุที่งานไม่เสร็จทันเวลา

4.3.6.2 แต่ละกลุ่มมีแผนการทำงานอย่างไร

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากกิจกรรม

4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

4.5.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

4.5.2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

5 กระบวนการวัดและประเมินผล

5.1 จากการตอบคำถามเรื่องความรับผิดชอบ

5.2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความรับผิดชอบ

5.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความรับผิดชอบ

7.2 ใบงาน เรื่อง ห้องเรียนแห่งความสุข

- 7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องห้องเรียนของเรา และแบบบันทึกการจัดห้องให้สวยงาม
- 7.4 กระดาษโปสเตอร์ ปากกาเคมี

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดย การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความรับผิดชอบ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความรับผิดชอบ
- 2 ให้นักเรียนบางสมาชิกออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน
- 3 ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความรับผิดชอบ
- 4 ให้นักเรียนศึกษาใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2
- 5 นักเรียนวิเคราะห์ความคิดเห็นและสรุปสิ่งที่สำคัญและควรเร่งปฏิบัติ
- 6 ให้นักเรียนอภิปรายว่าแต่ละข้อมีประโยชน์อย่างไร
- 7 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดเห็นจากกิจกรรม
- 8 นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความรับผิดชอบ
- 9 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความรับผิดชอบ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบงานและตอบคำถามกิจกรรมห้องเรียนน่าอยู่

ประเด็น

1 นักเรียนคิดว่าห้องเรียนที่สะอาดมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

2 นักเรียนคิดว่า วิธีการจัดห้องเรียนให้สะอาด สวยงามและมีระเบียบได้อย่างไรบ้าง

ด้าน/เรื่อง	วิธีการ
1 ด้านความสะอาด - กระดานไวท์บอร์ด - ถังขยะ - มุมความสะอาด - พื้นห้อง - โต๊ะครู - โต๊ะนักเรียน - ประตูหน้าต่าง - ผนังห้อง 2 ด้านความมีระเบียบ - โต๊ะครู - โต๊ะนักเรียน - ประตูหน้าต่าง - ผนังห้อง - มุมเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด 3 ด้านวิชาการ - มุมห้อง - บอร์ด	

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
เรื่อง ความรับผิดชอบ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกวิธีการจัดห้องเรียนให้สะอาด สวยงาม เป็นระเบียบ พร้อมรายชื่อกลุ่มที่รับผิดชอบ

กลุ่มที่ . . .

ด้าน/ เรื่อง	วิธีการ
1 ด้านความสะอาด - กระดานไวท์บอร์ด - ถังขยะ - มุมความสะอาด - พื้นห้อง - โต๊ะครู - โต๊ะนักเรียน - ประตูหน้าต่าง - ผ้าม่านห้อง	
2 ด้านความมีระเบียบ - โต๊ะครู - โต๊ะนักเรียน - ประตูหน้าต่าง - ผ้าม่านห้อง - มุมเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด	
3 ด้านวิชาการ - มุมห้อง - บอร์ด	

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความรับผิดชอบ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

ความรับผิดชอบ คือความรู้สึกลำบากในการทำงาน หรือหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมายให้เสร็จโดยสมบูรณ์
ความรับผิดชอบมี 2 อย่าง คือ

1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น การตั้งใจศึกษาหาความรู้ การรู้จักดูแลรักษาสุขภาพตนเอง ตลอดจน
เครื่องใช้ส่วนตัว และการประพฤติปฏิบัติตนเป็นต้น

2 ความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองต่อครอบครัว ชั้นเรียน โรงเรียน และ
ประเทศชาติเป็นต้น

หน้าที่ต่อชั้นเรียน และเพื่อนนักเรียน

- 1 มีความสามัคคี
- 2 ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของห้องเรียน
- 3 ปฏิบัติตามหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมายให้เสร็จสมบูรณ์
- 4 ช่วยเหลือกิจกรรมของห้องเรียนตามความสามารถ

พงษ์ประสาร อัครภักดี หนังสือเรียนแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความรับผิดชอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 สุชาติมีหน้าที่จัดห้องเรียนในวันพุธแต่เขามาสาย แสดงว่าเขาเป็นคนเช่นไร ก ไม่เสียสละ ข เห็นแก่ตัว ค เกียจคร้าน ง ไม่รับผิดชอบ	6 การกระทำใดแสดงถึงความรับผิดชอบ ก ทำงานสม่ำเสมอ ข ทำงานแข่งกับเวลา ค ทำงานเพื่อความอยู่รอด ง ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว
2 อำนาจแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเป็นประจำการปฏิบัติ ตนเช่นนี้มีผลดีต่อเขาอย่างไร ก มีคนรักใคร่มาก ข ได้รับคำชมเชย ค เป็นผู้มียินัยในตนเอง ง เป็นตัวอย่างแก่น้อง ๆ	7 ข้อใดที่แสดงถึงความรับผิดชอบ ก ทำไปเล่นไป ข ทำ ง่ายๆ ธรรมดา ค ทำตามอารมณ์ ง ทำด้วยความเอาใจใส่
3 ข้อใดแสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ก องค์กร เก็บเศษกระดาษ ข อุษา ท่องสูตรคณิตศาสตร์ ค อุทัย ช่วยพ่อแม่ขายของทุกวัน ง อำพล สมัครเป็นสมาชิกดาวพิเศษ	8 สมหมายเป็นเด็กยากจนแต่ตั้งใจเรียนจนจบ แสดงว่า สมหมายยึดคุณธรรมข้อใด ก ความมีสติ ข ความซื่อสัตย์ ค ความอดกลั้น ง ความรับผิดชอบ
4 แก้วดา ส่งการบ้านครูทุกครั้งแสดงว่าแก้วดาเป็นคน อย่างไร ก เสียสละ ข รอบคอบ ค รับผิดชอบ ง เห็นแก่ตัว	9 การปฏิบัติหน้าที่ทำความสะอาดห้องเรียนให้ เสร็จทันเวลาขึ้นอยู่กับสิ่งใดเป็นสำคัญ ก ความมีน้ำใจ ข ความอดทน ค ความรับผิดชอบ ง ความมีระเบียบ
5 ข้อใดเป็นการแสดงความรับผิดชอบ ก สมใจ ทำเวรทุกวัน ข สมนึก เป็นหัวหน้าชั้น ค สมชาย ช่วยครูลบกระดานดำ ง สมปอง ลอกการบ้านเพื่อนเป็นประจำ	10 คนที่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย <u>ไม่</u> เสร็จทันเวลา แสดงให้เห็นถึงสิ่งใด ก ความรอบคอบ ข ความเอาใจใส่ ค ความเห็นแก่ตัว ง ความไม่รับผิดชอบ

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความรับผิดชอบ

1 ง	6 ก
2 ค	7 ง
3 ข	8 ง
4 ค	9 ค
5 ก	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 11

เรื่อง ความมีน้ำใจ

ชื่อเรื่อง	ความมีน้ำใจ
ชื่อกิจกรรม	ตัดสินใจอย่างไรดี
เทคนิค	กรณีตัวอย่าง
เวลา	1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อไม่เห็นแก่ตัวคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
2. เพื่อให้นักเรียนให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในสิ่งที่ถูกต้องด้วยความเต็มใจ
3. เพื่อให้นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถที่มีอยู่และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจงเรื่องความมีน้ำใจ
2. คู่มือครูเรื่องความมีน้ำใจ
3. คู่มือนักเรียนเรื่องความมีน้ำใจ
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ
 - 4.2 ใบงาน เรื่อง ตัดสินใจอย่างไรดี
 - 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ
 - 4.4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมตัดสินใจอย่างไรดี และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม

2 2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ละคร 10 คน

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรมตัดสินใจอย่างไรดี

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมตัดสินใจอย่างไรดี ตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความมีน้ำใจ

3 2 2 ครูถามถึงประโยชน์ของความมีน้ำใจ

3 2 3 แบ่งนักเรียน 3 กลุ่ม ละคร 10 คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

3 2 4 แจกกรณีตัวอย่างให้กลุ่มละ 1 เรื่อง ประธานอ่านกรณีตัวอย่างให้สมาชิกฟัง

3 2 5 ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายตามประเด็นปัญหาในกรณีตัวอย่าง

3 2 6 ให้ทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานผลการอภิปรายของกลุ่มให้สมาชิกฟังหน้าชั้นเรียน

3 2 7 ครูถามนักเรียนว่าเคยช่วยเหลือเพื่อนอย่างไรบ้าง

3 2 8 การช่วยต้องช่วยในสิ่งที่ถูกต้อง เช่นไม่ช่วยเพื่อนขโมยของ

3 2 9 ครูถามนักเรียนว่าการช่วยเหลือผู้อื่นนักเรียนเคยทำอย่างไรบ้าง

3 2 9 1 ช่วยบริจาคเสื้อผ้า

3 2 9 2 ช่วยบริจาคเงินสิ่งของ

3 2 9 3 ช่วยบริจาคร่างกาย

3 2 10 ครูสรุปว่าการช่วยเหลือผู้อื่นต้องช่วยตามกำลังที่มีอยู่ไม่ช่วยผู้อื่นแล้วทำให้เราเดือดร้อน

3 2 11 นักเรียนช่วยกันสรุปจากการอภิปรายและทำเป็นข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน

3 2 12 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีน้ำใจ

3 2 13 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง ความมีน้ำใจ

3 2 14 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ

4 2 ใบงาน เรื่อง ตัดสินใจอย่างไรดี

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ

4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความมีน้ำใจ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เทียบกับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สาระสำคัญ

ความมีน้ำใจ คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและรับชอบในการกระทำของตนเองและผู้อื่น ไม่ปัดความรับผิดชอบ

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความเอื้อเพื่อไม่เห็นแก่ตัวคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
- 2 เพื่อให้นักเรียนให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในสิ่งที่ถูกต้องด้วยความเต็มใจ
- 3 เพื่อให้นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถที่มีอยู่และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3 สาระการเรียนรู้

ความมีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออกด้วยใจจริงถึงความเอื้อเพื่อ ไม่เห็นแก่ตัว โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้อง และกระทำตามความสามารถที่ตนมีอยู่ และรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ตลอดทั้งรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

4 ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

- 4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความมีน้ำใจ

4 2 ขั้นนำเข้าสู่ออกกิจกรรม

- 4 2 1 ครูถามถึงประโยชน์ของความมีน้ำใจ

4 3 ขั้นกิจกรรม

- 4 3 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการของกลุ่ม

- 4 3 2 แจกกรณีตัวอย่างให้กลุ่มละ 1 เรื่อง ประธานอ่านกรณีตัวอย่างให้สมาชิกฟัง

- 4 3 3 ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายตามประเด็นปัญหาในกรณีตัวอย่าง

- 4 3 4 ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายผลการอภิปรายของกลุ่มหน้าชั้น

- 4 3 5 ครูถามนักเรียนว่าเคยช่วยเหลือเพื่อนอย่างไรบ้าง

- 4 3 6 การช่วยต้องช่วยในสิ่งที่ถูกต้อง เช่นไม่ช่วยเพื่อนขโมยของ

4 3 7 ครูถามนักเรียนว่าการช่วยเหลือผู้อื่นนักเรียนเคยทำอย่างไรบ้าง

4 3 7 1 ช่วยบริจาคเสื้อผ้า

4 3 7 2 ช่วยบริจาคเงินสิ่งของ

4 3 7 3 ช่วยบริจาคร่างกาย

4 3 8 ครูสรุปว่าการช่วยเหลือผู้อื่นต้องช่วยตามกำลังที่มีอยู่ไม่ช่วยผู้อื่นแล้วทำให้เราเดือดร้อน

4 4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 นักเรียนช่วยกันสรุปจากการอภิปรายและทำเป็นข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน

4 4 2 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความมีน้ำใจ

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง ความมีน้ำใจ

4 5 2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความมีน้ำใจ

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความมีน้ำใจ

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น และรายงานหน้าชั้น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความมีน้ำใจ

7 2 ใบงาน เรื่องตัดสินใจอย่างไรดี

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้โปรแกรม การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความมีน้ำใจ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความมีน้ำใจ
- 2 ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ 10 คน เลือกประธานและเลขานุการ
- 3 นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง ประธานอ่านกรณีตัวอย่างให้สมาชิกฟัง
- 4 นักเรียนอภิปรายตามประเด็นปัญหาในกรณีตัวอย่าง
- 5 นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน
- 6 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปจากการอภิปรายแล้วทำเป็นข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน
- 7 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ ตัดสินใจอย่างไรดี
- 8 นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง ความมีน้ำใจ
- 9 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กรณีตัวอย่างที่ 1

วันเสาร์ นักเรียนตั้งใจจะไปเที่ยวสวนสนุกกับเพื่อน ๆ โดยเข้าป่าและปีนเขาเพื่อจะไปเที่ยวหน้าดก เย็นวันศุกร์ครูประจำชั้นบอกว่าวันเสาร์นี้จะมีแขกมาจากกรุงเทพฯ มาที่วัด ขอร้องให้นักเรียนในชั้นมาช่วยเรื่องอาหารและน้ำแกงแขก ทั้งนี้ไม่บังคับไม่มากนักได้ เมื่อถึงวันเสาร์นักเรียนจะ (เลือก 1 ข้อ)

- 1 ไปช่วยงานที่โรงเรียน
- 2 ไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ เพราะนัดกันแล้ว

เพราะ

กรณีตัวอย่างที่ 2

เพื่อนบ้านของนักเรียนผู้หนึ่ง ซึ่งไม่คุ้นเคยกับครอบครัวนักเรียนนัก เพราะเขาไม่ชอบคบค้ากับใคร วันหนึ่งนักเรียนพบเขาหกล้มเท้าเจ็บ เดินโซซัดโซเซกลับบ้านคนเดินผ่านไปผ่านมาก็ไม่มีใครสนใจเขานักเรียนจะ (เลือก 1 ข้อ)

- 1 พาเขาไปส่งบ้าน
- 2 ทำเป็นเดินไม่เห็นหรือไม่สนใจเสีย

เพราะ

กรณีตัวอย่างที่ 3

นักเรียนเก็บเงินไว้เป็นเวลานาน เพื่อจะซื้อรถจักรยานขับไปเที่ยวจนได้เงินเกือบจะพอแล้ว วันหนึ่งเพื่อนนักเรียนที่เรียนอยู่ห้องเดียวกันมาบอกว่า พ่อของเขานอนป่วยที่โรงพยาบาลกำลังจะกลับบ้านหมอบคิดว่าค่ารักษาพยาบาล แต่ครอบครัวเขามีเงินไม่พอยังขาดเงินอีก 580 บาท ไม่ทราบว่าจะไปหาที่ไหน ถ้าเงินที่นักเรียนเก็บไว้นั้นพอค่ารักษาพยาบาลพ่อดิฉันนักเรียนจะ

(เลือก 1 ข้อ)

- 1 ให้เงินนั้นแก่เพื่อน
- 2 นำเงินไปซื้อรถจักรยาน

เพราะ

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่

ชั้นประถมศึกษาปีที่

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

ความมีน้ำใจ คือ การแสดงออกด้วยความเอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัวโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้องและกระทำตามความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้องและกระทำตามความสามารถที่ตนมีอยู่ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

คุณสมบัติของผู้มีน้ำใจ

- 1 มีความกล้าหาญ เสียสละ ยอมรับความจริง
- 2 มีจิตใจหนักแน่น ควบคุมอารมณ์ตนเอง และให้อภัย
- 3 ละอายเกรงกลัวต่อการทำชั่ว มีใจเป็นกลาง
- 4 ซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติชอบและจริงใจ
- 5 มีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
- 6 ขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ

กรมวิชาการ หนังสือเรียนแบบฝึกหัดและทดสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มวิชา
สร้างเสริมลักษณะนิสัย 2523 11

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความมีน้ำใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 คุณธรรมข้อใดที่ทำให้เราไม่เห็นแก่ตัว ก ความมีน้ำใจ ข ความมีระเบียบ ค ความรับผิดชอบ ง ความขยันหมั่นเพียร	6 พิชัยลูกให้คนชราที่นั่งอยู่ที่อยู่บนรถเมล์การกระทำนี้แสดงว่า ก ความเอื้อเฟื้อ ข ความมีน้ำใจ ค ความร่วมมือ ง ความตั้งใจ
2 สุเทพไปช่วยครูยกของเขาคือคนอย่างไร ก ใจดี ข มีน้ำใจ ค มีความกล้าหาญ ง ประจบสอพลอ	7 ถ้านักเรียนพบคนชราข้ามถนนนักเรียนควรอย่างไร ก เรียกให้คนชราหยุด ข ช่วยจูงข้ามถนน ค บอกให้ข้ามทางม้าลาย ง บอกให้ข้ามตรงสะพานลอย
3 มานตั้งใจเรียนเต็มความสามารถแต่เรียนรู้มานะไม่ได้มานพควรทำอย่างไร ก ไม่คบค้ากับมานะ ข พยายามหาทางแก้ปัญหามานะ ค พอใจเพราะได้พยายามเต็มที่แล้ว ง พยายามเอาชนะมานพให้ได้ไม่ว่าเป็นวิธีใด	8 เพื่อนของสมเดชหกล้มขาแพลงสมเดชจึงพาเพื่อนไปส่งโรงพยาบาล สมเดชเป็นคนอย่างไร ก มีน้ำใจ ข เห็นอกเห็นใจเพื่อน ค มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ง รู้จักให้อภัยกัน
4 เมื่อเพื่อนได้รับรางวัลผลงานดีเด่นเราควรปฏิบัติอย่างไร ก วางเฉยไม่ยินดี ข เสียใจที่เพื่อนได้ดีกว่า ค แสดงความยินดีกับเพื่อน ง คิดเอาชนะเพื่อนให้ได้ในโอกาสหน้า	9 ถ้านักเรียนพบเด็กพลัดหลงกับผู้ปกครองที่มาเที่ยวควรทำอย่างไร ก รับจ้างพาไปส่งบ้าน ข พาไปพบเจ้าหน้าที่ตำรวจ ค พาไปส่งที่ท่ารถกลับบ้าน ง ชี้ทางให้ขึ้นรถกลับบ้าน
5 ข้อใดไม่ใช่การแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นที่เหมาะสม ก ให้เพื่อนลอกการบ้าน ข จูงคนตาบอดข้ามถนน ค พุดพลอบใจเมื่อเพื่อนไม่สบายใจ ง แสดงความยินดีเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนดี	10 ถ้าเพื่อได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งกีฬาจังหวัดนักเรียนคิดอย่างไร ก ยินดีด้วย เพราะเพื่อนเป็นคนเก่ง ข ยินดีด้วยเพราะถึงอย่างไรก็เป็นเพื่อนเรา ค ยินดีด้วยเพราะการแข่งขันเป็นไปอย่างยุติธรรม ง ยินดีด้วยเพราะเราก็คือกลุ่มที่เป็นตัวแทน

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความมีน้ำใจ

1 ก	6 ข
2 ข	7 ข
3 ค	8 ก
4 ค	9 ข
5 ก	10 ก

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 12
เรื่อง ความสามัคคี

ชื่อเรื่อง ความสามัคคี

ชื่อกิจกรรม สามัคคีคือพลัง

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงกันปรองดองกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ
- 2 เพื่อให้นักเรียนรักใคร่กลมเกลียว ไม่อาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
- 3 เพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจงเรื่องความสามัคคี
- 2 คู่มือครูเรื่องความสามัคคี
- 3 คู่มือนักเรียนเรื่องความสามัคคี
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความสามัคคี
 - 4 2 ใบงาน เรื่องความสามัคคี
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความสามัคคี
 - 4 4 กระเป๋านักเรียน หนังสือ และล้งนมเปล่า
 - 4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรม สามัคคี คือพลัง และให้นักเรียนเปรียบเทียบ

2.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

3 บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมสามัคคีคือพลัง

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความสามัคคีโดยใช้กิจกรรม สามัคคีคือพลังตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความสามัคคี

3.2.2 ครูถามนักเรียนว่ากิจกรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีกิจกรรมใดบ้าง

3.2.3 ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้หัวหน้ากลุ่มมารับของไปจากครูกลุ่มละ 1 ของ

3.2.4 ครูชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

3.2.4.1 การเปิดซองจะเปิดพร้อมกันเมื่อครูให้สัญญาณ

3.2.4.2 การหยิบบัตรคำสั่งออกจากซองให้หยิบ บัตรที่ 1 ขึ้นมาก่อน ปฏิบัติตามคำสั่งเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงหยิบบัตรที่ 2 เมื่อปฏิบัติงานในบัตรที่ 2 แล้ว จึงหยิบบัตรที่ 3 ขึ้นมา

3.2.4.3 ในการปฏิบัติงานให้ปรึกษาหารือกันได้

3.2.5 ครูแจกซองกิจกรรมในซองมีข้อความดังนี้

- บัตรที่ 1 ให้นักเรียนคนเดียวยกกระเป๋า ครั้งละ 1 ใบ จากหลังห้องเรียนมาไว้หน้าห้องเรียนในเวลา 2 นาที ให้หัวหน้ากลุ่มจับเวลา

- บัตรที่ 2 ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าแถวเรียงต่อจากกัน แล้วหยิบกระเป๋าทีละใบ ส่งต่อ ๆ กันมาไว้หน้าห้องเรียนในเวลา 2 นาที โดยให้หัวหน้ากลุ่มคอยจับเวลา

- บัตรที่ 3 ให้ส่งตัวแทนกลุ่มเตรียมรายงานผลการปฏิบัติงานดังนี้

2 1 ขนกระเป๋าค้นเดี่ยวในเวลา 2 นาที ได้กี่ใบ

2 2 ขนกระเป๋โดยวิธีเข้าแถวต่อ ๆ กัน ในเวลา 2 นาที นักเรียนได้กระเป๋ากี่ใบ

2 3 วิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 วิธีไหนนักเรียนคิดว่าเร็วกว่าและได้กระเป๋ามากกว่า

3 2 6 นักเรียนอีก 2 กลุ่มได้ของกิจกรรมเหมือนกัน กลุ่มที่ 2 ให้ชนหนังสือ กลุ่มที่ 3 ให้ชนลังกระดาษ

3 2 7 ให้นักเรียนทุกกลุ่มมารายงานผลการปฏิบัติงานหน้าชั้น

3 2 8 ครูถามนักเรียนว่าเมื่อนักเรียนมีความสามัคคีจะเกิดผลต่อตนเอง สังคม อย่างไรและชาติ

3 2 9 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความสามัคคี

3 2 10 นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความสามัคคี

3 2 11 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความสามัคคี

4 2 ใบงาน เรื่องความสามัคคี

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความสามัคคี

4 4 กระเป๋านักเรียน หนังสือ และลังนมเปล่า

4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความสามัคคี ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สารสำคัญ

การปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมโดยการแสดงออกถึงความพร้อมเพียงกัน รักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกันไม่ยุ่งให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

2. จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพียงกันปรองดองกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ
- 2 เพื่อให้นักเรียนรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุ่งให้เกิดแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
- 3 เพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะได้

3 สารการเรียนรู้

ความสามัคคี หมายถึงการแสดงออกถึงความพร้อมเพียงกัน ปรองดองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุ่งให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

- 4.1.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความสามัคคี

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

- 4.2.1 ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้หัวหน้ากลุ่มมารับซองไปจากครูกลุ่มละ 1 ซอง

- 4.2.2 ครูชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

- 4.2.2.1 การเปิดซองจะเปิดพร้อมกันเมื่อครูให้สัญญาณ

- 4.2.2.2 การหยิบบัตรคำสั่งออกจากซองให้หยิบ บัตรที่ 1 ขึ้นมาก่อน ปฏิบัติตามคำสั่งเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงหยิบบัตรที่ 2 เมื่อปฏิบัติงานในบัตรที่ 2 แล้ว จึงหยิบบัตรที่ 3 ขึ้นมา

4 2 2 3 ในการปฏิบัติงานให้ปรึกษาหารือกันได้

4 2 2 4 ครูแจกซองกิจกรรมในซองมีข้อความดังนี้

- บัตรที่ 1 ให้นักเรียนคนเดียวยกกระเป๋าค้างละ 1 ใบ จากหลังห้องเรียนมาไว้หน้าห้องเรียนในเวลา 2 นาที ให้หัวหน้ากลุ่มจับเวลา

- บัตรที่ 2 ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าแถวเรียงติดต่อกัน แล้วหยิบกระเป๋าค้างใบส่งต่อ ๆ กันมาไว้หน้าห้องเรียนในเวลา 2 นาที โดยให้หัวหน้ากลุ่มคอยจับเวลา

- บัตรที่ 3 ให้ส่งตัวแทนกลุ่มเตรียมรายงานผลการปฏิบัติงานดังนี้

1 ขนกระเป๋าค้างคนเดียวในเวลา 2 นาที ได้กี่ใบ

2 ขนกระเป๋าค้างโดยวิธีเข้าแถวต่อ ๆ กัน ในเวลา 2 นาที นักเรียนได้กระเป๋าค้างกี่ใบ

3 วิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 วิธีไหนนักเรียนคิดว่าเร็วกว่าและได้กระเป๋าค้างมากกว่า

4 2 3 นักเรียนอีก 2 กลุ่มได้ซองกิจกรรมเหมือนกัน กลุ่มที่ 2 ให้ชนหนังสือ กลุ่มที่ 3 ให้ชนลังกระดาษ

4 2 4 ให้นักเรียนทุกกลุ่มมารายงานผลการปฏิบัติงานหน้าชั้น

4 4 ขั้นสรุปหลังกิจกรรม

4 4 1 ครูถามนักเรียนว่าเมื่อนักเรียนมีความสามัคคีจะเกิดผลต่อตนเอง สังคมและชาติอย่างไร

4 4 2 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความสามัคคี

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความสามัคคี

4 5 2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความสามัคคี

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความสามัคคี

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนรู้การสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความสามัคคี

7 2 ใบงานเรื่อง ความสามัคคี

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความสามัคคี

7 4 กระเป๋า หนังสือ ลังกระดาษ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้โปรแกรม การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความสามัคคี ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความสามัคคี
- 2 ให้นักเรียนยกตัวอย่างการแสดง ความสามัคคีและขาดความสามัคคีในเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน
- 3 ให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้หัวหน้ากลุ่มมารับซองจากครู
- 4 ให้นักเรียนฟังกติกาจากครู และให้เริ่มทำกิจกรรมในบัตรคำสั่งที่ 1 - 3
- 5 ให้ตัวแทนกลุ่มมารายงานผลการปฏิบัติงาน
- 6 ให้นักเรียนทุกกลุ่มมาทบทวนผลการปฏิบัติงานหน้าชั้น
- 7 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความสามัคคี
- 8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง ความสามัคคี
- 9 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความสามัคคี

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1 ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้หัวหน้ากลุ่มมารับของไปจากครูกลุ่มละ 1 ของ
- 2 ครูชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้
 - 2 1 การเปิดซองจะเปิดพร้อมกันเมื่อครูให้สัญญาณ
 - 2 2 การหยิบบัตรคำสั่งออกจากซองให้หยิบ บัตรที่ 1 ขึ้นมาก่อน ปฏิบัติตามคำสั่งเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงหยิบบัตรที่ 2 เมื่อปฏิบัติงานในบัตรที่ 2 แล้ว จึงหยิบบัตรที่ 3 ขึ้นมา
 - 2 3 ในการปฏิบัติงานให้ปรึกษาหารือกันได้
 - 2 4 ครูแจกซองกิจกรรมในซองมีข้อความให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อความในซอง
 - 2 5 ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการปฏิบัติงาน

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความสามัคคี

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ความสามัคคี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานพรปีใหม่แก่ปวงชนชาวไทย

บัดนี้ถึงวาระขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีมาอวยพรแก่ท่านทั้งหลายทั่วกัน และขอขอบใจท่านเป็นอย่างยิ่งที่มีไมตรีจิตสนับสนุนข้าพเจ้าในการกิจทั้งปวงด้วยดีเสมอมา ตลอดปีที่แล้วมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นหลายอย่าง ที่ดีก็คือการที่นักกีฬาของเราได้รับเหรียญรางวัลหลายประเภทในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก แต่ที่ไม่ดีก็มีอยู่มาก เราต้องประสบกับเหตุไม่ปกติต่างๆ จนทำให้เกิดความวิตกกังวลกันอยู่ทั่วไป ใกล้ถึงสิ้นปีก็เกิดภัยธรรมชาติครั้งใหญ่ทำให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินอย่างร้ายแรง เราคงต้องช่วยเหลือบรรเทาทุกข์และฟื้นฟูสถานะของบ้านเมืองเป็นการใหญ่ รวมทั้งหาทางป้องกันเตือนภัยให้มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ต่างๆ ทั้งนั้น ได้ทำให้เห็นแจ้งถึงน้ำใจของพวกเราอย่างเด่นชัดว่า ทุกคนในผืนแผ่นดินไทย ทั้งทหาร ตำรวจ พลเรือน มีความสามัคคีกัน ต่างห่วงใยกันด้วยใจจริง ได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข และเมื่อเกิดภัยพิบัติ คนไทยไม่ทิ้งกัน ต่างพร้อมเพรียงกันเข้าปฏิบัติช่วยเหลือทันที ด้วยความเสียสละและเมตตาจริงใจ ไม่เลือกว่าเป็นชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ ข้าพเจ้าอยากกล่าวย้ำแก่ท่านทั้งหลายเหมือนดังที่เคยกล่าวเมื่อหลายปีก่อนว่า วิธีชีวิตของคนเรานั้นจะให้มีความสุขอย่างเดียวยังไม่ได้ จะต้องมีทุกข์ มีภัยผ่านเข้ามาด้วยเสมออยากจะทำสักสิ่งหนึ่ง

ในปีใหม่นี้ข้าพเจ้าจึงขอให้ทุกคนรักษาความสามัคคีและจิตใจอันดีไว้เป็นนิจ เพราะสิ่งนี้คือคุณลักษณะพิเศษที่จะช่วยให้ชาติบ้านเมืองของเราอยู่รอดปลอดภัย และช่วยให้เราทุกคนอยู่ร่วมกันด้วยความร่มเย็นเป็นสุขมาช้านาน ตราบใดที่เราทั้งหลายรักษาคุณลักษณะนี้ไว้ได้ก็มั่นใจได้ว่าชาติบ้านเมืองของเราจะดำรงมั่นคงอยู่ตราบนั้น

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความสามัคคี

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 การทำงานให้ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยคุณธรรมใด ก การให้อภัย ข ความสามัคคี ค ความเห็นอกเห็นใจ ง การแสดงความคิดเห็น	6 ข้อใดแสดงถึงความสามัคคี ก นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม ข นักเรียนช่วยกันส่งการบ้าน ค นักเรียนช่วยกันลอกการบ้าน ง นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน
2 ข้อใดตรงความหมายกับความสามัคคีมากที่สุด ก น้ำขึ้นให้รีบตัก ข หัวเดียวดีกว่าสองหัว ค รวมกันเราอยู่แยกกันเราตาย ง คนเดียวหัวหายสองคนเพื่อนตาย	7 ผลของความสามัคคีจะช่วยให้หมู่คณะเป็นอย่างไร ก มีความอดทน ข มีความเสียสละ ค มีระเบียบวินัย ง มีความกลมเกลียวกัน
3 ผลของความสามัคคีจะเกิดอะไรขึ้น ก การให้อภัย ข ความอิจฉาริษยา ค ความอาฆาตพยาบาท ง ความรักใคร่กลมเกลียว	8 การกระทำข้อใดแสดงถึงความสามัคคีมากที่สุด ก สมบูรณ์มาทำงานที่โรงเรียน ข สมชัยช่วยสอนการบ้านเพื่อน ค สมบัติแบ่งขนมให้เพื่อนกิน ง สมชายกับสมปองช่วยกันกวาดถนน
4 ข้อใดเป็นการพูดให้แตกแยก ก สุธาแอบถามเพื่อนตอนสอบ ข สุพจน์ปรึกษาปัญหากับเพื่อน ค สุชาติเล่าเรื่องตนเองให้เพื่อนฟัง ง สุนัย บอกสุชาติว่า "สมชายดาสุชาติ"	9 สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำงานกลุ่มคือสิ่งใด ก ความมีวินัย ข ความอดทน ค ความซื่อสัตย์ ง ความสามัคคี
5 ข้อใดแสดงถึงความสามัคคี ก สุชาติ รับผิดชอบแทนเพื่อน ข สุชาดา ใส่บาตรทุกเช้า ค สุมา ให้เพื่อนลอกการบ้าน ง สุวิชา กับสุพนิดา ช่วยกันพัฒนาโรงเรียน	10 สิ่งใดช่วยให้งานกลุ่มสำเร็จอย่างรวดเร็ว ก ความอดทน ข ความเสียสละ ค ความสามัคคี ง ความเห็นอกเห็นใจ

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความสามัคคี

1 ข	6 ง
2 ค	7 ง
3 ง	8 ง
4 ง	9 ง
5 ง	10 ค

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 13
เรื่อง ความซื่อสัตย์

ชื่อเรื่อง ความซื่อสัตย์

ชื่อกิจกรรม ชื้อกินไม่หมด

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่นได้
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนด้านความซื่อสัตย์ทางวาจาได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจงเรื่องความซื่อสัตย์
- 2 คู่มือครูเรื่องความซื่อสัตย์
- 3 คู่มือนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์
 - 4 2 บัตรคุณธรรม
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ชื้อกินไม่หมดคดกินไม่นาน
 - 4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 สิ่งที่คุณต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การจัดกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ โดยใช้กิจกรรม ชื่อกินไม่หมด

2 2 ให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 ให้แต่ละกลุ่มสำรวจปัญหา

3. บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์โดยใช้กิจกรรมชื่อกินไม่หมด

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่อง ความซื่อสัตย์ โดยใช้กิจกรรมชื่อกินไม่หมด ตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความซื่อสัตย์

3 2 2 ร่วมสนทนากับข่าวในหนังสือพิมพ์เรื่องความซื่อสัตย์

3 2 3 แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มสำรวจประเด็นปัญหาที่เคยปฏิบัติ

กลุ่มที่ 1

- เก็บของตกได้ส่งคืนเจ้าของ
- ไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต
- ไม่ลอกการบ้านเพื่อน

กลุ่มที่ 2

- ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา
- พูดแต่ความจริงไม่พูดปด
- ปฏิบัติตามคำพูดอย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มที่ 3

- ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ไม่หลอกลวงผู้อื่น
- พูดความจริงไม่บิดเบือน

3 2 4 ครูแจกใบงานบัตรคุณธรรมให้ทุกกลุ่มบันทึก

3 2 5 ให้ทุกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

3 2 6 ให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน

3 2 7 ให้นักเรียนสรุปเป็นแนวทางเพื่อฝึกปฏิบัติจริงจนเป็นนิสัย

3 2 8 นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความซื่อสัตย์

3 2 9 นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์

4 2 บัตรคุณธรรม

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน

4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอน ดังนี้

1. สาระสำคัญ

ความซื่อสัตย์คือการประพฤติชอบและจริงใจประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา หรือสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น และพูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง และไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่นได้
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนด้านความซื่อสัตย์ทางวาจาได้

3. สาระการเรียนรู้

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติชอบและจริงใจ ประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา หรือสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองและผู้อื่น พูดแต่ความจริง ไม่พูดปด ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

- 4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความซื่อสัตย์

4 2 ขั้นนำเข้าสูบทเรียน

- 4 2 1 ร่วมสนทนาเกี่ยวกับข่าวในหนังสือพิมพ์เรื่องความซื่อสัตย์

4 3 ขั้นกิจกรรม

- 4 3 1 แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มสำรวจประเด็นปัญหาที่เคยปฏิบัติ

กลุ่มที่ 1

- เก็บของตกได้ส่งคืนเจ้าของ
- ไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต
- ไม่ลอกการบ้านเพื่อน

กลุ่มที่ 2

- ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา
- พูดแต่ความจริงไม่พูดปด
- ปฏิบัติตามคำพูดอย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มที่ 3

- ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ไม่หลอกลวงผู้อื่น
- พูดความจริงไม่บิดเบือน

4 3 2 ครูแจกใบงานบัตรคุณธรรมให้ทุกกลุ่มบันทึก

4 3 3 ให้ทุกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

4 3 4 ให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ซื่อกินไม่หมดคัดกินไม่นาน

4 4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 ให้นักเรียนสรุปเป็นแนวทางเพื่อฝึกปฏิบัติจริงจนเป็นนิสัย

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่องความซื่อสัตย์

4 5 2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

5 กระบวนการวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความซื่อสัตย์

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความซื่อสัตย์

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์

7.2 บัตรคุณธรรม

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้โปรแกรม การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความซื่อสัตย์ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความซื่อสัตย์
- 2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ 10 คน
- 3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสำรวจกิจกรรมที่เคยปฏิบัติ
- 4 ให้นักเรียนบันทึกความซื่อสัตย์ของนักเรียนในบัตรคุณธรรม
- 5 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้น
- 6 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน
- 7 นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความซื่อสัตย์
- 8 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความซื่อสัตย์

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน

สัปดาห์ความซื่อสัตย์สุจริต
ผู้ทำทุกสิ่งด้วยจริงใจ
ส่วนผู้ที่มีใจไม่สุจริต
ใช้ความเห็นแก่ตัวไขว่คว้าเอา

เป็นนิมิตบ่งชี้คนดีได้
ย่อมมีกินมีใช้ไปนานเนา
มุ่งแต่คิดทรยศคดโกงเขา
สุขชั่ววันก็พลันเศร้าเหมือนเก่าเอย

ข้อทิพย์ สิริลักษณ์ สักวาสุภามิต 2543 15

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความซื่อสัตย์

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 ผู้ที่รักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองจัดว่าเป็นคนเช่นไร ก มีวินัยในตนเอง ข มีความซื่อสัตย์สุจริต ค มีความเชื่อมั่นในตนเอง ง มีความรับผิดชอบตอสังคม	6 การไม่คิดกระทำผิดกฎหมายเป็นความซื่อสัตย์สุจริตในทางใด ก ทางใจ ข ทางจิต ค ทางกาย ง ทางวาจา
2 การไม่กระทำชั่วทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่นแสดงว่ามีคุณธรรมข้อใด ก มีวินัย ข มีความอดทนอดกลั้น ค มีความยุติธรรม ง มีความซื่อสัตย์	7 การใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่ผิดเพื่อประโยชน์ของตนเองเป็นการไม่ซื่อสัตย์ต่อสิ่งใด ก ต่อดตนเอง ข ต่อบุคคลอื่น ค ต่หน้าที่การงาน ง ต่อสังคมและประเทศชาติ
3 กบช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติเป็นการซื่อสัตย์ต่อสิ่งใด ก ซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ข ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ค ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ง ซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติ	8 ผู้ที่มีความจริงใจต่อกันไม่หลอกลวงกันเป็นผู้มีคุณธรรมข้อใด ก ความเอื้อเฟื้อ ข ความเสียสละ ค ความยุติธรรม ง ความซื่อสัตย์
4 สุกาไม่ยอมลอกคำตอบเพื่อน สุกาเป็นคนอย่างไร ก ซื่อสัตย์สุจริต ข ซื่อสัตย์ต่อสังคม ค ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ง ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่	9 ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองจะมีคุณธรรมข้อใด ก มีน้ำใจ ข มีความอดทนอดกลั้น ค มีความทะเยอทะยาน ง มีความละเอียดและเกรงกลัวตอบาป
5 ข้อใดแสดงว่ามีความซื่อสัตย์ ก เล่นกีฬาตามกติกา ข พุดแต่ในสิ่งที่เป็นจริง ค ขายสินค้าเกินราคาที่กำหนด ง ขณะสอบแอบดูคำตอบของเพื่อน	10 ถ้านักเรียนไปซื้อของแล้วแม่ค้าทอนเงินเกินนักเรียนจะทำอย่างไร ก เก็บไว้ซื้อขนมกิน ข เก็บไว้แจกเพื่อน ค เก็บไว้แจกเพื่อน ง นำเงินไปคืนแม่ค้า

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความซื่อสัตย์

1 ข	6 ค
2 ง	7 ค
3 ง	8 ง
4 ค	9 ง
5 ข	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 14

เรื่อง ความเสียสละ

ชื่อเรื่อง ความเสียสละ

ชื่อกิจกรรม คลื่นยักษ์สึนามิ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่บุคคลอื่นหรือสังคม
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการเสียสละกำลังกายทรัพย์สินของให้แก่ผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนเสียสละสติปัญญาเวลาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจงเรื่องความเสียสละ
2. คู่มือครูเรื่องความเสียสละ
3. คู่มือนักเรียนเรื่องความเสียสละ
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความเสียสละโดยใช้กิจกรรมคลื่นยักษ์สึนามิ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ 10 คน

2 2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและศึกษาบทบาทสมมุติ และให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความเสียสละโดยใช้กิจกรรมคลื่นยักษ์สึนามิ

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละโดยใช้กิจกรรมคลื่นยักษ์สึนามิ ตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความเสียสละ

3 2 2 ครูให้นักเรียนดูข่าวความสูญเสียจากคลื่นยักษ์สึนามิ และภาพเหตุการณ์ไฟไหม้

3 2 3 ครูคัดเลือกตัวแทนโดยวิธีอาสาสมัคร

3 2 4 ครูแจกบทบาทสมมุติเรื่องคลื่นยักษ์สึนามิ ให้ผู้แสดงแต่ละคนอ่าน

3 2 5 ให้นักเรียนที่ไม่แสดงเป็นผู้สังเกตการณ์และวิเคราะห์เหตุการณ์

3 2 6 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามบทบาทของตน

3 2 7 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าการเสียสละนั้นนอกจากสิ่งของแล้วควรเสียสละกำลังกายช่วยเหลือให้แก่ผู้ประสบภัยด้วย

3 2 8 ครูถามนักเรียนว่าการกระทำของดวงพรที่ใช้เวลาว่างไปดูแลเด็กกำพร้าเป็นการเสียสละอะไร

3 2 9 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของความเสียสละ

3 2 10 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติ

3 2 11 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง ความเสียสละ

3 2 12 นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความเสียสละ
- 4 2 ใบงานบทบาทสมมติเรื่องคลื่นยักษ์สึนามิ
- 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องการเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติ
- 4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความเสียสละ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เทากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอน ดังนี้

1 สาระสำคัญ

การเสียสละคือ การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นในสังคม

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่บุคคลอื่นหรือสังคม
- 2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักการเสียสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของให้แก่ผู้อื่น
- 3 เพื่อให้นักเรียนเสียสละสติปัญญาเวลาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น

3 สาระการเรียนรู้

การเสียสละ หมายถึง การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม โดยการเสียสละกำลังกายทรัพย์สิ่งของ สติปัญญา เวลาและความสุขสบายส่วนตัว

4 ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

- 4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความเสียสละ

4 2 ขั้นนำเข้าสู่ออกกิจกรรม

- 4 2 1 ครูให้นักเรียนดูข่าวความสูญเสียจากคลื่นสึนามิ และภาพเหตุการณ์ไฟไหม้

4 3 ขั้นกิจกรรม

- 4 3 1 ครูคัดเลือกตัวแทนโดยวิธีอาสาสมัคร

- 4 3 2 ครูแจกบทบาทสมมุติเรื่องคลื่นยักษ์สึนามิ ให้ผู้แสดงแต่ละคนอ่าน

- 4 3 3 ให้นักเรียนที่ไม่แสดงเป็นผู้สังเกตการณ์และวิเคราะห์เหตุการณ์

- 4 3 4 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามบทบาทของตน

- 4 3 5 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าการเสียสละนั้นนอกจากสิ่งของแล้วควรเสียสละกำลังกายช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้วย

- 4 3 6 ครูถามนักเรียนว่าการกระทำของดวงพรที่ใช้เวลาร่างไปดูแลเด็กกำพร้าเป็นการเสียสละอะไร

4 4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของความเสียสละ

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องการเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติ

4 5 2 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง ความเสียสละ

4 5 3 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความเสียสละ

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความเสียสละ

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม

5 4 สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมติ

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความเสียสละ

7 2 ใบงาน บทบาทสมมติเรื่องคลินิกภัยสึนามิ

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องการเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดย การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความเสียสละ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความเสียสละ
- 2 ให้นักเรียนดูข่าวความสูญเสียจากคลื่นสึนามิ
- 3 ให้นักเรียนอ่านบทบาทสมมุติเรื่องคลื่นยักษ์สึนามิ
- 4 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามเนื้อเรื่อง
- 5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าการเสียสละนั้นนอกจากสิ่งของแล้วควรเสียสละกำลังกาย
- 6 ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญของความเสียสละ
- 7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความเสียสละ เพื่อสังคมและประเทศชาติ
- 8 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความเสียสละ
- 9 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความเสียสละ

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความเสียสละ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงาน

บทบาทสมมุติ เรื่อง คลื่นยักษ์สึนามิ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและแสดงบทบาทสมมุติตามที่กำหนด

เมื่อวันอาทิตย์ที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 เกิดวิกฤตการณ์คลื่น สึนามิ ถล่มประเทศไทยด้านชายฝั่งอันดามัน มี 6 จังหวัดภาคใต้ จังหวัด พังงา ภูเก็ต ระนอง กระบี่ สตูล และจังหวัดตรัง ได้รับความสูญเสียทั้งชีวิตประชาชน ทรัพย์สิน บ้านพักอาศัย มีผู้เสียชีวิต และสูญหาย บาดเจ็บจำนวนมาก ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มีผู้ไร้ที่อยู่อาศัยหลายพันคน มีเด็ก ๆ ต้องกำพร้าทั้งพ่อและแม่จำนวนมาก เด็กชายวิชัย เด็กชายวิษณุ และเด็กหญิงดวงพร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เด็กทั้งสามมีบ้านพักอาศัยอยู่ใกล้กับจังหวัดพังงา จึงไม่ได้รับภัยจากคลื่นสึนามิ เด็กทั้งสามได้ทราบข่าวภัยพิบัติครั้งนี้จากโทรทัศน์ต่อมาพบว่าผู้คนอพยพแตกตื่นมาที่ศาลากลางจังหวัดหลายพันคน ทั้งสามคนจึงปรึกษากันว่าจะช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างไรดี วิชัยว่าจะนำข้าวสาร และเสื้อผ้าไปบริจาค วิษณุว่าเขาจะบริจาคน้ำดื่มและอาหารแห้ง ดวงพรบอกว่าจะนำเงินที่เก็บสะสมไว้ในกระปุกออมสินไปบริจาค และจะใช้เวลาวางชวนคุณพ่อไปดูแลเด็กที่เป็นกำพร้า

บทบาทของวิชัย

วิชัยเป็นเด็กชายอายุประมาณ 12 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขามีบ้านพักอยู่ใกล้กับศาลากลางจังหวัดพังงา วิชัยพบข่าวคลื่นสึนามิ จากโทรทัศน์ และพบผู้คนอพยพหนีภัยมามากมาย เขาได้ปรึกษากับเพื่อน ๆ ว่าจะช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยนำข้าวสารและเสื้อผ้าไปบริจาค

บทบาทของวิษณุ

วิษณุเป็นเด็กชายอายุประมาณ 12 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขามีบ้านพักอยู่ใกล้กับศาลากลางจังหวัดพังงา วิษณุทราบข่าวคลื่นสึนามิ จากโทรทัศน์ และพบผู้คนอพยพหนีภัยมามากมาย วิษณุจึงปรึกษากับเพื่อนว่าเขาจะบริจาคน้ำดื่มและอาหารแห้ง

บทบาทของดวงพร

ดวงพรเป็นเด็กหญิงอายุประมาณ 12 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เธอมีบ้านพักอยู่ใกล้กับศาลากลางจังหวัดพังงา ดวงพรทราบข่าวคลื่นสึนามิ จากโทรทัศน์ และพบผู้คนอพยพหนีตายมามากมาย เธอจึงปรึกษากับเพื่อนว่าจะนำเงินที่เก็บสะสมไว้ในกระปุกออมสินไปบริจาค และจะชวนคุณพ่อไปดูแลเด็กกำพร้าที่ขาดทั้งพ่อและแม่

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความเสียสละ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ความเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติ

คนที่อยู่ในสังคมรวมกับคนที่มีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ย่อมมีภาระหน้าที่ต่อสังคมในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศ ย่อมมีภาระหน้าที่ต่อประเทศชาติด้วย เพราะสังคมและประเทศชาติให้ประโยชน์แก่เรา เช่น คุ้มครองความปลอดภัย ให้บริการสาธารณะ และให้ความยุติธรรม ตลอดจนความสะดวกในการดำรงชีพ ในแง่ต่างๆ เราจึงต้องเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติผู้ที่หวังเอาผลประโยชน์จากสังคมและประเทศชาติอย่างเดียว แต่ไม่ยอมเสียสละเพื่อส่วนรวมก็เป็นบุคคลที่สังคมรังเกียจ ในฐานะที่เป็นคนรู้มาก เอาเปรียบ เป็นกาฝากของสังคม

การเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติทำได้หลายอย่างเช่น

1 การเสียสละทรัพย์ ได้แก่ การเสียสละทรัพย์ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม คือสังคมและประเทศชาติ เช่น การบริจาคข้างของเงินทองเพื่อสาธารณะประโยชน์ เพื่อบรรเทาภัยพิบัติส่วนรวมเช่น เมื่อเกิดน้ำท่วม ไฟไหม้การบริจาคทรัพย์เพื่อการกุศล เป็นต้นว่า สร้างโรงเรียน สร้างโรงพยาบาลและเสียภาษีอากร ซึ่งก็นับว่าเป็นการเสียสละทรัพย์ให้แก่ประเทศชาติ

2 การเสียสละแรงงานและเวลา หมายถึงการเสียสละกำลังกายเพื่อกิจการของส่วนรวมเป็นต้นว่า การรวมแรงรวมใจพัฒนาท้องถิ่น เช่นขุดลอกคูคลอง ทำถนน ขอมสะพาน ทำความสะอาดสาธารณะสถาน บุรณะซ่อมแซมวัด

3 การเสียสละพลังความคิดและสติปัญญา หมายถึงการรวมกิจกรรมที่ต้องการความคิดของผู้ร่วมงาน เช่นการประชุมปรึกษาหารือของสมาคมสภาตำบลหรือในการประชุมราษฎรในโอกาสต่าง ๆ ถ้าเรามีความคิดเห็นเป็นอย่างไรที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ก็ควรจะแสดงออกเพื่อให้ผู้อื่นได้พิจารณา ผลดี ผลเสีย และในทำนองเดียวกันเราก็ควรใช้วิจารณ์ญาณ พิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเป็นการร่วมกันคิดหลาย ๆ ด้าน เป็นการนำเอาสติปัญญาของแต่ละคนมารวมกันทำประโยชน์

4 การเสียสละสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ ที่ชอบที่ควร ซึ่งมีใช้ทรัพย์หรือแรงงานหรือสติปัญญา ตัวอย่างเช่น การเสียสละโลหิต ซึ่งเป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์หรือเพื่อนร่วมชาติในยามที่ประสบกับโรคภัยไข้เจ็บ การเสียสละโลหิตเช่นนี้อาจเป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ หรือเพื่อนร่วมชาติ การเสียสละโลหิตเป็นการช่วยชีวิตบุคคลอื่นให้รอดพ้นจากความทุกข์ทรมาน หรือความตาย นับว่าเป็นการทำดีอย่างยิ่ง

5 การเสียสละชีวิต เช่น การเสียสละชีวิตเพื่อป้องกันเอกราชของประเทศซึ่งนับว่ามีความจำเป็นและเป็นความรับผิดชอบอันสูงสุดที่พลเมืองจะต้องมีต่อประเทศชาติของตน การเสียสละเช่นนี้ จะช่วยให้ประเทศชาติอยู่รอดปลอดภัยเป็นมรดกของลูกหลานสืบต่อไป

หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม กระทรวงศึกษา 2529 100

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความเสียสละ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 สมพรให้เพื่อนยืมปากกาเป็นประจำแสดงว่าสมพรมีลักษณะเช่นไร ก เสียสละ ข ไม่เห็นแก่ตัว ค เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ง ขอบช่วยเหลือผู้อื่น	6 ลักษณะของผู้มีความเสียสละเป็นเช่นไร ก ทำทุกอย่างตามใจตนเอง ข ทำตามความสะดวกของตน ค ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่จะทำได้ ง ทำตามเพื่อนด้วยความสนุกสนาน
2 ผู้บริจาคโลหิตเป็นคนอย่างไร ก เสียสละ ข มีความรับผิดชอบ ค เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ง มีความเห็นอกเห็นใจ	7 ถ้าทุกคนรู้จักเสียสละช่วยเหลือกัน สังคมจะเป็นอย่างไร ก มีความไม่จริงใจต่อกัน ข มีแต่ความสุขสงบ ค มีความเห็นแก่ตัว ง มีความทุกข์
3 ข้อใดแสดงถึงความเสียสละ ก ซื้อของมาฝากครู ข ช่วยทำการบ้านให้เพื่อน ค รับงานมาทำเพื่อหารายได้ ง ให้ทรัพย์สินของแก่ผู้ยากไร้	8 การให้ที่นั่งคนชราในรถเมล์จัดว่าเป็นการเสียสละให้ใคร ก ผู้อ่อนแอ ข ผู้มีทุกข์ ค ผู้ที่พิการ ง ผู้ที่มีร่างกายผิดปกติ
4 ข้อใด<u>ไม่</u>แสดงออกถึงความเสียสละ ก บริจาคโลหิตของตน ข ทำบุญส่งเสริมศาสนา ค รับใช้ช่วยเหลือบิดามารดา ง ทำงานเพื่อเพิ่มรายได้แก่ตนเอง	9 สิ่งที่คุณเสียสละจะได้รับคืออะไร ก เงินทอง ข ชื่อเสียง ค ความสุข ง ผลตอบแทนตอนหลัง
5 สมพงษ์ประสบอุบัติเหตุเมื่อดาร์ณีได้ข่าวจึงไปเยี่ยมและนำของไปให้แสดงว่าดาร์ณีเป็นคนอย่างไร ก เสียสละ ข ให้อภัย ค เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ง มีความเห็นอกเห็นใจ	10 ใครเสียสละเพื่อประเทศชาติ ก สมพงษ์ขายเสื้อผ้าที่ตลาด ข สมใจบริจาคโลหิตที่โรงพยาบาล ค สมพรนำเงินไปสร้างศาลาวัด ง สมควรสมัครไปเป็นทหารที่ชายแดน

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความเสียสละ

1 ก	6 ค
2 ก	7 ข
3 ง	8 ก
4 ง	9 ค
5 ก	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 15

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

ชื่อเรื่อง ความมีวินัย

ชื่อกิจกรรม ห้องเรียนมีวินัย

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของสังคมได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามระเบียบของสังคมและควบคุมพฤติกรรมของตนเองว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจที่จะเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบวินัยของสังคมในเรื่องระเบียบวินัยได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจงเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 2 คู่มือครูเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 3 คู่มือนักเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีระเบียบวินัย
 - 4 2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน
 - 4 3 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมห้องเรียนมีวินัยและให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความมีวินัย โดยใช้กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีวินัยโดยใช้กิจกรรมห้องเรียนมีวินัยตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความมีวินัย

3 2 2 ครูถามเพื่อให้นักเรียนบอกโทษของการไม่มีระเบียบวินัยในห้องเรียนเช่น การเล่นในห้องเรียน

3 2 3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

3 2 4 ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองเสนอวิธีปฏิบัติตนตามระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน สังคม หลาย ๆ วิธี แล้วพิจารณาเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง และกลุ่มของนักเรียน

3 2 5 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตนตามวิธีการที่เลือกไว้ในข้อ 3 2 4 โดยปฏิบัติดังนี้

3 2 5 1 จัดตารางการฝึกปฏิบัติของกลุ่มทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

3 2 5 2 ปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคก็พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วยตนเอง

3 2 5 3 บันทึกผลการปฏิบัติในกลุ่ม

3 2 5 4 เสนอวิธีปฏิบัติของตนให้เพื่อนในกลุ่มนำไปปฏิบัติบ้าง

3 2 6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน

3 2 7 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับแนวทาง เพื่อฝึกปฏิบัติให้ได้ผลดี

3 2 8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย

3 2 9 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

4 2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน

4 3 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความมีระเบียบวินัย ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สาระสำคัญ

ความมีระเบียบวินัย การควบคุมตนเอง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของห้องเรียน

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของสังคมได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคมและควบคุมพฤติกรรมของตนเองว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี
- 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจที่จะเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมไม่ขัดต่อระเบียบวินัยของสังคมในเรื่องระเบียบวินัยได้

3. สาระการเรียนรู้

ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม โดยการเคารพสิทธิผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีควรทำและสิ่งใดไม่ดีควรหลีกเลี่ยง สามารถคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม ไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น

4 ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

- 4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

4 2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

- 4 2 1 ครูถามเพื่อให้นักเรียนบอกโทษของการไม่มีระเบียบวินัยในห้องเรียน เช่นการเล่นในห้องเรียน

4 3 ขั้นกิจกรรม

- 4 3 1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ละคร 10 คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
- 4 3 2 ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองเสนอวิธีปฏิบัติตนตามระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน สังคม หลาย ๆ วิธี แล้วพิจารณาเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง และกลุ่มของนักเรียน
- 4 3 3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตนตามวิธีการที่เลือกไว้ในข้อ 4 3 2 โดยปฏิบัติดังนี้

4 3 4 จัดตารางการฝึกปฏิบัติของกลุ่มทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

4 3 5 ปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคก็พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วยตนเอง

4 3 6 บันทึกผลการปฏิบัติในกลุ่ม

4 3 7 เสนอวิธีปฏิบัติของตนให้เพื่อนในกลุ่มนำไปปฏิบัติบ้าง

4 3 8 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน

3 2 7 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับแนวทาง เพื่อฝึกปฏิบัติให้ได้ผลดี

3 2 7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย

4 4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับแนวทาง เพื่อฝึกปฏิบัติให้ได้ผลดี

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

4 5 2 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความมีระเบียบวินัย

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความมีระเบียบวินัย

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น และรายงานหน้าชั้น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

7 2 ใบงาน บทบาทสมมุติเรื่องเล่นในห้องเรียน

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดย การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความมีระเบียบวินัย ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความมีระเบียบวินัย
- 2 ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน
- 3 ครูให้นักเรียนระดมสมองเสนอวิธีปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยของห้องเรียน
- 4 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตนตามวิธีที่เลือกไว้
- 5 ให้นักเรียนทุกกลุ่มจัดทำตารางฝึกปฏิบัติตน
- 6 ให้นักเรียนบันทึกผลการปฏิบัติในกลุ่มและเสนอวิธีปฏิบัติให้กลุ่มเลือก
- 7 ศึกษาใบความรู้เรื่องมีระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน
- 9 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัย
- 10 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัย

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงานประกอบกิจกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

- 1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
- 2 ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองเสนอวิธีปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน สังคม
หลาย ๆ วิธี แล้วพิจารณาวิธีที่ปฏิบัติที่เหมาะสมกับตัวเอง และของกลุ่ม
- 3 จัดตารางการฝึกปฏิบัติของกลุ่มทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
- 4 ปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคก็พยายาม
ปรับปรุงให้ดีขึ้น
- 5 นำเสนอวิธีปฏิบัติงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องการมีระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน

วินัย คือการฝึกกาย วาจา ให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีเพื่อให้การอยู่ร่วมกันในของมนุษย์เป็นไปโดยเรียบร้อยเสมอกัน เพราะสังคมมนุษย์จะต้องมีระเบียบวินัยเป็นเครื่องควบคุมจึงจะอยู่รวมกันได้ เหมือนดอกไม้ที่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม จะต้องอาศัยดอกไม้เป็นเครื่องควบคุมไว้ หากขาดสิ่งควบคุมคือตายเสียแล้ว ดอกไม้ก็จะกระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ งดงาม เพราะฉะนั้นวินัยจึงมีความสำคัญ สร้างความเป็นระเบียบให้แก่สังคมมนุษย์

การมีระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึงการที่นักเรียนควบคุมตนเองประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผน มีเหตุผลและเป้าหมาย ในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาตนเอง จัดตารางเวลาไว้สำหรับศึกษาเล่าเรียน และควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามตารางเวลาดังกล่าว ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกเวลา ไม่เฉพาะแต่วิชาที่ตนเองชอบอย่างเดียว เตรียมตัวอ่านบทเรียนมาก่อนถึงเวลาเรียนและทบทวนทุกครั้งภายหลังจากการเรียน เข้าเรียนตรงเวลาไม่ลอกคำตอบเพื่อน และไม่เปิดโอกาสหรือยินยอมให้เพื่อนลอกคำตอบในเวลาสอบ เตรียมเครื่องใช้ในการเรียนไว้ให้ครบและพร้อมที่จะใช้อยู่ตลอดเวลา

(กรมวิชาการ แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2529 12)

ชื่อ - สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความมีระเบียบวินัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 การปฏิบัติตามระเบียบและกฎข้อบังคับได้แสดงว่า ผู้นั้นมีอะไร ก มีวินัย ข ความเชื่อมั่น ค ความซื่อสัตย์ ง ความซื่อตรง	6 ห้องเรียนควรมีระเบียบวินัยหรือไม่ ก ควร เพราะเป็นสิ่งที่ดี ข ควร เพราะเป็นแนวทางให้นักเรียนทำดี ค ไม่ควร เพราะทำให้นักเรียนหนักใจ ง ไม่ควรเพราะทำให้ครูต้องทำโทษเด็ก
2 ใครมีระเบียบวินัยในตนเองมากที่สุด ก เก่ ชอบทำอะไรตามใจเพื่อน ข ไก่ ชอบทำอะไรตามใจตนเอง ค กุ้ง ชอบทำตามที่คุณสั่งเท่านั้น ง แก้ว จะข้ามถนนตรงทางข้ามเท่านั้น	7 การไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยจะทำให้เกิด ก ความวุ่นวาย ข ความสะดวก ค ความสงบสุข ง ความเรียบร้อย
3 การกระทำของใครที่ขาดระเบียบวินัย ก ดำ ทำการบ้านส่งครู ข แดง ข้ามถนนตรงทางข้าม ค ขาว ไปโรงเรียนไม่ทันเวลา ง เขียว เข้าคิวน้ำอาหารที่โรงเรียน	8 ระเบียบวินัยคืออะไร ก การแต่งกายตามสมัย ข การพูดจาด้วยศัพท์สมัยใหม่ ค การปฏิบัติตามตามแนวคิดใหม่ ๆ ง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
4 ระเบียบวินัยต้องเริ่มที่ใดเป็นอันดับแรก ก ที่วัด ข ที่บ้าน ค ที่ชุมชน ง ที่โรงเรียน	9 การกระทำในข้อใดแสดงว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัย ในตนเอง ก ชอบทำอะไรตามใจตนเอง ข ชอบชอบทำอะไรตามใจเพื่อน ๆ ค ข้ามถนนตรงทางข้ามทุกครั้ง ง ทำอะไรต้องมีคนสั่งให้ทำทุกครั้ง
5 คนที่ทำงานเรียบร้อยเสร็จทันเวลาแสดงว่าผู้นั้นเป็น คนเช่นไร ก เสียสละ ข มีความอดทนอดกลั้น ค มีความสันโดษ ง มีระเบียบวินัยในตนเอง	10 สิ่งที่จะช่วยให้มีระเบียบวินัยในตนเองคือ ก มาเรียนสม่ำเสมอ ข มีความทะเยอทะยาน ค ปฏิบัติตามข้อบังคับของสังคม ง รักษาคำมั่นหรือสัจจะที่ให้ไว้กับตนเอง

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

1 ก	6 ข
2 ง	7 ก
3 ค	8 ง
4 ข	9 ค
5 ง	10 ค

การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 16
เรื่อง ความรับผิดชอบ

ชื่อเรื่อง ความรับผิดชอบ

ชื่อกิจกรรม โรงเรียนสวยด้วยมือเรา

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้
2. เพื่อให้นักเรียนยอมรับผลการกระทำของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดีไม่ว่าจะเป็นถูกหรือผิดไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนว่าสิ่งที่ตนกระทำลงไปจะเป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร
4. เพื่อให้นักเรียนเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่เกิดผลดีและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การจัดกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรมโรงเรียนสวยด้วยมือเรา

2 2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรมโรงเรียนสวยด้วยมือเรา

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรมเรื่องโรงเรียนสวยด้วยมือเรา ตามลำดับดังนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

3 2 2 ครูสนทนาถึงสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนว่าขณะนี้ไม่สะอาด

3 2 3 แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้นักเรียนไปศึกษาสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น โรงอาหาร หอประชุม สนามกีฬา

3 2 4 ให้นักเรียนไปดูด้านความสะอาด ความสวยงามโดยให้ไปสำรวจในใบงานที่ 1

3 2 5 ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานวาพบอะไรบ้าง ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และเสนอว่าทำอย่างไรที่นักเรียนไปสำรวจมาจะสะอาดและสวยงาม

3 2 6 ให้แต่ละกลุ่มกำหนดสถานที่ที่จะไปพัฒนาโรงเรียนเป็นจุด ๆ ไม่ให้ซ้ำกันเมื่อพัฒนาเสร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มใช้เวลา 15 นาที

- กลุ่มที่ 1 โรงอาหาร
- กลุ่มที่ 2 หอประชุม
- กลุ่มที่ 3 สนามเด็กเล่น

3 2 3 แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้นักเรียนไปศึกษาสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น โรงอาหาร หอประชุม สนามกีฬา

3 2 4 ให้นักเรียนไปดูด้านความสะอาด ความสวยงามโดยให้ไปสำรวจในใบงานที่ 1

3 2 5 ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานวาพบอะไรบ้าง ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และเสนอว่าทำอย่างไรที่นักเรียนไปสำรวจมาจะสะอาดและสวยงาม

3 2 6 ให้แต่ละกลุ่มกำหนดสถานที่ที่จะไปพัฒนาโรงเรียนเป็นจุด ๆ ไม่ให้ซ้ำกันเมื่อพัฒนาเสร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มใช้เวลา 15 นาที

3 2 8 ให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความรับผิดชอบ

3 2 9 ครูและนักเรียนสรุปแนวทางปฏิบัติงานของนักเรียนเลือกปฏิบัติงานที่ได้ผลดีและช่วยกันวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

3 2 10 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

3 2 11 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

4 สิ่งที่ต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความรับผิดชอบ

4 2 ใบงานที่ 1 เรื่อง แบบสำรวจสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ใบงานที่ 2 เรื่องแบบบันทึกการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความสะอาดบริเวณโรงเรียน

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความรับผิดชอบ

4 4 อุปกรณ์ทำความสะอาด เช่น ไม้กวาด ถังขยะ ที่ตักผง

4 5 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความรับผิดชอบ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอน ดังนี้

1 สารสำคัญ

ความรับผิดชอบ คือการแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองทั้งต่อหน้าตนเองและผู้อื่น ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดีก็ตามไม่ว่าจะกระทำผิดหรือถูก ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น รู้จักไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนว่าสิ่งที่ตนกระทำไปนั้น จะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนยอมรับผลการกระทำของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดีไม่ว่าจะเป็นถูกหรือผิดไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น
- 3 เพื่อให้นักเรียนรู้จักไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนว่าสิ่งที่ตนกระทำลงไปจะเป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร
- 4 เพื่อให้นักเรียนเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่เกิดผลดีและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

3 สารการเรียนรู้

ความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและรับชอบในการกระทำของตนเองทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นทำถูกหรือผิด ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น รู้จักไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนว่า สิ่งที่ทำลงไปนั้น จะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร และจะเลือกปฏิบัติแต่ สิ่งที่ดีก่อให้เกิดผลดีเท่านั้น ตลอดทั้งพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

4 กระบวนการจัดกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

4 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4 2 1 ครูสนทนาถึงสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนว่าขณะนี้ไม่สะอาด

4 3 ขั้นกิจกรรม

4 3 1 แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้นักเรียนไปศึกษาสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น โรงอาหาร หอประชุม สนามกีฬา

4 3 2 ให้นักเรียนไปดูด้านความสะอาด ความสวยงามโดยให้ไปสำรวจในใบงานที่ 1

4 3 3 ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานวาพบอะไรบ้าง ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และเสนอว่าทำอย่างไรที่นักเรียนไปสำรวจมาจะสะอาดและสวยงาม

4 3 4 ให้แต่ละกลุ่มกำหนดสถานที่ที่จะไปพัฒนาโรงเรียนเป็นจุด ๆ ไม่ให้ซ้ำกันเมื่อพัฒนาเสร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มใช้เวลา 15 นาที

- กลุ่มที่ 1 โรงอาหาร
- กลุ่มที่ 2 หอประชุม
- กลุ่มที่ 3 สนามเด็กเล่น

4 3 5 ให้ทุกกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่ 2 ให้บันทึกผลการกระทำและผลที่ได้จากการทำงานของนักเรียน

4 4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 ให้นักเรียนสรุปแนวทางปฏิบัติงานของนักเรียนเลือกปฏิบัติงานที่ได้ผลดีและช่วยกันวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

4 5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

4 5 1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

4 5 2 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบ

5 กระบวนการวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถาม

5 2 ตรวจผลจากใบงาน

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความรับผิดชอบ

7 2 ใบงานที่ 1 เรื่อง แบบสำรวจสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ใบงานที่ 2 เรื่องแบบบันทึกการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความสะอาดบริเวณโรงเรียน

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความรับผิดชอบ

7 4 อุปกรณ์ทำความสะอาด เช่น ไม้กวาด ถังขยะ ที่ตักผง

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้ การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องความรับผิดชอบต่อ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความรับผิดชอบต่อ
- 2 ให้นักเรียนบางสมาชิกออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ไปสำรวจใบงานที่ 1
- 3 ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นวาพบอะไรบ้าง และควรทำอย่างไรบ้างกับสถานที่ ๆสำรวจจึงจะสะอาด
- 4 กำหนดสถานที่ให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบต่อ ดูแลให้สะอาดเรียบร้อย
- 5 ให้แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมใบงานที่ 2
- 6 ให้ทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่องความรับผิดชอบต่อ
- 7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความรับผิดชอบต่อ
- 8 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความรับผิดชอบต่อ

ชื่อ -สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความรับผิดชอบ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงานที่ 1

(แบบสำรวจสภาพแวดล้อมในโรงเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียน ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสิ่งที่นักเรียนพบเห็นในโรงเรียน

ที่	รายการ	ความสะอาด		ความปลอดภัย		หมายเหตุ
		สะอาด	ไม่สะอาด	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	
1	บริเวณสนาม					
2	สวนเสริมสุขภาพ					
3	บริเวณที่ล้างมือ					
4	ห้องส้วม					
5	ห้องครัว					
6	โรงอาหาร					
7	ที่จอดรถ					
8	สนามกีฬา					
9	ห้องประชุม					
10	โรงฝึกงาน					
11	ป้อน้ำหลังอาคารเรียน					
12	ถนนหน้าโรงเรียน					

ชื่อ -สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความรับผิดชอบ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม

ความรับผิดชอบต่อตนเอง คือความรู้สึกลำบากใจ เมื่อทำอะไรหรือมีหน้าที่อะไร แล้วต้องทำให้เสร็จ และได้ผลดี และจะต้องรับผลที่เกิดขึ้นทั้งผิดและชอบ ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยสมบูรณ์เรียกว่า ผู้ที่มีความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบมี 2 อย่าง คือ

1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น การตั้งใจศึกษาหาความรู้การรู้จักดูแลรักษาสุขภาพตนเอง ตลอดจนเครื่องใช้ส่วนตัว และการประพฤติปฏิบัติตนเป็นต้น

2 ความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองต่อครอบครัว ชั้นเรียน โรงเรียน และประเทศชาติเป็นต้น

ความรับผิดชอบที่ต่อสังคม เราทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบที่ต้องทำต่อผู้อื่น ๆ ที่อยู่ในสังคมนั้นกัน เพื่อความสงบสุขความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงของสังคม

หน้าที่รับผิดชอบต่อโรงเรียน

- 1 ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน
- 2 ช่วยกันบำรุงรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน
- 3 ให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของโรงเรียน
- 4 สร้างชื่อเสียงและรักษาชื่อเสียงเกียรติยศให้แก่โรงเรียนตามความสามารถและโอกาส

พงษ์ประสาน อัครศิลป์ หนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มวิชา สอน 2534 20

ชื่อ -สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความรับผิดชอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 ข้อใดแสดงถึงความ <u>ไม่</u> รับผิดชอบตนเอง ก จรูญ กลับบ้านเย็นเพราะซ่อมกีฬา ข อำนวย ไม่ทำเลขเพราะทำไม่ได้ ค อัญชลี ไม่มาโรงเรียนเพราะไม่สบาย ง วิโรจน์ มาโรงเรียนสายเพราะรถติด	6 นักเรียนตื่นนอนสายแสดงว่าเป็นคนอย่างไร ก ไม่รับผิดชอบตนเอง ข ไม่รับผิดชอบต่อสังคม ค ไม่รับผิดชอบต่อโรงเรียน ง ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว
2 ข้อใดถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม ก อำนวย ดินนอนดี 5 ทุกวัน ข อำนวย ไม่เคยมาโรงเรียนสาย ค บัญชา ทำการบ้านด้วยตนเอง ง จำรัส ช่วยทำความสะอาดวัด	7 การรักษาสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้สวยงามเป็นหน้าที่ของใคร ก ครูทุกคน ข นักเรียนทุกคน ค ภารโรง ง ทุกคนในโรงเรียน
3 เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อนเก็บขยะในโรงเรียนถึงถึงขยะนักเรียนควรทำอย่างไร ก นั่งดูเฉย ๆ ข ทำเป็นมองไม่เห็น ค บอกให้เขาเก็บที่อื่น ง ช่วยเพื่อเก็บขยะไปทิ้ง	8 การปฏิบัติข้อใดเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ก มาโรงเรียนทุกวัน ข ทิ้งเศษกระดาษในถังขยะ ค ใช้ห้องน้ำแล้วไม่ลาดน้ำ ง รับประทานอาหารหกเลอะเดอะ
4 ข้อใดเป็นการกระทำที่ขาดความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ก เตะลูกบอลในสนามบอล ข ช่วยปลูกต้นไม้ที่สวนหย่อม ค เด็ดดอกไม้ที่ปลูกไว้ริมรั้วโรงเรียน ง ช่วยทำความสะอาดห้องน้ำโรงเรียน	9 เมื่อนักเรียนพบสนามเด็กเล่นชำรุดควรทำอย่างไร ก ทำเฉย ๆ ข หาดำเนินทำ ค ไปบอกครู ง ห้ามเพื่อนไม่ให้เล่น
5 นักเรียนคิดว่าการรับผิดชอบต่องานโรงเรียนควรทำหรือไม่ ก ควร เพราะโรงเรียนเป็นของเราทุกคน ข ควร เพราะเป็นหน้าที่ ๆ ต้องทำ ค ไม่ควร เพราะเป็นหน้าที่ของภารโรง ง ไม่ควร เพราะไม่มีเวลาทำ	10 สุธีมีหน้าที่ดูแลรดน้ำต้นไม้บริเวณโรงเรียนแต่เขาไม่เคยทำแสดงว่าเขาเป็นคนอย่างไร ก เกียจคร้าน ข เห็นแก่ตัว ค ไม่เสียสละ ง ไม่รับผิดชอบ

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความรับผิดชอบ

1 ข	6 ก
2 ง	7 ง
3 ง	8 ข
4 ค	9 ค
5 ก	10 ง

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 17

เรื่อง ความมีน้ำใจ

ชื่อเรื่อง ความมีน้ำใจ

ชื่อกิจกรรม เราแบ่งกัน

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกด้วยใจจริงถึงความเอื้อเฟื้อไม่เห็นแก่ตัวโดยนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมได้
2. เพื่อให้นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถที่มีอยู่ด้วยความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1 คำชี้แจงเรื่องความมีน้ำใจ
- 2 คู่มือครูเรื่องความมีน้ำใจ
- 3 คู่มือนักเรียนเรื่องความมีน้ำใจ
- 4 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ
 - 4 2 ใบงานเรื่อง เราแบ่งกัน
 - 4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ
 - 4 4 ฉากตามเนื้อเรื่อง
 - 4 6 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรม "เราแบ่งกัน" และให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรม "เราแบ่งกัน" ตามลำดับดังต่อไปนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องความมีน้ำใจ

3 2 2 ครูสนทนากับนักเรียนตัวอย่างจากข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการแสดงความมีน้ำใจในสังคม หรือที่นักเรียนเคยพบมา

3 2 3 ครูให้นักเรียนออกมาเล่าความมีน้ำใจของนักเรียนที่แสดงต่อบุคคลทั่วไป

3 2 3 ครูแจกใบงานการแสดงบทบาทสมมติให้ผู้แสดง เรื่อง เราแบ่งกัน

3 2 3 1 ครูเลือกตัวผู้แสดงโดยวิธีอาสาสมัคร

3 2 3 2 แจกเอกสารบทบาทสมมติให้ผู้แสดงแต่ละคนอ่าน

3 2 3 3 จัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3 2 3 4 นักเรียนที่ไม่แสดง เป็นผู้สังเกตการณ์โดยให้สังเกตและวิจารณ์เหตุการณ์ในเรื่องที่แสดง

3 2 3 5 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามบทบาทของแต่ละคน

3 2 3 6 ครูโยงเหตุการณ์ในบทบาทสมมติ เปรียบเทียบเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียนที่แสดงถึงความมีน้ำใจ ความไม่มีน้ำใจให้นักเรียนร่วมอภิปรายเช่น

- แบ่งอาหารให้เพื่อน
- แบ่งปันอุปกรณ์ให้เพื่อน
- ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน
- อธิบายการบ้านให้เพื่อนฟัง
- ช่วยครูยกหรือจัดของ

3 2 4 นักเรียนช่วยกันสรุปการแสดงความมีน้ำใจส่งผลต่อตนเองและผู้อื่นตลอดจนสังคมให้เกิดความสงบสุข

3 2 5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีน้ำใจ

3 2 6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความมีน้ำใจ

3 2 7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความมีน้ำใจ

4 2 ใบงานเรื่อง เราแบ่งกัน

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ

4 4 ฉากตามเนื้อเรื่อง

4 6 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความมีน้ำใจ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สารสำคัญ

การเอื้อเฟื้อแบ่งปันหรือการช่วยเหลือผู้อื่น ตามกำลังความสามารถจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ อันจะทำให้ผู้ให้และผู้รับมีความสุขและเป็นการส่งเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกด้วยใจจริงถึงความเอื้อเฟื้อไม่เห็นแก่ตัวโดยนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมได้
- 2 เพื่อให้นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้อง
- 3 เพื่อให้นักเรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถที่มีอยู่ด้วยความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3 สารการเรียนรู้

ความมีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออกด้วยใจจริงถึงความเอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัว โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้อง และกระทำตามความสามารถที่ตนมีอยู่ และรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ตลอดทั้งรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

4 ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

- 4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความมีน้ำใจ

4 2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

- 4 2 1 ครูสนทนายกกรณีตัวอย่างจากข่าว หรือเหตุการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการแสดงความมีน้ำใจในสังคม หรือที่นักเรียนพบเจอ

4 3 ขั้นกิจกรรม

- 4 3 1 ครูให้นักเรียนออกมาเล่าความมีน้ำใจของนักเรียนที่แสดงต่อบุคคลทั่วไป
- 4 3 2 ครูแจกใบงานการแสดงบทบาทสมมติให้ผู้แสดง เรื่อง เราแบ่งกัน
- 4 3 2 ครูเลือกตัวผู้แสดงโดยวิธีอาสาสมัคร
- 4 3 3 แจกเอกสารบทบาทสมมติให้ผู้แสดงแต่ละคนอ่าน
- 4 3 4 จัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
- 4 3 5 นักเรียนที่ไม่แสดง เป็นผู้สังเกตการณ์โดยให้สังเกตและวิจารณ์เหตุการณ์ในเรื่องที่แสดง

4 3 6 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามบทบาทของแต่ละคน

4 3 7 ครูโยงเหตุการณ์ในบทบาทสมมุติ เปรียบเทียบเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียนที่แสดงถึงความมีน้ำใจ ความไม่มีน้ำใจให้นักเรียนรวมอภิปรายเช่น

- แบ่งอาหารให้เพื่อน
- แบ่งปันอุปกรณ์ให้เพื่อน
- ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน
- อธิบายการบ้านให้เพื่อนฟัง
- ช่วยครูยกหรือจัดของ

4 4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 นักเรียนช่วยกันสรุปการแสดงความมีน้ำใจส่งผลต่อตนเองและผู้อื่นตลอดจนสังคมให้เกิดความสงบสุข

4 4 2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีน้ำใจ

4 5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง ความมีน้ำใจ

4 5 2 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

5 การวัดและประเมินผล

5 1 จากการตอบคำถามเรื่องความมีน้ำใจ

5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความมีน้ำใจ

5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม

5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น

6 แหล่งการเรียนรู้

6 1 ห้องแนะแนว

6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

7 1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความมีน้ำใจ

7 2 ใบงานเรื่อง " เราแบ่งกัน "

7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้โปรแกรม การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความมีน้ำใจ ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความมีน้ำใจ
- 2 ให้นักเรียนยกกรณีตัวอย่างจากข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการแสดงและไม่แสดงความมีน้ำใจ ในสังคมหรือที่นักเรียนพบเจอ
- 3 ให้นักเรียนศึกษาใบงานการแสดงบทบาทสมมุติ เรื่อง เราแบ่งกัน
- 4 ให้นักเรียนออกมาแสดงตามบทบาทสมมุติ
- 5 ให้นักเรียนที่ไม่แสดงเป็นผู้สังเกตการณ์โดยให้สังเกตและวิเคราะห์เหตุการณ์ในเรื่องที่แสดง
- 6 ครูโยงเหตุการณ์ในบทบาทสมมุติ เปรียบเทียบเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียนที่แสดงถึงความมีน้ำใจ ความไม่มีน้ำใจให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย
- 7 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่องความมีน้ำใจ
- 8 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง ความมีน้ำใจ
- 9 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความมีน้ำใจ

ชื่อ -สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงาน

บทบาทสมมุติ เรื่อง “ เราแบ่งกัน ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและแสดงบทบาทสมมุติตามที่กำหนด

วันหนึ่งในตอนพักกลางวัน ครูให้นักเรียนลงไปพักรับประทานอาหารกลางวัน สุชาติกับสมชายซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังนั่งทำงานอยู่ในห้องเรียน ขณะที่นั่งทำงานสุชาติสังเกตเห็นสมเดชยังไม่ลงไปพักเช่นกัน สุชาติเห็นสมเดชเดินไปที่คูลเลอร์ใส่น้ำสมเดชดื่มน้ำขึ้นมาดื่ม 2 แก้ว แล้วกลับมานั่งที่โต๊ะอย่างหงอยเหงา สุชาติจึงชวนสมชายเดินไปหาสมเดช และถามว่าเป็นอะไรถึงไม่ลงไปรับประทานอาหารสุชาติจะยื่นคูปองให้สมเดชเล่า สมเดชจึงเล่าว่า ครอบครัวของเขามีแม่กับเขาเพียงสองคน คุณพ่อได้เสียชีวิตเมื่อปีที่แล้ว แม่ต้องออกไปรับจ้างเพื่อหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายและค่าอาหารกลางวันเขา เมื่อ 2 - 3 วันที่แล้วแม่ป่วย ไม่สามารถไปทำงาน ทำให้วันนี้เขาไม่มีเงินค่าอาหารกลางวันมาโรงเรียน แต่เขารักการเรียนกลัวเรียนไม่ทันเพื่อนจึงมาเรียน ตอนนี้เขารู้สึกหิวมาก สุชาติและสมชายรู้สึกสงสารเพื่อนเขาจึงพูดปลอบใจ และให้กำลังใจสมเดชว่าในไม่ช้าแม่ของเขาคงหายจากอาการไม่สบาย สุชาติบอกว่าวันนี้คุณแม่ของเขานำข้าวกล่องมาให้เขาเติมกล่อง สุชาติและสมชายจึงจับมือสมเดชพาไปโรงอาหาร เมื่อถึงโรงอาหารสุชาติแบ่งข้าวในกล่องให้สมเดชครึ่งหนึ่ง เมื่อรับประทานอิ่มแล้ว สุชาติและสมชายได้แบ่งเงินค่าขนมของเขาให้สมเดชไปซื้อขนมมารับประทาน สมเดชกล่าวขอบคุณสุชาติและสมชายที่มีน้ำใจมาแบ่งข้าวและเงินค่าขนมให้เขาได้รับประทานในวันนั้น

บทบาทสุชาติ

สุชาติเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเวลาพักกลางวันเขายังไม่ลงไปรับประทานอาหาร สุชาตินั่งทำงานอยู่ในห้องเรียน ขณะนั่งทำงานเขาสังเกตเห็นสมเดชเดินดื่มที่คูลเลอร์หลังห้อง จึงชวนสมชายไปถามว่าทำไมไม่ลงไปรับประทานอาหาร สมเดชจึงเล่าเขาไม่ได้เงินค่าอาหารกลางวันเพราะแม่ป่วย สุชาติได้พูดปลอบใจและให้กำลังใจสมเดช สุชาติจึงชวนสมเดชไปโรงอาหาร และแบ่งข้าวในกล่องให้สมเดชครึ่งหนึ่ง และยังแบ่งเงินค่าขนมให้สมเดชซื้อขนมมารับประทานอีกด้วย

บทบาทของสมเดช

สมเดชกำพร้าบิดา แม่มีอาชีพรับจ้าง เมื่อ2-3วันที่แล้วแม่ของเขาป่วยไม่ได้ออกไปทำงาน วันนี้สมเดชมาเรียนโดยไม่มีเงินค่าอาหารกลางวัน เขาเป็นคนรักการเรียน เมื่อหิวจึงลุกไปตักน้ำสุชาติและสมชายเห็นเขานั่งหงอยเหงาจึงเข้ามาถาม เขาเล่าให้ฟังว่าไม่ได้เงินค่าอาหารกลางวัน สุชาติและสมชายจึงชวนไปโรงอาหารสุชาติแบ่งข้าวให้รับประทานและสุชาติและสมชายแบ่งเงินค่าขนม ให้ เขาขอบใจเพื่อนทั้งสองคนมาก

บทบาทของสมชาย

สมชายเป็นเพื่อนของสุชาติ สุชาติได้มาชวนไปหาสมเดชได้ช่วยกันซักถาม เมื่อรู้ความจริงจึงพูดปลอบใจและให้กำลังใจเขา เขาพาสมเดชไปโรงอาหารและได้แบ่งเงินค่าขนมให้สมเดช

ชื่อ -สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความมีน้ำใจ

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความมีน้ำใจ

ความมีน้ำใจ คือ การแสดงออกด้วยความเอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัวโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้องและกระทำตามความเต็มใจโดยช่วยในสิ่งที่ถูกต้องและกระทำตามความสามารถที่ตนมีอยู่ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

องค์ประกอบของความมีน้ำใจ

น้ำใจอันดีงามดังกล่าวประกอบด้วย

- 1 กล่าวยกย่องให้เกียรติและนับถือซึ่งกันและกันอย่างจริงใจ
- 2 การช่วยเหลือแบ่งปันร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างจริงใจ
- 3 การเข้าใจที่จะใช้ปัญญา ในการร่วมมือช่วยเหลือกันแก้ไขปัญหาทิ้งปวง ไม่ใช้ความโกรธ ความโลภ และความหลงผิดเข้าปฏิบัติต่อกัน

เอษณีย์ จัตววิริยานนท์ ผลของการเข้ากลุ่มฝึกความรู้สึกไวที่มีต่อความมีน้ำใจ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีพฤฒา กรุงเทพฯ ฯ 2537 55

ชื่อ -สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความมีน้ำใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 ถ้าเพื่อนในห้องเรียนบ้านถูกไฟไหม้นักเรียนควรทำอย่างไร ก เยาะเย้ย ข แสดงความมีน้ำใจ ค แสดงความเสียใจ ง บริจาคเสื้อผ้าให้เพื่อน	6 สมศรีแบ่งอาหารและขนมให้เพื่อนแสดงว่าสมศรีเป็นคนอย่างไร ก ไม่เห็นแก่ตัว ข ความมีน้ำใจ ค ความร่วมมือ ง มีความเมตตา
2 นักเรียนที่มีน้ำใจต่อเพื่อนมีคุณธรรมข้อใดเป็นหลัก ก ความอดทน ข ความเสียสละ ค ความเมตตากรุณา ง ความมีน้ำใจเป็นธรรม	7 นักเรียนควรแสดงความมีน้ำใจต่อเพื่อนในเรื่องใดเหมาะสมกับวัยของตน ก จ้างรถพาคนเจ็บไปโรงพยาบาล ข บริจาคโลหิตให้สภากาชาดไทย ค ซื้อข้าวสารมาแจกให้คนในหมู่บ้าน ง ออกเงินช่วยเหลือคนขาดแคลนตามกำลังทรัพย์
3 ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนกำลังทำความสะอาดห้องเรียน นักเรียนจะมีความคิดอย่างไร ก เขาเป็นคนดี ข เพื่อนในห้องนี้แยจริง ๆ ค บอกให้เพื่อนทำเร็ว ๆ ง ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องดีกว่า	8 ถ้าทุกคนมีน้ำใจต่อกันโลกจะเป็นอย่างไร ก ไม่มีความทุกข์ ข สังคมเป็นสุข ค ฐานะเท่าเทียมกัน ง ทุกคนยิ้มแย้มแจ่มใส
4 ถ้าห้องเรียนนักเรียนมีน้ำใจต่อกันห้องเรียนเราจะเป็นอย่างไ ก มีความสับสนวุ่นวาย ข จะมีแต่ความเป็นกันเอง ค จะมีแต่ความน่าอยู่ขึ้น ง มีอิสระเสรีที่ทุกคนชื่นชอบ	9 ถ้าโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ในวันแม่แห่งชาติ นักเรียนควรทำอย่างไร ก นำต้นไม้มาให้ ข ช่วยกันปลูกและรักษา ค มาช่วยทำอาหารเลี้ยง ง เอาจอบเสียมมาจากบ้าน
5 การมีน้ำใจต่อกันต้องอาศัยสิ่งใดเป็นสำคัญ ก ช่วยเหลือตามเพื่อน ๆ ข ช่วยเหลือเพราะครูบอก ค ช่วยเหลือเพราะอยากเป็นคนดี ง ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	10 นักเรียนมีเหตุผลใดในการจูงคนชราข้ามถนน ก ใคร ๆ ก็ชมเชยเราเน ข เพื่อน ๆ คงทำเช่นเรา ค อยากให้ทุกคนมีน้ำใจต่อกัน ง ดีใจที่ได้ช่วยเหลือผู้ที่ควรช่วยเหลือ

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความมีน้ำใจ

1 ง	6 ข
2 ง	7 ง
3 ง	8 ข
4 ค	9 ข
5 ง	10 ค

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 18

เรื่อง ความสามัคคี

ชื่อเรื่อง ความสามัคคี

ชื่อกิจกรรม บ้านของเรา

เทคนิค กลุ่มสัมพันธ์

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงกันปรองดองกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ
2. เพื่อให้นักเรียนรักใคร่กลมเกลียว ไม่อิจฉาเปรียบเทียบ ไม่ยุยงให้เกิดแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
3. เพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจงเรื่องความสามัคคี
2. คู่มือครูเรื่องความสามัคคี
3. คู่มือนักเรียนเรื่องความสามัคคี
4. สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความสามัคคี
 - 4.2 ใบงาน เรื่องความสามัคคี
 - 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความสามัคคี
 - 4.4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

คำชี้แจง

1 การเตรียมตัวของครู

1 1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1 2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดหลักคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2 การสอนกิจกรรม

2 1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมบ้านของฉัน และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษากิจกรรมกลุ่ม

2 2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

3 บทบาทของครู

3 1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมหนูน้อยยอดกตัญญู

3 2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมเรื่อง ความกตัญญูโดยใช้กิจกรรม บ้านของฉัน ตามลำดับต่อไปนี้

3 2 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่องสามัคคี

3 2 2 ครูให้นักเรียนอภิปรายถึงความหมายของความสามัคคี

3 2 3 ครูให้นักเรียนเลากิจกรรมที่เคยปฏิบัติกันเป็นหมู่คณะเช่นกิจกรรมไต่บั้ง

3 2 4 ให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ 9 คน ให้เข้าแถวตอนลึก ห่างกันประมาณ 1 ช่วงแขน มีช่องว่างระหว่างแถวประมาณ 2 ช่วงแขน ให้แต่ละกลุ่มมีผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 คน

3 2 5 ครูนำก้านมะพร้าวไปวางไว้หลังสุดของแถว ๆ ละ 60 ก้าน

3 2 6 ครูอธิบายวิธีการเล่นให้นักเรียนฟัง

3 2 6 1 ให้นักเรียนยืนขึ้น เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีด ให้คนที่อยู่หลังสุดหยิบก้านมะพร้าวขึ้นมาครั้งละ 1 ก้าน ส่งต่อให้คนอยู่ข้างหน้า และส่งต่อไปจนถึงคนที่อยู่หน้าสุด เมื่อส่งครบ 6 ก้านให้หยุดส่งทันที

3 2 6 2 คนที่อยู่แถวหน้าเมื่อรับก้านมะพร้าวครบ 6 ก้าน เริ่มสร้างบ้านทันทีโดยวางบนกระดาษโรเนียวแผ่นที่ 1 จัดเป็นรูปบ้าน

3 2 6 3 เมื่อคนที่อยู่แถวหน้าสร้างบ้านครบแล้ว วิ่งกลับไปต่อท้ายแถว คนที่ 2 ขึ้นมาแทนที่

คนสุดท้ายเริ่มส่งก้อนมะพร้าวต่ออีก 6 ก้อน สร้างบ้านต่อจากคนที่ 1 คนที่ 2 วิ่งไปต่อท้ายแถว คนที่ 3 ขึ้นมาแทนที่ คนสุดท้ายส่งก้อนมะพร้าวให้อีก 6 ก้อน คนที่ 3 ขึ้นมาแทนที่ปฏิบัติอย่างเดียวกันจนครบ

3 2 7 ให้ผู้สังเกตการณ์ออกมารายงานบรรยากาศการทำงานในกลุ่มในหัวข้อต่อไปนี้

3 2 7 1 สาเหตุที่กลุ่มทำงานช้า

3 2 7 2 สาเหตุที่กลุ่มทำงานเสร็จเร็ว

3 2 7 3 ความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างไร

3 2 7 4 ความรับผิดชอบมีผลต่อการทำงานกลุ่มอย่างไร มีวิธีปฏิบัติงานอย่างไร

3 2 8 สมาชิกอภิปรายถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้จากกิจกรรมนี้ว่ามีอะไรบ้าง

3 2 9 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงความสำคัญของความสามัคคี

3 2 10 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ความสามัคคี

3 2 11 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความสามัคคี

3 2 12 ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความสามัคคี

4 2 ใบงาน เรื่อง บ้านของเรา

4 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความสามัคคี

4 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

4 5 นกหวีด กระดาษโรเนียว 9 แผ่น

4 6 ก้อนมะพร้าวยาวประมาณ 2 นิ้วครึ่ง จำนวน 60 ก้อน

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความสามัคคี ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการเรียนการสอนดังนี้

1 สารสำคัญ

การปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมโดยการแสดงออกถึงความพร้อมเพียงกัน รักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท รวมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

2 จุดประสงค์

- 1 เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงความพร้อมเพียงกันปรองดองกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ
- 2 เพื่อให้นักเรียนรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
- 3 เพื่อให้นักเรียนรวมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะได้

3 สารการเรียนรู้

ความสามัคคี หมายถึงการแสดงออกถึงความพร้อมเพียงกัน ปรองดองกันเป็นคุณธรรมที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกโดยรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงความรักใคร่กลมเกลียว ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท รวมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

4 ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4 1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

- 4 1 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรมเรื่อง ความสามัคคี

4 2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

- 4 2 1 ครูให้นักเรียนอธิบายถึงความหมายของความสามัคคี

4 3 ชั้นกิจกรรม

4 3 1 ครูให้นักเรียนเล่ากิจกรรมที่เคยปฏิบัติกันเป็นหมู่คณะเช่นกิจกรรมไต่บั้ง

4 3 2 ให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ 9 คน ให้เข้าแถวตอนเล็ก หางกันประมาณ 1 ช่วงแขน มีช่องว่างระหว่างแถวประมาณ 2 ช่วงแขน ให้แต่ละกลุ่มมีผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 คน

4 3 3 ครูนำก้านมะพร้าวไปวางไว้หลังสุดของแถว ๆ ละ 60 ก้าน

4 3 4 ครูอธิบายวิธีการเล่นให้นักเรียนฟัง

4 3 5 ให้นักเรียนยืนขึ้น เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีด ให้คนที่อยู่หลังสุดหยิบก้านมะพร้าวขึ้นมาครั้งละ 1 ก้าน ส่งต่อให้คนอยู่ข้างหน้า และส่งต่อไปจนถึงคนที่อยู่หน้าสุด เมื่อส่งครบ 6 ก้านให้หยุดส่งทันที

4 3 6 คนที่อยู่แถวหน้าเมื่อรับก้านมะพร้าวครบ 6 ก้าน เริ่มสร้างบ้านทันทีโดยวางบนกระดาษโรเนียวแผ่นที่ 1 จัดเป็นรูปบ้าน

4 3 7 เมื่อคนที่อยู่แถวหน้าสร้างบ้านครบแล้ว วิ่งกลับไปต่อท้ายแถว คนที่ 2 ขึ้นมาแทนที่คนสุดท้ายเริ่มส่งก้านมะพร้าวต่ออีก 6 ก้าน สร้างบ้านต่อจากคนที่ 1 คนที่ 2 วิ่งไปต่อท้ายแถว คนที่ 3 ขึ้นมาแทนที่ คนสุดท้ายส่งก้านมะพร้าวให้อีก 6 ก้าน คนที่ 3 ขึ้นมาแทนที่ปฏิบัติอย่างเดียวกันจนครบ

4 3 8 ให้ผู้สังเกตการณ์ออกมารายงานบรรยากาศการทำงานในกลุ่มในหัวข้อต่อไปนี้

4 3 8 1 สาเหตุที่กลุ่มทำงานช้า

4 3 8 2 สาเหตุที่กลุ่มทำงานเสร็จเร็ว

4 3 8 3 ความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างไร

4 3 8 4 ความรับผิดชอบมีผลต่อการทำงานกลุ่มอย่างไร มีวิธีปฏิบัติงานอย่างไร

4 3 9 สมาชิกอภิปรายถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้จากกิจกรรมนี้ว่ามีอะไรบ้าง

4 4 ชั้นสรุปกิจกรรม

4 4 1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงความสำคัญของความสามัคคี

4 5 ชั้นทดสอบหลังกิจกรรม

4 5 1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรมเรื่อง ความสามัคคี

4 5 2 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

5 การวัดและประเมินผล

- 5 1 จากการสร้างบ้านของแต่ละกลุ่ม
- 5 2 ตรวจผลจากใบงานเรื่องความสามัคคี
- 5 3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มเรื่องความสามัคคี
- 5 4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น และรายงานหน้าชั้น

6 แหล่งการเรียนรู้

- 6 1 ห้องแนะแนว

- 6 2 ห้องสมุด

7 สื่อการเรียนการสอน

- 7 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความสามัคคี
- 7 2 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี
- 7 2 ใบงาน เรื่อง บ้านของเรา
- 7 3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ความสามัคคี
- 7 4 แบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี
- 7 5 นกหวีด กระดาษโรเนียว 9 แผ่น
- 7 6 ก้านมะพร้าว ยาวประมาณ 2 นิ้วครึ่ง จำนวน 60 ก้าน

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้โปรแกรม การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง ความสามัคคี ใช้เวลา 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความสามัคคี
- 2 ให้นักเรียนอภิปรายความหมายของความสามัคคี
- 3 ครูให้นักเรียนเล่ากิจกรรมที่เคยปฏิบัติกันเป็นหมู่คณะเช่นกิจกรรมใดบ้าง
- 4 ให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ 10 คน
- 5 ให้ทุกกลุ่มศึกษาใบงานเรื่องความสามัคคีและปฏิบัติตามใบงาน
- 6 นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมารายงานหน้าชั้น
- 7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ความสามัคคี
- 8 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสำคัญของความสามัคคี
- 9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่องความสามัคคี
- 10 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนเรื่องความสามัคคี

ชื่อ -กุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความกตัญญู

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1 แบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน
- 2 รับกำหนดมะพร้าวกลุ่มละ 90 ก้าน
- 3 ฟังคำอธิบายวิธีปฏิบัติกิจกรรมจากครู
- 4 ให้นักเรียนเข้าแถวตอนเล็ก 3 แถว ๆ ละ 9 คน ที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์และฟัง

สัญญาณนกหวีด

- 5 คนสุดท้ายส่งก้านต่อมาให้คนที่ 1 ที่ละก้านจนครบ 6 ก้าน
- 6 คนที่ 1 เริ่มวางก้านมะพร้าวเป็นรูปบ้านและวิ่งไปต่อท้ายแถว
- 7 คนสุดท้ายส่งก้านมะพร้าวที่ละก้านให้คนที่อยู่แถวหน้าสุด 6 ก้าน คนที่อยู่แถวหน้าเริ่มวางก้านมะพร้าวจนครบ
- 8 ปฏิบัติตามขั้นตอนจนครบ 9 คน เมื่อเสร็จให้นั่งลง

ชื่อ -สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่อง ความสามัคคี

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่องความสามัคคี

คำชี้แจง ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มอ่านคำกลอนต่อไปนี้

จับมือกันไว้

จับมือกันไว้ให้มั่นคง

รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่

โกรธกันมันเป็นสิ่งเลวร้าย

เผาใจให้มีความไหวหวั่น

เพื่อความยืนยงสามัคคี

เพื่อความสามัคคีมีรวมกัน

เปรียบดังเปลวเพลิงร้อนไฟนั้น

จับมือยึดให้กันเป็นสิ่งที่

คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมของครูประถมศึกษา สปช กระทรวงศึกษาธิการ

2538 63

ชื่อ -สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดเรื่อง ความสามัคคี

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

1 ถ้าเพื่อนนักเรียนทะเลาะกันนักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร ก ช่วยห้ามปราม ข ช่วยเป็นกรรมการ ค ช่วยคนที่เรารักมาก ง ช่วยมองดูเพื่อความสนุกสนาน	6 เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อนทะเลาะวิวาทกันนักเรียนควรทำอย่างไร ก ยุยงให้ทะเลาะกัน ข อย่าไปยุ่งกับเขาเลย ค แนะนำให้รักใคร่ปรองดองกัน ง ชวนเพื่อน ๗ ให้มาดู
2 ข้อใดช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ก ให้เพื่อนยืมของ ข ให้เพื่อนลอกการบ้าน ค ให้เพื่อนรับประทานอาหาร ง ให้เพื่อนช่วยกันรดน้ำต้นไม้ที่โรงเรียน	7 สัตว์ข้อใดเป็นตัวอย่างของความสามัคคี ก มด ข แมว ค ปลวก ง นกขมิ้น
3 การกระทำข้อใดแสดงความสามัคคีน้อยที่สุด ก สมบัติรดน้ำต้นไม้ ข สมบูรณ์ช่วยแมกวาดบ้าน ค สมชัยกับเพื่อนเข็นรถเลน ง สมนึกช่วยเพื่อนกวาดห้องเรียน	8 ข้อความใดตรงกับความสามัคคี ก กล้าหาญ ข ขยันหมั่นเพียร ค อดทนอดกลั้น ง รวมแรงรวมใจ
4 ข้อใดแสดงถึงความสามัคคี ก อำพล ทำการบ้านส่งครู ข อำนวย แบ่งขนมให้เพื่อน ค อำนวย ช่วยสอนการบ้านเพื่อน ง อัมพิกา กับ อำไพ ช่วยกันกวาดถนน	9ชาติไทยเป็นเอกราชได้เพราะบุคคลแบบใด ก อนงค์ทะเลาะกับเพื่อนบ้าน ข อนันต์พูดยุยงให้เพื่อนทะเลาะกัน ค อาลัยนำสิ่งของไปบริจาคให้คนยากจน ง โนทัยสมัครเป็นทหารป้องกันประเทศ
5 ความสามัคคีจะส่งผลต่อสังคมอย่างไร ก สังคมวุ่นวาย ข สังคมเดือดร้อน ค สังคมสงบร่มเย็น ง สังคมมีระเบียบขึ้น	10 ในการทำงานกลุ่มควรมีคุณธรรมใด ก ความอดทน ข ความเสียสละ ค ความเมตตากรุณา ง ความรักใคร่กลมเกลียว

เฉลย แบบฝึกหัด
เรื่อง ความสามัคคี

1 ก	6 ค
2 ง	7 ค
3 ค	8 ง
4 ง	9 ง
5 ค	10 ง

ภาคผนวก ข

คะแนนแบบฝึกหัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน

ภาคผนวก ข

- เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและธรรม
- ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้งชุด
- ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- แสดงคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
- แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมทั้ง 18 ชุด
- แสดงผลรวมคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 -6 30 คน
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 1 เรื่องหนูน้อยผู้สุจริต
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 2 เรื่องเมฆผู้เสียสละ
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 3 เรื่องหยิบก้อย หายก็รู้
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ชุดที่ 4 เรื่องนักแต่งกลอนน้อย

- [illegible]

- การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 30 คน ชุดที่ 16 เรื่องโรงเรียนสวยด้วยมือเรา
- การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 30 คน ชุดที่ 17 เรื่องเราแบ่งกัน
- การเปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จำนวน 30 คน ชุดที่ 18 เรื่องบ้านของเรา

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา						
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน	n	$\bar{x}$	SD	$\sum x$	$(\sum d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6						
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4						
1 ความซื่อสัตย์ (กิจกรรมหนูน้อยผู้สุจริต)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.53	1.04	210		
					113	11.84**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.30	0.60	249		
2 ความเสียสละ (กิจกรรมเมฆผู้เสียสละ)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.53	0.86	196		
					135	10.85**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.43	0.63	253		
3 ความมีระเบียบวินัย (กิจกรรมวินัยดีมีสุข)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.13	1.41	184		
					209	10.91**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.50	0.68	255		
4 ความรับผิดชอบ (กิจกรรมห้องเรียนที่นาอยู่)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.30	0.88	192		
					274	4.90**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.33	0.61	250		

ตาราง 8 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา						
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน	n	$\bar{x}$	SD	$\sum x$	$(\sum d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6						
5 ความมีน้ำใจ						
(กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.57	0.94	0.94		
					112	13.80**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.37	0.76	0.76		
6 ความสามัคคี						
(กิจกรรมผึ่งน้อยสามัคคี)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.43	0.77	193		
					131	14.99**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.40	0.81	252		
รวม	30	43.06	28.25	339	3957	29.66**
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5						
7 ความซื่อสัตย์						
(กิจกรรมใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.20	0.96	186		
					209	10.91**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.57	0.68	257		
8 ความเสียสละ						
(กิจกรรมค้นหาผู้เสียสละ)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.33	0.80	190		
					122	13.17**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.20	0.76	246		
9 ความมีระเบียบวินัย						
(กิจกรรมวินัยดีมีสุข)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	7.07	0.69	212		
					79.00	10.14**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.50	0.68	255		

ตาราง 8 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา						
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน	n	$\bar{x}$	SD	$\sum x$	$(\sum d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6						
10 ความรับผิดชอบ						
(กิจกรรมห้องเรียนที่น่าอยู่)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.37	0.93	191		
					126	11.88**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.23	0.7	251		
11 ความมีน้ำใจ						
(กิจกรรมตัดสินใจอย่างไรดี)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.40	0.72	192		
					117	13.45**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.23	0.73	249		
12 ความสามัคคี						
(กิจกรรมสามัคคีคือพลัง)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.50	0.86	195		
					111	12.50**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.27	0.78	248		
รวม	30	44.13	34.5	339	5879	23.37**
ประถมศึกษาปีที่ 6						
13 ความซื่อสัตย์						
(กิจกรรมซื่อกินไม่หมด)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.13	0.86	184		
					129	12.32**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.03	0.61	241		
14 ความเสียสละ						
(กิจกรรมสังคมต้องการผู้เสียสละ)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.43	1.48	193		
					122	9.06**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.17	0.75	245		

ตาราง 8 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา						
คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6	n	$\bar{x}$	SD	$\sum x$	$(\sum d)^2$	t
15 ความมีระเบียบวินัย (กิจกรรมห้องเรียนมีวินัย)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	7.10	0.99	213		
					64.00	12.04**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.43	0.73	253		
16 ความรับผิดชอบ (กิจกรรมโรงเรียนสวดด้วยมือเรา)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.53	1.04	196		
					89.00	11.79*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.10	0.92	243		
17 ความมีน้ำใจ (กิจกรรมเราแบ่งกัน)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.67	1.24	200		
					156	9.83*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.97	0.84	260		
18 ความสามัคคี (กิจกรรมบ้านของฉัน)						
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนเรียน	30	6.50	0.97	195		
					116	12.24**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังเรียน	30	8.23	0.77	247		
รวม	30	44.5	49.63	308	3330	23.37**

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม
ของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ชั้น	คุณธรรมและจริยธรรม	$\bar{X}$	S D	แปลผล
ประถมศึกษา ปีที่ 4	ความซื่อสัตย์	4.61	0.48	มากที่สุด
	ความเสียสละ	4.61	0.47	มากที่สุด
	ความมีวินัย	4.61	0.46	มากที่สุด
	ความรับผิดชอบ	4.58	0.48	มากที่สุด
	ความมีน้ำใจ	4.60	0.47	มากที่สุด
	ความสามัคคี	4.56	0.48	มากที่สุด
	รวม	4.60	0.47	มากที่สุด
ประถมศึกษา ปีที่ 5	ความซื่อสัตย์	4.49	0.50	มาก
	ความเสียสละ	4.53	0.51	มากที่สุด
	ความมีวินัย	4.50	0.50	มาก
	ความรับผิดชอบ	4.48	0.50	มาก
	ความมีน้ำใจ	4.53	0.50	มากที่สุด
	ความสามัคคี	4.53	0.50	มากที่สุด
	รวม	4.51	0.52	มาก
ประถมศึกษา ปีที่ 6	ความซื่อสัตย์	4.31	0.58	มาก
	ความเสียสละ	4.59	0.51	มากที่สุด
	ความมีวินัย	4.55	0.52	มากที่สุด
	ความรับผิดชอบ	4.54	0.50	มากที่สุด
	ความมีน้ำใจ	4.59	0.48	มากที่สุด
	ความสามัคคี	4.60	0.50	มากที่สุด
	รวม	4.53	0.51	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น		4.54	0.50	มากที่สุด

ตาราง 10 คาเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้งชุด

รายการ	$\bar{X}$	S D	แปลผล
1 หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหา	4 66	0 44	มากที่สุด
2 กิจกรรมที่นักเรียนทำตรงตามจุดประสงค์	4 56	0 51	มากที่สุด
3 สถานที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม	4 48	0 50	มากที่สุด
4 เวลาที่ใช้เหมาะสมในการจัดกิจกรรม	4 51	0 51	มากที่สุด
5 กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้การแสดงออก	4 58	0 50	มากที่สุด
6 กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น	4 54	0 50	มากที่สุด
7 นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในใบความรู้	4 47	0 50	มากที่สุด
8 สื่อการสอนที่ใช้ในกิจกรรมน่าสนใจ	4 60	0 49	มากที่สุด
9 นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถทำใบงานได้	4 58	0 51	มากที่สุด
10 การวัดและประเมินผลมาจากการปฏิบัติจริงของนักเรียน	4 54	0 50	มากที่สุด
11 นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4 60	0 49	มากที่สุด
12 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4 58	0 51	มากที่สุด
รวม	4 54	0 50	มากที่สุด

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2

แบบวัดคุณธรรม และจริยธรรม	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2		
ความซื่อสัตย์	1	0	+1	1	0.5
	2	+1	+1	2	1.0
	3	0	+1	1	0.5
	4	+1	+1	2	1.0
	5	+1	+1	2	1.0
	6	+1	+1	2	1.0
	7	+1	+1	2	1.0
	8	+1	+1	2	1.0
ความเสียสละ	9	+1	+1	2	1.0
	10	+1	+1	2	1.0
	11	+1	+1	2	1.0
	12	+1	+1	2	1.0
	13	+1	+1	2	1.0
	14	+1	+1	2	1.0
	15	0	+1	1	0.5
	16	+1	+1	2	1.0
ความมีวินัย	17	+1	+1	2	1.0
	18	+1	+1	2	1.0
	19	+1	+1	2	1.0
	20	0	+1	1	0.5
	21	+1	+1	2	1.0
	22	0	+1	1	0.5
	23	+1	+1	2	1.0
	24	+1	+1	2	1.0

ตาราง 11 (ต่อ)

แบบวัดคุณธรรม และจริยธรรม	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2		
ความรับผิดชอบ	25	+1	0	1	0.5
	26	+1	+1	2	1.0
	27	+1	+1	2	1.0
	28	+1	+1	2	1.0
	29	+1	+1	2	1.0
	30	+1	+1	2	1.0
	31	+1	+1	2	1.0
	32	+1	+1	2	1.0
ความมีน้ำใจ	33	+1	+1	2	1.0
	34	+1	+1	2	1.0
	35	+1	+1	2	1.0
	36	+1	+1	2	1.0
	37	+1	+1	2	1.0
	38	+1	+1	2	1.0
	39	+1	+1	2	1.0
	40	+1	+1	2	1.0
ความสามัคคี	41	+1	+1	2	1.0
	42	+1	+1	2	1.0
	43	+1	+1	2	1.0
	44	+1	+1	2	1.0
	45	+1	+1	2	1.0
	46	+1	+1	2	1.0
	47	+1	+1	2	1.0
	48	+1	+1	2	1.0
	49	+1	+1	2	1.0
	50	+1	+1	2	1.0

ตาราง 32 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน
เรื่อง บ้านของฉัน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	7	8	1	1
2	8	9	1	1
3	6	7	3	9
4	7	9	2	4
5	7	8	1	1
6	7	8	1	1
7	6	9	3	9
8	7	8	1	1
9	6	7	1	1
10	8	10	2	4
11	5	8	3	9
12	6	7	1	1
13	6	8	2	4
14	7	8	1	1
15	9	10	1	1
16	6	8	2	4
17	5	7	2	4
18	8	9	1	1
19	6	8	2	4
20	6	8	2	4
21	7	8	1	1
22	5	9	4	16
23	6	8	2	4
24	7	8	1	1
25	5	8	3	9
26	6	8	2	4
27	6	8	2	4
28	7	9	2	4
29	6	8	2	4
30	7	9	2	4
รวม	195	247	$\sum d = 54$	$\sum d^2 = 116$
$\bar{x}$	6.5	8.23		
S D	0.97	0.77		

ตาราง 31 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน
เรื่อง เราแบ่งกัน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	8	2	4
2	5	8	3	9
3	7	9	2	4
4	5	8	3	9
5	5	9	4	16
6	6	8	2	4
7	7	8	1	1
8	5	8	3	9
9	7	8	1	1
10	8	9	1	1
11	5	8	3	9
12	6	9	3	9
13	8	10	2	4
14	8	10	2	4
15	7	8	1	1
16	6	7	1	1
17	9	10	1	1
18	5	9	4	16
19	7	8	1	1
20	5	10	5	25
21	8	9	1	1
22	6	8	2	4
23	8	9	1	1
24	9	10	1	1
25	7	10	3	9
26	7	8	1	1
27	7	9	2	4
28	7	8	1	1
29	6	8	2	4
30	8	9	1	1
รวม	200	260	$\sum d = 60$	$\sum d^2 = 156$
$\bar{x}$	6.67	8.67		
S D	1.24	0.84		

ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน
เรื่อง โรงเรียนสวยด้วยมือเรา

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	7	8	1	1
2	6	7	1	1
3	7	8	1	1
4	6	8	2	4
5	6	8	2	4
6	6	8	2	4
7	8	9	1	1
8	7	8	1	1
9	9	10	1	1
10	6	7	1	1
11	6	9	3	9
12	7	8	1	1
13	6	7	1	1
14	7	9	2	4
15	7	8	1	1
16	7	8	1	1
17	6	9	3	9
18	6	8	2	4
19	7	8	1	1
20	5	7	2	4
21	7	8	1	1
22	8	10	2	4
23	6	8	2	4
24	3	6	3	9
25	7	8	1	1
26	6	7	1	1
27	7	8	1	1
28	7	10	3	9
29	6	8	2	4
30	7	8	1	1
รวม	196	243	$\sum d = 47$	$\sum d^2 = 89$
$\bar{x}$	6.53	8.1		
S D	1.04	0.92		

ตาราง 29 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ห้องเรียนมีวินัย
เรื่อง ห้องเรียนมีวินัย

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	8	2	4
2	7	8	1	1
3	6	7	1	1
4	8	9	1	1
5	7	8	1	1
6	8	9	1	1
7	5	8	3	9
8	8	9	1	1
9	7	8	1	1
10	5	7	2	4
11	7	8	1	1
12	7	8	1	1
13	8	9	1	1
14	8	9	1	1
15	9	10	1	1
16	7	8	1	1
17	8	9	1	1
18	7	8	1	1
19	7	9	2	4
20	7	8	1	1
21	7	8	1	1
22	6	8	2	4
23	7	9	2	4
24	7	8	1	1
25	9	10	1	1
26	8	9	1	1
27	7	8	1	1
28	6	9	3	9
29	6	8	2	4
30	8	9	1	1
รวม	213	253	$\sum d = 40$	$\sum d^2 = 64$
$\bar{x}$	7.1	8.43		
S D	0.99	0.73		

ตาราง 28 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน
เรื่อง คลื่นยักษ์สึนามิ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	8	2	4
2	6	7	1	1
3	6	8	2	4
4	7	8	1	1
5	6	9	3	9
6	6	8	2	4
7	4	8	4	16
8	4	8	4	16
9	6	8	2	4
10	6	8	2	4
11	7	8	1	1
12	7	8	1	1
13	6	7	1	1
14	6	8	2	4
15	6	8	2	4
16	7	8	1	1
17	6	9	3	9
18	6	8	2	4
19	6	8	2	4
20	7	9	2	4
21	6	8	2	4
22	7	8	1	1
23	5	7	2	4
24	7	8	1	1
25	6	8	2	4
26	6	7	1	1
27	7	8	1	1
28	5	8	3	9
29	8	10	2	4
30	6	8	2	4
รวม	184	241	$\sum d = 52$	$\sum d^2 = 122$
$\bar{x}$	6.13	8.03		
S D	0.86	0.61		

ตาราง 27 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน
เรื่อง ซื่อกินไม่หมด

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	7	8	1	1
2	8	9	1	1
3	6	8	2	4
4	6	7	1	1
5	7	9	2	4
6	6	8	2	4
7	5	7	2	4
8	7	9	2	4
9	6	8	2	4
10	7	9	2	4
11	7	8	1	1
12	7	9	2	4
13	6	7	1	1
14	7	8	1	1
15	8	9	1	1
16	7	8	1	1
17	6	8	2	4
18	6	7	1	1
19	7	9	2	4
20	5	9	4	16
21	6	9	3	9
22	6	8	2	4
23	8	10	2	4
24	6	8	2	4
25	7	8	1	1
26	6	9	3	9
27	5	8	3	9
28	6	8	2	4
29	8	9	1	1
30	6	7	1	1
รวม	195	248	$\sum d = 57$	$\sum d^2 = 129$
$\bar{x}$	6.5	8.27		
S D	0.86	0.78		

ตาราง 26 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน
เรื่อง สามัคคีคือพลัง

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	7	8	1	1
2	8	9	1	1
3	6	8	2	4
4	6	7	1	1
5	7	9	2	4
6	6	8	2	4
7	5	7	2	4
8	7	9	2	4
9	6	8	2	4
10	7	9	2	4
11	7	8	1	1
12	7	9	2	4
13	6	7	1	1
14	7	8	1	1
15	8	9	1	1
16	7	8	1	1
17	6	8	2	4
18	6	7	1	1
19	7	9	2	4
20	5	9	4	16
21	6	9	3	9
22	6	8	2	4
23	8	10	2	4
24	6	8	2	4
25	7	8	1	1
26	6	9	3	9
27	5	8	3	9
28	6	8	2	4
29	8	9	1	1
30	6	7	1	1
รวม	195	248	$\sum d = 53$	$\sum d^2 = 111$
$\bar{x}$	6.5	8.27		
S D	0.86	0.78		

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน
เรื่อง ตัดสินใจอย่างไว้ดี

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	8	9	1	1
2	8	9	1	1
3	7	8	1	1
4	6	7	1	1
5	7	8	1	1
6	7	9	2	4
7	7	8	1	1
8	6	7	1	1
9	7	9	2	4
10	5	9	4	16
11	6	7	1	1
12	5	8	3	9
13	7	8	1	1
14	6	8	2	4
15	7	9	2	4
16	6	9	3	9
17	5	7	2	4
18	7	9	2	4
19	5	8	3	9
20	8	9	1	1
21	7	9	2	4
22	6	8	2	4
23	5	7	2	4
24	6	8	2	4
25	5	8	3	9
26	6	9	3	9
27	6	7	1	1
28	6	9	3	9
29	7	8	1	1
30	7	9	2	4
รวม	191	247	$\sum d = 55$	$\sum d^2 = 117$
$\bar{x}$	6.37	8.23		
S D	0.93	0.77		

ตาราง 24 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน
เรื่อง ห้องเรียนที่น่าอยู่

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	8	9	1	1
2	8	9	1	1
3	7	8	1	1
4	6	7	1	1
5	7	8	1	1
6	7	9	2	4
7	7	8	1	1
8	6	7	1	1
9	7	9	2	4
10	5	9	4	16
11	6	7	1	1
12	5	8	3	9
13	7	8	1	1
14	6	8	2	4
15	7	9	2	4
16	6	9	3	9
17	5	7	2	4
18	7	9	2	4
19	5	8	3	9
20	8	9	1	1
21	7	9	2	4
22	6	8	2	4
23	5	7	2	4
24	6	8	2	4
25	5	8	3	9
26	6	9	3	9
27	6	7	1	1
28	6	9	3	9
29	7	8	1	1
30	7	9	2	4
รวม	191	247	$\sum d = 56$	$\sum d^2 = 126$
$\bar{x}$	6.37	8.23		
S D	0.93	0.77		

ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน
เรื่อง วินัยดีมีสุข

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	8	9	1	1
2	7	8	1	1
3	7	8	1	1
4	6	7	1	1
5	7	8	1	1
6	7	8	1	1
7	7	8	1	1
8	6	8	2	4
9	6	9	3	9
10	7	10	3	9
11	6	9	3	9
12	7	8	1	1
13	6	9	3	9
14	8	9	1	1
15	7	8	1	1
16	7	8	1	1
17	7	9	2	4
18	7	8	1	1
19	8	9	1	1
20	7	8	1	1
21	8	9	1	1
22	7	8	1	1
23	8	9	1	1
24	8	9	1	1
25	7	10	3	9
26	7	8	1	1
27	6	8	2	4
28	8	9	1	1
29	7	8	1	1
30	8	9	1	1
รวม	212	255	$\sum d = 43$	$\sum d^2 = 79$
$\bar{x}$	7.07	8.5		
S D	0.69	0.68		

ตาราง 22 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน
เรื่อง ค้นหาผู้เสียสละ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	8	2	4
2	7	9	2	4
3	6	8	2	4
4	5	8	3	9
5	7	8	1	1
6	6	7	1	1
7	7	8	1	1
8	7	8	1	1
9	7	9	2	4
10	6	8	2	4
11	7	8	1	1
12	5	7	2	4
13	6	9	3	9
14	7	9	2	4
15	7	10	3	9
16	7	9	2	4
17	6	7	1	1
18	7	8	1	1
19	8	9	1	1
20	6	8	2	4
21	7	8	1	1
22	5	7	2	4
23	6	8	2	4
24	6	9	3	9
25	5	8	3	9
26	7	8	1	1
27	6	9	3	9
28	6	7	1	1
29	7	9	2	4
30	5	8	3	9
รวม	190	246	$\sum d = 56$	$\sum d^2 = 122$
$\bar{x}$	6.33	8.2		
S D	0.8	0.76		

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน
เรื่อง ไครกันแนที่ซื่อสัตย์

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	7	8	1	1
2	6	8	2	4
3	6	8	2	4
4	6	8	2	4
5	4	8	4	16
6	5	9	4	16
7	6	9	3	9
8	7	10	3	9
9	5	8	3	9
10	4	9	5	25
11	5	9	4	16
12	6	9	3	9
13	7	8	1	1
14	5	8	3	9
15	7	8	1	1
16	7	9	2	4
17	7	8	1	1
18	7	9	2	4
19	7	8	1	1
20	6	8	2	4
21	6	9	3	9
22	6	10	4	16
23	6	9	3	9
24	6	8	2	4
25	7	8	1	1
26	7	8	1	1
27	7	9	2	4
28	8	9	1	1
29	7	8	1	1
30	6	10	4	16
รวม	186	257	$\sum d = 71$	$\sum d^2 = 209$
$\bar{x}$	6.2	8.57		
S D	0.96	0.68		

ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน เรื่อง ผีงน้อยสามัคคี

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด	คะแนนแบบฝึกหัด	$d(X_2 - X_1)$	d^2
	ก่อนใช้ชุด (X_1)	ก่อนใช้ชุด (X_2)		
1	10	10	10	100
2	6	8	2	4
3	6	8	2	4
4	5	7	2	4
5	7	8	1	1
6	6	9	3	9
7	7	9	2	4
8	7	9	2	4
9	8	9	1	1
10	7	8	1	1
11	6	8	2	4
12	6	7	1	1
13	6	9	3	9
14	8	10	2	4
15	6	8	2	4
16	5	8	3	9
17	6	8	2	4
18	7	9	2	4
19	6	8	2	4
20	6	9	3	9
21	7	8	1	1
22	6	9	3	9
23	8	10	2	4
24	7	8	1	1
25	6	9	3	9
26	7	8	1	1
27	6	8	2	4
28	7	10	3	9
29	6	7	1	1
30	6	8	2	4
รวม	6	8	$\sum d = 59$	$\sum d^2 = 131$
$\bar{x}$	193	252		
	0.77	0.81		

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน เรื่อง เพื่อนช่วยเพื่อน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	8	2	4
2	7	9	2	4
3	7	9	2	4
4	8	9	1	1
5	7	8	1	1
6	8	10	2	4
7	6	8	2	4
8	4	7	3	9
9	6	9	3	9
10	7	9	2	4
11	6	8	2	4
12	7	8	1	1
13	7	9	2	4
14	7	8	1	1
15	6	7	1	1
16	4	8	4	16
17	7	8	1	1
18	7	8	1	1
19	7	9	2	4
20	6	8	2	4
21	6	7	1	1
22	6	8	2	4
23	7	9	2	4
24	7	8	1	1
25	8	10	2	4
26	6	8	2	4
27	7	8	1	1
28	7	9	2	4
29	6	8	2	4
30	7	9	2	4
รวม	197	251	$\sum d = 54$	$\sum d^2 = 112$
$\bar{x}$	6.57	8.37		
S D	0.94	0.76		

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ใ้ นักแต่งกลอนน้อย

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	6	8	2	4
2	6	8	2	4
3	6	8	2	4
4	5	8	3	9
5	5	7	2	4
6	8	9	1	1
7	6	7	1	1
8	8	9	1	1
9	6	8	2	4
10	6	8	2	4
11	7	9	2	4
12	7	8	1	1
13	5	9	4	16
14	6	8	2	4
15	6	8	2	4
16	5	8	3	9
17	7	9	2	4
18	7	8	1	1
19	6	9	3	9
20	7	9	2	4
21	7	8	1	1
22	6	8	2	4
23	6	9	3	9
24	5	8	3	9
25	7	8	1	1
26	6	8	2	4
27	7	9	2	4
28	8	9	1	1
29	6	9	3	9
30	6	9	3	9
รวม	192	250	$\sum d = 61$	$\sum d^2 = 274$
$\bar{x}$	6.3	8.33		
S D	0.88	0.61		

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน เรื่อง หยิบกัง่ายหายก็รู้

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	4	8	4	16
2	6	8	2	4
3	5	8	3	9
4	6	9	3	9
5	8	10	2	4
6	8	9	1	1
7	7	9	2	4
8	8	9	1	1
9	6	8	2	4
10	7	9	2	4
11	4	8	4	16
12	5	8	3	9
13	4	8	4	16
14	8	10	2	4
15	4	8	4	16
16	6	8	2	4
17	6	9	3	9
18	7	8	1	1
19	5	7	2	4
20	6	8	2	4
21	7	9	2	4
22	8	9	1	1
23	6	8	2	4
24	5	8	3	9
25	6	9	3	9
26	4	9	5	25
27	7	8	1	1
28	8	9	1	1
29	5	9	4	16
30	8	8	0	0
รวม	184	255	$\sum d = 71$	$\sum d^2 = 209$
$\bar{x}$	6.13	8.5		
S D	1.41	0.68		

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน เรื่อง เมฆผู้เสียสละ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	4	8	4	16
2	6	8	2	4
3	7	8	1	1
4	6	8	2	4
5	6	7	1	1
6	6	9	3	9
7	7	8	1	1
8	7	9	2	4
9	6	8	2	4
10	8	9	1	1
11	7	8	1	1
12	6	9	3	9
13	6	9	3	9
14	6	8	2	4
15	7	8	1	1
16	7	9	2	4
17	7	9	2	4
18	7	9	2	4
19	7	8	1	1
20	7	8	1	1
21	6	8	2	4
22	6	8	2	4
23	7	9	2	4
24	7	8	1	1
25	6	10	4	16
26	5	9	4	16
27	8	9	1	1
28	7	8	1	1
29	8	9	1	1
30	6	8	2	4
รวม	196	253	$\sum d = 57$	$\sum d^2 = 135$
$\bar{x}$	6.53	8.43		
S D	0.86	0.63		

ตาราง 15 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน เรื่อง หนูน้อยผู้สุจริต

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้ชุด (X_2)	$d(X_2-X_1)$	d^2
1	6	8	2	4
2	7	9	2	4
3	7	9	2	4
4	6	7	1	1
5	7	8	1	1
6	6	8	2	4
7	6	8	2	4
8	3	7	4	16
9	7	8	1	1
10	7	9	2	4
11	6	8	2	4
12	7	9	2	4
13	6	9	3	9
14	7	8	1	1
15	7	9	2	4
16	4	8	4	16
17	6	8	2	4
18	7	9	2	4
19	7	8	1	1
20	6	8	2	4
21	8	9	1	1
22	6	8	2	4
23	7	9	2	4
24	7	8	1	1
25	7	8	1	1
26	6	8	2	4
27	7	8	1	1
28	8	9	1	1
29	8	9	1	1
30	7	8	1	1
รวม	210	249	$\sum d = D9253$	$\sum d^2 = 113.00$
$\bar{x}$	6.53	8.3		
S D	1.04	0.6		

ตาราง 14 ผลรวมของคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม
และจริยธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 30 คน

วันที่	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	คะแนนก่อนใช้ ชุดการสอน	d	d ²
1	115	130	15	225
2	114	147	33	1089
3	105	138	33	1089
4	110	146	36	1296
5	114	151	37	1369
6	117	156	39	1521
7	105	145	40	1600
8	103	145	42	1764
9	114	141	27	729
10	119	154	35	1225
11	111	148	37	1369
12	113	146	33	1089
13	113	151	38	1444
14	117	146	29	841
15	126	157	31	961
16	117	150	33	1089
17	113	149	36	1296
18	109	145	36	1296
19	111	151	40	1600
20	110	155	45	2025
21	120	150	30	900
22	115	153	38	1444
23	113	149	36	1296
24	116	145	29	841
25	108	147	39	1521
26	113	147	34	1156
27	115	149	34	1156
28	114	149	35	1225
29	122	157	35	1225
30	128	163	35	1225
$\bar{x}$	3420	4460	1040	36906
S D				

ตาราง 13 คะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
คุณธรรมและจริยธรรม ทั้ง 18 ชุด

ชุดที่	คะแนนเฉลี่ย $\bar{x}$		t-value
	ก่อนใช้ชุด	หลังใช้ชุด	
1 หนูน้อยผู้สุจริต	6.53	8.3	11.84
2 เมมผู้เสียสละ	6.53	8.43	10.85
3 หยิบก๊วยหายรู้	6.13	8.5	10.91
4 นักแต่งกลอนน้อย	6.3	8.33	13.77
5 เพื่อนช่วยเพื่อน	6.59	8.37	13.8
6 ผึ้งน้อยสามัคคี	6.43	8.3	14.99
7 ใครกันแน่ที่ซื่อสัตย์	6.2	8.57	10.91
8 ค้นหาผู้เสียสละ	6.33	8.2	13.17
9 วินัยดีมีสุข	7.07	8.5	10.14
10 ห้องเรียนที่น่าอยู่	6.37	8.4	11.88
11 ตัดสินใจอย่างไรดี	6.4	8.3	13.45
12 สามัคคีคือพลัง	6.5	8.27	12.5
13 ชื้อกินไม่หมด	6.13	8.03	12.32
14 คลื่นยักษ์สึนามิ	6.43	8.17	9.06
15 ห้องเรียนมีวินัย	7.1	8.43	12.04
16 โรงเรียนสวยด้วยมือเรา	6.53	8.1	11.79
17 เราแบ่งกัน	6.67	8.67	9.83
18 บ้านของเรา	6.5	8.23	12.24
รวมทุกชุด	116.74	150.1	215.49

ตาราง 12 (ต่อ)

ชุดที่	ชุดที่ 13		ชุดที่ 14		ชุดที่ 15		ชุดที่ 16		ชุดที่ 17		ชุดที่ 18	
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	6	8	8	9	6	8	7	8	6	8	7	8
2	6	7	7	9	7	8	6	7	5	8	8	9
3	6	8	7	8	6	7	7	8	7	9	6	7
4	7	8	5	8	8	9	6	8	5	8	7	9
5	6	9	3	7	7	8	6	8	5	9	7	8
6	6	8	3	8	8	9	6	8	6	8	7	8
7	4	8	7	9	5	8	8	9	7	8	6	9
8	4	8	7	8	8	9	7	8	5	8	7	8
9	6	8	8	9	7	8	9	10	7	8	6	7
10	6	8	7	8	5	7	6	7	8	9	8	10
11	7	8	6	8	7	8	6	9	5	8	5	8
12	7	8	6	7	7	8	7	8	6	9	6	7
13	6	7	5	8	8	9	6	7	8	10	6	8
14	6	8	6	8	8	9	7	9	8	10	7	8
15	6	8	8	9	9	10	7	8	7	8	9	10
16	7	8	8	9	7	8	7	8	6	7	6	8
17	6	9	8	9	8	9	6	9	9	10	5	7
18	6	8	6	8	7	8	6	8	5	9	8	9
19	6	8	6	7	7	9	7	8	7	8	6	8
20	7	9	5	8	7	8	5	7	5	10	6	8
21	6	8	4	7	7	8	7	8	8	9	7	8
22	7	8	7	8	6	8	8	10	6	8	5	9
23	5	7	7	8	7	9	6	8	8	9	6	8
24	7	8	5	7	7	8	3	6	9	10	7	8
25	6	8	6	8	9	10	7	8	7	10	5	8
26	6	7	7	8	8	9	6	7	7	8	6	8
27	7	8	9	10	7	8	7	8	7	9	6	8
28	5	8	8	9	6	9	7	10	7	8	7	9
29	8	10	7	8	6	8	6	8	6	8	6	8
30	6	8	7	8	8	9	7	8	8	9	7	9
รวม	184	241	193	245	213	253	196	243	200	260	195	247
$\bar{x}$	6.13	8.03	6.43	8.17	7.1	8.43	6.53	8.1	6.67	8.67	6.5	8.23
S D	0.86	0.61	1.48	0.75	0.99	0.73	1.04	0.92	1.24	0.84	0.97	0.77

ตาราง 12 (ต่อ)

ชุดที่	ชุดที่ 7		ชุดที่ 8		ชุดที่ 9		ชุดที่ 10		ชุดที่ 11		ชุดที่ 12	
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	6	8	7	8	7	8	6	8	8	9	6	7
2	6	8	6	8	6	8	7	9	8	9	6	8
3	5	7	6	8	6	8	6	8	7	8	7	9
4	7	8	6	8	6	8	5	8	6	7	5	7
5	6	9	4	8	4	8	7	8	7	8	6	9
6	7	9	5	9	5	9	6	7	7	9	7	8
7	7	9	6	9	6	9	7	8	7	8	6	8
8	8	9	7	10	7	10	7	8	6	7	7	8
9	7	8	5	8	5	8	7	9	7	9	7	9
10	6	8	4	9	4	9	6	8	5	9	5	8
11	6	7	5	9	5	9	7	8	6	7	6	7
12	6	9	6	9	6	9	5	7	5	8	7	8
13	8	10	7	8	7	8	6	9	7	8	6	8
14	6	8	5	8	5	8	7	9	6	8	7	8
15	5	8	7	8	7	8	7	10	7	9	6	9
16	6	8	7	9	7	9	7	9	6	9	7	8
17	7	9	7	8	7	8	6	7	5	7	6	8
18	6	8	7	9	7	9	7	8	7	9	7	9
19	6	9	7	8	7	8	8	9	5	8	7	9
20	7	8	6	8	6	8	6	8	8	9	5	8
21	6	9	6	9	6	9	7	8	7	9	6	8
22	8	10	6	10	6	10	5	7	6	8	7	8
23	7	8	6	9	6	9	6	8	5	7	6	7
24	6	9	6	8	6	8	6	9	6	8	7	8
25	7	8	7	8	7	8	5	8	5	8	8	10
26	6	8	7	8	7	8	7	8	6	9	7	8
27	7	10	7	9	7	9	6	9	6	7	6	9
28	6	7	8	9	8	9	6	7	6	9	6	9
29	6	8	7	8	7	8	7	9	7	8	6	8
30	6	8	6	10	6	10	5	8	7	9	7	9
รวม	193	252	186	257	186	257	190	246	191	247	192	247
$\bar{x}$	6.43	8.4	6.2	8.57	6.2	8.57	6.33	8.2	6.37	8.23	6.4	8.23
SD	0.77	0.81	0.96	0.68	0.96	0.68	0.8	0.76	0.93	0.77	0.72	0.73

ตาราง 12 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ชุดที่ คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3		ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	6	8	4	8	4	8	6	8	6	8	6	8
2	7	9	6	8	6	8	6	8	7	9	6	8
3	7	9	7	8	5	8	6	8	7	9	5	7
4	6	7	6	8	6	9	5	8	8	9	7	8
5	7	8	6	7	8	10	5	7	7	8	6	9
6	6	8	6	9	8	9	8	9	8	10	7	9
7	6	8	7	8	7	9	6	7	6	8	7	9
8	3	7	7	9	8	9	8	9	4	7	8	9
9	7	8	6	8	6	8	6	8	6	9	7	8
10	7	9	8	9	7	9	6	8	7	9	6	8
11	6	8	7	8	4	8	7	9	6	8	6	7
12	7	9	6	9	5	8	7	8	7	8	6	9
13	6	9	6	9	4	8	5	9	7	9	8	10
14	7	8	6	8	8	10	6	8	7	8	6	8
15	7	9	7	8	4	8	6	8	6	7	5	8
16	4	8	7	9	6	-8	5	8	4	8	6	8
17	6	8	7	9	6	9	7	9	7	8	7	9
18	7	9	7	9	7	8	7	8	7	8	6	8
19	7	8	7	8	5	7	6	9	7	9	6	9
20	6	8	7	8	6	8	7	9	6	8	7	8
21	8	9	6	8	7	9	7	8	6	7	6	9
22	6	8	6	8	8	9	6	8	6	8	8	10
23	7	9	7	9	6	8	6	9	7	9	7	8
24	7	8	7	8	5	8	5	8	7	8	6	9
25	7	8	6	10	6	9	7	8	8	10	7	8
26	6	8	5	9	4	9	6	8	6	8	6	8
27	7	8	8	9	7	8	7	9	7	8	7	10
28	8	9	7	8	8	9	8	9	7	9	6	7
29	8	9	8	9	5	9	6	9	6	8	6	8
30	7	8	6	8	8	8	6	9	7	9	6	8
รวม	210	249	196	253	184	255	192	250	197	251	193	252
$\bar{x}$	6.53	8.3	6.53	8.43	6.13	8.5	6.3	8.33	6.57	8.37	6.43	8.4
S D	1.04	0.6	0.86	0.63	1.41	0.68	0.88	0.61	0.94	0.76	0.77	0.81

ภาคผนวก ค
ขอเชิญผู้เชี่ยวชาญ
ขอความอนุเคราะห์เพื่อวิจัย

ที่ ศธ 0519 12/ / ๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๖ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตวิเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชุดการสอนฯ

เนื่องด้วย นางสาวดารัตน์ ยินดีพบ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ เพื่อใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 90 คน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตวิเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดารัตน์ ยินดีพบ ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

/s/ [Signature]

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5984463

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519 12/14/4

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวคาร์ดิน์ ยืนดีพบ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และ อาจารย์วิศิณี มุกดอกไม้ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนฯ ให้ น.พ.สพ.ดร.คาร์ดิน์ ยืนดีพบ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

ดาร์ตัน ยินดีพบ

วันเดือนปีเกิด

12 สิงหาคม 2505

สถานที่เกิด

อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

67/1 หมู่ 3 ต.เชียงรากใหญ่ อ.สามโคก
จ.ปทุมธานี

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529

ศษ.บ. การประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2548

กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ